مکمل ہیر رانجھا

مصنفہ سید فضل شاہ صاحب

شیخ محمد اشرف تاجر کتب کشمیری بازار لاہور

مصدرِ حسناتِ ربّانی منبعِ مروّت و عنایاتِ یزدانی فضیلت پناہ سیّد فضل شاہ صاحب

الحمد للہ و المنۃ کہ دریں ایام خیر و برکت التیام کتاب معرفت انتساب مسمّٰی

قصّہ ہیر و رانجھا پنجابی

حسب فرمائش

شیخ محمد اشرف تاجر کتب کشمیری بازار لاہور

رَبِّ یَسِّرْ وَلَا تُعَسِّرْ | یا اللہ | وَتَمِّمْ بِالْخَیْرِ

بِسْمِ اللّٰہِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

دربیان حمد و ثنا خدا تعالیٰ رب العالمین کہ از عشق ہمہ نابود را بود و بجلوہ شہود ورود فرمودہ و شمہ از صنعت عشق او مے گوید

پہلے بسم اللہ الرحمٰن آکھاں الرحیم کمال کیتے
پچھوں ذات محمدی ساز آپے پھیر سازساماں وصال کیتے
اگ وا دا پانی خاک میل کر کے عشقوں چار عنصر اتصال کیتے
آدم حوا عدنوں باہر کڈھ دو نویں خوار زار زمیں تے ڈال کیتے
دتی نوحؑ اماں طوفان پانی کافر غرق سارے ٹول ٹال کیتے
اسماعیل تائیں ہیٹھ چھری رکھے بیٹا باپ دو نویں فرخ فال کیتے
آیسے ہیٹھ چرایا ذکریے نوں موسیٰ نال فرعون جلال کیتے
روح القدس عیسیٰ بنان باجھ پیا چوتھے فلک دے سیر سنبھال کیتے
چالی برس رو یعقوب تائیں یوسف میل شاہی اقبال کیتے
پہلوان سہراب بازور بازو افراسیاب زیر زبر رستم زال کیتے
دنیا وچ شداد بنا جنت داخل حور غلمان مثال کیتے
سنے گنج قارون نگھار دتا گاں مال اموال زوال کیتے
مجنوں کہی مجھ نوں لیلاں ملے لے لاں رو در بہو لیلاں جنگل جال کیتے
ڈھول ماروں نوں ل کیتے وحشت پائی کیتے ڈھول شمس ڈھولے ڈھال کیتے

اول عشق ہزار الحمد للہ رب العالمین جل جلال کیتے
عرش فرش کرسی آسمان زمیاں شرق غرب جنوب شمال کیتے
نور وں ملک مابعض جن انس خاکوں ڈاڈی طیر یوں ماہی جال کیتے
دتا مار قابیل ہابیل تائیں آدم حوا الول ملال کیتے
ابراہیم تے نار گلزار کیتی علم جعفر کارن دانیال کیتے
سلیمان جیہاں تائیں ان توڑ ہدہد گھل بلقیس نام پیغمبر سوال کیتے
موسیٰ سنے کوہ طور دے چور ہویا دیکھ نور حضور جمال کیتے
کارن چاہ زلیخا دی چاہ پایا یوسف بیچ تاتول تال کیتے
کارن صبر ازمان ایوب صابر جسم جان کرمان وبال کیتے
رہیا بھال سکندر سنگ اندر سیر خضر الیاس زلال کیتے
نمرود مردود معبود بنیاں بچھر مچھر نے قتل نتال کیتے
عاشق جال سیجے گال ڈال سچے عشقوں ل بال کے لال کیتے
تلخی جال شیریں لئی نہر شیریں کوہ کٹال فرہاد نے کھال کیتے
نال تخت ہزارے میں رانجھے دکھ درد سانجھے سیر سیال کیتے

سسی ہو تسی تھل تھل ہوئی موتی میل ہنجوآں لال نال کیتے
کارن عشق ملکی کیمان کرن قیہ ماشق بکریوا انگ حلال کیتے

چندر بدن کارن معیار ہویا کو جھرک محبوب دے گال کیتے
روڈا ہویا جلالی دی ہویدا کارن ڈھل ڈھل جمال خیال کیتے

سوہنی پیت لا کے سوہنی بیت گئی عزت بیگ جیہے مہینوال کیتے
سورج چین تارے ذرات پیارے پیاں دیوار سال جبال کیتے

کارن مال پامال کئی نال مال دنیا مالا مال کیتے
رنگا رنگ بوٹے پھل پھل میوہ پانی نال نہال نہال کیتے

خالق رازق اوہ کل مخلوق خاکی بی بادی ناری پرتپال کیتے
پایا کسے نہ انت بے انت سائیں جیہو لایزال متعال کیتے

لا احصی ثنا والیک کہیا ثنا عوصا صفتوں گنگ لال کیتے
فضل شاہ گدا نہیں ثنا فضلوں قہروں شاہ گدا کنگال کیتے

دربیان نعت آن سرور کائنات و خلاصہ موجودات اعنی احمد مجتبیٰ محمد مصطفےٰ و ذکر معراج مے گوید

بعد نعت محمد عربی دی کہئے صل علیٰ سنا پیارے
صفت ختم نبیاں اوتے ختم ہو جیندی کرے ثنا خدا پیارے

تاں بھی صفت کرساں آقا اپنے دی جیں ہاں فدی خاک کیا پیارے
کیتا اپنے نور تھیں نور نبی رہیا وچہ وحدت دریا پیارے

اوسے نور دے نور ظہور کارن کیتے رب کون بنا پیارے
بعد کئی ہزار ہزار برس نور قطب دے وچہ سما پیارے

الانسان سوہی رب آپ کہیا جدوں حضرت آدم گئی آ پیارے
خانے عبداللہ نبی جنم لیا پائی ارض و سما ضیا پیارے

چھٹی ملی تمام فرشتیاں نوں آکھیں دیدار لقا پیارے
دیکھ نور نبی نور و نور ہوئے پایا نور تھیں نور ہوا پیارے۔

جیندے عوض انعام فرشتیاں نوں دتا نور دہ چند ودھا پیارے
گھر عبداللہ بالا جین چڑھیا چند چند ہو جان فدا پیارے

دہیں بھاگ جاگے مائی آمنہ دے جیندا ہیت رسول خدا پیارے
بت لات منات جو وچہ کعبے مونہہ دے بھار مونہہ پئے جا پیارے

دہکار دہکار کفار پیاڈ گئے کنگرے محل کسرے پیارے
پچھے بزرجمہر دیر کولوں نوشیرواں جا بجا پیارے

کہیا بزرجمہر نے ہوئے پیدا مکے وچہ ختم الانبیا پیارے
خورد سال یتیم مسکین ہوئے والدین ہو گئے رضا پیارے۔

دائی مائی حلیمہ دی گود دیئے پالے اس نے شیر پیا پیارے
پہلا معجزہ ایہہ پچھوں شیر پیتا اول کلمہ دین پڑھا پیارے

چاچا ابو طالب شفقت کریندی پھوپھی ماں دی مہر جتا پیارے
پھوپھی اماں بہت پیار مہرستی پالے لاڈلے لاڈ لڈا پیارے

جوں جوں ہوئے جوان سلطان امت لگا نوبھی کران کھنڈا پیارے
جد نال ہوئے جوان کمال سرور ملی سرور دی دوجہان پیارے

لائی مہر نبوت پشت اوپر اسم اعظم وچہ لکھا پیا پیارے۔
طرف ال رب دے وحی نازل ہووں لگا دے نت سلام دعا پیارے

ایڈا شان سبحان اللہ جیندے شان قرآن پہنچا پیارے
حکم نال نبی دعوت دین کر کے ڈنکا دیندا دین وجا پیارے

شرق غرب جنوب شمال تاکر دتا کفر دا نام مٹا پیارے
تن پاک کسے نگاہ نہ ڈٹھا آہی کان حیا شرما پیارے
سایہ بدلی دا سدا رہے سر تے کارن دھپ تے گرم گرما پیارے
کھوہ عرب اندر آہا تلخ پانی مٹھی لبوں ہویا مٹھڑا پیارے
باعث جنگ کفار دے علی سندی ہوئی عصر نماز قضا پیارے
دعوت گئے قتادہ دی کھان دنبہ ہڈی پسلی دکھ گیا پیارے
یمن شہر اندر نال یمن ہویا مردہ مت شیشٹ احیا پیارے
نام پیغمبر علیہ السلام
آکھے جے پیغمبر سچ دا توں ہوئی دختر مجھ جوا پیارے
بولی قبر وچوں دختر نیک اختر مرحبا پیارے مرحبا پیارے
ہور معجزے کراں بیان سرور ہن بات معراج تبا پیارے
کہیا لیا محمد عربی نوں آکھیں سد دا اے کبریا پیارے
جبرائیل سلام پیام لیکے مکے آئے اشغل ہوا پیارے
آکھے تدہ عزیز عزیز سدے چل دیکھ دیدار دکھا پیارے
سنکے خبر دلبند خورسند ہوئے ڈٹھے خوشی تھیں بند قبا پیارے
چوداں طبق اندر روشنائی ہوئی بال اچند نعلین لیا جڑا پیارے
جبرائیل نجیب نقیب شاہی اگے دوڑ ہویا پیشوا پیارے
اوس جا تے جا پوشاک نوری وچ نبی پہنا بدلا پیارے
اودھول دا اگا ٹھا براق سندی نبی طرف سما سدھایا پیارے
وہم فہم خیال گمان نظروں گھوڑا تیز رفتار صفا پیارے
پہلے دوجے تیجے چوتھے پنجویں تے چھیویں ستویں گئے سما پیارے
نوری قندیلاں ہتھ لئی کھلے فلک فلک اتے ملک آ پیارے

قد نوری صرف نور آہا تائیں نہیں سی مول پرچھا پیارے
کدی خالی سوالی نہیں موڑیا نہ سخی اہل عطا سخا پیارے
جنہاں کافراں معجزے طلب کیتے ویکھے تنہاں حسب المدعا پیارے
نال انگلی چن دو ٹکڑے کیتا آہے نبی جو کوہ حرا پیارے
سورج نکل آیا وقت عصر ہویا منگی دعا جاں ہتھ اٹھا پیارے
دنبہ ہو زندہ کرے صفت نبی منگی دعا جی لب ہلا پیارے
اک اعرابی آیا پاس نبی رو رو کے گداگھت کہا پیارے
گئے قبر تے پاک رسول احمد اوچی نال آواز بلا پیارے
کافر ٹور جنہوں مسلمان ہویا سنے یار خویشاں اقربا پیارے
اک رات برات دی بات سنو جبرائیل لے سنی ندا پیارے
سیر ہفت سما کرا باری دیاں ذات نوں ذات ملا پیارے
خدمت وچ نبی تشریف ہو کے طرف فول رب سلام الا پیارے
چل ہفت افلاک دا دیکھ جلسہ اج رات براتی یا پیارے
نبی بسم اللہ مرحبا کہکے آہے دھ براق دے وا پیارے
پیارے ملنے دا شوق جانی لئی دا اگ براق دی جا پیارے
منزل اول آن فان پہنچے نبی پاک مسجد اقصیٰ پیارے
تن نور بن کل اسباب تے نیا اوس جا اوتے چھوڑیا پیارے
شاہ شہسوار واہ واہ اڈدا وحی نقیب ودا پیارے
اک آن اندر اسمان پہنچے جبرائیل در بند کشا پیارے
رنگا رنگ دے سر اسرار ڈٹھے نبی پاک نے جا بجا پیارے
ہشت در ہر ہشت بہشت سندے رضوان دربان کھلا پیارے

پھول صل علیٰ دے گلدستے تھیں لے آیاں چن دل والے پیارے
تیرا چا پیارے تیرا چا پیارے سبھ گھڑی آئیوں ہنڑا پیارے
کشف الدجیٰ بجمالہٖ تھیں کیتا دور چانن ہیڑا پیارے
عرشوں کرسیوں لنگھ کے پرے گئے ڈیرے لامکانے لا پیارے
فَاِنَّ مِنِّی نیڑے ہتھیں آئی لکھ کروڑ ندا پیارے
رب العالمین پاک جمال ہونا وچ ذات دے ذات سما پیارے -
مازاغ البصر وما طغیٰ چشماں نبی نہ پھیر پیارے .
احمدؐ کیہا التحیات اللہ احد والصلوٰۃ سنا پیارے
گوشے ملے کماں دے آئے گوشے معشوق عاشق مبتلا پیارے
جو جو بھیت دے بند پیار پیار یا نزول تے لے اسا اسا سمجھا پیارے
اوپر ہفت سماں تے عرش کرسی گھوڑا پھیر نہ پھیرسی کا پیارے -
وما ارسلنٰک الا رحمۃ للعالمین دا پیارے
تدھ حاکمی دو جہان دتی اوپر امتاں حکم چلا پیارے
جنہاں امر نہی تیرا منیاں ناولیساں زخیل تنہاں دو سنوارا پیارے
موہوں آکھ گنہگار لی بخشند دیاں ابتدا لیکے انتہا پیارے
تیرے دوار دربار ہکھیار کھلے اغنیا دنیا گدا پیارے
ڈنکا دین بجا چوکوٹ نوبت شاہنشاہاں سند وا پیارے
برقع چاک کر کے جہات ذات باری پاک نبی ہینا چھپا پیارے
سر و پا خدا تھیں پانی نور دا نور ہوئے سر و پا پیارے +
جویں گئے رسول ہلا کندھی اوویں ہلدی ویکھیا جا پیارے
نبی علیؑ زہرا خرقہ ہیٹھ لیٹے نالے حسن حسین بھرا پیارے

ہس کہن جیو آیاں بسم اللہ کارن سوہلے سوہلے گا پیارے
بلغ العلیٰ بکمالہٖ تھیں پونچے فلک بر فلک علا پیارے
اول انتہا ہفت افلاک لیکے پونچے سدرۃ المنتہیٰ پیارے
خالی شش جہات تھیں جا آہی ناسی زیر نہ زبر بالا پیارے
پردہ قاب قوسین اوٹھا کہیا نیڑے ہور بھی ہو مشفقا پیارے
باہر صورتاں تھیں صورت ذات ربی لا مثل تے لا شبہا پیارے
احمدؐ نال احد اک ذات ہوئی کر کے وچ لا میم جدا پیارے
طیبات برکات سلام رحمت اپر صالحین آل عبا پیارے
اودھر باہجھ زبان کلام آہی ایدھر ہوشند گوش شنوا پیارے
مخفی لکھ ہزار اسرار دسے مخفی رکھے تے کجھ دسا پیارے .
شاہد حال آیت الیسے لئی بھیجے تیری شان لولاک لما پیارے
واللیل زلفاں والشمس چہرہ زبر ولقد کرمنا پیارے
کہسیں امتی امتی حشر جنہے انبیا نفسی نفسا پیارے
ایہ پھر بھی تنہا نہ ہو ضامن لیسیں دو نفوں باہر کڈھا پیارے
کریں دیہاں پہاڑ ہو جان سونا تیری نظر لبتی کیمیا پیارے
یٰسین مزمل تے ہور طٰہٰ تیرے نام سادے من بھا پیارے
شاہد انا فتحنا لک فتحا مکے فتح پائی تنہا پیارے
گویا ذات خدا ایدی رہے وچے ہو رہیت کھول کھلا پیارے
نبی پاک انعام اکرام عزت گھرانوں آئے ناں چا پیارے
اوویں گرم دہ چھاؤ نال سون حضرات ہتر دہ سال دا پیارے
جبرائیل سائل جا جا ہو یا کہیا پاک رسول نے لا پیارے

میرا حق ہے آپدی آل اوتے جبرائیل مڑ کہے دو دہرا پیارے
دوجہاں مبارک آن دتی ایسی فرد بول فردہ دوا پیارے
عرش فرش تے صل علےٰ کہیا چاروں طرف گیا نور چھا پیارے
ابا بکرؓ تے عمرؓ عثمانؓ حیدرؓ چوہاں پاک رسول فرما پیارے
ابا بکر صدیق نے صدق کہیا عمر عدل عثمان حیا پیارے
نبی ہس کہیا انہوں حکم ربی پردہ پوش نوں کریں عطا پیارے
بیعت دست کر کے مخفی راز دسے اوہو بیعت دست فقرا پیارے

بی بی فاطمہ بنت رسول تائیں چکے ایہ غلام سدا پیارے
پس پشت حضرت جبرائیل تائیں خرقے نور دے ہیٹھ بہا پیارے
اتھیں بعد رسول خدا گئے مسجد کرن نماز ادا پیارے
جے ایہ خرقہ نور دا دیاں تساں تائیں دسو کی عمل کما پیارے
کہیا علی مرداں پردہ پوش ہو کے مرداں عیب لاریب لکا پیارے
علی مرتضےٰ نوں پڑھ کے بسم اللہ خرقہ نور رسول پہنا پیارے
فضل شاہ فقیر جد جد ہویا حصہ نور دا لیا ونڈا پیارے

در مدح چہار یار کبار رسول المقبول صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم

چارے یار محمد عربی دے کراں جان نثار ہر چہار گوہر
عمرؓ تمام تمام کیتی توڑے عدل عدلوں بیٹا مار گوہر
علیؓ شاہ مرداں ولی شیر یزداں دکھے راہ مولیٰ حیدر یار گوہر
تخت دین متین محمدی دی چارے یار پائے پائدار گوہر
بہت سر اسرار ہر چار گوہر ہوئی وچہ قرآن اظہار گوہر
رشتہ دار ہو در یتیم نبی عجب لڑی نبی رشتہ دار گوہر
چار گوہر عنصر جوہر دار کہے گوہر ویکھ ہوئے شرمسار گوہر

ابا بکر صدیق غریق ہوئے بحر نور احمد مختار گوہر
عثمان غنی لٹوا کے دولت دنیا دین پالیا آبدار گوہر
دلدوار صاحب اختیار ہوئے اوپر تخت بیٹھے تاج دار گوہر
صدق عدل حیا سخا چارے یار اوتے اختصار گوہر
شمس و قمر غروب مغلوب ہوئے روشن چار لیل و نہار گوہر
قیمت دار سن دُر ثنا ہوا چارے وچہ دین دے بازار گوہر
فضل شاہ مداح ہر چار یاراں کرے جان بیجان نثار گوہر

در مدح امامین الہمامین الشفیعین المظلومین حضرت امام حسن و حسین نور العین آل رسول مقبول صلعم

حضرت حسنؓ حسینؓ امام امت نبیؐ پاک رسول دی آل دونویں
نور نبیؐ علی اک جا ہویا واہ واہ نور ہوئے اتصال دونویں
اک جام زہر دل وچہ تیغ قہر دل ہوئے تیغ تقدیر دی ڈھال دونویں
ہتھوں شمر یزید پلید ہوئے مظلوم شہید حلال دونویں
دو دیدا صبر ایوب یعقوب جیہے ہوئے صابر سختی جال دونویں

نور العین علی ولی شاہ مرداں بی بی فاطمہ دے پیارے لعل دونویں
ہوندے تان تتان ہو حسین وتا وچہ راہ خدا کمال دونویں
روز حشر ضامن امت ہو کر سن اساں عاجزاں دی پڑتال دونویں
ظلم مظلوماں ویکھ کنب گئے کرسی عرش اینہ و متعال دونویں
سدا ہی سر دوواں جہان جنت سبز لال نہال نہال دونویں

آبدار موتی بحر نور احمد وکے راہ مولی سال سال دونویں
نبی علیؓ تے حسن جمال دوہاں والی قطب تے قطب مثال دونویں
روشن اختر برج محمدی دی بھلے بھاگ والے فرخ فال دونویں
کہیا نبی پیار کر فرق نہیں میرے پیار ہیں ایہ جل جلال دونویں
رب طاہر کم تطہیر کہیا ہوئی پاک بیت قدسی نال دونویں
جنہاں باب علی کیوں نہ ہوون جی لی صفا نور گوہر بار ستم زال دونویں
نعم الراکب نعم الجمل کہیا اوہ پر کند ہیاں نبی بھال دونویں
ہوئے وچ کونین سردار عالم صاحب قدر سربلند اقبال دونویں
ہر دم وچ رضا خدا رہندے ہوے نہ ملول ملال دونویں
ساقی حوض کوثر جنہاں باب نانا دلبین فضل نوں جام پیال دونویں

در مدح غوث الاعظم پیر پیران میر میران قطب ربانی غوث صمدانی محبوب سبحانی محی الدین جیلانی قدس اللہ سرہٗ

غوث صمدانی قطب ربانی عبدالقادر پیر مغفور میراں
دستگیر افتادگاں پیر پیراں وچ ہفت اقلیم مشہور میراں
دین شیخ صنعان دا ان فڑ کے توڑ دیتا توڑے غرور مغرور میراں
کیوں نہ وچ عالم ظاہر ہووے آپے نور دے نور دے نور میراں
شاکر شکر مسرور ہر دم صابر صبر صبور صبور میراں -
مشکل دو جہاں آسان کردے دکھ درد رنجور دی دور میراں
حضرت حسن امام دے خاص پوتے بڑی یارہویں لہر ظہور میراں
کائنات کل اقطاب دے قدم دھر یا پایا قرب حضور حضور میراں
او محبوب رب العالمین سندے ہوئے دے وچ درگاہ منظور میراں
بیڑی بڈیری بڈھے ہر بلدی ربا ہر کدے تری نظر منصور میراں -
آیا چور حضور دی کران چوری کتیا قطب جانبخش قصور میراں
فضل شاہ کرکے فضل شاہ کیتا نال فیض دے فیض گنجور میراں

سوال یاراں در تصنیف فقیر بہار انجھا کہ نہایت پر درد و ذو معنی و تجنیس اللفظ باشد و دعوات مصنف بجناب مجیب الدعوات

باغ باغ ہو کے سیر باغ گئے شالا باغ بہار سارے پیارے
تختے تختے اندر چمن چمن کھلے ہوئے ویکھ گلزار گلزار پیارے
ادھر جھڑی برسات نے جھڑی لائی ایدھر جھڑی لاہی فوار پیارے
کوئی محو لالہ کوئی مت والا کوئی متوالا ہوشیار پیارے
کوئی تان لاکے تان مار گاوین کوئی دے بیٹھا پاس تار پیارے
سخندان سارے اہل درد مصنف سخن کہن لگے ولر دوار پیارے
ہوئے پھیر متوجہ طرف میری گفتگو کر کے اختصار پیارے
پھر کہی کسے سو بھی مینوں صاحب سمجھ ہو گئی نثار پیارے
دیکھ بار بہار بہار والی کردے عیش تے موج بہار پیارے
اکدھر ابر بہار بہار لائی وسے مینہ گلا لپٹے چھوپا پیارے
زنگار رنگ ہی دیکھ بہار سارے ہوئے باغ بہار سرشار پیارے
یار سیر کر کے خاطر سیر ہوکے پھیر بیٹھدے نال قرار پیارے
کوئی مست مجذوب محبوب عاشق طالب طلب دیدار دلدار پیارے
بہور شعر اشعار ہزار پڑھے کی کراں بیان شمار پیارے
آکھن جھوٹی عمر سو سنی کہی سوہنی جنہاں وچ جہان وچار پیارے
ہن کہو قصہ عشق ہیر در دل کا درد رانجھن مندان فرید ار پیارے

وارث شاہ ہمسایا جگ عاماں خاص داں تے سارداں زار پیارے
عاشقاں پیغمبراں چھڈ ہا سا فقراں دس کیتا اختیار پیارے
پھیر ہتھ اُٹھا دعا منگی مددگار ہوئے کردگار پیارے
ہو ڈھل فضول گھٹا کیتا ودھول دے ڈھول ڈومار پیارے

ہُن ڈالیاں نوں ہُن لوک دانے اتے رونقیاں نوں کرن پیار پیارے
کیتا اساں فرمان پروان ایہہ کرن شعر اشعار دشوار پیارے
قصہ وردمنداں درد خیال کیہا وردِ دردمنداں در کار پیارے
فضل دی جیب نصیب جنہاں نال فضل تہاں بیڑا پار پیارے

آغاز قصہ عشق و ذکر سرداری مہر چوچک سیال والئے جھنگ سیال و تولد شدن در خانہ دختر نیک اختر و نامش نہادن ہیر

اک شہر لاہور تھیں فاصلے تے خاص دوستی تیس فرسنگ میاں
گرد چار دیوار بہار کھلی گل پھل بوٹے زنگار رنگ میاں
زنگار رنگ خلقت گونا گوں دسے گردا گرد دیوار النگ میاں
جھوکاں سادیاں سادیاں وسدیاں سن ناں تنہاں دا ناں جھنگ میاں
کئی دستیاں دا حکمران عالم گویا حکم مثال فرنگ میاں
سدا ورت لنگر سدا ورت لکھے رہے نام ناہیں بھکھ ننگ میاں
بھلے بھلے جوان فرمان اندر سارا سا ساڈا سی جنگ میاں
جو جو کرے فرمان پروان کر دے پلک پلک دیر درنگ میاں
اودسا تر لیسے سٹھ جاگیر آہی دفتر لکھے شاہی فرہنگ میاں
اک رات برات دی بات سنو گویا رات برات لیے ونگ میاں
حرم شرم حضور حضور سدا ملکی نام ملکی کیتا سنگ میاں
نیتیں سنگ تیسے سنگدی نور تا تیرے انگ سنگ ملیا سنگ میاں
سب منہ پا منہیار ٹوہ پول قطرے لیا منیاں تھیں ہونگ پیارے
ناویں ماہ چمیں دختر نیک اختر شمع جا نکے مرن پتنگ میاں

گوشے وچہ جنوب غروب آہا ناں نامی نام سیالاں دا جھنگ میاں
باغیں کوئلاں مور چکور بلبل چھلیں جھرنے شہر پلنگ میاں
پاس وچ چنا وند اصاف پانی رنگ رنگ نے لاواں نگ میاں
اوہدے وچہ سرداری مہر چوچک ہی گڈی چڑھی آسمان پتنگ میاں
سچی مرد دا تار دیوار کھلے گئے بھیک بھکھا رلنگ میاں
سوا لاکھ کا نجن دی نام اللہ زمیندار آہے جنہیں تنگ میاں
تیر برچھیاں تے بھلے سلار سانگاں تبر تیر تلوار تفنگ میاں
ہمایوں سلطان تدی بادشاہی جہڑا خاص لخت تا تر لنگ میاں
بت جٹ آلا بت جٹ والا غوث شرم کرم بھرم لنگ میاں
جاہوں جسم خالی چوچک ڈٹھا ڈھالاں نکل پلنگ میاں
کرم کرم فرما دا وچ کیتا حرم گرم سینہ نرم انگ میاں
سنگ سنگ لیا انگ نگ ملیا رنگ رنگ کھلیلنگ جنگ میاں
قطرہ آب دا در یتیم موتی شکم سیپیاں عجب ڈھنگ میاں
فضل شاہ اسدا نام ہیر رکھن دیکھا تاک ہیر لعل سنگ میاں

پرورش یافتن ہیر رسیدن از سال بکمال ہشتادہ ولز دہ سال و ذکر حسن افزوں و دوستی جوانی وصحبت سہیلی گوید

ہیر سیال پہلے سال سال ایوبائی گود دائی پیار پیارے

گوتے دا ادی تی سر گل جگا دلوں نیں دیا ہی الھر دا پیارے

ہیر لوبھ مکھن آہی خورش مکھن ماں نوں مکھن گھیے پکار پیارے
ہونہار درخت دی بات چکنے لگا کرن جہان وچار پیارے
تیجے سال چوڑیگراں خبر گھتی دلی شہر جا کسے تجار پیارے
آکھے ہیں چوڑیگر شہر دلی دیرے مینا بازار منہار پیارے
چوڑی لاکھ دی سچ چوڑی لاکھ ولیسی چوڑی کیجے چوڑ چکار پیارے
منہار نہ چوڑیاں چاہڑ سکے من ہار گئے من ہار پیارے
چو ہتھے برس سرخی موہنہ تے برس رہی آنی بھولی گفتار سبھا پیارے
وٹے وہنے دے وٹے ہتھ وتے مرش ہار سنیسار سن یار پیارے
گل پاہی پیاری مانو ہسی ونڈے شکر شکر گزار پیارے
آیاں دین ہمبارکاں ہمسایاں ماں نوں ہیر نوں ملے نہ وار پیارے
ورہے پنجویں نوں ہیر بہترتائیں ماں نوں مسند گھیا برخوردار پیارے
در ہیر نوں ورس چھا آیا گئی۔ قاعدہ پڑھن چتار پیارے
بے پے تے ثے جاں پڑھے سی درس کرن ابرو تلوار پیارے
دال ڈال پڑھ کے ہیر قاضی دال ذال بھلا گھر بار پیارے
سبق سین پڑھیا رے حسن سمجھی آرے فکر دے دندے پیارے
کسرے صاد تے ضاد دی ویکھ اکھیں صاد ضاد پڑھن بار بار پیارے
عین غین بدلے تکھیں عین چشماں گویا عین چشمہ سار پیارے
قاف گاف پڑھے گاف دلوں دسی بیٹھے پڑ کوہ قاف دی ٹھار پیارے
پڑھے نون تاں نظر دی ویکھ اکھن گرد ماہ ہالہ پرکار پیارے
سبق ہے پڑھے چاہ ناف سمجھے ڈوگھی چاہ والی نہر دی بہار پیارے
ہمزہ بے پڑھے ہمزہ بے انگل دو ہے ہو ہو جان نثار پیارے

دوجے سال نوں ہیر کھلون لگی ٹرن ہیرے کبک رفتار پیارے
دل گل ہسی دل گل ہسی اپیر دل ہر گل گفتار پیارے
کاریگر مینا کاریگر آندا چوڑا لاکھ دا لاکھ سوار پیارے
چوڑا لاکھ ہیرے اُتے لاکھ ہیرے مینا کا جڑے استاکار پیارے
ہتھ ویکھ ہتھوں ہتھ ملن لگا من ہار من ہار منہار پیارے
اوڑک ہیر نوں ماں نوں نپچا ہار چوڑ چھوڑ چاہڑیا گل سنیسار پیارے
ہتھ کٹھے پاون ہٹے ہتھ ہتھ کڑے کڑے ہتھیار پیارے
ہتے دو نذر گزاندی گھر گھر ہے ہسی گڑی جھانجر چھنکار پیارے
پڑھ کے بسم اللہ پاے نک نتھلی گنگن ہنجھ ہیرے دار پیارے
آہا ہیر دا روپ انوپ ہیر گہناں روپ اروپ سنگار پیارے
پڑھ ہیر آئے ہدوار گہنی اج نور چمناں بدہ وار پیارے
الف قد آہا سولی عاشقاں دی منصور جیہے چڑھی دار پیارے
جیم چے حے خے دی دل دسی کون ہیان ہیر شمار پیارے
رے زے ژے سن گیسو ہیر چہرا لچھے ہمیا ہو پچھے بیمار پیارے
شین پڑھے گوان نشین پڑھی شین باز شاہیں شکار پیارے
طوئے آئے پڑھ کے طوطی لاگوں تہموں بار ہووے ہوشیار پیارے
حرف فے بھلا بھلے یاد کرے سو قد ہیر جی ہیر لسیار پیارے
لام میم پڑھے ساردرس گیتا درس زلف دہان دیدار پیارے
سبق واؤ سکے واؤ مار گئی کرن وادیلا وانی خوار پیارے
لام الف پڑھے عاشق لا سمجھے معنی لا دے نہیں غمخوار پیارے
زبر زیر پڑھ کے زبر زیر کیتے رسی رنگ والے زیر بار پیارے

پینڈ سرت دی پیش ہمول جاندی پنڈی پیش جے پیش کھلا پیارے
شند ہد پڑہے بدنظر ہوندی اہل تدیا شند سرکار پیارے
ہویا قاعدہ ہجے دیاں تمام ورہے تالے ہوری تمام ہوا پیارے
مبد وں پڑہی یٰسین آسان لگی مشکل جہاندی جا دستور پیارے
جیہڑے ہیر ورے ورس دیدار آہے کرن ورسہ والمد ہزار پیارے
دسویں ستویں نوں علم فارسی دا پڑہیا حبتنا سی ہیر کہا پیارے
موہوں کہن ادھتے ہجاویں نار ملے اپڑے اتنے ہیر پیار پیارے
دسویں سال نوں سیو مثال ہوئی شیریں دا انار نیار پیارے
ور ہے یارہویں چکن کشید اسکے لگا کتناں باہجھ دلدار پیارے
گئی جٹیاں مشک پلٹیاں سن اگو ہان جوان ہتیار پیارے
کوئی رنگ رتی کوئی انگ ہنی کوئی چونڈ ہاں گوندھو گوار پیارے
کوئی تان کر کے تانسین والہوں تالی توڑہی تان تار پیارے
کوئی بھوواں کمان کر تیر مژگاں آکھے بھوانا نیں تیر ہار پیارے
کوئی پانسہ کوئی پاکچلا گھستاں چاہڑتی جھنکار پیارے
مرگ چھلیاں جہالیا مرگ والگوں ٹھار سر نیاندی ماندلبار پیارے
ستیاں حسن جمال کمال آہا ایہہ ہیر آہی سردار پیارے

عزم جزم والے وہر جوم ہونہ پرہے جزم جڑنال تکرار پیارے
گوناں اودہی ہیر دیکھ سمجھے جدول قاعدہ چار کنار پیارے
پڑہیا ہیر نے پھیر الحمد للہ سورہ فاتحہ وار پیارے
ایدہ ہیر ختم قرآن اودہیر ختم لوکاں ملاں ختم چاڑہ من مزار پیارے
چھینویں ورہے نوں فقہ حدیث پڑہی مسئلے شرع احمد مختار پیارے
ورہی آٹھویں امید بہشت سندی سبھی یاد سارا ابرار پیارے
ناویں سال نہال نہال ہو کے پہل پہل گدڑے گل انار پیارے
کارن سیو انار عاشق سے لا بیٹھے دربار پیارے
ورہی بارہویں رنگ محل چڑھ کے چرخے ڈاہ گئے ہے بھنڈار پیارے
تحریدار کوئی تتاخ لسار کوئی سرنسار کوئی شرمسار پیارے
کوئی سیم سیاد کھا وہی سیم سار گڑتی سمکار پیار پیارے
کوئی ہسن پاندی کوئی وس ہسندی کوئی نس جاندی انسار پیارے
کوئی چرخ چڑھے جیہو چرخ ویکھے آکھے چرخنوں یاں دلوں پیارے
کوئی تا سرخی لبا سرخ کر کے آکھے یا تلیھتوں پان عار پیارے
جیویں چن لوار کے پڑے گوگوسیاں پروار پیارے
فضلشاہ تعریف ہن ہیر سندی نہوں آکھنی ہنی لاچار پیارے

دربیان تعریف حسن خداداد ہیر تفصیل رخ وزلف ورخسار و پستان وغیرہ گوید !!

قد سرو رواں چہان جنت پلیا شیر بکے جو نسب پیارے
مانگ بانت ادھی ادھی راہ انہے دلے لکھ ہزار سنجار پیارے
کہیا عاشقاں رواں نمازیںے سجدہ کریاں ملے نہ وار پیارے
زلفاں امام سیاہ تے تل والے والضحیٰ ہزار شکار پیارے

سوہا سر آزاد شمشاد آہا قمری فاختے سن خاکسار پیارے
متھا گول مدول محراب مسجد لیا جیوں جنس انار پیارے
مسجد باجھ خدا دسے کفر ایہہ مذہب عاشقاں دا اپار پیارے
ڈنگ مار کے ڈنگ چلیا زلفاں پیچ مار دا ناگوں ہیچار پیارے

بعضے نال زنجیر دے دین نسبت عاشق بکھرے ہی تار تار پیارے
چشماں آب حیات دا نور چشمہ جنہیدا اسکندر طلبگار پیارے
بعضے کہن اکھیں گھٹاں کالیاں سن ویکھ بجلید اچمکار پیارے
اکھیں خواب گوا تیا عاشقاں دا نجواب ہو دونویں نرگس ولر پیارے
عاشق کہن ہوئی آبرو رکھے آبرو دیکھ خنجر آبدار پیارے
بعضے قوس قزاح ابرو دین نسبت بعضے اکھدے ابر غبار پیارے
رسا وار لباں زلفاں اُتے مژگاں رسالہ سن چڑھ چکار پیارے
عاشق کہن سناں ہے پیکان مژگاں بعضے دین نسبت سولیدار پیارے
دھیری ہم ہیرے کر کے پیوند ہیرے بری سوئی فیل ہار پیارے
آبرو چاہو چلے جاؤ عاشق ہیرے ہتھ ابرو تلوار پیارے
ویکھ لباں مرجان سجان عاشق ڈھونڈھ پان جیکر پان ار پیارے
وند ہیرے ہیری گندن ہار گندی موتی موتیا دے گویا ہار پیارے
نک الف تلوار ہتھیں پتلای لکے تیز کٹار دی دھار پیارے
بعضے کہن دو گنج رخسار آہی اُوپر چوندی یا ندی دونویں مار پیارے
نرم سیمو زنگین رنگین آہی دو رنگ برگ چنار چنار پیارے
اکوہاں پستان سلطان دونویں تاجدار تاتار فرخار پیارے
ہیرے جام بلور پستان ہیرے ڈھٹے کسے نہ باہجہ ادھار پیارے
نور شیشے غم دیکھ حوراں ہویاں سب پریاں گر مشار پیارے
گوڑ کو ہو مکھیں گوے دو نیڑے ہیر ہیر نے لئے متار پیارے
اوسے سیو بدلے سے لاکھ بیٹھے کئی ڈٹے ہزار بیمار پیارے
بعضے کہن کوکہ نے جھنی چاہ وسے پیار چاہ والے خوجھ اور پیار پیارے

ہیر ہیر شکار تے باز دیکھے آون باز نہ خوان گذار پیارے
نین وڈے ہاں ڈے ڈہال خنگاں بانگاں بانکی ہیر سی بانگ کھمار پیارے
نین مرگ پاوے دونویں مرگ پاوے الیپ لئی نسے پھرو بلد پیارے
بھواں قوس کمان لکیاں آہے مژگاں تیر سینے چیر پار پیارے
بعضے کہن ابرو خم دار تیغ علی اسد اللہ ذوالفقار پیارے
بعضے اکھدے قاب قوسین ابرو ہوسٹلر حسن دیدار پیارے
سرے خال قندھار تند ہار مارے دھار کجلے نگوں دھار پیارے
مروم چشم آکھے لیا کون مرے دم کرے دمی سو مردار پیارے
حبشی خال رخسار تے بیٹھ اکھا اکھے کوک پکار پیارے
لباں لعل یاقوت یا قوت وصال گویا جاند احبانی ہلار پیارے
دند دانے موتی عاقل دیکھ دانے دونہہ انگ جیسی زیر بار پیارے
دند و ندانی مشانے دند آہے کھڑے قدرت دے اُستاد پیارے
لکھ ماہ پارہ ہتھ قطب تارہ آفتاب ماہتاب رخسار پیارے
ٹھوڈی ہے کابل قابل دید آہی غبغب سیفسا سن پیارے
گردن کونجد گھڑی جہیاں ہیر ڈار کونجاں سردار پیارے
کلاہ پوش پستان نقیب شاہی دونویں کھڑے سرہار کوہ پیارے
چھنڈ جام جمشید شیدا ہوند البیند اویکھ جگ اک جہار کار پیارے
بعضے اکھدے عمل گلاب دیں کھڑے کجھ تھوڑی کھڑ سنہار پیارے
زرد رنگ سرخی مائل کرن کھاتل گویا سی کشمیر قندھار پیارے
بعضے نال انجور دی دین نسبت بعضے اکھدے سیب انار پیارے
بعضے اکھدے خود خیال ستم دونویں سخت فولاد تے سیاہ پیارے

بعضے کہن عنقا ہما دونویں ڈٹھے کسے نہ باجھ گفتار پیارے
بعضے نال کوزے مصری دین نسبت یوسف ثنا کے مصر خریدار پیارے

بعضے کہن پستان دو ماہیاں سن نہ لعل ملیں ہیر شکار پیارے
خورد سال پستان سن دو توں بنے ہوئی قدرتی ہین طیار پیارے

سدا رنگ ایسے ہین ہین ہوندا ہین ہیلجا ہند ا ہین کلر پیارے
بیجو باد را باد راہو مرد اسدا رنگ بھی سدا نثار پیارے

(نام بین نواز ۱۲) (نام بین ۱۲) (اگر دیدے ۱۲)
وندھ میل دے دو سفید فیتے تھے کرن مہرے کار زار پیارے
(نام بیجمہ ۱۲) (مرد ان)
بعضے کہن وو رخ دو رخ گھیرن شہ مات کرکے شہر یار پیارے

بازی عشق شطرنج دی رنج بازی گئی ہار کملا کملار پیارے
(مرد ا)
بعضے کہن جوڑا جگ لال مرد ان ولدار دونویں دلسار پیارے

سر سر لاپا سے پاسے دیکھی پری عشق فنا دی ہار پیارے
(شطرنج ۱۲)
عشق چوپٹ چور چوپٹے بازی پٹی عاشقاں دے گھر بار پیارے

(پھولدار فر ۱۲)
غرض باغ بستان پستان آہی وچے خار گلزار بہار پیارے
(ہشت)
رنگی لال لگی ہٹ آکھے لالہ چھیڑ ناہیں لالہ زار پیارے

چھولی ہمجولی نالے بھجولی پائی دم جھولی گھولی وار پیارے
شکم نرم سنجاب سمور مخمل تختہ فاقمی سیم کنار پیارے

(یعنے قسم پارچات ۱۲)
خاصے ململ چھین سنے رب پائی خاصے ململ چھین سنوار پیارے
شکم دیکھ عاشق شکم چاک کردے مرد مرد ہزار انبار پیارے

ناف صاف نافہ مشک کستوری آہو چین آہو تتر مسا پیارے
نرم دریائی لہر دریائی گھمن گھیر مارے گھیر گھار پیارے

اسکے ذکر کرنا ہس ہس مرنا گویا تحفہ دیوار دی وار پیارے
ہٹ پٹ جیہی مالی ہٹ لائی دونویں کیلیاں دا شجار پیارے

ساق ملک نوری شمع کافوری وٹوں ملے ہو گئے زنار پیارے
دانگ تخت سر سلیمانی جسم ہیر سر پیا وڈا ر پیارے

ہیر سر دی پائی سیر سر تے پریاں رکھ سمجھ امتحان پیارے
فضل شاہ پری ہیر حور جنت ہور صفت کردا اختصار پیارے

ایضاً در تعریف حسن ہیر و باجھ لئے مار چہرہ دار ہوئے ہر دو

چہرہ روشن مثال رات کالی شب روز دونویں اتصال یارو
ترچھی تیر نگاہ دی سانگ برچھی جیندی تیر سینے ڈھال یارو

اچھے ہلے پچھے ہلے گل ہیندے کالے نرم ریشم لچھے وال یارو
نالے مہندیاں بانگ مٹھڑیاں نی پائی جھیاں مثال یارو

(نسیم)
کھنڈ ملی اگر گھنڈی کھنڈاں ال کھنڈی مار عشق ہو زٹاں نال یارو
ڈرے مچھلیاں دے ڈرے مچھلیاں سن ماہی جال ہائے ہی جال یارو

(قسم ماہی ۱۲)
ڈولی عجب ڈولی ڈولی اک ہوئے موتی جھلی جھمکند یا لال یارو
(قسم ماہی) (دام ۱۲)
دیکھ ہس گلدی عاشق ہس گلدی سٹن ہس گلدی پھول گھال یارو

دینی ہوئی دینی دین مار رستم زال جیسے واہنگ زال ر یارو
منکے پشت منکے عاشقاں تسبیح ذکر تسبیح لعل لال یارو

(پیڑدار) (پہلوان ۱۲)
نال ناز انداز دے لنگ چلی گویا ہنس تے مور دی چال یارو
(مہرہ ۱۲) (مہرہ ۱۲)
گٹ سر دے کے پیراں تاک آہی جن واک دے اسال یارو

اوہدے چہرہ دین ہیر یعنے مکھڑا ہیر سیال یارو
ایسے ماہ جبین طور دی خبر ہوئی شرق ہوف غضب تمال یارو

آئی گل سپاہ سپاہ بان دی ہور مانڈری علم کمال یارو ا
اسکے مار کولوں من ملدے لئے ابیر اسبیں تسیں بھائیوال یارو
غرض مار منتر جنتر دم جھاڑے لگی کرن سمبھال سمبھال یارو
من وار قہری زہری ناگ سندا جیدوں کہن جیدار جمال یارو
ڈھکن اوہ کل مار اسرالی منتاں گل ساڈی سنیں گالی یارو
بمیاں سٹ بنگالے بنگالی ہوئے نتے پئے تور منگالی ہیجرال یارو
لچکے لگلیاں لوٹیاں سٹ بیٹھے بعضے ہو میدان سیتال یارو
بعضے ادھ مٹھے سر سٹ ہر سکے گے ندی نال ڈٹے ہار پچھال یارو
بعضے بن ملاں لگی کرن مسئلے حلوے لیاں لے رکھ خیال یارو
بعضے گنگ دھائیں گنگ باون ہر دے گن کاتن ہر قنال یارو
بعضے مانڈری مانڈری جان لکے لکدی بھرن ٹھنڈے سکھو ہال یارو
بعضے وانگ بیراسیاں پڑھن پھیری بے گرن کلیاں سمبھال یارو
کوئی بن باہمن بیٹھے تلک لا کے تلک جیا مرگ مثال یارو
آئے مارنے نوں بھتوں آپ مچے پئے پیکے وچ بال نوال یارو

آلبیں وچ بیٹھے قیل وقال کردے مار مار لئے کیل وکال یارو
بھیڑے کار کردے پور چھوک پورے گرے کا کردی رکھوال یارو
مار مار منتر من تر کردے من مار سندے لگوال یارو
مکر فن فریب ٹھلا سارا بیکھ بھین ہوئے پائمال یارو (دل تر کردہ ۱۲)
بہی بھاتخ تمام سپاہیوں نٹھی بیان کردے نمال حالی یارو
من کار کارن طمعدار ہوئے من مار ہوئے منہ کال یارو
بعضے ٹھر ٹھر ہر کھلے کہن کنبے زبین جو نال بھو سچال یارو
بعضے بن جوگی بن باس لبند ہو گئے نال بالا مالا حال یارو
فتوی دین ملوا کھوان حلوا دسے لال کتاب دی فال یارو
بعضے آکھ اسمی فقیر عشق اللہ منگدے خیر سوال یارو
بعضے بن ٹھگے ملین جا گئے چٹاں پھڑ کے لئے بیجال یارو
پھیراندیاں سکھاں کہے کوئی بعضے ان منگن وہن مال یارو
غرض کئی دہتر وید جیسے بد مارے لئے ٹول ٹال یارو ا
فضل شاہ بھی ویکھ شہید کیتا بھاویں پاک رسول دی آل یارو

در صفت خوشنما پوشش ولباس ہیر

ہیر چھیل چھبائل چھبائل کری گھائل دور دلدار کے تیر خدنگ میاں
کدی نال سالو دال شال جوڑے پائی کون آجوڑ دسے بھنگ میاں
ماہیہ وار لوچھن چھین چھین کردا مایہ ارشا ہو کار جیویں جھنگ میاں
آکھے چکن گیند اکیدا مینوں ناہیں خوف سینے سینے تنگ میاں
چنی ہووی سسی لکھ کروڑ وچوں بوند بدر اچی شہر گنگ میاں
کرتی لال بھنو کرڈی مال بیٹھی دو تویں مست پستاں جا لگیاں

آئی پھلکاری آئی پھلکاری جیویں پھلواری رنگ رنگ میاں
پٹی مار دوپٹی دو پٹے سفید صاف پہرن نہ پھرن ننگ میاں
خال اچتڑے ہوئے باہنوں سن جیویں چتر شیر پلنگ میاں
سالاری سپہ سالاری کر کے لٹی جھنگ سارے سنگ جنگ میاں
ہتھ لال رومال پتنگ گڈی عاشق مرن مثال پتنگ میاں
نافرمان کرتی نافرمان ہو کے نال فرمان شہ زنگ میاں

سوہنی سرخ کرتی گہر ٹھٹی لہو پیتی کرے خون نہ کہے وڑ رنگ میاں
کالی کٹ ڈوری کالی ناگنی سی ہوئی کٹ ڈوری مار ڈنگ میاں
چولی چین دی دیکھ کے چین ماتے بھلگیا ارژنگ فرہنگ میاں
انگی اگی ستی انگ سنگ کرکے مہوکتے تنگ ئیا انگ انگ میاں
گلبدن آزار گلبدن آہی کجھ ننگ ناموس بے ننگ میاں
کتی وار فقیری سی عجیب لنگی کتی دار فقیر ہو تنگ میاں
بہنوا بد حجاب دے سوت آہے زرد رنگ پلنگ پلنگ میاں
کرتی قرقندی تندی کری کندی کند گیراں کندی کہتی سنگ میاں
گل انار چولی گل نار پستان رنگ رنگ لیا سنگ سنگ میاں
ایسے سخت پستان دے نال ٹھیکے انگ تنگ کر گئے ہنگ میاں
انگی میدہ پستان پٹھان وانویں تمبو تان چلان تفنگ میاں
نالے پٹیاں ہیں ندر کھولے وزنگ مار وہ مار و ڈھنگ میاں
جوڑے چاننے نے چند چندتا سے وانے دیکھ ہوئے واتھنگ میاں
فضلشاہ پنجاب دی عجب پوشش بھلے ویکھ فرنگ فرنگ میاں

در تعریف زیورات و جواہرات ہیر سیال !

چھہرے ہیر تے چونیاں لال جھلکن آتش چونیاں لعل سوہان یارو
چوک چوک کہیا چار چوک کہیا تھاندا جا چوک ستان یارو
بینگ گہت ہتی ہی بنا بوان نالے اجے کہے بند دے مسلان یارو
بینگ دیکھ کے بانہاں دی بینگ ہو بند گو بند سمجھاں یارو
والی لال والے مار ولی والی ہند سندہ ایران دے ران یارو
پھرناں کہے ایتھے منتر نہیں پھرناں تیر کہ جھانویں تپراں یارو
اکان پھولی اوپر کلان پھولی بیٹھا ہیر کمان آہے مہر کمان یارو
کنبیں ہمسال کالیاں کو ملال سن گوش ہیر گوشے لبستان یارو
جھوم جھوم کے جھمکا تیر مارن گوشے بیٹھے گوش کمان یارو
بسی کہے جے نس ہے جا عاشق میاں ہراں ایک طیسولی حرکیاں یارو
کنی جھلی چمکن مٹھے تارے فلکن جبین تارے چمکن آسمان یارو
ٹکا ویکھ ہمن ٹکا ملک ٹکٹکی ملک ٹکا دینہ پان یارو
چنگی کہے چنگی وچ کرن چنگی چنگی دھو رجے تیاں مسان یارو
لمی دیکھ ہمیرے ہیرے حیب ٹھو تو جھٹ ہٹ وچ آن وفان یارو
لاتی واسنے زور لانے ہو نہیں ہو تی لڑھیاں لڑھیاں کر کے تان یارو
آکھے جان جھتو لطلیں سر تے وٹھے نہیں جسنوں اطمینان یارو
مرکے عاشقاں دے جگر وچ مٹکے مڑکے کسے کہناں مان تان یارو
ڈنڈی بکرالیسی ڈنڈی ہی کٹھیدی بودی ایکڑ تو سے ہندوان یارو
بہر درزرد سے موتی دی زہر دے دور کرن بدنظر سے گمان یارو
آکے ہٹی لٹ کے ہیر کرنی لیکے فوج پہنچے پہو سچے آن یارو
آہے تو گلے دیکارے کو مسار ہی چھپن سرخ نے سرخ لڑان یارو
چھکاں گھت چھکاں چھکاں جھک لیاں جھک جھک کے جھکان یارو
بہتی تانے اوچھے موتی دانے بار جوہیں ونے اپیسے آسی آن یارو
نقشے دا تعویذ تے نقش لکھے نقش حب تعویذ لکھان یارو
بنسر کرے بنسر نتھ نتھ لے رکی پھیر چھوٹے چوہڑیان یارو
آنھن لونگ گھر ائیکے تک جا بے لونگ لکڑی تو شہریان یارو

گھتمالی ہوہن ہارے ولے موہن ٹاڈاں ٹھڈاں بلاک بلان یارو
چانن ہار کولوں چانن ہار گیا چنا چہند لئے امتحان یارو
ویکھ تختیاں ست تختیاں وری ہیلے کہن لکھاں پڑہان یارو
لاتی مہر نے مہر جلایا نوں ملے پھیر جا مہر میدان یارو
ویکھ ہس گگد ہے عاشق ہس گلدے تاں بھی لکھ احسان منایا رو
طوق طوق زنجیر زنجیر بالی نچے ول ول پائے عاشقاں یارو
جگنی کہے جگنی جہان ہیرے ہیر ویکھ جگ تے گن گان یارو
آکھے نام جو ہیر دا نام لیسی کرساں نام بدنام جہان یارو
ہیکل کہے نجھو گل کسے تائیں جھیڑے قومی ہیکل وکھلان یارو
پایا ہولدی لی ہول ولی لاتی وہکدہ بکھی دیکھے جان یارو
ست لڑی ست لڑی سی عاشقاں نوں بہی ہار دیوان یارو
گل لنگ سوہا ہو ہولی میں وانگ ڈہو لئے لنگ سوہان یارو
ہار موتی رتی ہو رہی سی جنت عادن کدے دو در بان یارو
وکلا تقربا ہنہ الشجرۃ تا شاہد حال قرآن بیان یارو
طمع طمعہ نفس ہوس مار کھلے کھلے چھو عالمان یارو
چھپے عجب چھپو چھپے دی آکہن چھاپی اسیں ہاں حشر میزان یارو
بازو بنداں بازو بنداں قوال ہی تہ بند اوان کیتے بند بیان یارو
زیر ایڑی ابنی پیری پایری لبھنے کہن ہیں گر بیان یارو
گھڑی ٹوٹرے اہجر سے جڑی ہیر گویا ہتھ ہیر کہیر کان یارو
ہس کہن مگیاں نکہ ایں اسیں ہس ہسکے گل کوان یارو
ایسی آرسی آرسی ہتھا ہتھ گویا آرسی لعطین ووڑاں یارو

مالا مال کنوں مالا مال آہے مال کمان لٹے مالکان یارو
ہیر لٹے ہیر ہار عاشقاں دے لعل لال سب لال کوہان یارو
آتی مہرنی بی مہرے مہری بعضے مہری تی مہر سے نبان یارو
گلدسے ہار لئے گلدی ہار ہوتے لڑ لڑ کے لڑ چھڈان یارو
گلوں گل کر ہسیاں ہسیاں سن گلچاں گلچان اسخبان یارو
عطردان کہیا عطردان کراں پشتے دلگاندی عطردان یارو
تلسی داس کیتی تلسی داس جیہو تلسی جان کے جان پوجان یارو
نامی نام ہیر جہبڑی نام ہے ہیر ہیر کے نام ہمنام سدان یارو
چنپا کلی زردی بان چنپا کلی زردی کھڑا ہے زرد گہاں یارو
چولی الیا آلیاں ہو لیے زرماں الیاں جان وکھان یارو
بیٹھے ڈہال تعویذڑی ڈہال لیکے ڈہول ڈہال ماری پہلوان یارو
کہنڈی ڈوب دے بیندی گندم کیتا نوں سکھ ہورنہ باہجہ قربان یارو
گندم گون جہبی طمع گندم آدم جنتوں مار کڈھان یارو
پہلاں آدم تے پھیر اولاد آدم ہفت رو سیاہ شیطان یارو
ڑیاں نانگنیاں ڑیاں عاشقاں نوں میڈے ماندی سد ہیان یارو
بانکاں بانکیاں ہے بانکاں بکڑ بہتیں ہٹیجے بانک کہلاسی جوان یارو
باہیں سنگھوسی دل ولے پائی جو ہیں سنگھوڑے دلی پان یارو
دنگالی ٹیں چوڑیاں کہٹ لیا تا چوڑیاں کرٹ گھموان یارو
چیتر ہے کہ کرلی چیتر ہے شیر موہیں معلیں چیتر ہے شیر ڈران یارو
دلدار چھلے دلدار چھلے دل جاندی ول پھل جان یارو
بچھوا انگی وا انگلی لدے لمبند اجھا شور کر گورستان یارو

کرڑیاں ہو کرڑیاں کرڑیاں آن نشکلاں کھیا جو نشکا مشکلان یارو
(زیور ۱۲)
توڑے لا توڑ توڑ مار توڑ گئی ملکی ایران توران یارو
(نام زیور ۱۲ — توڑ تفنگ ۱۲ — البتہ پانچ پھیر کالر ۱۲)

چھانجھر کہی نہ وریں وریں رنگا مند اجھنگ چھنک چھنکاں یارو
(چھنکاں — زیور ۱۲)
پازیباں پہریں ہیر پازیباں پہر پہیر دکھا اکھ جہان یارو
(نام زیور ۱۲ — زیور ۱۲)

چھلے پیر چھلے پیر چھیل چھلے ہور پہر صغیر جوان یارو
(ذلیفتہ زیور ۱۲ — بزرگ ۱۲ — جوان — خورد ۱۲)
فضل شاہ کہتے گہنے ہور کہے اسیر طولی ہوئی داستان یارو
(کفتن — زیور ۱۲)

تیار کنانیدن ہیر کشتی برائے سیر بحر و در خواب دیدن ماہ تاباں در دامن افتادہ و روشن و ذکر خواب و احوال عاشقی و مضمون لوایچی او

سستی وانگ پتن سیر گھاٹ لیا وانہہ گھاٹ جہاں ہلا سائیں
کھلا ملک کھلی رسم چال اٹھاں ناسی ننا وچار دی چا سائیں

کاریگراں سد وا ہنوالئے کشتی سیر کارن دریا سائیں
چوبی بنگلا زنگلا وچہ دھر پلنگ ہیر اچھیج وچھا سائیں

لدھن نام ملاح نوں سونپ کشتی کہیا گذرتے گذر چلا سائیں
قفل نگلی زنگلی رہے لگا بناں حسکم کلیدنہ لا سائیں

پاسے سوت اچھوت تج جھت دلیسار ناں بچہ کو لہو پڑ وا سائیں
چھپا ندنا ندی جلنی میر بحری تیرا ملک تنخواہ بھی پا سائیں

خاص روز جمعے عام خاص بھادیں بیڑی کسے نہ مول چڑہا سائیں
بیڑی وچہ سوار ہو ہیر بحری ہر جمعے کر سیاں ہیر جا سائیں

غرض ملے ملاح نوں حدوں بیڑی بیڑی پار ہو گئی صفا سائیں
اس مقیں بعد جنہا وندے گھاٹ تین لوکاں پار اوار لنگھا سائیں

چھ دن بیٹھ اتن کتن کتدلیسی ہیر نال سیاں چیت لا سائیں
صبح جمعے ستویں روز جیتی سیاں سنگ لیکی لوٹے دہا سائیں

تین مہو بچکے ہو اسوار بیڑی بیٹھے بنگلے وڑے کھلا سائیں
بیڑے لاجپ لے چلان کشتی کشتیاں مثال ہوا سائیں

شتال ڈال جتی لال مکھڑے سے تے جن بدلی ہیٹھ چھپا سائیں
لہر بحر والی کدی لہر آوے کدی نوں لہر وکھا سائیں
(سیر)

کدی نال سیاں رلکے گیت گاویں کدی نادنیاز ادا سائیں
مرضی سمجھ ملاح پھر اکشتی پھیر آ کنارے لگا سائیں

چند ماہ گذرے چند ماہ جتی جیسے چاندی بھری ادا سائیں
اک روز جیتی سنی نلیند مٹھی وچ بنگلے دنیاں جا سائیں

اکھیں لگیاں خواب دے وچہ ویکھے روشن بدر کمال سما سائیں
قدرت نال بنی ٹٹ آسمانوں جھولی ٹٹ پیا گررا سائیں

اک جٹ آیا چوری جن ویکھے لے سیر زنجیر کٹا سائیں
پھیر رنگیو نوں ہیر گھس گیا بے چیند نوں خاک ملا سائیں

سینے وچہ ڈیکلا جیہ کاں لگ گیاں ہیر جاگ اٹھی اجہر ٹھا سائیں
سیاں چھپا دسیا ہیر سفنہ الف بے تا کر ماجرا سائیں

عقلوں کہن ہوسی خوشی غمی اسر جاتی کون اصلی مدعا سائیں
اسیر لکھ کلیجڑے ہیر ہوئی حضرت عشق دی رمز جدا سائیں

ناسی شان گمان نہ جیت جیتا جیتا جمنی گئی جیتا سائیں
سیاں نال اٹھدی بہندی ہیر تدی جھیندی گئی اسیر گرما سائیں

بیئی رات ویکھے جن جو ہویں وہ اگے ایہہ تے اوہ کجا سائیں
اسیے چند جو چند ہزار ہو دن اس چند توں ویاں گھما سائیں

تارے گندیاں قہر دی رات گندی اکھیں لگیاں ہیر سنا صبائیں
وانگ کاہن دے بنسری مٹھ کھونڈی گوپی ہیر لئی بھر دا سائیں
ہیر پکڑ پلو قدمیں آن لگی آکھے بالی عمرا تیرے تا سائیں۔
اج چند تھیں ہو دو چند آیوں جاپے کی ہوسی میرے بھا سائیں۔
یاتوں ملک زادہ یاتوں ملک نوری یاتوں جان اندا تنذا سائیں
آپے پھیر تیتھوں بھال لیساں بھاویں کون مکان ہونڈا سائیاں
کہیا چھڈ پلو سانوں نہ پھڑ ہئی مسکرا اوس ماہ لقا سائیں
میرے اوگن تے تیرے گن پیارے دوہاں انت حساب نہ کا سائیں
کہیا صبر ہیر کے صبر توں اج ہوسی چند روز ایہ سبق پکا سائیں
سفنہ تج تیتھوں ساگر تک طساں وچہ جھنگ سیال دے آ سائیں
جاں اوہ شکل نوری غائب ہوگئی ہیر جاگ اٹھی گھبرا سائیں
کملی ہیر زلیخا دیوانگ روندی صورت یوسفدی مبتلا سائیاں
سعد و کرے دعا خدا اگے ظاہر حال ملا لیسا سائیں
پیاسی آب زلال وصال ہویاں بھیا آب دے آب پیا سائیں

اوہ چند آسمان انسان صورت نیچے آیا بہلیں وٹا سائیں
گوپی چند دا انگاں گوپی چند جیسے سوہنا چند تھیں چند سوا سائیں
کل چند نکلے جھلی ٹٹ پیوں دلوں تشمناں خاک رلا سائیں
ستا لاجیویں سائیں رحائیں دس جائیں غلطی ہیر نالیں سمجھا سائیں
پتہ نام نشان مکان پیوں ہیچ ہیچ بیبا بتلا سائیں۔
بھاویں جان انجان بنے تند جان توں تن فدا سائیں
رشتی ہیر کہیا گستاخ ہو کے میرے اوگن بخش خطا سائیں۔
دسر پھول دامن ہتھ تہت بیٹھی اگے صاحبا جیویں رضا سائیں
تینوں اساں لیا آزماتوں بھی لیسیں کھرا کھرا پرکھ سائیں
انتا آکھ ہو بول چند غائب ہویا ہیر نیر بیدا نسبرا سائیں
جیویں کونج وچھنڑی باجھ جوڑی روندی کوکے کرلا سائیں
کھلے وال بیحال متال ہوسی روندی ہیر سی داویلا سائیں۔
دسے باہجہ ہیں اجتھی خواب اندر ساگر تک جا پھیر دکھا سائیں
فضل شاہ چلو انجھے ڈھونڈ لیا مثال ہیرے غم لگا سائیں

دربیان چودھرائی مہر موجو سردار تخت ہزارہ حرف دے ہسال و تولد شدن فرزند ارجمند اسمی دھیدو

اک شہر سی تخت ہزارہ نامی گویا تخت شاہی اجلاس میاں
شیر شاہ بھی شہر نوں دیکھ بھلا تعمیر خود قلعہ رہتاس میاں
زنگار رنگ خلقت دسے شہر اندر باہجہ انت شمار قیاس میاں
باغاں وچہ بہار بہار لائی وچہ جنگلاں گھاس پلاس میاں۔
سخی مرد نجیب نصیب والا گڈی جڑھی اکاس شناس میاں
بار انگلیاں اندا مہر موجو چودھری سی کرے سمجھ کے نیاتو قیاس میاں

گرد چیلو دیوار حصار محکم بن یا دنیا دا اساس میاں۔
گوشے وچہ جنوب شمال آہا خاص جھنگ تھیں کوس پچاس میاں
جیہڑا آگیا اٹھے گویا گیا تیا مات ممات بے آس میاں۔
تسدا خاص سردار سی مہر موجو کئی دسیندا غنیا داس میاں
موجو نہیں تھے موج تے عیش عالم موجود آہی با حواس میاں
بغواس کیتے وسواس کہیا ابا داں تے ہو سواس میاں

رہیں راہی ادھ چھال تے جان سوہنیا کیتا چور چکار دا ناس میاں
عربی نسل وچھیریاں کوتلاں سن گھوڑے گھوڑیاں خاص نخاص میاں

گاوے ملیش سنڈھے کئی سی کہندے ہور گا دھڑ گاڈی راس میاں
آس پاس دے داس کراس آئے رکھ پاس نہاں کیتی پاس میاں

دہین مال اولاد تھیں شاد آیا کوٹھے بھرے ہزار اجناس میاں
دانے پیسن توں سدا درت کارن دلے پیسے گئے خراس میاں

ستر برس دا بر سدا نور منہ تے دانے دانے اندلسی ناس میاں
بیٹے ست جوان مثال رستم دشمن دیکھ کے مرن ہراس میاں

پیری وقت مرحوم تے کرم ہویا آتے پھل امید دے باس میاں
ناویں ماہ نویں ماہ جنم لیا دین عید مبارکاں واس میاں

شیریں لباں نبات تے قند مصری ماس بدن دا کان الماس میاں
باپ ویکھ صورت پڑھیے دم کیتی سورت پاس واس خناس میاں

اکھے چشم بددور ضرور آیا ٹٹ زمین تے چن اگاس میاں
یوسف جیہی یعقوب نوں رب دتا پنی نویں غریب دی آس میاں

تشنہ تداں بجھ جداں وات بچے جیں وات تا جاس سپاس میاں
اک پلک نہ بلک وساہ کردا ویکھے بناں نہ آس دہر داس میاں

آکھے جیوندی جان جوان ویکھاں ایہو رب اگے التماس میاں
فضل شاہ سدا رکھن نام دیہہ و دیکھ فال نجوم دی راس میاں

در بیان پرورش یافتن دہبید و رسیدن از سال یکم تا بہ چہاردہم و ذکر تعلیم علوم و فنون او و فوت شدن مہر موجب پدر او و ... دشمنی کردن ہر ہفت برادران و تقسیم کردہ دادن چندے از زمین ملک املاک خود و قلبہ رانی کردن او گوید :۔

پہلے ورہے دائی پڑھکے بسم اللہ لیا گود تے شیر پال پیارے
لاساں پٹ دیاں گھنگے دے جھو دیہید جھولنے وچہ بہال پیارے

دوجے ورہے داہن کھلین لگا مونہہ چال سکھے بول چال پیارے
تیجے ورہے کینٹھا کڑے گھڑے زرگر لعل جڑکے پا لپال پیارے

مکھ چند دوالے ڈال ہووے جانی والی وال والی کنیں لعل پیارے
چوتھے ورہے بدی تیڑ مجہ لنگی گلی زری کرتا دتے نشان پیارے

گلی شہر دی دہری کلا ہمرتے کھیڈے ہانیاں نال اطفال پیارے
ورہے پنجویں پڑہن نوں بالپنے دہبید و نیک اختر فرخ فال پیارے

استاد جیوں آیاں بسم اللہ کہیا بسم اللہ پڑہ نال پیارے
پہلے قاعدہ پھیر قرآن پڑھیا دسے سال دہبید و سال سال پیارے

آمین کودیندے استاد تائیں سیم زر سندی بھر تھال پیارے
چھیویں ورہے نوں فقہ حدیث پڑھیا مسئلے دین دے خوب بھال پیارے

ورہے ستویں فارسی پڑہی دہبید و لیا علم سیاق نوں بھال پیارے
نویں اٹھویں لیں الیساصاف لکھے آکھن ویکھ کمال کمال پیارے

ناویں سال حساب سنبھال لیا جتنا باپ دا مال محال پیارے
دسویں ورہے نوں ہو ہوا بھری چڑھے گھوڑیاں تے زین ڈال پیارے

مینہاں گڈ قواعدے مار نیزے سٹے نیزہ میں کھیس مار اچھال پیارے
ورہے یارہویں نوں تیر انداز ہویا رستم حکم انداز مثال پیارے

باراں برس داجا کے وچہ باراں کرے مرگ شکار حلال پیارے
موجو دیکھ دہیدو لائق کار ہٹیا کرے شکر ایزد متعال پیارے
یوسفؑ وانگ بھائی دشمن جان آہے ایہ نہیں سی تنہاں مجال پیارے
مٹ گیا متھے سندا بھاگ دہید بہت ہوئے ملول ملال پیارے
آپس وچہ جدا ہو گئے سارے ونڈ باپ دا مال اموال پیارے
گرم خشک روٹی آفتاب سمجھے سو بھی لکھ خوشامداں نال پیارے
بنیاں وخت متھوں سکے دین دیکھے دیندا دیس بھی دیس نکال پیارے
دھنا دشمنی نے گئی گھر گالے کیرو یا ٹنڈا پانی سٹی گال پیارے
وسچ بھوئیں بھانڈے فیلسوف ہوئے اڈ رکت بنے غریب کنگال پیارے
ملک باب دلیں ونڈا ساتھوں باقی رہیا جو رتی زوال پیارے
ذیلدار نبی ویلدار منصف چوہدری چاک تے چوہڑ دوال پیارے
جیہڑی شور زمین دتی ونڈ دہیدو شور ند ور تے چشم دیکھال پیارے
دہیدو پکڑ کہی کہی گل موہنڈوں مندے ہے کہے فی الحال پیارے
ہویا تھک تے ہل نہ ہل سکے ہل واہوناں نہیں سو کھال پیارے
واہی واہی تباہی تہاہی تنہاں جنہاں گھر سندے بندے مال پیارے
واہی لاگی نہ لاگی دی لاگی صرف لاگ سندے لگوال پیارے
چھ ماہ تم بون تاں آن ملتہم کہے چاچا دیو گنگال پیارے
غرض ہویا بیمار تے مویا موجو کون موڑ سکے پنے کال پیارے
لگا فصل گھمیار گھمیار بنیاں نہیں تاں چیک تے چک کال پیارے
دکھیا آپ تے گراں جہان دکھیا ایڈ کا سنڈ کراں ہلال پیارے
پھیر وا ہل ہیر سو ہاگہ دتا دوے پھیر سوہاگہ ہکال پیارے

وہنے تیر ہوئیں بیٹھکے وچہ مجلس گرسے سمجھ معقول مقال پیارے
باپ کرے پیار تے ویر بھائی صرف خوف ہوئے پائمال پیارے
حسد بغض سینے دلاں وچہ کینے فرصت وقت نہ کھیے اپڑ تال پیارے
بھائی من بھائی رکھے کرن لگے آیا وچہ اقبال زوال پیارے
پھر نال واری لگے دین دہید دسی روکھی سکی روٹی دال پیارے
دہید دچودہویں رات دا چن آہا ہویا سک مثال ہلال پیارے
ایہ بھابیاں کرن خدا ترسی جیہڑ رونگندے منہ سنبھال پیارے
موجو نال سبھ موج بہا گئی سچ سراندے نال اقبال پیارے
اک روز بھائی دہیدو کہن ساتھوں تیری نہیں جا ہندی جھلی جھال پیارے
ہل واہ بھاویں تت کھاہ چلوا لال وانگ نہ مفت سوال پیارے
جیس چوہدری بنے بھر دان گنڈے اٹھے گنڈراں دے بہتے وال پیارے
مانی والیاندی اگ جو گت تی ہو رہے کہے رنہہ بنی ہل پھال پیارے
بوٹے مار ہتھیں چھالے پا چھلے وانگ لعل کیتے لال للی پیارے
آکھے پوٹے پٹیاں آگے بوٹے پٹیاں اکھو پاس شریک دجال پیارے
اک ہل نہ سکدا ایں دوجا اک ہل سو بھی غیر سال پیارے
نائی آنائی چرائی ٹیگی کنیا کال مڑ کے وڈہے وال پیارے
ترکھان ترکھان تے بھال لاواں کہیں انہیں کیں کٹن کال پیارے
چالی روز بچھے موسے ماں دہید وہت ہو ملول ملال پیارے
لوہار کہن لوہار گیا جیکر نا ہوئی برت پال پیارے
غرض دور اندیش دہید لیش رانجھے کیتے لکھ دریش خیال پیارے
دی ہل ہیل منٹھ آرام کتنا دیت دے سب کیتا چال بال پیارے

اکھے نوکری چل لاہور کریئے اگے چلئے جھنگ سیال پیارے
کھوٹے کھرے صراف سبھ پرکھ لیندے بھاویں گھڑ آگی ٹکسال پیارے

بھائی اپنا بھیدا ڈھ لینا جد جو نار پرال پیارے
فضل شاہ دھیدو دے سنگ بیتی کیتی ویکھ ہورکی ہیں جنجال پیارے

دربیان بردن ہیر ہفت ننگہ ہا ے دھیدو نان برائے تناول و سوال و جواب آنہا بار انجہا به ہزار طنز و طعنہ و سوخت دادن او را نام ہیر سیال گفتہ و عاشق شدن او بے دیدہ و در خواب دیدن آن ماہرو را باز بخانہ رسیدن بوقت شب

بھتے وقت بھتا لیکے رانجھے تاسے بل بھر جائیاں آئیاں جی
ویکھ حال بیحال ملال ہویاں داہی دکھ کرکے پچھوں تایاں جی
رکھ دکھ واہی واہی دہ گالیں لول سالیا نوانگ سوہیاں جی
کھاپی دودھ ملائیاں پاٹ گیوں [illegible] ٹر دکھ دکھالیا نجے
رانجھے ہس کہیا سنوں عرض میری تسیں مال بجا بھر جائیاں جی
مینوں دکھ کیتا رب نی بھاں بیری انہویں بھایا نہ من بھانیاں
جیکر دیر سکے دیکھے دیگئے انت تسیں بھی ٹھیک پرائیاں جی
سدا رانجھے مکھن دینا ایں گھر مہیں لویریاں گائیاں جی
چاچا تایا بھایاں چاچا تایا نالے تائیاں تے اڈریاں تائیاں جی
کہیا بھابیاں نے ایہہ ویکھ بیبا موجو باپ گیو چوہدرایاں جی
اکھیں ٹھگ گیا نال ریساں داہ دادے لیا پوریاں پائیاں جی
بابہ خستہ خطائیاں کھاں خستہ خستہ حال ہو کھاں خطایاں جی
ہو دیں مرد تے رناندی رن رو ویں تھوں ناں تھیلی شرمائیاں جی
ستے ستی نہ ستی ستاں آیاں بالو ہو ملیاں تسیں مائیاں جی
ادہم جیہے سلطان فقیر ہوئے عجب قیمتاں رب دکھائیاں جی
اک فضل جی جند انہے گے ہیرے یاد ندا ہس تے چھپایاں جی

ساڈے تے ٹھٹھ ویہڑ ملتان سنا دیکھ رانجھے نوں مسکرایاں جی
اکھن جاگ دے بھاگ تے کھاہ کھانا تیر دکھنی دکھ ستایاں جی
بھلیو بھلی نہ ویکھ بھلیاں ویکھ بھلیاں بھیلاں جائیاں جی
اجے وقت کر عذر بھابیاں چھڈ مستیاں تے نخرائیاں جی
ایہہ گل سنکے انصاف کرنا مختصر کرکے جیترائیاں جی
ہاں اک کیتا بینڈ ول کڈھیا نہ کر مار کے ڈھول بھڑائیاں جی
کہے گل شریکنے سبھے سال کیا فائدہ کرن صفایاں جی
مہنے دیو ٹلیاں کھاویاں بہتوں بھابیاں رگاں ملائیاں جی
پچھوں سیج شریک دے کھاں مند اچنگا ٹکر کوٹھ اگرایاں جی
جیندا توں بیٹا ستھرانی ستھر صفائیاں لال ہیایاں تے لوہائیاں جی
منی من منی گہ دی کیا کہنی من منیاں منیاں لائیاں جی
ٹھیک لیک کو لیک شریک لال ہون کچیاں سنگدا بھرن سائیاں جی
بچیاں گل پکائیاں کھاویاں تسیں اگلاں کچیاں اج پکائیاں جی
کیتی گل ہیں ٹھگر دا لیاندی دیہو مہنے رانگ ویرائیاں جی
اسیں جٹ مولی کیہڑے باغ دیاں حسن گئیں چھوادیاں جی
اک جٹ بیگار دی چھاہ پچھے فجیاں نائیاں تول موڑایاں جی

ایدھر ہویا بھدن اندر گیا گھن چھائیں بدلا سچ ائیں سر تے پائیاں حجی
سن کے کھوٹیا چھوٹیا چھوٹیا دے سینے نال زندی کندھاں ڈھائیاں حجی
اکے کنگھی سرمہ مسواک شیشہ جھاں کنڈیاں چوڑ بنایاں حجی
ہاں ونجھلی سچ وچ جاجا رناں کاہن دے وانگ بھرمائیاں حجی
ایہ کار بیگانڑی کرن اوکھی دیہی لیکھنے کرن گھسائیاں حجی
نائیں جٹ جاہل لکھ پڑھ جاناں ہتھ قلم دے گل بھرائیاں حجی
چھوٹا ہاں نائیں کھوٹا کرم کھوٹا نائیں بھائیاں نسل لکھایاں حجی
کم علم نائیں کم علم جاناں علماں نوں الیاں وڈ وڈیائیاں حجی
احمق جٹ کی علم دا قدر جانن جنہاں پڑاں تے ڈھیراں وسایاں حجی
اوے دیورا چھوٹیا کھوٹیا وے کریں کھوٹ تی گھوٹ تباہیاں حجی
اک تیراں دے وانگ پالیوں تیں دوجا سک لاڈ اوسکائیاں حجی
تیرے طور چلنت اوڈنت جاپن پاسیں نت کہلنت جد سیاں حجی
ہٹ جاہ ہٹ جاہ دے داہونی تھیں ہٹ کتی پالوہ ملوائیاں حجی
تسیں گھر رکھو اساں کہادیا تساں ہکائیاں حجی
جاس اگے لاہوریا جھنگ سیالیں اگے قسمت جوہیں لکھائیاں حجی
لکھیاں ہویاں نال ہرداں آیاں ہوندیاں سخت سختیاں حجی
میرا مر نائیں ایتھے رن منڈا جنہاں واسطے کران تجائیاں حجی
جیکر زریاں پکیاں کھانیاں نے بھایا ہاں آکھ کرنی کرتائیاں حجی
تینوں رن چاہیئے تد جیہی سوہنی کتھوں ڈھونڈ نائیں وچ خدائیں حجی
سنکے ہیر دا نام خاموش ہو یا بھر جائیاں گہریں سدائیاں حجی
آکھے ہیر دے لیس نوں لیجائیں ہیر سے سچیاں سچ جا سدائیاں حجی

بھی ہوون منا بیٹھا ابہلیاں بھائیاں ایہ بہلیائیاں حجی
نہ توں وید حکیم طبیب نائی نہ توں سنت مہنت گوسائیاں حجی
ایسے جسم نوں چم تے جٹ جس نے کئی میٹھیاں میٹھیاں لائیاں حجی
کسی کسی سوبھی نال ماہیلند بے جہیں گائیاں باہر چرائیاں حجی
مشکل ہون بیگانیاں کرن کارا جانن سوئی جنہوں ازمائیاں حجی
تسیں جھم میر انگ نگ سیاں نائیں بکھرا کبر کسائیاں حجی
پچھوں تسیں ہل کے لبھ جادیں آیاں کڑاں بہنیاں نذرا نجائیاں حجی
جتھے گیا انشا اللہ قدر ہوسی نائیں کچھ ہیں سچ سنائیاں حجی
رب بادشاہاں تختوں چاسٹے اتے تخت بہاوندا گدائیاں حجی
بیلے اک دے رین جواب دسیں دس کس گلاں سکھلائیاں حجی
گلی گہا چلی بھجی دس کلی ساتھی رلیشمی نہیں دولائیاں حجی
کتنے نہیں سہیٹر بیٹھی ساڈوں بھلے میلے سمجھائیاں حجی
لڈو پیڑے جلیبیاں بھتی لوبندی نت کھانیاں تد مٹھائیاں حجی
جیکر ویراں نے ویراں دی لک ہڈ ہیں بھی لگ کر سادھیاں حجی
پیٹھ وچ کیڑا رزق دیندا نائیں رزق موقوف کمائیاں حجی
صبر شکر کرکے کتی عمر جالاں دلوں منیاں رب رضائیاں حجی
تساں دم ہارے ساڈا دم پیارا ہر دم ڈیکھ ہیر منائیاں حجی
رناں وسیاں آئیاں کہ ہیچیاں بھی باہیر تد نے کدوں وسایاں حجی
جائیں ہیر سیال بیاہ لیاویں جیکر جوڑیاں رب رلائیاں حجی
ایسی ہیر دے نام تاثیر کیتی گیاں ورت منہ تے فتحائیاں حجی
آئی نیند وچ کھیت تے گیت ہویا رانجھے لکھیاں جب لائیاں حجی

مٹھی نیند اندر صورت ہیر ڈٹھی بالے چند وانگوں روشنایاں جے
پلک پلک لگی اکھ بھاہ رانجھے اکھیں ہیر چا رب دکھلائیاں جے

اوسے روز سی ہیر نے خواب ڈٹھا واہ واہ عشق سچے سچائیاں جے
ایدہر کھیت اندر رانجھا کھیت ہویا بیڑے ہیریاں ہیر ڈوبائیاں جے

کارن ہیر تصویر ہویا موہنہ تے ورت گیاں زردائیاں جے
حضرت عشق آئے کہگے بسم اللہ پہل پٹیاں عشق پڑھائیاں جے

پتلی اکھیاں دی وچہ ہیر پیلی اکھیں مست الست کرائیاں جے
شام شام آیا گھر بھابیاں نے اکھیں ویکھ کہیا اکھیں آئیاں جے

دوتی دہڑا تے دشمن جان بھائی لگے بھر بھر دین سلائیاں جے
فضل شاہ طبیب حبیب باہجوں کرے کون غریب دوائیاں جے

رفتن رانجھا بوقت شب بگورستان باواجداد خود وگریہ زاری کردن بگور پدر خود وبیان ختن مصیبت ظلم برادران

راتیں گیا رانجھا قبر باپ دی تے تخت بخت پیاں آیا پایا بابا۔
سینے لائیکے قبر نوں پیا آکھے فریاد بابا فریاد بابا۔

قبلہ خاص کونین دارین میرا کعبہ دین یقین عماد بابا۔
بھائی کرن بیداد بیداد میتھے داد داد بابا داد داد بابا۔

تویں ویر میتھوں تیر مار دینی رستم ماریا جویں شغاد بابا۔
یوسف باہجہ نہ دنیا ظلم ایسا کیتے جگ تے آدجگاد بابا۔

جدہر جال میتھوں سکے دین دکھے ایہہ ویلڑا ئی امداد بابا۔
قسمت یا نصیب دے پھیر میلے چلے جھنگ ملنگ آزاد بابا۔

وسدے دلاں نے وسدے رسا کے نوں کیتا بھائیاں چا برباد بابا
تیرا جگر گوشہ جوگی ہویا میں ستھ بھاوڑی کھیڑی ناد بابا۔

اسیں دیس توں اکھ آ دیس چلے وسدا وسدی رہے آباد بابا۔
تویں ہڈ پیر دکھاں وچہ پیسے جویں ویلنے وچہ کماد بابا۔

قبروں اٹھکے دیہ ارشاد میتھوں شاد شاد بابا شاد شاد بابا۔
کل صید صیاد غلام آہے ہویا اج ہیں صید صیاد بابا

پیاسے خون بھوکھے ماس دے آسے نت ویکھدے وانگ جلاد بابا
رہی زندگی تاں فیراں ملساں وعدہ واعدہ نال میعاد بابا۔

لقمے آپ نے کھاون ترکھان وانگوں میتھوں رہے اخوان خراد بابا۔
کیسے پیر دا جا مرید ہوساں کرساں بیٹھ کے ورد اوراد بابا۔

تارک ترک ہویا ترک نترک کیتا ہوئی سند ایہہ سند الاسناد بابا۔
ہیٹھ چیت کینا بھلے بھائیاں نے ہوئے کٹھن کٹھور فولاد بابا۔

تیری زندگی دے سر سکھ لئے دتے بھائیاں بہیر سواد بابا۔
پہلے پاس استاد بھائیو نے پچھوں ملے بھائی استاد بابا۔

گھمن گھیر رہن ہن منداوے لیساں کسے دیار بلاد بابا۔
دشمن تیجگا اولاد تیری گالی کل دانگوں قوم عاد بابا۔

دے سنہ خدائی خدائی اللہ بھائی بنے منت ال شداد بابا
ویری ویر جویں نال آل نبی کیتے ویر نے ابن ضیاد بابا۔

خانہ زاد میں خانہ بدوش ہویا پلے خرچ نہیں کھانا زاد بابا۔
بھائی جان فرمان پرنان کردا رہیا حکم اندر انقیاد بابا۔

اوڑک نیک بھائیاں کیتی ایہہ نیکی پچھیں نیک جے نیک نہاد بابا
قیدالمارا نشدنبی کہیا من قبلہ الحد بدحداد بابا۔

چھوٹی عمر بہینوں وکھیں ڈال گیوں اجے توڑ نہ چڑھی مراد بابا۔
تیوں پُت تیرے پٹ سٹنی گے کل کل دی بیخ بنیاد بابا۔
سکے بھائیاں دی بہینوں دھاڑ پئی زور ظلم دے جھڑے پیا دبابا۔
پچھوں کریں امداد مسافراں دی پہلوں شاہ ہو دیہ ارشاد بابا

یوسف ابن یعقوب دے نال ویراں کیتی دشمنی ویر عناد بابا
کل ملک بھراواں دا ملک کیتا چھڈ چلیا ملک فساد بابا۔
پیا کریں دعا نمانیاں نوں کر کے دکھڑا یاد ولاد بابا۔
فضل شاہ وانگر شاد رہساں جویں سرو آزاد شمشاد بابا

دریان فغان کردن رانجھا بر گور مادر مہربان خود و عیاں ساختن ماجرائے درد مصیبت خویش ٭

پھیر ماں دی قبر لوں لا سینے آکھے ویکھ میرا سینہ چاک مائے
تیرا چند چانن ہویا چوڑ چانن اج ویکھ رلیا وچہ خاک مائے
بھائی دیس توں کڈھنا چاہوندے نی کھوہ پایا ملک املاک مائے
صدقہ پاک محمد عربی دا جیندے شان بیان لولاک مائے
توں بھی کریں دعا پردیسیاں نوں اساں مراں پردیس ہلاک مائے
ایہو چاہ بھائی سٹن چاہ بھائی یوسف وانگ ہلاک کرن مائے
کالی رات آیا جھاک قبر اتے باقی آخری رہی نہ جھاک مائے
اکدم تے غم الم عالم درد وعرض کراں کتھوں تاک مائے
گو جی متی بھائی گو جی سنی بھائی دیندے بجھ جوار سواک مائے
جو جو کہی بھائیاں اساں سر سہی کر کے چپ ہاں نوں ٹھاک مائے
گالیں دین بھائی جگوا کر یہاں خون جگر تے جگر خوراک مائے

گریبان نے چاک نوں چاک کیتا بھائی من بھائی کرن چاک مائے
آکھیں سردار سردار چڑھ کے منصور ہویا جیہوں پاک مائے
جاناں ناہیں کیہڑیں رب رزق دیسی ہیر دہم نہ فہم ادراک مائے
ہیرے کارنے جاؤ ساں جھنگ سیالیں جلیسی نتھلی ہیر بلاک مائے
ظلم کردے کنبے ویکھ ستے افلاک مائے۔
دکھاں گھیریاں ہیں کیہڑی طرف جاواں سکیں دین دکھ انگ ساک مائے
اٹھ نال میرے کر لے چار گلاں اکھیں ویکھ بیٹا غمناک مائے۔
بھایاں کینیاں الہیاں جھلیاں ہیں شرم ننگ بدلے شرمناک مائے
گردن مار کے خون ہویاں گردن گردن ماں مثال ضحاک مائے
مثال کرن میرا چاک چاک سینہ الس بات دا ہو خوفناک مائے
فضل شاہ سوایں شوق گھوڑے تے ڈوگ ناہیں میری ڈاک ہے مائے

بیہوش شدن رانجھا در آخر شب خوابیدن قبر مادر دیدہ پدر و مادر در صورت چون منیر سوال و جواب آنہا روانہ شدن سمت شہر جھنگ

ساری رات گذری رانجھے رونڈیاں نوں پھیر ہون لگی صبحگاہ یارا
رانجھا اٹھکے پیا اگر آکھے واہ ڈب گیوں واہ واہ یارا۔
ناسی شان گمان نہ چیت چیتے چوری آدین جادیں لادیں واہ یارا
شمس قمر یا توں زہرہ قطب تارا یا توں فلک دا ملک الٰہ یارا

ملک پلک سفنے اندر پھیر آیا کل روندا پارہ ماہ یارا۔
مناں کل وانگوں سانوں لا چھاتی ہیں پوچھدا نہ کراں دساہ یارا۔
آپے درد توں آپے [illegible] دردر ومنداں درد خواہ یارا
یا توں حور جنت یا توں نور عصمت یا توں ملک رحمت ہالی جاہ یارا

یا توں شاہ پری یا توں شاہ پریاں سلیمان یا توں ظل اللہ یارا
ہس ماہ نے واہ جواب دتا کر کے لطف دی نظر نگاہ یارا
رکھ چاہ بھانویں چاہ چاہ پاویں سکھ چاہ تے دکھ نباہ یارا
میرا نام مکان بچھان لیواں انت دلاں جے دلاں نوں راہ یارا
اد ھ فجر ہوئی پاندی راہ پئے میرے تخت ہزارے پاتشاہ یارا
اتنا آکھ ہوں ہویا چین غائب رانجھا جاگ آکھے آہ آہ یارا
اک بھائیاں دے ہتھوں تنگ آہا دوجا یار بھی گئے اگاہ یارا
ایسا اتفاقاً اتفاق کیتا واہ واہ اللہ بے پرواہ یارا۔

یا توں جھنگ سیال دا نہیں یار جیندی چاہ پایا وچ چاہ یارا
یوسف وانگ بھائیاں چا چاہ پایوں ساتوں شکل زلیخا دی چاہ یارا
چاہ سوئی جو نال نباہ ہووے توں بھی کریں نباہ نباہ یارا۔
اسیں دلوں تساڈے ہو رہے شاہد ہے رسول گواہ یارا
ساڈے دیس آویں نہ کے پردیسی آپے ہوسی اساں آگاہ یارا۔
روندا جھنگ سیال دا نہیں راہ پیا گلوں گل خیال نوں لاہ یارا۔
اوسے رات سی ہیر نے خواب ڈٹھا سچ عشق بابجوں اشتباہ یارا
اللہ راس بیاندے ہڑے یار فضلوں فضل شاہ جی لشت نباہ یارا

خبر شدن برادران از گریختن رانجھا و گرفتن او راہ جھنگ سیال و حساب کردن بایکدیگر و واپس آمدن آنہا و رفتن رانجھا

فجرے اٹھ رانجھا نور پیر تیلے ہویا جھنگ دے راہ روان بھائی
اکھن سن دہیہ دے پردیس مندا اڑ چل بچھاں پیاری جان بھائی
صرف ایس لئی آسمان ڈھ کیتا کویں سکھ جا گھٹ کمان بھائی
السفر سقر دو لوکاں میں آکیتا پاک نبی فرمان بھائی
دو جاناں تیر کوئی نہیں ساتھی ناہ توں کسید اجان بچھان بھائی
رانجھے آکھیا گلو دی جانائیں تسیں نیک بندے مسلمان بھائی۔
ایہہ تساں بھی ویر تے اکٹ بلیا ہو رہے جیویں یوسف کنعان بھائی
السفر وسیلۃ الظفر ایہہ بھی آیا وچ حدیث بیان بھائی
سورج چندتارے سارے سفر تارے سفر مشکلاں کریں آسان بھائی
سنگ غیر دے توں سنگ ہیا ہناں سنگ جناں ڈبان بھائی
چھوٹی عمر دے وڈیاں کریں گلاں سچ انت ناداں نادان بھائی
باہجھ بھن ساڈیاں چاہ نائیں انہاں کا ہلیاں توں قربان بھائی۔

اوتھیں خبر ہوئی بچھوں بھائیاں نوں سندواہ اتے چلے آن بھائی
چنگا کھاہ ہنڈا اتے روہ اتھے مندا بول مندا اٹھ جان بھائی۔
کوئی وچ پردیس نہ جئے سکا ہو رہنجھاں سخت ستان بھائی۔
گھر دی چھڈ ادھی ڈھونڈن باہر ساری مار گردش دور رمضان بھائی
ساڈی بک دا ہڑ بیلوں ٹیکر بھائی آئے تدھ نوں اسیں منان بھائی
داگ تیر ہوویں صدتی دے نیکبختاں نور دا ہڑاں لعل قرآن بھائی
السفر سقر یعنی سفر دوزخ حدیاں باہجھی سر گنے یان بھائی
شب نے روز دے سفر بلند کیتا درجہ ویکھ لیو آسمان بھائی
دم دم مہر دے دم نال اللہ جل شان سائیں نگہبان بھائی
رنی مفت دی کہان حرام مرداں ہوند سیندیاں ہین پران بھائی
سینے داغ دیکھے ساتوں چلیائیں کیتوں بالکے ہرل جوان بھائی
جنھے جا وسیں رہیں انتر سیں وچ اجل جہان بھائی۔

بہناں مائیاں پھوپھیاں بھرجائیاں دردکونج وانگوں کرلان بھائی
چھوٹی عمر گھروں نکل پھرن منداگنیڈا چوڑ چالوک بنان بھائی
اساں منگ منگاندی دھیاں وے ہار تساں ٹھکری منگ منگان بھائی
کہنوں مان گمان تے شان کردے بے مان گمان نہ شان بھائی۔
روٹی دیونائی ڈوم اوہ کی جو ناں ایہ کرسے کتی کلیان بھائی۔
اینہاں وٹہاں وچوں ناہیں ہیں بندہ کرکے مفت احسان گوان بھائی
جوڑے لیکھ سنجوگ نہ مٹی مولے رب رزق بی آپ پہنچان بھائی۔
تسیں گھراسیں وٹہری خیرسلا دولت دوہے خانہ اوادان بھائی۔
پڑھن فاسی تے وچہ تیل سائیں عجب قدرتی کھیل وکھان بھائی
ڈگا آپنے پیٹ نہ پئے مٹر کے تویں سچ مثال نسان بھائی۔
ظلم ظلم تسیں آپے بچھ لیساں منشی بنے یا کتے دیوان بھائی
جانن قدر سلامتی بیڑی سوئی غوطے کہان جو بحر طوفان بھائی
جائیں ہیر سیال دے دھل لیا دیں سر تے ہوڑ کی دہوڑ مسان بھائی۔
رانجھے ہس کہیا انشاءاللہ جہب رب سبب بنان بھائی۔
شیخی شیخ مشائخی گرن مندی ہویا حال کی شیخ صنعان بھائی
جہیڑی لٹرید ادر تیم موتی اوسے لڑید بنسال ہران بھائی
ادھر راہ ملے چلی جویں چلے چلے تیر کمان کیان بھائی
ہویا جدوں نہان گہبران اپڑے لگے جیونوں پھیر ٹھہران بھائی
اتلے دلوں منا لیکے گھریں آئے انت ہڈ تنریک سدان بھائی
فجر دل شام ناکر ٹریا رات پئی جا جنگل شب گزران بھائی

ہتھیں اپنی زہر نہ کوئی کھائے توں بھی سمجھ لے نفع نقصان بھائی
جیکر سچ پچھیں دیساں جان ناہیں ہنہدے زور تے لگدے تان بھائی
سہرے سنجھ ہتھیں تیرا ویاہ کرساں سانوں باپ تے توں جان بھائی
ادھر تیہاں تساں تنداں کرو جھیڑے وان سنگے قدردان بھائی
لٹھ کرو احسان فقیر اتے یا جو بدلا کرے احسان بھائی۔
طعنے ٹھگنے بہیکھ دسیو لیتوں نالے منگنی کرو عیسان بھائی۔
ڈرو قہر قہار دے غضب کولوں اینتھے جانہ خودی گمان بھائی۔
جنتھے جان ہنڈان کے کھان جنگا صاحب علم تے حلم زبان بھائی
جاہ اجہے روز نوں ٹھ در کھیں پریشان ہوسیں پریشان بھائی
رکھن خلق خالق نالوں بہت مشکل آئی الیس گمان منان بھائی۔
اساں تدہ نادان پچھان لیا ایہ انت نادان نادان بھائی۔
جلدہو رخصت متاں دیر ہووے خاک کل جہان دی چھان بھائی۔
یاسیں مزہ پر مزہ بھی چکھ لیسیں عوض مزید مزے چکھان بھائی۔
جیکر سیر تقدیر دے وچ لکھی کون لیکھ سنجوگ مٹان بھائی۔
اتنا آکھ منہوں اگاں رواں ہویا کنیا پچھاں پھیر دیسان بھائی
عزازیل تکبر لیا سی کیتا خودی گمان شیطان بھائی۔
دیہے ویکھدے حال احوال مستی سنتے ہوئے دا حال حیران بھائی
جان دیو تے جان دیو متاں واہی واہی کہندے ہی جان بھائی
رانجھا حال فقیراں ویراں ایس پیا گیا نہان بہان بھائی
فضل شاہ اپہڑی رات رہیاں چشماں گریاں تے بگران بھائی

رسیدن رانجھا بعد مسافت طے وقت صبح و نیت ادا کردن و در مسجد گکر دیغہ انی وطالب علمان و سوال جواب بلا و شب باش شدن آنجا کہ عید بود ن وقت صبح رواں گوید

اللہ سیتی مسافراں کوچ ڈیرے رانجھا جاگیا نام دھیا سائیں
پیا پنڈہی پاہندی پیا ہیڈے پاندی جھکے سکھ تے نیند گوا سائیں
سمجھ آبادی جنگل چھڈ وادی وسدی دسدی دیکھے رانجھا جا سائیں
جا کے درس ادرس دیدار کیتا طالب علم طالب طلبا سائیں۔
سبق کنز پڑھے کوئی کنت کنزاً مخفیاً دا بھیت چھپا سائیں۔
کسے صرف اندر علم صرف کیتی صرف صرف دے حرف پکا سائیں
کسے علم سیاق نوں طاق کیتا کر رقم بر رقم صفا سائیں۔
بیضاوی جلالی مدارک کسے تفسیر حسینی دا جا سائیں۔
پڑھے کوئی معقول ہو یا کوئی قول منقول سنا سائیں
کسے عاشقاں دے قصے یاد کیتے درد مند عاشق مبتلا سائیں
کوئی پڑھے سکندر بحری بری کوئی پڑھے قصص الانبیا سائیں
کسے سیر بہار دانش مکر زناں زناں نساء سائیں۔
طوطے وانگ پڑھے کوئی طوطی نامہ شکر لباں شیریں شکر خا سائیں
ہدایہ وقایہ فتاوی کوئی مسئلے دین پڑھے چت لا سائیں
علم جفر پڑھے کوئی نے جفری دانیال دیوانگ دانا سائیں
کوئی روضۃ الشہدا پڑھے سمجھے واقعہ آل عبا سائیں
ذکر علم دا طول فضول جاتا ایتھیں مفت نہ مغز کھپا سائیں
رانجھے جا ادب آداب کیتا تسلیمات سلام دعا سائیں
پھیر کہے جی آیوں بسم اللہ مرحبا نسائیں مرحبا سائیں
کتھوں آئیوں تے کیہڑی طرف جاسیں پیو وخت کی ہیچ الانشا سائیں
آکھے یا حضرت متوجہ ہو سنو حال میرا ماجرا سائیں

صادق
عاشق صادق اٹھ کے صبح ویلے پیا جھنگ سیالاں نوں دھا سائیں
وقت ظہر ظہیر نظیر لا کے ڈٹھی جھنگی جنگی جھنگ دا سائیں۔
مسجد پچھا کیکے جا ڈٹھی مسجد وانگ مسجد اقصا سائیں۔
گرد اگرد استاد شاگرد بیٹھے پڑھن سبق حسب المدعا سائیں
کوئی موجزندی پڑھیا خبر خیر دی اک موجز یاد نہ لیا سائیں
کوئی نحو اندر مست نحو ہویا کوئی نحو ہو نحو بھلا سائیں۔
پڑھے کوئی قرآن دے ہیراں لگا کوئی دور دا کرے دوہرا سائیں
تے وصول اصول حصول کسے علم فرع فروع علما سائیں۔
صرف میر زرادی زنجانی کوئی پڑھے کافیہ شرح ملا سائیں
صوفی صافی تصوف پڑھے کوئی مثنوی رومی مولانا سائیں۔
پڑھے کوئی عیار عیار دانش دلال چھلاں کلیلہ دمنا سائیں
کسے گلستاں گلستاں سیر کیتے نائیں بوستاں بوستان دا سائیں۔
پڑھے کوئی حدیث حدیث کر گماں بہتر یا بل تعین بچھا سائیں
کوئی یوسفی پڑھے میزان کوئی طب اکبر طب شفا سائیں۔
پڑھے فقہ فقیہ فقیر ہویا کوئی فقہ نامہ فقرا سائیں
کوئی شاہنامہ ہے فردوسی کرد گرد شاہاں ابتدا سائیں
غرض کئی ہزار شاگرد بیٹھے پڑھن جدا جدا انشا سائیں۔
ملا دے جواب سلام کیتی سنت دین اسلام ادا سائیں
اسنھیں بعد مقام تے نام پچھے برخوداریوں سمجھا سائیں
صاحب علم تے حلم حلیم رانجھا مٹھی بات نبات بنا سائیں
میرا نام دھیدو ذات جٹ رانجھا میری تخت ہزارہ ہے جا سائیں

میرا باپ سردار سی مہر موجو گئی وسنیاں اندی چودہر اسائیں
دوجا میں ہل واہ نہ جانناہاں سخت قید تیجی قید الما سائیں
تائیں دیس نوں چھڈ پردیس آیا اگے جوہیں رضا خدا سائیں
سچ سمجھیا ایہ فرزند موجو سادہ لوح ہیں با ایما سائیں
آبرو می الساندی آب موتی گئی پھیر نائیں ہتھ آسائیں
التجا کر ترس خدا کیتا اگے تد دی جویں رضا سائیں۔
ہتھ جوڑ کر کے تسلیمات آکھے قبلہ آپ دی عین عطا سائیں
ہیر جھنگ سیال نوں جاوساں اوتھے خاص میں ہیر اقربا سائیں۔
رانجھے ست مجذوب محبوب سنندی گئی رین بیچین دہا سائیں۔

مویا باپ میں رہیا ناداں پچھے لگے کرن نفاق بھراسائیں۔
جو تھا علم دا شوق کمال مینوں ہتھوں نہیں قضا قضا سائیں۔
روشن ویکھ سیما علما کہیا بیٹا ایہ ہے کسے امرا سائیں
آکھے سن بیٹیا گھروں نکل پھرنا چھوٹی عمر دے وچ خطا سائیں
ایتھے رہو دو وقت دا کھانا پڑھ علم تے عمل کما سائیں
رانجھا ویکھ کے خاص اخلاص ملا کرے صفت اوصاف ثنا سائیں
میرے حال تے آپ دی نظر رحمت گویا باپ تھیں دوں ہوا سائیں
قسمت نال انشاءاللہ پھیر آساں اساں اساں جا پہچا سائیں۔
فضل جھنگ سیال دی رات گذری ڈنے جھنگ سیال سدھا سائیں

رسیدن رانجھا بر کنارہ دریائے چناب و مناظرہ کردن ملاح لڈن و ذکر بالوازی او سوار شدن بر کشتی و خفتن در بنگلہ بر بستر ہیر و خبر یافتن ہیر

رانجھے شوق ملاقی معشوق آیا گھوڑا دوق دا تیز رفتار میاں
دوروں گھاٹ جھنہا وند نظر آیا پہنا نوڑ کے بحر کنار میاں
اتفاق جسنہ بیڑی ہیر والی آہی اجے کنار اوار میاں
بیڑی اجے کنار کنار آہی رانجھا کہے پکار پکار میاں
چڑھی ہڑی جنہاں دا پار وڈا انتا ندپھیر مڑ سو شامسار میاں
ویساں حسب دلخواہ میں میر بحری مڑ دیوار نوں کار سوار میاں
گلاں اجدیاں پیاں بہلک اوتے تت کا بلیا نوں سینہ بہار میاں
طمع دین پر کریں ادہار سمجھیں توں بے عوض ادہار ادھار میاں
بیڑی ہیر تیری خاطر موڑ لیاواں ایڈا کون توں کوئی سردار میاں
آپے گل فجری آکے ویکھ لیساں تیر القاہ ادہار واہر میاں

ساتھی سنگ اللہ پھیر سنگ کہی گیا چند فرسنگ اسدھار ریاں
پہلے رانجھے تھیں ہو کشتیاں دے گئی پور بھر پور بہ پار میاں۔
موہی کھول کشتی کشتیبان لڈن تی دکھیانی تاڈ تار میاں۔
بیڑا ٹھیل مہانیاں لا کنڈ بہے کرلیں مینوں اسوار میاں۔
بیڑی موڑ کے ہیں جوڑ تا مینوں تینوں کہاں وتکار وتکار میاں
لڈن آکھیا سنگت یار جتا دہیما ہو کر صبر قرار میاں
اگے آوندا ہی بیڑی جا ہٹر لیندا بھلا رہیا نوں آپ گوار میاں
میر بحری دلالی تے ویدگی بھی لے لیں پہلے ہوشیار میاں۔
کاہی ٹھیکے بال تے سیک کاہی اج رات اودار گذار میاں
غرض واسطے ربدے یار رانجھا لب دے رہیا طمع کار میاں

منوں ہارناہیں کملی کملی نوں لیکے رکھ کاراں منوں ہار میاں
دلوں گل اوہا سر بانسری نوں ذرہ بیٹھ وجا کھاں یار میاں
وچہ بانسری دے اگ دا ساگ گانویں ہیر ہیر کر کے رووے زار میاں
پانی مست جھنجھا دیا مست ہویا کیتی موج نے موج بہار میاں
مست محو انسان حیوان نالے مست مست ہو ہنیار سرشار میاں
بغلیں سر بچے لیغلے پئی ردوں ہو مرغ ہزار اوڈار میاں۔
رناں لڈن دیاں نویں مست ہویاں سنکے بانسری تان تار میاں
اکھن موڑ بیڑی بیڑی ٹھیا ہے بیڑی شوہ نہ شوہ نگھار میاں
چلہ حسن ابدال کما آئیا ابدال ایہ دلی قندھار میاں
گئی بھل بیگانڑی پئی گھردی ناونار حبلایا نار میاں
کر کے رانجھے نوں اسوار بیڑی نار چلیا پار سدھار میاں
بینسی پھیر وجائی سنائی رانجھے لیا من نہ کیتا عار میاں
رانجھے پھیر بے مزے تے مزہ کیتا اکھن آفریں لوک ہزار میاں
مرد و زن عاشق ہوئی ویکھ جنہاں نرگس وانگ ہزار انتظار میاں
ہر دو زناں لڈن باہوں پکڑ رانجھے اکھن سن داری برخوردار میاں
شفقت مادری ویکھ کے میں رانجھے کیتا حال احوال اظہار میاں
قسمت نال آندا ساڈا ابن بیٹا اساں دوہاں اولاد دلدار میاں
دونے بیڑی سیر رانجھو جھنگ سیالیں سیر کرو سارے بازار میاں
نام جھنگ سیالاں دا سن رانجھا ہویا ہس کیتی گفتار میاں
ویکھ بنگلا رنگلا وچہ کشتی ہویا میاں رانجھا بیچین ہار میاں
لڈن آکھے بیٹا بیڑی بنگلا ایہ ہوئی ہیر صاحب افتخار میاں

منی اک گل بیدبید لڈن دیدہ باز فریبہ لاچار میاں۔
مکھ لائی بجائی سنائی لوکاں بینسی سنن والے کاہن دار میاں
عاشق دہن پکی بانسی بانسرے بدتا دہن ڈہن کہلار میاں۔
آئی لہر تے لہر بجائی ایسی لہر بحر اٹھی لہر مار میاں۔
بینسی سن ماہی بھیسے وچہ پانی لگے آن کنار سنسار میاں۔
سارے پور رسندے پور پور رتی لپیرے پور بیڑی وچ کار میاں
جتھیں گھسیاں کاہن تے مست ہویاں کنجاں وانگ ٹرا بدلن جالوار میاں۔
ایتھاں غوث یا قطب یا ولی کامل یا ایہ پیر کوئی ابرابر میاں
بخشوا گناہ تے لگ پیریں گستاخ ہویاں گنہگار میاں
لڈن موڑ بیڑی کنڈھے آن لائی کارن کرن دا شرمسار میاں
رامیاں پا ہنڈیاں پھیر سوال لیتا ہو کے بانسری دے طلبگار میاں
سارا پور سنکے پور گاں ہیٹھا بینسی کاہن والی اپرایار میاں۔
دوجا مزے دے اوتے مزہ حسن دا سی آفتاب ہنہاب رخسار میاں۔
بیڑی گئی ہو بیڑی پار ہوئی دتے لوک تمام اتار میاں۔
کریں لطف نگاہ تے کہا کھاناں دس نام تیا گھر بار میاں
کارن سک اولاد دنا شاد دونویں شاد شاد ہو کرن پیار میاں
آلے لڈن لڈی مار آکھے میرا ابن نور الابصار میاں۔
جچر رہیا زندہ کھاہن جھنگ بیچے پھیر تینوں اختیار میاں۔
آکھے تسیں دونویں ماں باپ لڈن نال دین یقین اقرار میاں
در بند کر کے قفل لا رکھے خاطر کون سردار سالار میاں۔
جب اباب سردار پھیر توچک عزت شان والا اقتدار میاں

سیاں نال لے ہر جمعہ ادسے ہیر ول جھناں دے دھار میاں
نام ہیر محل اُسنکے چپ ہویا چوریار صاحب اعتبار میاں
دلوں آکھدا سچ ملاح بنیاں کوسی ہیر بی قدر وقار میاں۔
بیٹھ پاس خاطر کیتے یا سخاطر خاطر خواہ لڈن خاطر دار میاں
رانجھے پلنگ ڈٹھا ڈٹھا ہیر سندا آکر سوندی سوچ وچار میاں
ہر دو زناں لڈن آکھن خیف ناہیں آنوں ہیر دا بھی نہیں وار میاں
تین رات دا گھاٹ ایہ نیند اسی لئی خواب بھاری سار لیا میاں
عجب ڈٹھ ہے در رب سبب جوڑ جائے کون گوار اسرار میاں۔
ادہر دار گوار نوں دہار کواری ہوئی طرف جھناں دی طیار میاں
اتنے وچ کسے فجر خبر کیتی دسی چھیج کوار دی وار میاں۔
آکھے کون گوار جو جھوٹ کرے ہیری چھیج انجھوٹ کوار میاں

وچ بنگلے رنگلے بیٹھ کرے سیر بحر تے لہر دیدار میاں۔
چھڈ بے صبری سن خوشخبری پھل پھل ہویا پھلوار میاں
اکثر رسم جہان مہمان آئے جنگی چیز ویکھن عیار میاں
شیخی نال کھولے قفل بنگلے دے دکھلاوندا چھیج سنگار میاں
لڈن سمجھ مرضی کہیا سوں بیٹا کیتا خود مختار میاں
چھیج ہیر تے خوف انا رہنا آئی نیند ہو گھٹاں غبار میاں۔
سیج کہن سوالی اڈنے نیند آوے اڈاں چھیج سی یار دلدار میاں
کسے نال جگایا رانجھنے نوں کچی نیند ہو متاں بیزار میاں
انت دلاں اندر دلاں نوں راہ ہوندے دل ہیر لے کل اضطرار میاں
جویں کیٹریں بھڑک کے اگ لگی لبنو لائیا غضب تنزار میاں
فضل ثنا گوری ہیر چڑھی جویں بہر گور بہرام شکار میاں

آمدن ہیر بسمت دریا جناب ہزار غصہ و پیچ و تاب آمی گشت و قتل لڈن ملاح و عاشق رانجھا و ذکر نیاری پادشاہاں و شوکت و ہیبت و رسیدن معہ یکراں دیگر تا بکنارہ دریا و زدوکوب کردن لڈن را و در بنگلہ کشادہ دیدن صورت رانجھا و غش کردن و بہوش آمدہ اظہار حال پر ملال خود ساختن ۞

لیکے سٹھ سہیلیاں دہائی سبھی گھاٹ نوں ہیر سیال سائیں
مرگ چھلیاں چھالیاں مرگ نانگوں ہارے ہرناں بار غزال سائیں
ابرو تیغ تلوار کٹار مژگان کالے نین سسن دلدل ڈھال سائیں۔
قتل عام تمام قتلام ہوئے جیویں کھتری ہٹ ہڑتال سائیں
فوج خوبرویاں قاتل عاشقاں دی ڈیرا انجھ چلی چال چال سائیں۔
طہمورث باپ جمشید سندے گیتی فتح ایران بحال سائیں
فریدون ضحاک تے فتح پا کے لیا ملک ایران سنبھال سائیں

گھٹاں بنھ گیاں گرد گرد سیانوچہ ہیر سی برق مثال سائیں
جھٹیاں ہویاں لگھراں جھٹیاں ستھ لگھراں بھ لٹی لٹی سال سال سائیں
غصے نال کھیڑ لال ان پٹڑی جویں لعل بھکن لال لال سائیں۔
عاشق لوگ بازار بازار جیہاں جانو ہوئے بیزار ملال سائیں۔
طہمورث ہوشنگ تے فتح پائی لشکر دیو نے تیغ اوٹھال سائیں۔
جویں شاہ ضحاک جمشید تائیں کیتا قتل صاحب اقبال سائیں۔
سلم تور ایرج سکے ویر تائیں کیتا بکرے دی وانگ حلال سائیں

منوچہر جویں سلم تورا دتی بابی فتح لاکے موڑ چال سائیں۔
طہماسپ گشتاسپ ایمان لئے کر کے جنگ جلال کمال سائیں
کیکاؤس جو شاہ ماژندراں نوں دتا سنی دیواں گل جال سائیں
جویں اسفندیار نوں مار رستم دتا ڈال وبال زوال سائیں۔
کہاں ڈال شغانے مار دتا تیر انداز رستم بن زال سائیں
حمزے جویں نوشیرواں نال لڑ کے لڑ کے بال سینے دتا بال سائیں
کیرو پانڈواں جنگ جدال کر کے کئی کھونیاں سٹیاں گال سائیں
سلطان مسعود محمود دوہاں ہند سندھ لئے بڑ نال سائیں۔
ابراہیم تائیں بابر شاہ کٹھا پایا ہند دے ملک زوال سائیں
نادر شاہ محمد شاہ تائیں پائمال کر کے پائمال سائیں۔
چڑھیا شاہ زمان قندھار وچوں پئی ہند بھاجڑ بھیڑ چال سائیں
جویں فوج انگریزدی لندنوں آ گئی سکھاں سکھاں نال سائیں
ڈہو لسہ مار چڑھی دہونس اٹھتے تی مار کچن ہے رب رکھال سائیں
ہیر رنجھین ڈوہا طرف لڈن الھیاں گلاں او کال سائیں
پاپی اپنی پاپ کنعان پئے کنبے زمین جو نال بھونچال سائیں
اوسے آنوچہ آن تنغان سیال کوئی پئے بیڑی کوئی وال سائیں
ڈاہڈی کپڑ واہڑ وانگے ہڑ دتا لوٹے تو بیجوں جنگ کلال سائیں
رسم عشق وچ لڑے مار کھاندے لڈن مرے مثال شغال سائیں
جدوں لڈن دی بھگت بھگت جگ کیتی ہیر مڑ قال مقال سائیں
پھیر کہے کھال جو ہیچ شادیاں راس بھی مزہ جکھال سائیں
پھیر بنگلے دسے دکھول دیکھے سنے انجھنے حال بے حال سائیں

جویں لوہ ذر غرند سیاوش تائیں دتا افراسیاب نے گال سائیں
کیقباد ایران توران لوہے ٹوٹے لوٹے قلعے مثال جبال سائیں
خسرو آفراسیاب نوں قتل کیتا دتا ملک ایران تھیں ٹال سائیں
فرامرز بیٹے رستم مار بہمن بدلہ باپ لیا اتصال سائیں۔
جویں شاہ سکندر مار دارا چڑھیا طرف خاقان قتال سائیں۔
راجے کنس تائیں جویں کہن کٹھا گیا پا کے انفعال سائیں۔
جویں مار طغرل تیمور چڑھیا کر کے مقتول قتال سائیں
لئی ہندوستان شہاب دین نے پھیر قطب الدین سفال سائیں
شیر شاہ جویں بابر شاہ تائیں دتا ہند تھیں مار نکال سائیں۔
احمد شاہ دی لٹ مشہور عالم متھرا مار کیتی پائمال سائیں۔
لڑ کے جویں رنجیت سنگھ جیت لیا لئی شہر ملتان نفال سائیں۔
گرد رنگ سیال جیویں لو رگوری بھار گور رہے ہو کرن جلال سائیں
بیکے چھوہ انگریزدی فوج وانگوں آیا گھیر جنوب شمال سائیں
لڈن دیکھ کے آکھیا ایت گئی مفت ماریا ایت کنگال سائیں
ابہ دیکھ آکھے آبرو گئی تیجی رات دا یہ ہلال سائیں۔
کشتی وچ لڈن گڈہن مار کنہ بیٹھیں جیسے مکھن نال وال سائیں
چھٹیاں مار چھٹیاں ہو پا جیا لے لائی کھا انگوں کیسے کھال سائیں۔
لڈن ہن دوزن بزن کیتا توبہ کرے گو حال حال سائیں
سچ دس لڈن میری سیج اوتے ڈٹو کون داداد سوال سائیں۔
لڈن رو کیکے کہی تقصیر ہوئی بخشیں واسطے جل جلال سائیں
آکھے اشتغے دے کوڑھا مفت توں ہندواں اپاں تیر کال سائیں

نیں خواب رانجھا نیں خواب جیہناں کر کے نیں نندرا لاہی شال سائیں
عشق کماؤ ماں اوتے ہیر جاگی ویکھ چین مثال جمال سائیں
آئی ہوش پر چپ سکوت رہی ہیر وانگ تصویر مثال سائیں
آکھے صاحبا بخش خطا بُھلّی صدقہ نام ایزد متعال سائیں
اکہہ ہر جہڑی جیہناں کدے ہیر لڑی گلاں لٹھ بھر ویکھ وکھال سائیں
جنہاں ہاتھاں آئیں یو تمیں صدقے قربان واری گھول گھال سائیں
اجے ڈراں متاں ہیلی خواب وانگوں ہووے خواب خیال وصال سائیں

خوابوں اٹھ کے کہیا واہ سجن واہ ڈوب بیٹھیں ڈال کھال سائیں
آئی ماری نوں تھوں آپ مویئے نی بازی عشق ہندی الٹی چال سائیں
دلوں کہیا چین ادہ خواب والا ڈر متاں ہو خواب خیال سائیں
بُھل گئی ہیں ہیر تقصیر ہوئی نہیں مجھ بھاکی مجال سائیں
ہیر دماندی سکدی سی گھڑی گھڑی اہی سال سال سائیں
دہن بھاگ میرے آئیوں دیس میرے کوئی دیس مسافراں ڈھال سائیں
میرے اوگن تے تیرے گن سایاں نال فضل میرے پیال سائیں

دربیان ماجرائے احال خود گفتن ہیر سیال پیش رانجھا ونیز رانجھا پیش ہیر واظہار کردن ہر یک خواب ہائے وسر گذشتہا پیش یکدیگر و سوگند کردن ہیر برسم عاشقی وہمراہ بردن رانجھا بطرف شہر جھنگ بہ بہانہ نوکری چرانیدن گاؤمیشان وادرا بیرون از شہر نشاندہ خود رفتن نزد مادر

ہتھ جوڑ کے ہیر نے عرض کیتی آکھے سن سائیں کر کے دھیان پیارے
رل کے کھیڈدی نال کڑیاں آندا سی ہو تیں جہاں مستان پیارے
اتن کتن سیاں نال کدے تن سیر بجر کشتی نیں آن پیارے
جنگلی بھلی گئی نائیں بھل گئی کجھ مجھ نہ شان گمان پیارے
جاں جیں ٹکے وچ خواب آئیوں ہیں ٹٹ جھولی گوہی جان پیارے
لکھ خاک کے ہو ایسا سخن کہیاں تد چین نوں خاک رلان پیارے
خالی ویکھ جھولی سٹی ہاتھ جھولی گھولی عشق گھولی جانجان پیارے
وانگ ننگے ویدے دیدے ندیدے ریکھے نال جنہاں طوفان پیارے
روز حشر دا گند بہارات آئی کالی ماتمی ہجر یاران پیارے
ویکھ جیند کیہا ایہ ادہ جیند نائیں اہدی زلف نہ وندوہان پیارے
رین دین کر دی جیہیں گذری گذرے کی کی کراں بیان عیاں پیارے

چوچک باپ دا راج ہے ٹھان مُنّی بے پرواہ اپنی مان تان پیارے
پنج وقت نماز تے یاد اللہ کدی بیٹھدی کھول قرآن پیارے
اک روز گئی ہیر بجر کشتی سیاں سنگ جوان جوان پیارے
جتھے لون سنوان ایسے جنگلی دے وچ جن نکے نگہان پیارے
اک جھٹ آیا تیری ٹو ریکان ہندی ہندی کیتی اہلیاں پیارے
اٹھ بھاہ اوڈھی نائیں نیندی اہندی ناتواں جیند بالا آسمان پیارے
بیڑی وچ نیند بیڑی ڈوب بیٹھیاں کرن سیاں رہیاں ران پیارے
اوڑک پھر سیاں لیکے گھر گیاں ہیاں ہو نہند تر مونہہ ناداں پیارے
چڑھیا چین چڑیا گئی چین ویکھن جیہناں وانگ چکور نگران پیارے
ہتھوں چین جیہڑے نہ لکھن کیتا ایسے چین نہ من مناں پیارے
پلک ٹک لگی آخر رات میری ویکھ خواب کی رت نکھان پیارے

دوجی خواب اندر راتیں پھر آئیوں نکلے شاہ یوسف کنعان پیارے
پلو تسیں چھڈ اینکے اکھ گیاں آن جھنگ ملساں آن آن پیارے
اکیں گھر سائیں آل سنا در سائیں تدہ بھاگ لگن بھاگ ملان پیارے
دس پئی دکھاں ایہ وسیں پئی اللہ کل دی واس وسان پیارے
رانجھے ہس کہیا واردات میری سنو کن دھر میرے ہان پیارے
تیری صفت شمار بھر جائیاں تھیں سن سن ہویا سنسان پیارے
اک روز نستا تیری یاد اندر وچ کھیت کرساں دہقان پیارے
بلدے یاوری ناہ زبان دتی کردا چار لاچار سخنان پیارے
لاگی نگوں اکھیں کسنوں نیند آوے راتیں گیا گوری گو نشان پیارے
آخر رات ہوئی اوتے نیند آئی سفنے پھر آئیوں میرے ہان پیارے
چین چھین ہویا جاگ اٹھیا میں ہویا جھنگ نوں پھیر روان پیارے
تسیں تے چہ پیٹری بیڑی ڈوب بیٹھی ہویا کھیت تے چھبنا دال پیارے
اسیں پردیسی تسیں دیس والے آکھیا اساں مسافراں مان پیارے
ایہ خوف کراں الیس بات کولوں فکا وارنہ قوم نشان پیارے
بیلوں نفع نقصان توں سمجھ لئیے چھیل فائدہ کی پچھوتان پیارے
بنیا چاہ بابل ڈول چاہ ڈوبیں لج لج لائیں عاشقاں پیارے
اکے صاف جواب دہ گھر جا دال اسیں سمجھے تسیں ادا ن پیارے
قسم کھاہ نالے قول دہ سچا انما من رب رحمان سبحان پیارے
کار بار ہزار ہوا کرساں والدین جو نندہ فرمان پیارے
جیکر باپ تیرا تو کرنہ رکھے رہساں باہر ل لڈاں کنشتیاں پیارے
تدں بھی دس بیان عیان کر کے سود نفع نقصان زیان پیارے

دامن پکڑ لگی رو رو عرض کرنے نالے حال احوال اساں پیارے
او ستھیں لبدر زلیخا دے حال ہوئی اج ناک بندی پریشان پیارے
دلی دلی تو نہیں لٹی خواب اندر گیاں جان ہیں نہیوں نجان پیارے
توں بھی دلاندیاں گلاں دس سانوں تیا نام نشان مکان پیارے
میرا نام دھید ور انجھا ذات میری وطن تخت ہزارہ ایمان پیارے
بیان دید شنید شہید کیتا جویں بکرا عید قربان پیارے
اکوں چند بن کے توں بھی خواب اندر سوہنا چند تھلیق چنداں پیارے
اکھیں کھل گیاں غائب چند ہویا مجھ پھیر اندھیر جہان پیارے
قبر بات تیکھاں دی لال سینے روندا رہیا کر آہ فغان پیارے
بلو پکڑ میں بھی پچھیں ہار ہویا تساں دسیا تیہ نشان پیارے
بھلے ملدیا نواں جھنگ سیال آیا پٹیری وچ بیڑی بنے لال پیارے
دوجی خواب گوتی غلیں ہتھیں نال اسیں تے جہ گوئی بیابان پیارے
ہیں فقیر توں امیر زادی نسبت خاک افلاک رلان پیارے
یا لیں ہیت سندی ریت میت دیکھی پھلوں جاندی ہیت آسمان پیارے
تلکن بازی ہے عشق مجازی ہے ہیر ناز فقیری جویں شاہ فان پیارے
دس آدو ہال دس دس اللہ شرع کر دیاں ناہ شرماں پیارے
پہلوں قول اقرار زبان کردے پچھوں نول تصدیق بیان پیارے
ہور کا پچھو لکھ پڑھ جاناں نالے جانیں اہیں حیران پیارے۔
دلیساں میں چاکر چاکر ہن کا رن ہو بھی قسمت دے اشتیان پیارے
اوڑک اٹھویں روز تاں دیکھ تیرے ہیسی جیو میرے اطمینان پیارے
رکھ لکھ تسلی ہیر قول سیر آکھے سلطان پیارے۔

ناہیں تساں بھی ڈولدا ڈبولنا وبھاویں دشمن لکھ ڈولاں پیارے
اکو رب اکو رانجھا سخن اکو سچا قول زبان پردان پیارے
نہ دیدار خدا نہ شفیع نبی یاراں نال جو دغا کمان پیارے
ہیر ہسکے آکھیا چل گھریں دے انوکھڑے میت مہمان پیارے
چال چال سیاں نال گیاں جو جو ہیر دیاں ندان پیارے
داری کر سیاں گھر وگھر گیاں ڈیرے پاس مکان بھان پیارے

ضامن رب رسول گواہ تیرا سچا قول زبان نوں جان پیارے
تدہ بابچہ جے غیر نوں انگ لاواں شالا دوزخیں پا جلان پیارے
ائی لہر دہ نویں لہر بحر اوتے پیار رکھنے دی قسم کھان پیارے
رانجھے آکھیا چلو جی بسم اللہ ٹریا یاد کر علی مردان پیارے
سنگ سنگ سیال ہسنگ ہسنگ رانجھے غرض جھنگ دے ہتھ بچایان پیارے
فضل یار دی ہیر کر جمع خاطر گئی ماں نوں پھر دلاں پیارے

دربیان آمدن ہیر نزد مادر مہربان خود و گفتن وصف و ثنا رانجھا پیش او سفارش کردن برائے نوکری آیندن چراندن گاؤ میشان ہیر جو چک

ہیر گھر نوں آئی گلیں ماں لائی آکھے سن میری جند جان مائے
دمیدو نام رانجھا سانجھا داندا ائی سیرت ملک صورت انسان مائے
بھایاں بولیاں بولیاں سن آیا گھری آن والا گھریں مان مائے
ہیرا چاک تسیچہ پاک ہیرا دتی رب ہیرے ہیر کان مائے
ہیر والڑے والڑیو چہ کناں پھلے والڑے جاندا یان مائے
ماہی نال سبب کر رب میلے مہیں ماہیاں باہجہ ویران مائے
کرکے آس اللہ رکھ الیس ناہیں آس پاس دے ہے شرمان مائے
مہیں مہیں نہیں صرف سانبھ چار چار طرف گھر وانگھبان مائے
دیکھ منہ گنگھن ناہیں آرسی کی لئے کہیا عیان بیان مائے
زلفاں نال نگ کالے ڈنگ دشمناں نوں جھڑے حسن لوس نظر لگان مائے
تیر تخت ہزارے دا چوہدری دا صاحب تخت جو خان سلطان مائے
الیسا شرم حضور منظور چشماں چشمہ نور جو حور غلمان مائے
بیٹھا سنہ اندر سندر کھ کاماں ایڈا کم کی ستھ پوان مائے

مہیں مہیں دے بھاگ نوں بھاگ آیا ول جاندا مہیں چران مائے
موجو چوہدری دا بیت ایہ نڈھا میری گل ناہیں موجو جان مائے
جویں ہانندا دینال ہان ہیر تویں ہانیاندا اوہ بھی ہان مائے
جان جان بچھان بچھان لیسی جدوں مہیں چان بچھان مائے
دکھ سکھ نی آسنوں پچھ نادکھ سکھ دے سکھ منان مائے
لکھ دولتاں چاک اصیل ملیا ودے مال خانہ آوادان مائے
ہیر اباپ ماہی نت ڈھونڈ داسی ویکھ رب سبب بنان مائے
اوہدی صورت صورت یوسفیدی صورت یوسف وچہ قرآن مائے
بدلے چند وانگوں سوہنا مکھ سوہنا پلکاں تیر بھواں کمان مائے
عاقل عقل عقیل شکیل شکلوں علم حلم حلیم زبان مائے
نہ اوہ روک پچھ ماہیاں منگدا اے جو کجھ دیو سو پروان مائے
اتفاق حسنہ پوی نال قسمت ایسی آدمی رب ملان مائے
سدہ پچھ پچھیا ویکھا بابل فضلوں مشکلاں تھیس آسان مائے

دربیان کنیزک فرستادہ طلبیدن رانجھا را ملکی مادر ہیر برائے نوکر داشتن پرسیدہ ماجرا حال او گوید

ملکی کہے بلندی ورت سنتھ جاکے جاکے تُت بلا لیا واری.
باندی وعدڑ جاندی پا ہندڈ ہونڈیا ندر جند جان قربان گھماواری
سنگ سنگ رانجھا آیا سنگ باندی آکھے سنگ ناہیں سنگ پا واری
کیہڑے دکھ توں روڑھ کے اٹھ آئیوں اوہ بھی کھولگی گل سنا واری
گلی ماؤں کوکے کھلی گلی جنیدا لال ہو گیا جلا واری.
اوڑے چین کویں اس بھین نائیں جنید کئے میر بھرا واری.
ناتوں جاید اسا بد اتیت جوگی آئیوں دیس او دیس بلا واری
ہمن ہمن سہمن کہیں نہیں منگ میہیں دا سانبھ چر لواری
چنگا کھاہ مندا تے بول مٹھا میہیں چار تے جنگ جنگھا واری
محمد عید بقر عید برات میلے سنگ بیلیاں خرچ خرچا واری
چوچک چوہدری جھنگ سیال سندا انتہا ہیاں ڈیچوہدرا واری

چوچک چوہدری گھر وچ بدلائی آکھیں سندی ہیری ماداری
دھیدو نام رانجھا ذات تخت ہزارے آکھے تینوں ہیر دی مال بلا واری
کتھوں آئیوں تے کیہڑے دیس جانا ملکی کہی دیس ملجرا واری.
باپ وانگ یعقوب اللہ ہیر یوسی یوسف جیہا چھیند گوا واری.
من بھایا نہ جوڑ توڑ ناہیں من بھائیاں کرن خطا واری.
لڑ لگڑ بھی انوں رہسا آئیوں سس کی نبی سرے سبھا واری.
تیرے دوستاں بیلیاں میلیاں نوں کویں سکھ دی گھڑی ڈھاواری
صدق مند ہو کے جیہکر ہیں کا مال دیسا کتنے منگا پرنا واری.
پہلے روک چھمائیاں کریں کونہ شرح کر دیاں نہ ستر ملا واری
چار روز نہ ہے مثال لیس جائیں ضامن دیسوں خدا واری
فضل من بچھے من ساڈڑ بیدی پہلے من دی لیئیں منا واری

در بیان آمدن مہر چوچک بخانہ خود مشمول وقع کہ دید ماہیر از رانجھا استفسار حال پرسیاختے شفاشنی کردن ملکی برانو گرداشتن رانجھا پرسیدن رانجھا

چوچک گھر ہیں آیا ایسے موقع نے ملکی دسیا حال احوال راہی
قیل قال بقول مقال کیتی چوچک بات سنبھال کے نال راہی
اگوں موضع بندگیاں دسدا کیہڑا انہر جتھے تیری جال راہی
دسیں آپ دا باپ دا نام نامی دسے باجہ نہ جاید احال راہی
چھوٹی عمر اندر گھر دیں نکل آئیوں ایڈی بنی کی تدہ محال راہی
سوہنی صورتوں پیا دسیا دنائیں تیر نہیں توں کسے کنگال راہی
استغفر اللہ کہیا پاک نبی مندا باپ نوں کہن سوال راہی
بنان جان ہجان نہ کوئی رکھے عمر وچہ پردیس نہ گال راہی

کہیا بچھ چھپار کھاکا ماں آیا مجھیاں ندا چیسر وال راہی۔
آکھے سنیں مسافرا پا ہندیا او میری گل نوں نال خیال راہی
کیہڑا دیس تیرا کیہڑے دیس ڈیرا آئیوں دسیں ہیاں ڈھال راہی
بات ذات صفات دی دس نالے رانجھا سد ہیں نگے سیال راہی
بھانویں کم توں جی جیرا آیوں کھا کھاویں نان بحال حلال راہی
پچھاویں آئیوں جیہڑے بچھلیاں نوں اگے اگلیاں تویں مثال راہی
درج کو لیاں تھیں ہتھ ہیر کا سے بھلا نفع دنجار دلال راہی
فضل شاہ جیہا کوئی دیہ ضامن میہیں میہیں جیرا سنبھال راہی

در بیان بیان کردن دھیدو عرف رانجھا و نام مقام و ماجرا پرملال جلاوطنی خود گفتن پیش مہر چوچک

ہتھ جوڑ رانجھے تسلیمات کر کے کیتی عرض وزاروزار سائیں
چھوٹا منہ وڈی بات شرم آوے اپر دسنی بنی لاچار سائیں
تسر اک پیا اعلےٰ ادنےٰ رہن والے اغنیا سارے مالدار سائیں
گرد شہر دے باغ مثال جنت زنگار نگ دی کھڑی گلزار سائیں
سارے تخت ہزارے دی چوہدرائی ہور وستیاں دا سردار سائیں
کارن ہیر وچھیریاں بکیاں سن پریاں جویں پرند طرار سائیں
جویں پیار یعقوب دے نال یوسف تویں باپ کردا میتھوں پیار سائیں
دوجے پتراں تھیں پیارا جاندا سی کر جان بیجان نثار سائیں
بعض حسد کینہ بھائی رکھدے کر دے آ پر باپ دا خوف سہار سائیں
خار خار کھاندے رہندے وچ میتھوں ہویا پھل ہن پھل طیار سائیں
چلیں ہالر ود اریار سارے چار دار دنیا بے اعتبار سائیں
عزرائیل وکیل پیغام اندر سدے موت پکار پکار سائیں۔
یار غار غمخوار دلدار میرے پیاں دشمن ہوئے یار مار سائیں
کئی ہیلے بھر اسمجھا سے ہو کسے توں نال شرمسار سائیں
بیچے باز دے اہلنے کویں ٹھہرن جدوں ہون پردار اڈار سائیں۔
ایہہ تاں گل مشہور ہے کدھل بھاو سیلے ہاں تا ایس ہار سائیں۔
جتھے دیر کرو دہ تے دیر رکھن اوتھے رہیاں مردان آزار سائیں۔
کیہا نہی سعد دل غیرت منداہلیں میراث ایتھوں باہر یار سائیں
اتلے لوں مراں منار دے نے باز جانی دینا دار سائیں۔
بیلا بار کا ہی گاہی میں راہی پہلی رات آہی بارے بار سائیں۔
امتحان کارن چند روز میتوں کامال رکھ دیکھو کم کار سائیں

اگھے سنو متوجہ ہو میتھوں حال زار دی زار پکار سائیں۔
اک تخت ہزارہ ہے شہر نامی لہندے طرف جھناں تھیں پار سائیں
زن مرد سبھ حور غلمان وانگوں گویا عدن مثال جتیار سائیں۔
موجو چوہدری وچہ بھایاں مشہور دربار سرکار سائیں۔
رزق بھاگ گھر گھوڑیاں مہیں گائیں دہن دہنواں بابجہ شمار سائیں
جس دا میں بیٹا دھید ونام میرا رانجھا ذات نہ ننگ دچار سائیں
باک بیک نے جھلک دے ساہ کر دا میر بناں دیدار قرار سائیں۔
لکھن پڑھن باہجوں ہکیر باپ میتوں کائی ہور نہ دسیا کار سائیں
جچر جگ تے جیوندا رہیا موجو رہی موج تے موج بہار سائیں
مہربان ہے رب رحمان ہو وے دشمن جان جانی جانی یار سائیں۔
کُلُّ مَنْ عَلَيْهَا فَانٍ کیہا ایسے لئی جبار قہار سائیں۔
چھوٹی عمر میرا باپ فوت ہویا ایسے لئی میں جگنوار سائیں
بھیر بھڈیاں ماریاں بھائیاں نے سن بھائیاں کرن جتیار سائیں
کچھاں گھت کچھاں ماں تور کر کے دینے ونڈ بھوئیں شور دا سائیں
جبرل سمجھیا خاص میں بعض للہ آیا ول سیال سدہار سائیں
کھن کہن شریک دے سہن اوکھی رہن ہن نہ وقر قرار سائیں۔
بناں آں مندہ جان ایمان نالیں آن آن لوے خار خار سائیں۔
یوسف جیہے بھرا لوان نہ چلے بھائی آئے چاہ کنعان نگھار سائیں
دو جا سمجھیا باپ بجا بھائی مثال ابول ہو داں گنہگار سائیں
بھلے ملدیاں میں متھے آن لگا تندہ چوہدری سخی دتار سائیں
دن اک دو تن پلچار او کھے نہیں بار لیب دساں جیار سائیں

صرف خشک لٹی آفتاب بنیوں ہور لوبھ ناہیں طمع خوار سائیں
کم کار دا جے خطادار ہوواں اگے پھیر تینوں اختیار سائیں
چوہاں باہجھ پردیس جو کوئی جائے کون جاندا کوئی گوار سائیں
ضامن ہیر لغد اُدادیاں تینوں جیکر ضامنی لین درکار سائیں
جیکر رہیا پیار احسان تیرا دلیاں عمر تمام گذار سائیں

کاربار ضرور حضور سندر خدمتگار ہو کراں سوار سائیں۔
ہنر مند عالم خوش آواز گایک صاحب حسن جمال ایہ چار سائیں
ہور ہاں چوہاں سو جان لیسو میری کار دیکھو پہلی وار سائیں
صرف قول تازہ رکھو کول بنیوں حاجت ہور نہ قول اقرار سائیں
فضلوں رب تو کلی ٹھیل بیڑا کر نہار سائیں یار تار سائیں

دربیان نوکر داشتن مہر چوچک میاں رانجھا و سپردن خدمت چرانیدن گاومیشاں و گذاشتن چند سال و ترقی یافتن عشق ہیر و رانجھا

دیکھ حسن تے حسن تقریر سنکے چوچک ہو فدا فدا سائیں۔
ایہ لے گھن کھنڈی بھو را مہیں مہیں بھو اغم نہ دم تے لیا سائیں
انبیاء عطاؤں دیکھ میرا تیرا او پکھساں میں انتہا سائیں۔
بار بار اکھاں خبردار رہیں وچ بار جا کے بار ہا سائیں
نبیاں چون چرا جیہا مہیں ایہ چوہیں لیساں چرا سائیں
نبیاں چاک ہر علم دی قدر جیچے تا قدر وقار گیا سائیں
بھورا ونڈ اسی یورا گن داسی رانجھے سمجھیا مثل دیبا سائیں
ساتوں ماہ رتیں سیال نال سیالاں مہیں تے دچاری چار دا سائیں
نہیں بار جارے بار چاسے طرفاں آکے اوشام تے جاوے صبا سائیں
سوہنی چال بانکی چال ہتھ مرلی کا بن وانگ جار جہا سائیں۔
اگھے دن صدقے کراں شام اقبل جہڑی شام تا شام ملا سائیں
دوروں دیکھ کے آوندا شام سندر صدقے وارنے لئی بلا سائیں
رتبہ الوصال سنفتہ سی یعنے سال وصال چھوٹا سائیں۔
مطلب دوہاں مطلوب مطلوب آہا طالب طلب دیدار لقا سائیں
ظاہر دووسن باطن جان اکو ہور غیر نہ وچہ سما سائیں

اگھے جی آئیاں مرحبا سائیں مرحبا سائیں مرحبا سائیں
مہیں ٹہیا نال چرا بار تدہ ماہیاں دی چوہدھرا سائیں۔
مٹھا بول تے کھاہ ہنڈ اجنگا دلیاں تدہ منگا پرنا سائیں
بار بار مہیں مہیں چار بار طرفاں چار ہر چار پھرا سائیں۔
مست محو ہو اپنے کار اندر مہیں چھیڑ نہ چھیڑ چھیڑا سائیں۔
اگھے مہیں جاگیر تے حکم کھونڈی بھو را لو را شاہی سر دیا سائیں
گویا نسیم بی السید پتسیم او توں سٹے پیٹ بھی گھول گھما سائیں
نت سانجھ کے مہیں چرا لیا دے ستے ماہیا ندے جگا سائیں
مہیں سبھ پچھے بھو را ہو ہنڈ رہتے کھونڈی بغل دے وچ دبا سائیں
اگے ہیر راہیں انتظار ہندی رکھ ویکھنے شام دا جیا سائیں۔
راہدا نو انگ کملی ہیر ہیر ہنکے کو کے دی دی مبتلا سائیں۔
اگھے آماہی تیرا جا ماہی ہیرا جا ماہی گل لا سائیں
نہ سی ہور اکو دمعو جانی صرف رکھدے دیکھ وکھا سائیں۔
نظراں پاک کنوں پاک صاف ہندے طالب المولیٰ اولیا سائیں
ناسی بُوریا دی وچہ دوہاں رتیں بوریا ہیں وچھا سائیں

کرن دور قرآن دوہران نالے نال نیک زبان صفا سائیں
پچھاں مڑ مڑ ویکھدا میاں رانجھا ہیر باور دا باورا سائیں۔
جتھوں تیک نگاہ دراز آہی گھوڑا دیندا الیمن دوڑا سائیں
تنجن ہیر دراگ گیراگ گانویں کہاں ساں ڈھولکے ڈھول وجا سائیں
گل لگ ملدی بچھی اگے دل دی ویکھ ہس کھل دے ماہیڑا سائیں
پہلا قاعدہ شوق پیار والا لیا ہیر نے جدوں مکا سائیں
پھیر جھک جھکا گوا دتا ہور شرم تے شرم حیا سائیں۔
وانگ سخی دے سیو کارن ہیر جٹی کھنڈ چوریاں کٹ کٹا سائیں
مہیں چھیڑ رانجھا جنگل جاوے جا پہنچدی جا لگا سائیں۔
پیر پیر حیات المیر رانجھا دستگیر بھی کہن روا سائیں۔
ورد جسنوں آساں دریا ٹے ہیر مہر کی پیر منا سائیں
جیہی کیہی ہاں ہیں تیرے لڑ لگی جائیں لڑ نہ لڑ چھڈا سائیں۔
توں ناں چھڈ چوہدرائیاں چاک تینوں سانوں چاک لگدی خاک تنخا سائیں
نویں سر دل اقرار مدار کرکے ریت پیت دی ہیت گنڈھا سائیں
رشتہ رشتہ دری غرض کرن محکم بنیے پیت دے گنڈھ گھنڈا سائیں

ساری بات کٹی ذکر یار رانجھا نے چھیڑ کٹی مہیں ٹھلا سائیں
ایدھر رنگ محل تے ہیر جٹ بکے ویکھے کھلی نظر لگا سائیں۔
رانجھا بار اندر بار بار کوکے روز سوز ہجراں گھٹا سائیں
شام شام لیکے وگ گو آوے ایدھر ہیر اقدام نوں ان جا سائیں
غرض چند مدت اینویں گذر گئی ہویا عشق وصل سوا سائیں
حضرت عشق آئے ہوئی ہیر تائیں گئی بیٹیاں ہور پڑھا سائیں
بیلے وچ بیلی بچھے پھیری گلی سسی وانگ ہو تن تنہا سائیں
چھنا کھنڈ چوری مکھن مجلبری لئے بغل دے وچ لکا سائیں
ہنا چھل چھلی چل چھل آوے چوری یار نوں چھل کھوا سائیں
صرف نال دیدار مراد حاصل دین دنی دی آس پہنچا سائیں
اکھے رانجھیا دل پرچا میرا بجا دین دل پرچا چلا سائیں۔
لاکے پیت پی سی کئی والے پیسے جوین والے پیسے آسیا سائیں۔
اسیں چاک نہیں تیرے عشق بار دے ہاں ہجر میں رہی وکا سائیں
کیتے عہد پیمان قرآن چاکے چاکے قسم سوگندا اٹھا سائیں۔
دوہاں پیت دے ریت پریت سارے کہی فضلوں بیت گگے سمالیا سائیں

دریان ملاقی شدن پیراں بمیاں رانجھا دے بیٹھ وبے توافقن ادبیش پیراں کاملاں درسیلان پیراں موقع ہیر مع طعام دنذر گذرانیدن پیش پیراں و شیر نوشانیاں ادنشاں زادبخشیدن ہر پنج پیراں تحائف میاں رانجھا دآگاہی دادن از سختیہائے عشق و تسلی دادن لعاشق رانجھا

اتفاق حسنہ اک روز رانجھے وچ بار دے پنج پیر سائیں۔
صورت ویکھ نوری سمجھ کہے رانجھا ایہ تاں ظاہر اپیر کبیر سائیں
چھاڑ کملی کملا کملی دا اٹھ جھاڑ تے خاک کریرسا سائیں۔
نیچا ویکھ مریدی بیٹھ گئے ابدال کمال فقیر سائیں۔
کاسہ شیر بھرکے کرے نذر پیراں ایہو نظر آئی تدبیر سائیں

وچ گوڈڑی لعل نہ چھپن ہوئے زیر ابر چھپن بدر منیر سائیں
جاکے چاک قدماں سندی خاک چمی پارس کیمیا جان اکسیر سائیں
چاو چھاندا چھاوندا تک تقوی کارن وہیب بجا سیر سائیں
پڑھ کے بسم اللہ تہاں پی مار رانجھے پوری مجبدا جیہا شیر سائیں
ایسے موقع تے چھنا کھنڈ چوری لیکے آن پہنتی بیوی ہیر سائیں

ہوئی اُس پوری رانجھے لئی چوری دتی نظر گذار گزیر سائیں

سو بھی رانجھنے دی خوشی لئی کھاندی چوری ہیر تُوں تطہیر سائیں

بنسی بانس سنا بجا بجائی گن سن گھت دہیر سائیں۔

مکھ لائی بجائی سنائی پیران بانسی بانسری گنی گہیر سائیں

پنج پیر آپس وچہ ڈال پنجے دستگیر ہوئے دستگیر سائیں

کیوں نہ مزہ ہووے جلیبہ سامنے ہون پنج پیر تے ہیر تصویر سائیں

دین دیال ہووے پنجے پیر ظاہری اک اک آہا میر میر سائیں

رانجھے آکھیا ہور درکار ناہیں کرو چاک نوں ہیر جاگیر سائیں

رانجھا خاص مرید جناب دا ای کرو دعا ایجاب پذیر سائیں

کیتی چاک دی ہیر جاگیر ایپر ناہیں قصد قضا تقدیر سائیں

نظر پاک اکھ دلوں رہیں بچیا نال ہیر ہو کے کھنڈ کھیر سائیں۔

سنگ سنگدے سنگ تھیں مثال شیشہ توڑے قلعہ دقانو قیر سائیں

دشمن لوگ ظلم کرن جا تیری پیاری ہیر جاگیر تغیر سائیں

تدہ چاک دی چاک نفس چاک بھاویں چاک چاک کر لیر لیر سائیں

مذہب عشق دے وچہ حلال طیب سچے عاشقاں دا خون شیر سائیں

ہیر ویر دے ویر بنو ویر کتول ہوسی خاک دے وچہ دفینر سائیں

عاشق سدا حیات ممات ناہیں ہٹئے کہات جو لوگ کبیر سائیں۔

اکھن سن بچا گرین نہیں کچا سچا عشق جو نور نظیر سائیں۔

پوے ہیر ملے جٹا کریں یاد سانوں اوسی وقت آسان ہیر ویر سائیں

منذر العل شاہباز عطا کیتا اتے پیر مخدوم شمشیر سائیں۔

پنجے پاپنجے پیر اٹھ کھڑے رانجھے تھاپناں لا اخیر سائیں

چوری پوری منظوری حضوری نوری پیر کھان جو طلب ضمیر سائیں

پنجے تنیر خدائی دے شیر بچکے آپس وچہ ہو پیر مشیر سائیں

رانجھے ترت فرمان پروان کیتے بلک بلک نہ پلک تاخیر سائیں

گانویں راگ وراگ جو رانجھنے سی کی کراں تقریر تحریر سائیں

مست محو ایہ پیر حال اندر اودہر پیر ہوئے ہنجوں ہیر سائیں

رانجھے مرحبا مرحبا پیر آکھن نالے نال لے بھی کرن نفیر سائیں

کیہا منگ جٹا جو کجھ منگ نائیں دیسی رب قدیم قدیر سائیں۔

پنجے پیر مراقبے پئے آکھن سنیں عرض بصیر بصیر سائیں۔

آئی صدا اندا سرو شن ہاتف جا و بخشش لئی تقصیر سائیں۔

پیراں آکھیا ہیر جاگیر تیری ایپر سختیاں بھی دامنگیر سائیں۔

دوئی دور کریں اکو ذات سمجھیں تیرا ہیر دا اک خمیر سائیں

خواری شہرت جگ جہان پاسوا ایہو عشق مجاز تاثیر سائیں۔

تیری ہیر دلگیر زنجیر بندی ہوسی دشمناں ہتھ اسیر سائیں۔

امتحان کارن دین عاشقاں نوں دنیا وچہ عذاب سعیر سائیں

بدل چک چوچک تینوں چک دیسی پاسی ہیر نوں دیو زنجیر سائیں

عاشق عشق سچا اگر ان نہیں کچا دم بخت ہو خم غذیر سائیں۔

جھوٹھے لوگ دشمن سچے عاشقاں نوں سچ ڈھال کرو دین تحقیر سائیں

خبردار جٹا متاں ڈول جاویں ویکھ خوف تے خطر خطیر سائیں

طرح خضر فرید رومال دتا کھونڈی ذکریہ پیر امیر سائیں

مشکل بنی زیارتاں کھول ویکھیں آسال دہیر ساگو نیر چیر سائیں

فضل فضل کمان تے تیر چلے چلے جویں کماند اتیر سائیں

در بیان عہد و پیمان محکم بستن ہیر و عاشق با یک دیگر و شہرت یافتن رفتہ رفتہ عشق و محبت آن و چوری گرفتن کیدو غماز و مکار
او و در رقیبہ ہیر از میان رانجھا بر آن خبر شدن ہیر را دیگر گرفتن او را در رہ زدو کوب کردن او را و نالش نمودن کیدو نزد مہر چوچک

رخصت ہیر ہوئے رانجھے ہیر دو ہاں کیتی بیٹھ وچار چتار جانی
جانے رب وڈا ہے میرا قول صاحب نال دین یقین اقرار جانی
تدہ یا رنوں چھڈ اغیار ڈھونڈاں لکھ وار توبہ استغفار جانی
مناں سختیاں دیکھکے نس جائیں ہووین اساں ولوں شرمسار جانی
جیتوں تیجے دی دس جے جی شالا آوے جی نوں چین قرار جانی۔
چھڈ چوہا ہرائی تیرا جاک اہو باجے نہیں تینوں اعتبار جانی۔
سر دل اسر ولیمال ناہیں سر دلیاں ایہو عشق دلسر اسرار جانی
غرض قول اقرار مدار کر کے وچہ بار دیار دربار جانی۔
رانجھا آکھدا جان قربان تیتھوں آکھے ہیر گھوی وار وار جانی
چوری شیر کھاون پیون سارسارے اسرار کھلے آئی سار جانی
اللہ بیلی کہکے بیلی یار بیلی رخصت ہو دونویں یار یار جانی
عشق مشک دونویں چھپے رہن ناہیں جیس وچہ بارو ت انگیار جانی
ڈر دا کوئی نہ گل اوہل سکے خوف چوچکے دا سبھا ر جانی
لنگی لنگ آہی لیہہ منگ آہی منگ کھاوندا بیچ بازار جانی۔
چوچک مہر گدا انجیل موڑ رہیا مڑیا نا جیوں لن بد کار جانی
ایہو کار لاچار درکار جانے کویں مہر دا گھٹے وقار جانی۔
کدی اصل ناپاک ناپاک ہوندا لکھ دھوون جے سگ مردار جانی
ینڈول باہر سدوا تے پا چھگی دیوان مار بیٹھا نری ہار جانی
ننگ لنگ عزت شرم بھرم جیسد ہے رکھے لاج ستر ستار جانی

رو رو ہیر جٹی کہیا میاں رانجھا شرع کودیاں کریں وچار جانی
تیری نار نیکی جے ہیں غیر تکاں شالا ملے دہکا سٹراں نار جانی
انت سختیاں نے دامنگیر ہوسن جدوں ہیر کرگئے اظہار جانی
چوری چھل کھواوسا چھل طعنی چھل چیر آساں چل بار جانی
رانجھے ہس کیتی نال ہیر جٹی مٹھی نالی زبان گفتار جانی۔
سونا نال معیار عیار پرکھن بیان معاملے یار اغیار جانی
کنگن ہتھ دیتوں دیکھن آرسی کی آپے جیکھ لیسیں بھرم بھار جانی
پھیر نال پیار گفتار کر دے دونویں یار دلدار غمخوار جانی۔
شکر شیر ہوکے ترنت کہان قسماں شاکر شکر گذار جانی۔
دونویں غرق ہوئے بحر نور وحدت وچہ عشق اسرار ابرار جانی۔
رہیا رانجھا باری پاچار مجھیں ہوی ہیر آئی گھر بار جانی۔
منہ جوڑ لگے لوک کرن گلاں ٹر پوچہ جہان وچار جانی۔
چاچا ہیر سندا کیدو نام آہا جلنے کید تے مکر مکار جانی۔
ٹوپی سہلیاں ہین کے بن بیٹھا حال پوش فقیر مدار جانی
کاران ہتک عزت مہر چوچکیدی پھر منگدا بھیکھ بھکھار جانی
برقع شیر دا چھل فقیر دائی وچے شیر شغال گفتار جانی
دنیا دار کیہڑا جیہڑا چا پو پردہ فاش کرے گنہگار جانی
پوست بھنگ افیم تے چرس پیوے گویا رب دی مار لیر چلو جانی
کرے دشمنی اسدنال کوئی ایہی جان خدا دی مار جانی

کیبر ملچھیاں کیدو کپڑ چھان کر کے ڈھیل بھنگ دی الٹی گھہار جانی۔
وچہ وستی لیہ وستی گشتی سن دوری وڈی کرن ہوشیار جانی
چور چوہنڈ اندر واردات ورتی کرن مخبری وچہ سرکار جانی۔
بھائی چودھری ابہادیں چور گنڈا چوراں گنڈیاں دا سردار جانی
نشا پی لیندا جتنا تنا خاطر حقا پٹاس ہو ہے سرشار جانی
اک روز گلوں گل کہہ یاراں ہوئی ہیر جوان مٹیار جانی
ماہی بھیسی چوہیں کنڈی نال ماہی ویکھو مزہ ایہ مار شکار جانی
کیدو ہسکے آکھیا بہت بہتر کر ساں گل ایہ کار سوار جانی
کھوج چور کھوجی پکڑ لیا ایہ خبر سارنہ چوہر طرار جانی۔
ہیر ماور ہی چار کنار دیکھے لئے یار نوں پھر کنار جانی۔
گھاتی گھات لاکے کارن گھات ماہی پکیار سیا کاہی رہیکار جانی
بوری مجھ دا ہیر نے شیر چو لیا کارن رانجھے یار دلدار جانی
پوست لبن مگھیا نے نوں گیا سو بھی آیا تھہ نہ امر لاچار جانی
سادہ لوح رانجھے دتی کھنڈ چوری کیدو بیٹھ نہیا فرار جانی۔
کجھ دیر پچھے ہیر شیر لیکے آئی پاس رانجھے پیارے پیار جانی۔
ہیر گل سن کے گھبرا آکھے ہے ہے وڑ نیا قہر قہار جانی۔
پتا دس کس ول بے پتا گیا چوری کھس لواں ول خار جانی

پیئے بھنگ پانی بھنگ بھکڑ کر طلب کو لکڑ خوار جانی۔
لوٹھے کھوٹھے جھوٹھے بین ٹھوٹھے چیلے گوردناں لوں پرپار جانی۔
کیدو برا تے برے دا باپ آہا بھلے نال برا کرن ہار جانی۔
ویکھ مکر مکار بیزار کیدو ہویا مہر لاچار بیزار جانی۔
جھوٹے پینگاں لیکے کرے گلاں بھوتنی گیھ دیوانگ والا جانی
بیلے وچہ بیلی پچھے پھر بھوندی رانجھے نال اسدا بھلاویں تار جانی
کہیا بھنگیاں گل ایہ سچ ایہ ایس گلنوں لواں نتار جانی۔
دو جی بھلک چوری لیکی ہیر چلی چوری کیدو بھی پیا سدھار جانی
جیٹی تھاں نکا نیکے جا بیہو نتی اگے کھلا رانجھا انتظار جانی
گلاں نال پیار دے کر ہی بیٹھی نالے ویکھدی نقش نگار جانی
تھوڑی دور مجھیں بار چردیاں سن گئی ہیر اسدا ہار یکیار جانی۔
فرصت ویکھ کیدو رانجھے پاس آیا آکھے سن دہیدہ برخودار جانی
نشہ ٹٹ گیا راہے بھکھ لگی کجھ دیہہ جو کواں ادھار جانی۔
پھیر کاٹھ کٹھولی نوں پھیر ٹریا پھیرے چک نوں جہیں گمہیار جانی
رانجھے ہیر نے گوش گذار دتی الغوا لیکے تاکر گذری وار جانی
چاچا جا کے ہیر دے بابلے نوں اج ٹھیک کرسی کہنا سار جانی
غرض نیے لے نیے دی لئی جیٹی طرف وہاہو تیز رفتار جانی

مار چھال جلدی جلدی ہیر جٹی ہرنی بار جویں وچوں ڈار جانی
ہیر دو ڈنگروں کمروں جا پھڑیا کیتی خوب پھٹکار پھٹکار جانی
لوہا گرم ہویا ہیر نرم ہویا اگی ناونی جد دل لوہار جانی
پھڑ کے کاٹھ اکٹھو لیندی پھڑ کے کیتی پھڑ کے بیا کیدو زار جانی
پھیر کھو لئی چوری کجھ وڈرے کیدو زمیں تے ڈے کھلار جانی
بھگت بھگت کیدو آئی پاس دہیدو آوے ماریدو واپچار جانی۔
وتن چھڈ اتن کتن بیٹھ کیتا راز دار سیال خبردار جانی
ایدہ ہیر ہو شوائی کیدو وانگ لے نر ٹھا کے بار دچار کنار جانی
وانگ بھوت بھبھوت ہوا اٹھ ٹریا جویں اٹھ ہو لے مہار جانی

دو دوں ہیر جاندا لنگاندا ڈٹھا چھاندا کول ٹکھول گوار جانی۔
آکھے چاچا چا چھڈ چاچا چوری چا دیہہ چا وسار جانی۔
وانگ موسنج مجولڑے کیتو سو گھتے واسطے کرے پکار جانی۔
سر ول ہٹی ہٹے ہٹی بار جٹی پٹے باز ہو کھیل کھلار جانی۔
سچ کہن جٹی رن رن جٹی زال زال نوں مار تلوار جانی۔
جٹی ہیر کر یاردی جمع خاطر گھر بار آ بھی بھنڈار جانی
آکھے ہیر نہ آکھناں باہر گئی گھتی کرے ہزار تکرار جانی۔
چوری چوری چور یائی بائی بھور بھور ہوئی اٹس کور کور یا جانی
فضل عدل کا رن کیہ وچار نامہ چوچک دے دربار جانی

دربیان عیان کردن کیدو ماجرائے تعشق ہیر بارانجھا و طلبیدن ہیر را مہر چوچک و سوال و جواب مدعی و مدعی علیہ و کاذب شدن کیدو بگواہی بکران ہمنشیناں ہیر و اجازت دادن چوچک کہ کیدو اگر دیگر بار حرکت نامناسب کند بزنند و مصلحت ہیر بہ بکران برائے زدن کیدو غماز

کیدو جو وندے تے کرلاوندے دا چوچک لیا آواز پچھان میاں
کیدو آیا گالیں دشنام دیندا نام ہوا لے لنگیاں میاں
کر کے پیش بندی کہیا چپ احمق ذرہ رکھ سنبھال زبان میاں
گھر جائیکے آکھدا آکھ ایتھے مائوں ہیر نوں پاس بہال میاں
آکھے مہیں کارن چاک رکھیوئی اگی دہی دا کھنڈ کھیندن میاں
بیلے وچ چوری چوری جگ کولوں جاندی چاکنوں ہیر کھوا میاں
مینوں مار چوری کھس نس گئی ہوئی جھل دیو چہ نہان میاں
کر دیاہ نہیں ناں گل کل تیری لگی ہیر بی سیر ڈبان میاں
لیگئے فرق تجسس نہ بیا ہویا غرق غرق نہ فرق میاں میاں

آکھے جا ہجوّ خبر ہو کیدو گئے دوڑ جوان جوان میاں
عقل مند چوچاک سمجھ گیا آپوں ہویا ہیر تھیں کجھ طوفان میاں
او وڈناں جلدی باہو نیکہ ڈ کیدو ہویا گھر نوں پھیر ودا نیاں
جو چوڑ نیا سبی الفول ہی نا کر کیدو کرے بیان عیان میاں
ہیں چھیڑ چھیڑ ان ناں اک دے لگا بیٹیاں چھیڑ چھیڑان میاں
چوری ہیر تھیں میں چوری چاک کولوں لئی ہیر آئی ان فان میاں
ہیر گھلی کھلی ڈلی کجھ چوری آندی جن نشان وکھان میاں
چوچک سندیاں سار نسار ہویا گویا نکل گئی جان زبان میاں
ماں ہیر تصویر ہیجان دا نگوں رہے چپ سکینت حیران میاں

پھیر ہیر سدا دن بھنڈار وچوں نالے سیاں گیاں ہان ہان میاں
منہ جھٹی تے کوڑ نکھنے وچوں حاجت رہی نہ پچھ پچھان میاں
سن سن ہیر تقریر لبے پیر کیدو لگی دلوں تدبیر اٹھان میاں
پنج پیر مدد کیکے ہیر لوبی لگی پھیر تقریر ستان میاں۔
تیرے راج اندر گنڈے لنڈ بھنڈ بے پھنڈ لگی مثال نشان میاں
آیا ایہہ کتوں لسبڑ لوچ جائی سارا فن فریب دیکھان میاں
اسنوں ویکھ شیطان لاحول پڑھدا ایہہ شیطان دا بھی استاد جان میاں
کھیا کواریاں نے دیکھ ہیر چاچا نہیں جاندا شرم شرمان میاں
کڑیاں موڑیاں میں ہنیں تاں لگیاں سن لنگی تنگتوں پکڑ بھوان میاں
آج فجر دی ہیں بھنڈار وچوں پلک نکلی نا بلک آن میاں
پربت جھوٹا من جھوٹے نے بولیا ئی اسنوں پربت بیٹھ دہان میاں
داہڑی ٹانگ چٹی عمل شیطان والے ظاہر ہیا جاپے مسلمان میاں
خیر بیتی سو بیتی نہ کیتی اساں کیتا شرم شرمان چھپان میاں
رو رو زار پکار فریاد کر کے وڈا مکر ایہہ قوم زنان میاں۔
چوچک ٹے دلاسڑا کواریاں نوں مہربان ہو کے مہربان میاں
چوچک لال اکھیں کر کے کہی کیدو غضب ناک ہو کے مہربان میاں
اڈکوں کھسکیا وانگ اشتغال کیدو لگا مہر جان مار مکان میاں
گوری ہیر کڑیاں نال رنگ گوری لگی ہور صلاح بگان میاں
اکھے باپ نے آکھیا خوب مارو غرض جمعہ دے اڈھ ٹھہران میاں

چوچک کھیا رو بھی ہیر کیہ وگل گل کیہ پھیر بیان میاں
جو جو نہیں کہنا آہا آکھ دتا کیدو چاہڑ زبانوں سان میاں
کیدو گل تمام تمام کیتی آکھے ہیر بابل کرو دھیان میاں
سچی گل ہن آکھنی ہی جیکر لگوں باپ نے آن بلان میاں
گل چن دی چاننی رات بابا گیاں کواریاں باہر نادان میاں
لگا بیٹیاں نال مخول کرنے بے ایمان ہو وانگ شیطان میاں۔
دیکھ چھاتیاں ایہہ انار اٹھا تو لگا انب انار توڑاں میاں۔
بابی ہتھ کواریاں تیر ابھا ئی تینوں کدے ل کھا ئے رضا دا ماندیاں
ہاں وے دہکا دیک ستا اسنوں گھر گھریں آیاں پریشان میاں
جیکر نہیں میرا اعتبار تینوں پچھ کواریاں تیں با ایمان میاں۔
جیہی دہی تیری نہیں نہی اہدی دھیاں نال کی دغا کمان میاں
چھید چیر الٹا سچا ہون لگے امان عالی بابل عالی شان میاں
کڑیاں کڑیاں ہو کوڑیاں کواریاں بھی گرن لگیاں آہ فغان میاں
دختران ۱۱ سخت ۱۲ بگران ۱۲
آکھن داد فریاد دی ایہہ سانوں شالا جیوے سلطان میاں۔
آکھے پھیر حرکت کرے خوب مارو دتا اساں تساں فرمان میاں
دور ہو بھڑک دے میریاں کھیا نوں لگوں ستیاں کلاں جگان میاں
کڑیاں ہیر بھنڈار نوں ٹور چوچک گیا آپ بے باہر سجان میاں
ٹھری ایہہ تجویز کجھ روز پاکے ماران پھیر ہتھنگی کبر چھپان میاں۔
فضل شاہ ایہہ بی بھگت لیو جا ہیر دے آگے کیں ارمان میاں

دربیان دوم بار زد و کوب کردن ہیر کیدو مکار دغا باز را

اوڑک میاں ل جمعہ جلدی آن پونتا گیا جمعہ پڑھان امام سائیں
الیس روز سو بھی کم کم کران جھہڑے لوک ہین اہل اسلام میاں

کُٹیاں چھڈ اُٹھن کتن اوٹھ وتن بیوی ہیر دے نال تمام سائیں
جھگی وچ اکلڑا ویکھ کیدو کہیا ہیر نے جا سلام سائیں
کر کے چاچا چاچا ہیر لیا سخت ٹھگیا دے دشنام سائیں
کوئی اگھدی پکڑ ہلال کرو کرن خون حلال اسنجام سائیں
کر منہ کالا خجل کہے کوئی ایہو بدلا الزام انعام سائیں
مار مار پایا گور خر کیدو گور خر جو مار بہرام سائیں
ماراڈیاں خوب بھراں کیدو لین دین نہ اک آرام سائیں
ڈنڈا مار ڈنڈے گوڈے بھن لوڑھیا لے سنی صراحیاں جام سائیں
پوست مار اوو ہیر یا بھنگ گھبھر لا ہے لوہ بھنگ نام کام سائیں
غرض لوٹی بھن دو بھار کیتی لدھن مغز منال بادام سائیں
ٹیک چھٹک کیدو لنگ کو آیاندا گھریں آیا لنگ خرام سائیں

چڑہی فوج کراڑیاں ڈار باندی وانگ فوج شاہی دم نام سائیں
اکھے نکل باہر چاچا کہاہ جوڑی جھگی چھبڈے گرم حمام سائیں
گجھی مار کر کے کہیا ہیر چاچا ایہو مزہ لادن الزام سائیں -
کوئی کہے حرام حلال ناہیں مارو تخم حرام حرام سائیں -
ہٹھ بیا کیدو لونڑ وانگ پھڑ کے جویں صید صیاد دے دام سائیں
پھیر گواریاں نے راج بھج وانگوں ڈیکے بکھ دیوچ بگام سائیں
گل ہیلیاں وٹناں جا باہر کوئی اکھے وت نہ کریں ایہہ کام سائیں
حقے بھن توڑ چلی یار ستی جھگی ساڑ ستی بسرام سائیں
توبہ نصوح آکہے قید وکر ساں پھیر نہ کتے کام سائیں
کردن خویش نے آمدن بیتش کیدو انت بُرا ابرانجام سائیں
فضل شاہ ہن تسبیں کھسک چلو ایتھے مفت دا ہوسن بدنام سائیں

دربیان زخمی افتادن کیدو کیا در کلبہ اخراں خود و منع کردن پدر ہیر را از رفتن بیرن و ملاقی شدن ہیر با رانجھا در خانہ رازداں مٹھی نائن و باز فجری کردن کیدو پیش سلطان ادر ہیر بدر کردن او از خانہ میاں رانجھا

کیدو ہو زخمی بیا وچ جھگی کیتا اپنا پا قرار سائیں -
خوف دشمناں دے لول اتار جھٹی بار بار جائے بار بار سائیں
بار بار آکھے خبردار ہیرے جائیں بار نہ چھڈ گھر بار سائیں -
باہر ہیر دا جان موقوف ہویا بھا عاشقاں بنی لاچار سائیں -
گوڈے مار جو کھیت نوں کھیت کیتا ایر گڈ گلے وچکار سائیں -
منع کران بابل ماں لے بھیں دینے یار دے گوشگذار سائیں
ادہو ہیں بمدی لدی سُن دردی توں بی متوں نہ دئیں وسار سائیں

ایدھر عاشقاں دے بار کھلے ہودنی ہوج تے عشق بہار سائیں
چوچک ہیر نوں بی ظن خاص ہویا ویکھدی جوان مٹیار سائیں
بار جان تیرا رہیا اک وہ باہر جان تھیں جانوں ٹھار سائیں -
ہیر کہے دشمن کیدو مار بیاریں بی لیکھ قسمت لیاں یار سائیں
مجھیں چار رانجھا آئیں گھریں آیا دنا ہیر نے آن دیدار سائیں
آکھے پیاریا اوتیرے ملن کاران کوئی گل بنا وساں ٹھار سائیں
کر کے جمع خاطر یار گھریں آئے لگے بیٹھ کے کرن چنار سائیں

گھر نائیاں دے وڑ لوچہ آیا ہوئی ہیر دے قرب جوار سائیں
آہی دیندی مال رانجھے بڑیدی کرے نیتراں وانگ پیار سائیں
گئی ہیر مِٹھی نائن جا ڈِھٹھی کرے گل مِٹھی گفتار سائیں۔
میری توں صاحب تیری بہن دی کوئی دس خدمت منگار سائیں
اَکھے رانجھنا دین ڈیت تیرا اُتے ہیر دِگیر دا یار سائیں
کریں ہور بی اوسدے بہت خاطر میر منہ ملیے سو سوار سائیں
اَتنا کر راتیں نت گھر تیرے ملاں یار نوں لا کنار سائیں
صرف ویکھنے دے طلبگار دونویں کوئی ہور نہ کار درکار سائیں
گل وال رکھیں ایہ کی گل مشکل اہدا کل مینوں اختیار سائیں
آہیر اکھیں مٹی گھر میرے ایہ ہو ہیرے ہوشیار سائیں
خاطر جمع پائی ہیر گھر ہیں آئی کر کے میل دے قول اقرار سائیں
دونویں یار سرشار دیدار آہے گلاں پیار کریں دو چار سائیں
جادوں ہویا اچھا گویا برا ہویا اچھے نال برا کرنہار سائیں
آیا خیر منگن بد خیر کیدو گھر نائیاں دے شب تار سائیں۔
سلے ہیٹھ دیوار دے ہو کھلا کیدو ماردی رکھ کے خار سائیں
پھر ہیر دے ویر سلطان اگے جا کے وار دیے اوسدے وار سائیں
سینہ چاک جا کر چل چاک چاکر مزہ عشق چکھا گوار سائیں۔
اَکھے ہیر نوں جان نہیں ماردیساں ویکھاں چاک دے نال تار سائیں
ایہ رب جیہنوں لکھے کون مارے بھاویں کر تلوار دے وار سائیں
مِٹھی جا ڈِٹھی رانجھے پاس بیٹھی دونویں ویکھ ہوئے شرمسار سائیں
اڈی جھر جی جھر جی آن کیتی جھگی قدم رشک گلزار سائیں

اوتھے ہین اٹھن مئیں رانجھنے دا مِٹھی نائن ہے سبھی راز دلو سائیں
بیٹھی ہیر تائیں مِٹھی ما دآئی راز دار صاحب اعتبار سائیں۔
پھیر بھر مِٹھی اکھے ہیں مِٹھی مِٹھی کہے نا کر گنہگار سائیں
ہیر نرمدی منہ چلا کیتی واردات ساری اظہار سائیں۔
مجھیں چار رانجھا رائیں گھر ہیر گئے مِٹھی نال پیار سبھار سائیں
جچر جیوندی رہی غلام رہساں گر سال ہیر احسان ہزار سائیں۔
میری لینٹ بی لینٹ دوتا ہوسی تیرا نال احسان بہار سائیں
مِٹھی ہس کیتی مِٹھی بات موہنوں آکھی جند مِٹھی سنا نوار سائیں
جاہ نت راتیں آئویں گھر میرے دیساں میل رانجھا اکوار سائیں
ہور ہیر نوں دا سکھا نہ تے مِٹھی ایں مکار طرار سائیں۔
اس تھیں بعد رانجھا ہیر گھر مِٹھی راتیں ملن دونویں نرنار سائیں۔
جچر رہیا ماندہ کیدو اوچر تاگر کیتی کسے نہ نندار وچار سائیں۔
ٹٹا پیٹ اندر لیکے آن ویہا پھیر منگدا بھیکھ بھکھار سائیں۔
اوسے موقع تے آئی ہیر آہی کہن مرہم پٹی دل فگار سائیں
اوہلے ہو کھلو تقریر سنی ہوئی ہیر سنید ساری وار سائیں
اَکھے ہیر بدکار نوں مار چھڈاں جیکرے ہیتیوں آن عار سائیں
آن آن وچہ آندے آن ہو نتا ہتھ پکڑ سلطان تلوار سائیں
کھوڑا گھر امید تلوار لے سوہنیار کہساں وانگ سنیار سائیں
اتفاق حسنہ دشمن جان کولوں پہلے ہیر ہو گئی فرار سائیں
مِٹھی ویکھ موہنوں مِٹھی بات کیتی آجیو آیاں سردار سائیں
گنگے وانگ گن لے گن کر کے بیبا گھراں نوں پھیر سدھار سائیں

جن جائے تے ظن نہ جا موئے بد ظن بدزن تھیں پار سائیں۔

گھر آئیکے ویکھدا ہیر تائیں پردہ رکھیا ستر ستار سائیں

مان آکھیا ہیر نہ باہر گئی کی پی آبول کہیں سار سائیں۔

سد کہی رانجھے مہیں میاں گل چھڈ نائیں بار چار سائیں۔

ایسا نمک حرام توں چاک ہویا گول پت ساڈی کرن خوار سائیں

چوری سنھ دی کدی نہ مول کردا لکھ برا چور چکار سائیں۔

سائے رکھدے ہیٹھ آرام کر کے لگوں ٹھہنے وانگ سنجار سائیں

رانجھا کہے دولتمنداں چاک گھنی چاکاں لکھیاں کانر کار سائیں

چور چتر نالے گنڈ منڈہ لنڈہ ہو کے چور بی کریں تکرار سائیں۔

نیت نیک ایتھیں نکل جاہ پنڈوں آویں پھیر نہ ایس دیار سائیں

کرے حکم اسنوں پنڈوں باہر کڈھو ایتھوں باہر کرو وکھلار سائیں

باہر سنھ تھیں دہک کے کڈھ واتے عاشق صادق جان نثار سائیں

جا جا ڈٹھی ہوئی ہیر والی رو رو یاد کرے ہتھ لپار سائیں

کوک کوک پکار پکار آکھے ہویوں صاحبا آپ قہار سائیں۔

اگے اگ تھے پانی جان کتھے وتی بھاگ نصیب نے ہار سائیں

ناہیں ماپ بھائی میرے پاس بھائی کتھے جائیے کیں کراں پکار سائیں

اک یار وادم سو دم نیکے گالے دم کر دار مدار سائیں۔

لکھی لوڑ مراد نہ توڑ چڑھی گئے یار نہ گئے دیار سائیں

دل عرش آہا دیر ہیر سوبھی اسدے کنگرے توڑ مینار سائیں

دغا دار نوں دار نصیب ہووے گھڑی اک سیجے گہمیار سائیں۔

اور ڈک ہو غصے آکھی ہیر تائیں باہر کموں گیوں لٹ ستار تائیں

گلاں گو گلو کرکے کرساں ہور کل چرداں مختار سائیں

کریں عذر جے روک چھپایا ندا لوڑوں دیکے نقد ادھار سائیں

جنیدا لون کھائیں گھر اسدے توں گجھی سنہ لائیں براد ہار سائیں

ست گھر ہمسائیاں چھڈ دیندے ڈائن کرے جگر اجگر اخوار سائیں

ہوئے گل نہ آہو ڑاہی رانجھنے تھیں آکھے جھوٹھ توبہ استغفار سائیں۔

آکھے آوے جا کا دساں لاڈ تینوں لگا مارنے ڈانگ ادلار سائیں

دنیا ربدے خوف تھیں جان تینوں نہیں تاں جانڑ ساتوں رلتوں سار سائیں

کوئی ہے آکھے اونہیں دوڑائی دو تن چار گوار جرار سائیں۔

رانجھا ہکا بکا جیہا دے دھکا اگے لا لیا خوار زار سائیں

دچہ بار کرہ دے ہیٹھ جھگی رانجھا لے نجیا تیز رفتار سائیں

آکھے ایتھے ہندی آ خوشی رہندی ایتھے کھیڈدی سئیاں کھنڈا رسائیں

پالو تنہاں دے نال پیار میرا جنہاں پاس نہ قدر وقار سائیں۔

اک وطن بیگانڑا نہیں دوجا مددگار میرا سعی کار سائیں۔

کوئی وچہ پردیس نہ یار بیلی ایتھوں یار غمخوار بیزار سائیں۔

تدہ با بجہ ربا کتھے جاکو کاں کوئی ہور بھی نہیں سرکار سائیں

رہی جی دے جی کی پی اکھاں نہیں بولیا کدی ہنکار سائیں

فضل شاہ دے باہجہ نہ ہور میرا مددخواہ ہے وچہ سنسار سائیں

دربیان گریہ وزاری و اضطراری و بیقراری ہیر از باعث رفتن یار دلدار غمخوار میاں رانجھا

رانجھے چاک نوں جدوں جواب ملیا جھٹ مار کے باہر نکل گئے

اوہدا عرش دا کنگرہ ڈھایو نے گویا عرش دے کنگرے ہل گئے

دلی دلی حصار حصار توڑے وسدے وسدے اُڈنے وگ ہل گئے
چھوٹی عمر اندر وڈی دکھ لگے تتے لیکھ تتے سڑ بل گئے
صدقے کیتیاں ندہ جواب ڈتا ایہ راسیں صدقے تیتھوں ٹل گئے
ناہیں جیت نہ ہیر ہائے قہر ہویا ہائے جیت تے جیت اُڈ ٹل گئے
چھلی ہو ڈھونڈاں ڈکیہڑی جا چھلی ہائے ہیں ہوئی بھاویں وچھل گئی
ہائے ہائے ہتھ کی آیا ایس گلوں ویر ہیر ناہیں ہٹیری گل گئے
کوئی دکھ تے سوکھ دے نال ہیر جاندیوار کر کے نہیں گل گئے
کردے دین لین دین چھین ناہیں نین ہیر دے نیر اچھل گئے
سچ دشمناں ندہ جواب دتا شاہ تسیں بھی ہو محل گئے
ایڈا قہر ورتے گئے یار بھلا وس کدا لوں سول سل گئے
جاندیوار نہ ویکھیو وار گھنی بھانویں پیار والے بھل ول گئے
میں قربان واری صدقے لکھ واری ناہیں خبر تینوں کہڑ لوں گئے
اوچھل نیدیوانگ آبہ دے دیدے کھیت ہیر دے کھیت لٹس چھل گئے
ناہی شان گمان نہ جیت جیتے ملیا یار جواب ہو شل گئے
ہیر لئی ایڈی یار یار پوئی پھر میٹ فساد دی گل گئے
وچ تج تسیں اج بھیج گئے جان سوچ ساڈے اج کل گئے
ماہی جان دنیاں لئی نال دسیاں ماہی جال ماہی تیل تل گئے
سوہنا مکھ بھولا بھولا ناتھ وانگوں حکم ٹل دیا ٹیکے ٹل گئے
تینوں پرواہ نا گھلیس پروانہ شمع پروانہ دونویں جل گئے
دا اعظم عبہر بھیل بھنے دے امیر بنا خاک رل گئے ہ
سسی ہو تسی تھل تھل ہوئی جیندیوں نت پیارے دا تھل گئے

آکھے ہیر ربا ایہ کی چھل ہویا میرے یار چھیلی چھل بل گئے
کجھ زور نہ چلدا اوس ہیر اوس جوڑ ہوئے زندر بل گئے۔
بلھار بلھار ربہ ارٹھی اللہ اکبر ہیر بل گئے۔
کھلے وال پرانڈ ڈا ہتھ ہیر آہیں رونڈی مار دہل گئے
سیک تا دیکی تتی ہیر اہر سیک تا اساڈڑی جھل گئے۔
لوک چاک آکھن میرا چاک چھلی سینہ چاک کر کے کٹ گل گئے
مٹھی خواب دے وچہ ٹھوس ہیٹی ہیر جاگ گیوں بھاگ چھل گئے
قسمت یا نصیب دے پھیر میلے حال تسیں سانوں مار چل گئے
تیرے وس ناہیں میرے لیکھ کھوٹے اول آخر ہو اول گئے
کیہی تند ولڑی لیکھ پائی سینے نکلے نوں مینڈے ول گئے
نہ کجھ ویکھیا بھالیا رانجھے نوں دشمن جان چوفیریوں ول گئے
سنے ہیر بری گل رات ڈٹھے سوبھی یاد ناہیں بھل بھل گئے
باراں برس ہتھلا امار بیٹھے اج پل دے وچہ ہتھل گئے
تاہیں ہیر نے ویر کرودہ لیتے دشمن لوک بھانویں سانوں کل گئے
غفلت غافل نا روکل کیتے ادرک جان لیکے نا روکل گئے
چیر ٹیکے والے چیر ٹیکے ویکھے یار غار کھوہی سٹ ڈل گئے
بول تول اٹل پرتاپ پورا بھور اسٹ کے بول اٹل گئے
جیتو اج پروانہ ہو کے جل گیوں اسیں شمع وانگوں گل ڈھل گئے
پیپی ڈوب جاند نالے لان ڈالو ہیر ڈوب ڈوبنگے نیر جل گئے
سینے سول ڈنڈ دل دے سول پورے کوئی سول پورے نہیں کھل گئے
اوہیں ویکھیں وہ سوہنا ہیر رونڈی نیں نیر بھرے ڈیل ڈہل گئے

مجھیں سانبھ چرائیاں تد نہ سایاں باراں سال ایہو مل مل گئے
دردے دشمناں توں میں نہ بول سکی آوے بابے وچ سیکھے سانتھوں ہل گئے
منصب دیوانی جنہے دیوانی کو دیوان شاہی ٹوڈرمل گئے
شام شام سلونے تی شام چوہنی شام شام ویلے بھل بھل گئے
موڑن والڑیئوں گھوڑا دیاں جوڑا میلن والڑیتوں دونوں پل گئے
انگی رنگی سنگی کیتنی چاک ململ انگی لال کڑتی ململ گئے
سینے دشمناں کیوں نہ پون ٹھنڈاں ہوجی ساڈے کلمل گئے
بھکھے سیال جواب جا دین کھے رکھی ٹکڑے کھا گجل گئے
کوئی موڑ کوئی موڑے کوئی موڑے مینوں موہنج کو سوہنج محل گئے
فضل شاہ ساعت پل جوڑی ہیر تینہ جان گندی ساعت پل گئے

شنیدن نالہ گریہ وزاری ہیر لوقت نصف شب مادر ہیر و منع کردن او را از گریہ و نیز گفتن سخنان پند و نصائح ہیر

روندی ہیر دی ماں پکار سنی مت دے اکھے مت بک دہیا
دھول مار کیہی بھیا ٹیئے نی کیہی چین کریں رجان جک دہیا
تینوں آکھیا ترک کر سنگ غیر دل ہتھوں ترک دے یوں ترک سک دہیا
رکھ بابلے دی عزت پگ بھائی اک پگ آکھاں کمیں پک دہیا
کٹ چوریاں ہتھ کی آئیو نی ہتھوں چوڑیاں گیاں مرک دہیا
کئی دیساں چوہدری منگ منگس تینوں بیاوساں داں چھنک دہیا
ہنیں تاں شام تھیں لے ساری رات نادی ماں کیہڑا تیر ہک دہیا
چوری لک نا ہیں ٹرک لک مجھ توڑ توڑ لیو باپ دا لک دہیا
کل کل ساڈی ہنیں تاں گال دیندا ساعت پلکو چہ پلک جھلک دہیا
انب کٹ مور کہاکاں وڈا ڈیون کدی انب نہ لگ رہے اک دہیا
پچھے چاک چالاک رلاک رہے پردہ چاوتا ر یو چھک دہیا
دس کدل بھائی تیرو یہ بھائی باپ باہر جانوں تے تو ڈک دہیا
تویں عشق مجازی دی الٹ بازی مرن کرن جو اکھ مٹک دہیا
ناویں صدی آیا کجھ تیرویں دا پھیر ما دور دراز فلک دہیا
ڈاری ڈار کوارئیاں ہر نیاندے ہیر سے چاک ملیہ ہیر ابک دہیا
سن نی ہیر سنکے ویر چیر کو سبی سینہ نال شمشیر دو ڈک دہیا
کون چاک لائے جو چھوڑی کو کلاں تیں مریں محل تیں مار دھرک دہیا
ساوں نک آنسو وچ نک آکیوں اچھا باپ دا رکھیا نک دہیا
سر تے بھس چھائی بائی تنہ جائی دلو جندیاں والو ٹر جھک دہیا
قسمت نیک تیری بھلی ہیں جاگی ادھی رات لے چپ چپک دہیا
سندا دین دیو یا باپ تیرا دیندا جان تھیں مار بیشک دہیا
بھلا ہو یا چاک رلاک تا ہیں کر کے کڈ سیا دھول دھبک دہیا
او ہو چاک چہ رکھ دے سیٹھ سائے بیٹھ ٹک لالیے سک دہیا
ہیر ڈے ہیزار نہ کر ماپے جانیں مر گئے تیتھوں اک دہیا
وچ تینجاں ڈھول ڈھمک لگے نال چاک گھول گھولک دہیا
انت ماریزا ندی کھان جھیڑ رائیں کھیڈ دے جھجھک دہیا
ایدہ ہیر تک نک چھنک نا ئیں چھید چھنک چھنک چھنک دہیا
جیکر جگری نوں پردہ پوش ہوندی فضلو لہے آپ ڈھک دہیا

جواب ہیر با مادر خود

رکھ کُڑک تے کُڑاک ڈرا ناہیں مینوں شیر وانگوں بک بک مائے
کیوں چپ ہویں مگر چاک بدلے عشق ہار ہیر بھی کھلی چاک مائے (خار دشمن)
ایہہ بی جانیں اج یا کل مرساں ہتھوں پیئے تکا ورسے چک مائے
ناہیں لک پہلے سل لک پئی ایسی چک پائی مینوں چک مائے
ناوہ مفتی ملاں ناوہ کمیں کمال کیہڑی کھوہ لیوا دیہہ تھک مائے
جے نہ روک موڑیں جند روک دیساں ویکھ رکھ ہیں گئی رک مائے
کن گل پائی کن گل پائی ہین ہین پیا پیا ڈہک مائے۔
موہنوا کہیں جائی ہتھوں چھائی پائی میرے سر بھر بھر بک بک مائے۔
کڈ چاک تیرے سینہ ٹھنڈ پئی بھر دشمناں دے تینوں چک مائے۔
باراں برس رانجھا من برس ہیوں اج آکھنے ہیں گیاں چک مائے
ہتھوں مہیں چرائیاں کھوہ لیاں جانی جگ سارا نہیں لک مائے
رد کچ چاک چرائیاں پائے پلے روندی پاپلے گیاں مک مائے
ترک ہیں ناں ترک بن بن رہساں ہسی ماس ہو یا سک سک مائے
لامکان نوں لامکان تاکر فضلوں ڈھونڈ ہساں وڈے ہرک مائے

جواب مادر با دختر ہیر

گنڈا چا کرے لاگ نہ ساک ساڈا اوہدے ڈول تے چال الگ ہیرے
رنگ پھٹک تیرا نال پھٹک ہویا کھیا مار گیا تینوں بگ ہیرے۔
اج نمک ہیں رہی حیا کر دی اجتک ایہہ ہر آکھے لگ ہیرے (سفید، لعنت)
شالا پت سلطانہ ایہلا ہو دے گیا سجھ گنجے والی رگ ہیرے۔
چھڈ ٹٹو خیال تیز طراریاں تے اینویں بے لگام نہ دگ ہیرے
کنگن ہتھ کاران ویکھن آرسی کی جاپے چاک بنارسی ٹھگ ہیرے
نہ گ چھیڑ واگی جدن ہاہر جاتوں بھی باہی دگے دل وگ ہیرے
ڈھلے موہیاں دا گیا کجھ ناہیں آب آبرو نسے وانگ نگ ہیرے
دارو دالڑی کوٹھڑی لوکھے نی کاہنوں لیکے ڈرکنیں اگ ہیرے
بھرم اپنا تے شرم ماں کہلی رکھ باپلے دی داڑھی پگ ہیرے۔
بھلی بن بھلی بن توں بھرا ساں صفت بھلی شہرت جگ ہیرے۔
چکی ماس کھادان اکے چکی چٹین لکھ راج بھا ئیے سگ ہیرے
جھگی بیٹ ایہہ جٹ جیٹ کر کے جھٹ وگ جاندا لوٹا گھگ ہیرے
چچک ہیٹی سلیٹی ڈھکیٹی ہو کے دتو کوار یاندا مار آگ ہیرئے
نی توں چھڈ حلال حرام تکیں گیو مار خدائیدی وگ ہیرے
فضل منگ موہنوں قہر ماریئے نی بیٹھ نال حیا دی تنگ ہیرے

جواب ہیر با مادر خود

دس کی لے گیا نی چاک تیرا اینویں اکھ لئیں جھگی بیٹ مائے
کنہوں پئی نہورڑی دسنیں کملی کملی نسے دو پٹ مائے
لیں دین نور آوراں برسے دو نویں اوڈک سر غریب سے ہٹ مائے
گیوں ہٹ گلی کو چے ہٹ گیا کیتہ نشیر غول برسے ہٹ مائے
دس تا رندی تسیں دستار دیندے ہال بندا اسی لٹ پٹ مائے
تیری خشک روئی آفتاب سجھی کملی کملی دی بیٹ بیٹ مائے
جیہڑے دانگ لہنا نام رکھ لیا کجا دیں دنیا ہو بٹ بیٹ مائے (دیوانہ مست)
کہنوں سنبر ہتری ستر بیلے لنب چھڈ تینوں گھت بٹ مائے

پائے ایڈا اندھیر توں چوڑ چانن کری چوڑ چانن دتو بھٹ ماہی
رو دنیل دریا ہی عشق ڈونگھا ڈب نیل ہویاں کالکٹ ماہیے
ساڈی پاک محبت جانی اللہ جیکر غیر ویکھیں سر کٹ ماہیے
گھڑی دیر جا گیر تغیر کیتی اونہوں کڈھ پایا متھے وٹ ماہیے
ہووے پار شوہ مخفی ہیر اشوہ بیٹھا شاں شوہ کارن شوہ چھٹ ماہیے
ہیر مست مجذوب مجنوں رانجھا جلیند پیار پائی سر تے چھٹ ماہیے
باراں برس چرائیوں مفت مجہیں اج گیا ناہیں لیکھا پٹ ماہیے
جیویلڑے تساں جواب دتا ہیر اگیا کلیجہ گھٹ ماہیے
کھٹی ہوڑ کارن کھوہا پیو کہاتر تساں ویں کہاتر کھوہا کٹ ماہیے
کھٹی کھاؤ سدی مہیر ہو کھٹی دس کی کھٹی لیو کھٹ ماہیے
اکھیں کھول ویکھدی نیر نیر ویکھیں اکھیں رونداں نیر لپیٹ ماہیے

رجھ جٹ اوٹھاوند گلا ستی لکھن ہوتی بیٹ جٹ ماہیے
جنہوں سر آتی گہروں کڈھ ماہی ہن سر آتی لیسا کٹ ماہیے
اینویں جٹ کیوں اسدا اٹ جیندی سین ناہیں نبادٹ ماہیے
تیتھوں بچگئی ساتھوں نا بچی اساں کی لینا داروٹ ماہیے
پلک جھلک جی ناہ ویکھاں شوہ ماہی فراق ماہی پلک جھٹ ماہیے
میں ہوش دوسد نین دونویں جہڑا جہڑ ساتوں گھٹ ماہیے
چھڈ جوش خروش خاموش ہو جا پٹ لئنا ہیں ہتھ پٹ ماہیے
سونجا جی ہیر امیرے وس ناہیں جیہ پائیکے جھنڈ نہ چھٹ ماہیے
ہن جے رانجھے باہجھ لگدا نا سرساں انت منجی پیکے گھٹ ماہیے
اس عشق مجازیدی بازی اوکھی سوٹی سار جرھے وانگ نٹ ماہیے
فضل شاہ نوں حال معلوم ہیرا انت ہیر کے سیری لینی چٹ ماہیے

جواب مادر با ہیر

نی توں نال رانجھے پالک ساگ گندی ہو گرم ہوئیں پالسا ہیرے
جوگن ہے پہلے جوگن سوگن دتی اج تیاگ ہیرے
بولیں سنی ہوئی ایڈی چھاچڑھی بھانی پچھڑ لگا دیسی اگ ہیرے
کیجا شیر پیتا انسان بھلا پیر شیر تیری لگی جاگ ہیرے
نی توں ناسمجھ گل ہن ناسمجھے سمجھ بھلا بری لاگ ہیرے
رانجھا چاک لاک نہ دے سکے صرف لا گیا ندی توڑے لاگ ہیرے
بیری لڑی اکھے ہیر لڑی گلدی لڑی بن بند اکالا ناگ ہیرے
بھاگ اسنوں کہیں جو توں جنہوں ڈنڈا پیا گنڈا گیا بھاگ ہیرے

دتو چھڈ کوڑا پوی سر کوڑا کوڑی کوڑی گوا وراگ ہیرے
ایڈا لاڈ نہ سا اڑ لڈکی نی دیج مار لتے بجھیا راگ ہیرے
کانی کنی تے کانی بگنی دونویں اساہیں کمادی اگ ہیرے
غفلت سون گوا نہ عمر سونا سونا چھڈ اکھیں کھول جاگ ہیرے
ٹھیکن عشق دی ٹھیکنے رنگ تی السی لاگ لائی تینوں لاگ ہیرے
کانی نہ ہونی ہوئی آخر تیری سرپٹی لونڈی ہوئی گاگ ہیرے
چھڈ سوچ ناتیز طراریاں نی رکھ شک نہ دل دی واگ ہیرے
فضل منگ نا بھاگ بیچے چوبرجاگ لاگ نہ بھاگ ہیرے

جواب ہیر با مادر

ساتھوں یار گئی ساتھوں چالی گئی سکھ چین آرام قرار مائے
ہنوں ہار کوئی ہمیش رانجھنے دی ہنوں ہار ہوئیں اوگن ہار مائے
بارا نوچہ باراں باراں برس گویا گئی عمر تمام گذار مائے
جن چاہڑ ہیر چاہن رات کالی گوری گود وچہ گیا گنگھار مائے
بازی عشق مجازی ہی چوپٹ بازی اسر سر لا اوڑک گئے ہار مائے
ہیر جگت رانجھا نشانا جگت چھٹے گیا کھیل کھلار کھلار مائے
گھر آئے پیٹی دی وچہ نر کے نر کے نار ساڑی نر کے نار مائے
اوڈھ دور تے موڑ مہار رانجھا مکھ ویکھ لواں ہر دیوار مائے
کاران شوہ شوہ نوں گئیں بھٹ شاہ جگ بنیاہ بیٹھی شوق یار مائے
کر سر جلدی اج کوبا بندی لیندی کریں عشق ہزار مائے
نام ربدی من سوال ہیر اک وار رانجھا میں یار مائے
ذوق لی دیر پی شراب بیٹھی چڑھ بیا پیار دا سیر ین خمار مائے

سوہنی سلڑی صورت سوہنی پیاری مورت ساری جگت گولن پار مائے
ساڈی اجڑی زر دو ساریوں ہیری بیرنوں گئی وسار مائے
پیدل ہو پیدل اٹھی کہا نکلے نکھج گئے سوار سوار مائے
رہیا نتر حضور حضور تیری ماہی کار گذار گذار مائے
پاسے پاسے ڈتی ماہیں کسی پلسے ماہی دیکھ گئے سدھار مائے
اک نر دیکھی دو چا جگت کھٹا تیجا دشمناں نے لیاں مار مائے
سوہنا چہرہ لوالا ہیر اسیر لوالا سینے چیر دے گیا کٹار مائے
رانجھا روز میثاقدا یار ہیر انوال اج داہیں پیار مائے
جیہیں لکھ بری تاں بھی بابرہ دھیان گلے نہ کرن جوار مائے
ماہی باجہ ماہی وانگ طرفی ہاں ماہی بیچ بیت گنوار مائے
بھٹھ پئی جہاتڑی اچا دناں اوڑک نے زندگانی مقدار مائے
فضل شاہ گدا انہیں ہوجاواں یاراں آن جو دیدار مائے

در بیان لاجواب شدن مادر ہیر دبر خاستہ رفتن او با غصہ گلو گیر د شمیر شدن با ہیر چوجک برائے
تدبیر نسبت ناطہ ہیر و منسوب کردن با سید ابن مہر چوچک چودہری رنگپور کہیڑیاں و خبر یافتن
برادران میاں رانجھا و حال غمناکی و پریشانی آن

سُن لاجواب جواب نکورہی ماں غریب حیران سائیں
تا خوالگا ہون چاک گئی ہیر چوچک ہویا مجرول لےوان سائیں
بھج چاک آکھیا کران ادا ٹریا فرض قرض نجمان سمجھان سائیں
نبی کہن نماز دا فرض ڈاڈھا باہاں دین جو دین لگھلان سائیں
علی کہے ایہ فرض بالفرض سچا ایہو ہی کراں بیان سائیں
آکھے عرض تیری فرض قرض مجھ سنو کن دھر کے گرد دین چھپان سائیں

بھلا خیر کہکے پھیر اٹھ گئی او نویں صبح ہوئی ناگہان سائیں
ملکی ہیر دی ماں نے دیکھ کہیا کتھے چاک ہن باپ سلطان سائیں
جا کی پڑھاں نماز دعا منگاں دین دنی دی کم آسان سائیں
دین دین خدا سید لوک جہڑی پاون دین ایمان امان سائیں
جو جگ کیے اوہ بھی وس قرض نوں لگی ہیر دی ماں سنان سائیں
وکھ خلق خالق نوں بہت مشکل ڈاڈی لوک گئے حیران سائیں

بیٹی گھریں جوان ہیاں سندھی ادب رسول فرمان سائیں
جاچاہیے دیور ہیر پیر تیر اچھی بار غمار جہان سائیں
تاکہ ننگر چھوٹا ہویا رات چھوٹا جھگڑو کرن سمجھو متھاں سائیں
دیر چیر نوں پھیر چاوں تایا آیا خفا ہو دل گھراں سائیں
بھلا ہویا سر چاکدی خالی دبھو اپنا نفع نقصان سائیں
اج تاک تیرا پردہ ڈھک رہیا دیٹھا حرمت عزت شان سائیں
نال تحمل کسی پچھاں نیاں دتی رہسوں اینہاں گمان سائیں
بس دیر دکر ڈالیس گلوں دشمن جان شیطان انسان سائیں
جیٹھ سیکم کارن کم قدر ہوئی ایسے کم نوں کم کمان سائیں
جیہہ جیک گئے تیرا ایکا سا کت اجے رنگپور جو حکمران سائیں
اسیں ہی تھتوں خیر پیر منگے جاہیے خیر خیر دن چھوٹی یاں سائیں
اج تاک تاں ہیں تا دہ ناہ کیتی اوہ بھی رہی چشمان نگران سائیں
جویں آکھیا ہیر دی ماں نوں ہاں جو جیک تو نہیں کیتا پروان سائیں
پھیر وی نوں چا منگاو سائیں اسے نال ہیر پہنچا سائیں
خواہش رب الغفار روزا وہو لاگی پھر اجو جو پہنچے آن سائیں
کر کے حال بیان صلاح پچھے جو جو پہلے ہی اخوان سائیں
کتھا کڑے گھوڑا جوڑا توڑا زر دا اشرفیاں منگا نسائیں
نال اجو دے لاگیاں ٹور دتی رنگپور کھیڑیاں ڈل سدھا سائیں
تھوڑے دن رہکے رخصت پالگی ہو نتے اپنی اجا مکان سائیں
ہوئی گل مشہور جہان سارے سید نال جا ہیر منگان سائیں
اتے رانجھنے صاحبو ابیر گلوں سوہیم پیال سیال دکان سائیں

گھریں بادشاہاں جیسا پچھن ناہیں اوڑک جاہ دے نیندے ویکی دان سائیں
کی کی اوس بھوٹی آن میٹھ لیوتوں ہیر دے سر طوفان سائیں
دینے بازنہ پھیر بی بار آیا شالا باز اسد طعنہ کہان سائیں
لائیں جاکت نوں اج جوابد تا جن ظن اٹھکے دو نویں جان سائیں
جوہی سالدی عمر نہ گھر باقی ہوئی ہیر ٹیا رجوان سائیں
پہلے بھائی منگ ہیر کارن لاگی بھجدی تے نہان سائیں
ایہہ بھی جاننا ہیں بھائی نویں خان خاناں گھر بیٹھیاں ہیں مہمان سائیں
ثانی نہیں تاں ٹنڈ نزیکت ں ہیں فرض فنا ہیر پر جب نال تساں سائیں
جانی حق تحقیق اکھنے والیا حق ہیں حق پچھان سائیں
تند خاص بیٹا سیدنا م جید اسو بنا سگر سو تھوجان سائیں
پہلے بھایا نند اسر دار اجو اجو تاک بھیجے لاگیاں سائیں
ملکی کہے تنہا الحمد کجھناہیں پہلے رکج لیندی ہیاں سائیں
اس بتر طاور جیکر پھیر گھلے لاگی گھر ہیر آجو خان سائیں
ہووے قول اقرار مدار محکم سچو دل ہتھیں عہد پیمان سائیں
چوچاک سے پروار تیٹھا اجویں چن بالا آسمان سائیں
بھایاں ویکھ رضا رضا دتی نیک کم دا کی پچھان سائیں
لاگی سد گھر دی بھیں ڈوم نائی گر کے شگن دی ساز سامان سائیں
کھیڑے تے پہنچ ساڑکاں دین کھیڑے گل پر واریلان سائیں
چند روز پچھے گنڈھ ہیر پائی ساری زمیں تے گنڈھ پھران سائیں
خبر تخت ہزارے بھی جا کھوتی چڑھے چن محال چھپان سائیں
جدوں بھایاں پایاں یہ خبراں سن سن ہوئے سنسان سائیں

پھر اندروں آنداں جوش کیتا نینگھر خون آیا جگر جان سائیں
فضل نال ایہہ بھی دوستاں نوں جو چھپیا درد لکھاں سائیں

نامہ نوشتن بسمت برادران میاں رانجھا و بیان کردن کلمات موعظمت و فراق دوہی و مہجوری و ناصبوری

اول حمد ہزار جبار باری خالق خلق تے ارض سما پیارے
دوجی نعت رسول مقبول تائیں جیندے شان لولاک لما پیارے

بعد دعا مزید حیات ہووی مشہور وائے ملجا پیارے
ساڈی خیر کی خیر بد خیر جانی تیری خیر دی ہی التجا پیارے

جیہڑے روز بھیں توں گھروں نکل آیوں ہوئی عمر نادان جفا پیارے
اج تک بھر جایاں خون رووں جنہاں پالیا پت بنا پیارے

ساڈے جیو دی ہور کی پھپنائیں ہائیں ٹھنکے گیوں بھرا پیارے
پیہے چند مدت تد چھند تائیں رہی بھالدی جا بجا پیارے

پھیر خبر ہوئی وسیدو جھنگ سیالیں نیاں چاک ہو چک مہر دا پیارے
غیرت کھائیکے اسیں بھی الیس گلوں آن نوں لگڑ لیا تیر بلا پیارے

اپیر پھیر کسی راہی آسانوں خوشخبری ایہ سنا ہیا پیارے
چوچک ہت بنایا رانجھے نوں ساک ہیر دا دیوسی چا پیارے

بارے جی نوں کجھ دھرواس آیا لیائے شکر خدا بجا پیارے
اسیں جھنگ نوں پھر منا ٹری کوئیں لیا دیئی دیر منا پیارے

کسے آکھیا گل داوا رہنگار ہی الیس تے پک پکا پیارے
جھڑ ھکلے تخت ہزاریوں جیج تیری لیا نویں ہیر نوں پھیر پرنا پیارے

الیس ہو اندر مست ہو آہی دتی خبر سانوں کسے آ پیارے
ننگ گھس ہیری سید دین کھیڑی تینوں ٹہریوں دین ہکا پیارے

دل دا خون اوڈک جوش مارا آیا بیٹھے ہوش حواس گنوا پیارے
جھنگ آونال اساں ضرور بنیاں آوہی پلک نہ بلک ٹکا پیارے

جدوں تخت ہزاریوں نکل ٹرے پچھاں موڑ لیگئے دانا پیارے
دتی انہاں صلاح لکھا نامہ دتا قاصد ہتھ پھڑا پیارے

قاصد جاتے خط وکھائے تساں سنگ آونال سنگ گوا پیارے
ویکھیں خط پہلے پھر آ ویکھیں جیہڑے خط گیوں سیلنے پا پیارے

اگے ست گیوں ہن گست ویکھیں اسیں ست بھائی خاک پا پیارے
منی ہن منی گھر دی کہاں کہنی سارے باہر ڈھونڈ ڈھونڈ پا پیارے

بال سیک بیگانڑی ڈہانڈ ہیوں لیو بال عمر اسیک تا پیارے
بال اپنی سکینی بھلی بھائیاں بہنوں بھلی آ ویکھ ویکھا پیارے

ہیر نہیں تاں ہور ہزار ہیراں اک اک تھیں دون سوا پیارے
مگر لگ تواڈی خواری جھل چکو نہیں گائیاں چھیڑ چھڑا پیارے

تشاندہیں جے ہیر فدا بیٹھے سوہنی ویکھ لیو انتہا پیارے
دین قول ہوری دین کول ہوری انت کول قلوب کرما پیارے

قہر ماریاں کواریاں ڈاریاں نے چار بادہ توں اک لیجا پیارے
اک کھیں دوجا کھیں تیجا کھارے ہتھ چوتھے لاڑی لا پیارے

زلفاں دام کھلار کے تل دانے دانے مرغ بھی لیں پھسا پیارے
بھلے بھلے دانا فریب لگ گئے قوم زنان نہ ہوئے وفا پیارے

سعدی اساں ہی کہیا کوئی نہیں چوری لکھ لعنت نیک نسا پیارے
ملک زنا ندہی لد قطار اوٹھاں دفتر گئے دربار وٹا پیارے

واہی جان ناہیں اسیں واہی کرسانی ہاں توبا بدل چودھرا پیارے
جیکر پھر لیگیا مناجو جک تاں بھی خبر دی خبر پہنچا پیارے
ایدہا سر کریں جہار جہار ہوڑیں واگاں چا آویں پتر اچا پیارے
دکھ سہے تے کہے نہ کسے قصے بیٹھے ربدی من رضا پیارے
کجھ نندو چار نہ گال جھنا گھریں آؤ نوں ناہ شرما پیارے
لکھیا قلم قضا قضا ناہیں قاضی کر کے گئے قضا پیارے

باپ گیا لکھا پڑھا تینوں لیسے لئی حسب المدعا پیارے
جیتوں آونا ناں ہیں تاں لکھ پرچا بھلا جی بھین چچا پیارے
شاید آونوں عذر انکار کریں تاں بھی لکھ جواب صفا پیارے
رہے کہو کر کے جیتوں نہ آیوں تینوں بھلا نہ آکھسی کا پیارے
بھلا نا اوہ جلنے پھیر جہٹ اٹھ کے گھر آوہی سمجھیا پیارے
نال فضل دے شاہ آباد ہوویں وچہ دین دنیا دا ایما پیارے

رسیدن قاصد فرستادہ برادراں نزد میاں رانجھا بمقام جھنگ سیال و دادن خط برادران و مطالعہ کردن او

سنے ست بھراں لکھے خط لئے کرن کونیوں خط در دید میاں
آکھن جے دسیہ لیاویں ست بھراں دیسا ہور بھی ابلک مزید میاں
توڑی توڑ کے منزلاں تورٹھوتا جھنگ سیال جا مرد سعید میاں
ویکھے کیا روندا پیا وچہ جھگی عاشق ہیر دا پیر مرید میاں
نحن اقرب الیہ حدیث قدسی پڑھے من حبل الورید میاں
زہرہ مشتری ہیر دا مشتری ہوئے دکھ مزید خرید میاں
دلوں خاص مرید یزید ہوئے ظاہر کہن غلام فرید میاں
سیج جنڈیاں اکی تپاں ہوواں کگ تے ہور گزید میاں
جٹ پاڈولی کڈھ لین دھیا خاص دیدا یہ نہیں شنید میاں
پھیر خط نکال کے دیا رانجھے گویا خط ہلال سی عید میاں
اج بھایا ندا میتھے کرم ہویا خط عفو خطا رسید میاں
سر تا پا پڑھ کے خط پا مطلب سوچ پھیر مطلوب مفید میاں
لئی قلم دوات منگا کاغذ لکھے حال نہان پدید میاں
لکھیا بھائیاں سی چھڈ دیس دلبر سینے خار دا خار خلید میاں

وعدہ ست بھراں طمع دین قاصد کہن ہور مزید تاکید میاں
نامہ لیا تے نام دھیا سائیں قاصد چلیا مرد رشید میاں
بار بیچ لیکے بار چا لئیا دید باز سندی کرہی دید میاں
کدی سد آکھے کدی کجھ دھوے کدی کرے کلام توحید میاں
کدی کہے جٹاں لیتے ظلم بیٹھے جویں نال حسین یزید میاں
ویرہ ہیر مرداں اخوان عقیدہ کیدو شمر لعین پلید میاں
جان نین پران تے جان نا جھٹڑی کرن شہید شہید میاں
ساک آکھ موہوں منکر ہوا دنویں رکھن خوف نہ یوم وعید میاں
قاصد جا سلام دعا آکھے ٹور ہی گل مٹر نال تمہید میاں
رانجھا ویکھ لفافہ لفافے بہایاں آکھی مدت بعد بعید میاں
خط کھول پڑھیا قفل نخل کھولی علم حلم دی لاکلید میاں
آکھے پچھان جا دان کہڑا مونہہ لیکے پیا وچہ عذاب شدید میاں
ایسا خط لکھیا سینے خط پاڈے رانجھے عاشق اہل تجرید میاں
وطن یار کویں چھڈ یار وتن لین نہیں ترغیب تردید میاں

نقطہ چین یا چین چین اتی لکتے لکھے چینڈ چینڈ چید میاں
گویا صاف جواب جواب نامہ نال ہنر وفضل تائید میاں

مضمون خط جواب نامہ میاں رانجھا بطرف برادران حقیقی خود

اول حمد ثنا خدا تائیں جل شانہ جل جلال بھائی
بعد نعت ختم المرسلین سرور ختم ال اصفیا کمال بھائی

مشفق مہربانان اخوان الصفا دائم سلمہ جان و مال بھائی
خاکسار نیاز آثار دہید خستہ حال ملول ملال بھائی

پچھے لکھ سلام آداب بعد وہی مکشوف رائے روشن حال بھائی
ساڈی خیر بہر حال الحمد للہ گذرے گذر حصول کا سوکال بھائی

منگاں خیر تساڈڑی خیر سندا نت وچہ درگاہ سوال بھائی
ساعت وقت سعید رسید نامہ گویا عید دا ماہ ہلال بھائی

نیک طالع نال مطالعہ کرایا چم کلیجڑے نال بھائی
المکتوب نصف الملاقات لکھے پایا درد ہجور وصال بھائی

جو جو خط پائی سینے بعض کیتے خط سینے فی الحال بھائی
تساں سچھیا دساں پیا سانوں حال ماجرا عالیہ اسال بھائی

اساں ہیں افسوس نے ودیں تساں لیکھ ڈیکھ لیا ڈال ڈال بھائی
مویا باپ تے میں یتیم ہویا دتا تساں نے گھروں نکال بھائی

کلامٹی ہیر عزت اسلی ہٹی آئیا وچہ اقبال زوال بھائی
تساں دم پیار آکساں دم ہار ہے دیو دم نہ دم کنگال بھائی

توڑی سیجدے لج میں توڑ بیٹھا اسیہ ذات صفا توں گال بھائی
سوکھی دم دتا دم یار نیوں پھیر دیندم ہیر سیال بھائی

تساں کیچ لکیتا سب پیچ کیسی اساں جراند سمرتپال بھائی
ہیں کم عقل کی کم سوار لینا میرے سنو پیسے خیال بھائی

کوئی وندولاہ نہ ہور کسے کھاؤ باپ دے ملک مال بھائی
لکھ اہویاں ہویاں نال مرداں آپائی نہیں سلہال بھائی

چوچک ہجی جا جوا بدتا میرا رب تاں تیسے کھوال بھائی
میری منگ سیال لوین سیالسی میں ہیر دا کرجنجال بھائی

میرے تاں ہیر مڑ گھرین آساں ہتیں تاں عاشقاں ڈرجال بھائی
قسمت نال جو ہیر نہ سنیوں کتنے ڈب ساں ندی نال بھائی

جیکر رب تقصیر معاف کیتی ہوئے پیر جی دین دیال بھائی
کرکے جٹ جنال لکال جٹی ہیر لیا دساں پھیرا ودھال بھائی

ساں سلامت ہوا کساں تاں کر لگا لاو ساں چور مثال بھائی
تساں نال مزاخ دی لکھی جٹی کیتی ننگ ڈھی پائمال بھائی

ایسا کون نادان جو مان سمجھے گو جیوو مرد دی قال مقال بھائی
ہیر منگ حضور تھیں منگ دیندے پنج پیر فقیر ابدال بھائی

پیارں دتڑی ہیر تیں لئے مکٹر اکھڑا کون تے کی مجال بھائی
عاشق سلد حیات ممات ناہیں پی پی آب حیات زلال بھائی

جے میں دو حضور ہجور تاں بی اکو نور ایزد متعال بھائی
جھلے ہو امیں جھل بل بیٹھے سرتے عشق دی جھل مکال بھائی

نہوں لاونال تے مٹ جاواں کی ہستاں ہو جھال جنجال بھائی
دلبر یار دا عدل مثال جنت پیا سی ہیر جی حور مثال بھائی

اٹھ گئی واگ تنگ تنگ چالاں رنگ ہیر مثال مثال بھائی
وانگ دیکھ بدر کمال جمال یوسف ہویا سک مثال ہلال بھائی
گال ڈھال جال جمال تن سوہنیا جھل جمال کیتی حال ڈھال بھائی
ماہی ہیر ناہیں کنڈی پا دلڑی ماہی جال پا ساں ماہی جال بھائی
تینوں سو کھے ہو تاں ہر حال وسواسیں دکھی رکھاں نال جال بھائی
لگ جان پر گل نہ جان لیاں کارن ہیر مرساں قول ہال بھائی
لیاں ہیر اکے ہیر چھپے مرساں لکے جٹ چاکرن حلال بھائی
سچ سچ جانیوں کچ کچ ناہیں لکھیا جھوٹھ نہ رتی رواں بھائی
لکھن ہور زیادہ زیادہ گوئی غیر سیال گو یا غیر سیال بھائی
والسلام خیر الاکرام فضلوں لیا خط فقط پڑتال بھائی۔

دربیان بیقراری واضطراری میاں رانجھا وآمدن پنج پیران کاملان تسلی دادن اورا

ہویا تم نامہ رانجھے بند کیتا قاصد لیا جوگی گیا رم سائیں
پانہی بندھ کرکے پہونتا پاس بھایا دیوی خط ہیر درد غم سائیں
کتوں خط پڑھا بھر آکھن اج ہوئی بازی ہے سیدو کم سائیں
ایدھر میاں رانجھا دکھ یاد کرکے پیا بحر طوفان الم سائیں
آکھے بچھڑے یار تاں ہیر ایہو ملے یار اغیار ستم سائیں
لکھ دکھ سہیا ایہ ناسہیا جائی سیدے ہیر ہمدم سائیں
کھوٹے لیکھ نصیب غریب ہوئے ایویں لکھیا لیکھ قلم سائیں
پلو جھاڑ کر بیرڈی جھاڑ ٹلی بیٹھا وانگ فقیر ادہم سائیں
اللہ اللہ اللہ اللہ ہر حال ہر دم ہر دم سائیں
بجلی آہ والی چمک لشک رہی چشماں ابر وسن چھم چھم سائیں
مارے نعرے آکھے یار ہائے ہو آکھے پیار پیاری ہیر تے تیم سائیں
ہر ہم گئے مرہم کارن کھیچی یار نے نا مرہم سائیں
آئی کیسی مجھ نوں آ جاوے جان جان لئے میری جم سائیں
بہرام ہیر تے پریم کٹار کھادی بیٹھا مفت گوا بھرم سائیں
کارن ہیر دلگیر دی یاد کیتی پنج پیر عالی محتشم سائیں
ہی بھیڑ مرید نوں دیہر کرو تو خبر اسے شاہ امم سائیں
کرکے جوش خروش بیہوش ہویا گو یا نوش نوشین جام جم سائیں
آئے ویکھ مرید دی پیر پنجے پنج ڈال صاحب محتشم سائیں
خبردار چاکا چاک چاک کرنا اکھن ہیر ہو چشم پرنم سائیں
واہ رواہ ہر کیہی تیری اسیں واہر لپٹ لپٹ ناکر خم سائیں
چاہ چاہ اندر دول ڈول ناہیں لچ لچ رکھیں خم خم سائیں
تنی اکھیاں دیو چہ ہیر تیلی رکھ تیلی مثل صنم سائیں
چاہ انشاء اللہ گل ہیر تسی ہو نہیں دہم رسم سائیں
چچک مہر منا وسی آپ تینوں گہن سونپ دیسی اوسو کم سائیں
تھوڑی آزمائش ہوئی ہووی ہوسی غم کھائیں بدچم سائیں
دنیا وچہ آدم نہ رہیا خورم آدم سنے اولاد عدم سائیں
چند روز دیدار تاں دیکھ دلبر چاہ پا مڑ چاہ و حشم سائیں
صرف دید رکھیں جت ست رکھیں غیر کم تو نکریں قسم سائیں
رکھ غم الم صنم مرہم بھم خرم دہر مکرم سائیں
فضل شاہ رانجھے پیر آکھ گئے تیری ہیر تے کم بہم سائیں

دربیان مشیر شدن پدر ہیر با سلطان پسر خود در باب صلح کردن با وہیدا و آوردن و مہر چوچک رانجھا را باز بخت نہ

دو چار روز رانجھا چوچک گھر آیا کیتی نال سلطان دے گل پیارے
کچھ اسد ا کھی اکھیں ناہ ڈٹھو ایس کہی کیدو گیوں کھل پیارے
چند روز نوں ہیر بیاہ لیساں ایہی مت و سیسی کل گل پیارے
ہسن بابنوں کہو سلطان قبلہ ایسا کی ہے چاک اول پیارے
اگے جویں مرضی ہووے کرو تیویں بنوں ہنیں منان اول پیارے
غرض فجر ہوئی چوچک گیا بالے رانجھے ڈھونڈ اٹھے گھر ہن چل پیارے
ننگ سنگ رانجھا گیا سنگ چوچک سلوک سنجی ایہا سناے ل پیارے
سبحان تیری قدرت کہو موسوں جھمر گیا مار جھل پیارے
گل کلدی سن انتظار ماہی ہیر کھلی جیڑھ رنگ محل پیارے
ڈٹھا ہیر رانجھا رانجھے ہیر ڈٹھی مٹھی گل سینے پئی کل پیارے

آکھے جبد ندا رانجھا کڈھ دتو تھیں ل ہویاں جھل ول پیارے
لوگ آکھدے کجھ مان ہویا ہوگا تاہیں چاک نوں دہیں دھکل پیارے
دنیا وچہ الیا چاک لے اوکھا آپ جایا کیسنوں گھل پیارے
جیکر برا نہیں ناطنی ہو چکا جان دیہ نہ گل اتھل پیارے
پتے نوں لبے پتے دی لیو جیکر توں ہیں لیا وسنا ئیکے گل پیارے
دید یار عاشق ایہو چاہوندا سی کہیا پرت نہ گلنوں کل پیارے
رانجھا ہیر ملیکے نال ٹریا تر شکن دا بولیا جھل پیارے
بھی انگنوں پھیر جگاں لگاوان جھل کلدن ارجھل پیارے
دوروں ویکھ کہو الحمدللہ آنند اپھیر ماہی قسمت ول پیارے
فضلشاہ خوبیا خوشباش ہوئی دشمن خلفشور رہی شل پیارے

دربیان ملاقات رانجھا با ہیر و گفتن ہیر یک قصائد فراق و بار بستن ہر دو عاشق رشتہ عہد و پیمان محبت

رانجھا ہیر الوپ سہن لگی کہ رانو چہ ہویاں ابا دانیاں جے
ہیر نال رانجھے کہنڈ پھیر ہوئی دوتی دشمناں نوں تیر گڈانیا نجے
جدوں مجھ اوجاڑ اوجاڑ گیوں بیٹھوں بال اجاڑ ویرانیاں جے
جت کت اساں کھڑیں ہین جاناں تیرے نام توں گھول گھمانیا نجے
جیتوں راگ رنگ دے گانو جاویں بھی ہیر تیری گن گانیا نجے
کئی ہیں جیہیاں ویلا نال وہا ادرک سمجھ ملاپ چھپانیاں جے
رانجھا کہے ہیر دی تیوں دس نا ہیں الٹی مار قسمت ڈانی رانیا نجے
پھیر مجھ خدا ایتھوں جاسو نیں ٹھٹھر یہانیاں من ربانیا نجے
ہیر کہے رانجھا ہیرا توں سانجھا کراں کھڑیاں عہد قربانیا نجے

لوڑھی تور وچھوڑ گیو دلبر ساپھیر چوڑھی ہان ہانیاں جے
مڑ مڑ لئے بلایاں ہو گلی تیری وارنی جانیاں جانیاں جے
پچھے تند دو مجھ منگا لوئی ول کھیڑیاں قوم مردانیاں جے
چھاوالیں چھپے ہتھیں بانسر تیرے کھونڈی نعل اندر گل گانیاں جے
لیکے مجھ تاہیں نکل چل کدھر کل جنگلاں ہوون اسانیاں جے
بیلے چاہڑ سلی ول گھل بیلے اوجھڑ چلتے ل نہانیاں جے
ستا ئدنال تقدیر دی ولی ولی لٹی کھیڑیا نوانگ ودانیاں جے
تساں پتر چیا پچا لینا ایہو فائدہ ہے زندگانیاں جے
تیرے دم دی ہر دم خیر منگاں دیاں دہاں ویال وکانیاں جے

سو جہاں دور ویاں قصے کھیڑیاں دی ہور دکھ تے درد کہانیاں جی
دو عاشق زبان قلم ہوئی لکھ لکھ گلاں عاشقانیاں جی

ایسے طرح مدت تاک رہے کردے گلاں طول طویل طولانیاں جی
فضل جنج برات دا حال لکھو ظالم کھیڑیاں پھر طوفانیاں جی

دربیان طیاری جنج و برات سید کھیڑا با سر ار شان و شوکت و رسیدن آن در شہر جھنگ وغصہ کردن و رفتن رانجھا از خانہ مہر چوچک و غمناکی ہیر

اودھر کھیڑیاں نے گنڈھ پھیر دتی غرض آ بیٹھا وڈی عیل میاں
دہر باڈھول پہر ایناں گاؤن ہاہے آکھن سہرا کرے رب ویل میاں
رہی راویوں ٹبیوں میل آیا ہور ماجھیوں جٹ جھیل میاں
وڈی شان شوکت نال جنج چڑھی کھیڑی چھیل جوان البیل میاں
جھاک سہرلان پھر دلیر گرمی بھوتی جنج آ جھنگ سو ویل میاں
ایدھر میاں رانجھا رسگیا باہر ہوئی ہیر جدوں چڑھیا تیل میاں
غیرت کھا رانجھے گل کہی مراں مار گل کہی یا کہ بیل میاں
رو رو وچھپیا آکھے کیوں آیا جاں کڈھیا باہر دھکیل میاں
گانا توڑ زمین تے مار گئی ہیر تجناں دی اٹھیل میاں

بھینیاں ہائیاں تیل چڑھاں سید کہاری چاہڑیا نال اوسیل میاں
کھاری شگن دے چڑھے امیر نیاں دل عطر عبیر پھیل میاں
بھایاں گرد برات برات بدھی لیا نیوندرا میل وامیل میاں
بھلے بھلے جوان نے تنہ بھیا تیر نے برچھیاں تے سانگ لمن سیل میاں
غرض جنج نے ستہ آستھیا بی محراد کھیجرا دتیدے ویل میاں
اگے اگ فراق نی جالیا سی پایا آ دکھاں ہور تیل میاں
پھیر اکھیے ہیر بھی آکھ رہی بھلا جاہر لیگیا نہ سیل میاں
پنڈوں باہر نگار ہی نقارہ وجے ہوئی ہیر دے کن بولیل میاں
فضل شاہ ہن ہیر دا حال دسو دیکھو قدرت حق دے کھیل میاں

دربیان فریاد و فغان ہیر از باعث آمدن جنج و برات سید کھیڑا و گریہ زاری کردن از فراق و یاد دلدار رانجھا

روندی ہیر چیکاں ڈیکاں نکل گیاں آ گئی کھیڑیاں دی پئی دھاڑ مینوں
سڑی بالڑی بالڑی بالڑی رساں ہور کھیڑیا نتے تماشڈ مینوں
جدوں یار چلے پیو پکڑ کھلی گئے جھاڑدی جھاڑ دے جھاڑ مینوں
د سید شام والی شام شام ویڑی ڈیری کو جگر گیا اتار مینوں
ناہیں جان جوگی ناہیں جان جوگی منجی مانگئی اندر تاڑ مینوں
نکھو باز نکھیر نکھار لئی جلے جاڑا او جاڑ پچھ اڑ مینوں
وانسر آوڑے رانجھیا ہیر لیکے کھیڑی دہاڑوی پئے گراڑ مینوں

ہیر آکھیا رانجھا دکھ درد سانجھا بہاتوں گیا اجاڑ اجاڑ مینوں
دستی نی ناہیں دستے جی ناہیں وچھیا آپ سگئے پہاڑ مینوں
بھیٹھ باغ بہار دلدار باہجوں دسن ہی گرید دی جھاڑ مینوں
کوئی بھلی بیاری اہری کرے کاری بیار آن دسی کہی تاڑ مینوں
فوج غماں دی نار لتاڑ گئی مار و مار زمین تے مار مینوں
ہیر تکرے ہی سمجھ کے دہی کسا لیا دکھاں نے تکڑی ہاڑ مینوں
اوہدا رستہ ہی اج دتی ہیر ندیر اودیہہ لیہہ دانا گئے آڑ مینوں

لیسے آن آمن آن پیا رہے آئی فان نکھیڑ نکھاڑ مینوں — فضلوں رب نے جا نکھیڑ کھڑی لیسے کون کرن جھیڑ چھاڑ مینوں

ایضاً آہ و زاری و فریاد و بیقراری ہیر در فراق دوری و وچھوڑی یار غمخوار رانجھا

لڑنا چھڈ سائی لڑنا چھڈ سائی جیکر بھیر بہیں دلبند رانجھا — بندی ہیر بندی اپنڈی گھت پھاہی بازو ونبد بند بند رانجھا

سپ تنگ چوڑی ول بندیا باہیں بنگ چوڑی دلبند رانجھا — تساں مجھ اجاڑ او جاڑ ملی دس کس کیتا تینوں نبد رانجھا

پیا ڈھوئی گھوئی ہیجولی چاک ساک میر چولی بند رانجھا — اک جپ چپا تڑی جہانڑی سی اج رات اندھیر جیند رانجھا

صرف ویکھنے نکھی بھاکھ مینوں دکھ سکھ نہیں سدا انند رانجھا — ہندی تکلے ول اول پیا کوئی نہی اولڑی تند رانجھا

واہلا او داہیر وا آوا ہیر کریں در ہنڈ ئیے درد مند رانجھا — لڑاں پوندیاں آن غلیم لتھا اجے ویڑا ای گھت نبد رانجھا

گرگا سبیسی الا ایٹھا جویں گرگ کا رن گو سفند رانجھا — جیکر ہور نہیں چارہ چلدائی کوئی جٹ والا کریں پھند رانجھا

تیر الھنڈر اکھلی اوڈکنی ہاں ہل پاندیا اولویں پھند رانجھا — جے دربند کیتے شہر چوکیداراں باہروں آ ٹیکیے پا کمند رانجھا

تیر نیال قلیاں اوٹ ہیر کرکے کوٹ ٹپکے مار تر گند رانجھا — چور یار کارن ٹھمے پیار نڈھوں آئی پنڈ دیتی کوٹ کند رانجھا

بیلے ہیر نوں جا نڑو ہیر پائیں چوچک باپ دا اکھول سمند رانجھا — جے ہیں ہوش گواہیوش ہوئی تساں ہوش کرنی ہوشمند رانجھا

جہڑی ہیر دچکیار یا ادٹ تینوں اوسی ہیر دی ہیر سوگند رانجھا — وسدی وسدی کھیڑی کھیڑ لٹ پائی آن کھولیو سو سو گند رانجھا

لب ونڈ بھتی دشمن کھیڑ پاندی ونڈے لاگی ماروے ونڈ رانجھا — گوان مہین بار بار دی چار یوں کا سوں کلین تکی بتر نند رانجھا

مٹھی مائن دی گھر آیار اکوئی پلجے پوے پیوند رانجھا — بلبٹھ گھر مٹھی گل کر مٹھی بیبا ایہ گل کریں پسند رانجھا

وانگ باز پرندے لے چھٹے سدا ہوندا مستر پرند رانجھا — تیر البول بالا وچہ کھیڑیاں دے رب کرے اقبال بلند رانجھا

گوری گور کنار ہیں پہنچ گوری گوری کند ہی گور کند رانجھا — شاد ہوئی ہیں گور تاں آن ویکھیں ایہو آخری اوہیر گیند رانجھا

چھیں ولت نے وات چوایانی تیری بات بنات تے قند رانجھا — آئی موت میری ملک الموت کھڑا دہر یا مار یلیچا خورسند رانجھا

میری جان عذاب دے مکھ آئی قبروں سخت گزندوہ چند رانجھا — کسے فضل جیہے در دمند کولوں آنویں بچھیڑ ندا نوالہ رند رانجھا

دریاں و پیغام فرستادن ہیر بمیاں رانجھا بدست ہمنشیناں وسمراں خود برائے تسلی و عذر خواہی او وگفتن کلمات فراق

سیو رانجھنے نوں کوئی جا آکھو پاس بیٹھ کے ڈیولسیاں نے — تیری عشق پچھیاں چھلیا میں کدی جا رنہ لاہیاں چھلیاں نے

سن سن مٹھیاں گلیاں گلیا نیں کدی پھیر نہ ڈھیاں گلیاں نے — ولیاں چھلیاں ویکھلیاں سلیا نیں ڈانگ چھلیاں چھلیا نیاں نے

میرے مارنے نوں ظالم کھیڑیاں نے سیدنال واہرن جاہڑ گھلیاں نے
لڑ لائیاں دی رکھیں لاج سائیں لکھ ہوون جے لکھ ولّیاں نے
بیلے جاہڑ بیلے چھیر پاروندوں بیلی شہر تاں ہیر کیوں جھلیاں نے
ہو ہنی سانوں جنہاں نے گئی سجن سیوسوئی سولاں سلاں سلیاں نے
ماہی جال پیا جال پیاردا اں ملیاں ملیاں تلیاں نے
جلو جاؤ سیو رانجھے سمجھاؤ کرو نال تسلیاں گلیاں نے

متاں وقت بیوقت وہا جاوے کھیلیاں ملیاں ساڈیاں ٹلیاں نے
نہیں عشق چھپی رہندی ہتھ سٹی چھماں اجے پیاریاں لہیاں نے
جت کت ہیں ہتادی ہت مرساں الکش نوں چھیت نت اولیاں نے
صرف ہیں سبھیاں ہیر بندی ہتھی بھلیاں بھلیاں بھلیاں نے
کرے رب اولیاں خوف ناہیں میرا رب جو کرے سو لیاں نے
فضل شاہ جیہے ہیر نا جاؤ جیکر جاندیاں ہنس اکلیاں نے

دربیان پیغام ہیر رسانیدن ہمنشیناں ہیر بمیان رانجھا و احوال آمدن جنج برات کھیڑیاں گفتن و تسلی داون

محرم رازییاں رانجھے پاس گئیاں آکھن سنیہوڑے ہیر رانجھا
او گنہار دی گن تیری گن گانویں سنی گنی گہیر ہیر رانجھا
جے توں اتنوں کنت چلنت ہوناں موئی ہیر جانیں دفقیر رانجھا
چل بل رتی تل ول اٹھ ہیری پئی وس شوہ دے دلگیر رانجھا
ہیر رووندی دے دیدی لال ہوئی تاڑی لال شہباز فقیر رانجھا
تایاں تتیاں تایاں ہیر تتی آکھے پئی عذاب سعیر رانجھا
بندیوان تیری ہیر دستہ بستہ بندیوان چھڈا اسیر رانجھا
اج جنج برات رقیب آسی تیری رات برات اخیر رانجھا
دس کس کارن رسو نس آیوں دوس ہیر ناہیں تقصیر رانجھا
لاواں تخت کھیڑے آکھے بھاہ لاواں تخت ہزار دے پیر رانجھا
پچھیں فرات تے وانت چوا پانی تیری جھات حیات کثیر رانجھا
بیکل ہیر تیرے چرن بھرن لگی چل ستیل کریں مسر پرلا رانجھا

تیرا نام لے کوک کوک آکھی ہیر ہیر رانجھا دہیر دہیر رانجھا
بیلا یار کاہی گاہی ہیر کملی جھڈ گیوں جھلی جھلی چھیر رانجھا
بیڑی ڈوب جاندے تیں ڈوب جاندی لنگھر اوڑ نوں ڈونگی ہی نیر رانجھا
چشماں ہیر دونویں چشمہ نیر ہویاں نالی دین نالی نیر نیر رانجھا
اودھر کھیڑے ماننے واہراں چاڑھ پائی ایدھر تسیں ماڑے دہیر رانجھا
زار زار روندی انتظار تیری بندی بندی اسیر زنجیر رانجھا
متاں رائیگاں وقت وہا جاوے پلک پلک نہ کریں تاخیر رانجھا
جو جود جن نقارے نگارے لگن سینے ہیر خدنگ دے تیر رانجھا
دس ہتھی ہتھوں دس دشمناں دے ہیر کریں توں ہیر دی ہیر رانجھا
شوہ موہ ہو کے شوہ موہ لیوئیں دین شوہ دی شوہد خیر رانجھا
کھیڑا وانگ رادن رادن آیا کیستا ہیر سندر گبیر رانجھا
فضل شاہ وانگوں فضل تے چاہیں ہیر نظیر نظیر کثیر رانجھا

دربیان آمدن رانجھا ہمراہ فرستادگاں ہیر و ملاقات کردن ہیر دیلہ خانہ بیٹھی نائن و خبر یافتن کھیڑیاں و بار بردن ہیر را در خانہ

تلے دلوں کیتے رانجھے عذر جانوں ہیر نوں جانوں قربان ہیرے
سنگ سنگ رانجھا سنگ سنگ میاں گیا نال اکالی گل لان ہیرے

میٹھی نائن پاس بہا رانجھے میاں گیاں سن بھیر ہیر بلان ہیرے

تل ڈل وائی مس گھل ساعت ویلا وقت نہ ڈھل لگان ہیرے

او سے آن اندر آن گھر میٹھی ڈٹھا میاں رانجھا جنا آن ہیرے

کیتے کیر نے ہیر نے دیکھ سارے رانجھے آکھیا چتر زبان ہیرے

کرنی نہیں مسافراں جیہیں گنڈی اج آخری شب لنگران ہیرے

کل بیاہ کھیڑے تینوں گھن لیسن ہوسا ہمیں بھی پچھاوان ہیرے

لہنا نہیں لوہے دہر نا مار بھٹی مان تان کیہا عاشقاں ہیرے

پر ایہہ جان ایہہ جان ہی جان اتی ہیری چٹ ہر ساں آن فان ہیرے

توں اسیں بی موں ہنا بلھیسے ہیں فائدہ کی پچھوں تان ہیرے

چند روز دی چند دی اج چاننی او چار وار دی اج جان مہمان ہیرے

کوڑی زندگانی جانی فانی فانی دنیا اہنت فنا مکان ہیرے

گئے وہن دریا دے نہیں مڑدے چلے چلیوں تیر کمان ہیرے

کھیڑے زور گھڑے طور کراں چھیڑی ہیر اکی مقدور امکان ہیرے

جے ہیں جھنگ اللہ مویا رنگپور تھیں اوہیں لاہوی کان ہکان ہیرے

تدھ باہجھ جے غیر نوں انگ لانواں شالا دوزخیں پان جلان ہیرے

اجے ویلڑا ای لیکے چل بیلی ول جھل بیلے بیابان ہیرے

باہوں پکڑ بیلی بیلی جا پڑ لیسیں پڑھکے بسم اللہ الرحمن ہیرے

ہوئی خبر جیہکیاں سا بوریاں نوں ٹریں جھنگ سیال ڈہوندان ہیرے

پھیر کون کسی دیوے ڈاہ کسی ستھوں دشمناں رہسا چھڈان ہیرے

آئی گھر میٹھی جانی آن ڈٹھی باہوں پکڑ لیگئے گھر آن ہیرے

تیرا ہیاں رانجھا آیا گھر میٹھی باڑی سنن سناں ہیرے

ہیر اٹھ کھلی اسم یار سنکے آئی جسم اندر وسم جان ہیرے

اکھے بسم اللہ جیوآیا نوں بھگ وچھڑے رب ملان ہیرے

قصے اوس کیہے دس جو دسے حال تمام عیاں ہیرے

صرف الیس نئی ہمیں ٹھہر گئے جنج ویکھ لئے کھیڑیاں ہیرے

مایہ ملی مایا کرکر ہاتھ ملیں کون حال پچھے مفلساں ہیرے

سبھا فات صفات نگہار آیا ڈوب باپدادی خاندان ہیرے

نقل نقلیاں بسر ٹیاں گنجے اوہو مثل مشہور جہاں ہیرے

کھنڈ کھیر ملیدڑا کتیا نوں ملیا فقر فاقہ زاہداں ہیرے

کوئی عیش اندر موج مان ہویا کوئی وچہ خفقان غلطان ہیرے

ہویا ہیں فریاد فریاد کرکے مفت ملے دہقان دیہکان ہیرے

ناسی بہت گئی ٹٹ پیت گئی ایہہ تیت گئی تیر بچہان ہیرے

بولی ہیر رانجھا سا ہا سنجھا چھڈ جیا انجھا انکھی ٹلیا نا گہاں ہیرے

گلس باڑیاں ماڑیاں تدھ باہجوں سنجیں رنگ محل ڈران ہیرے

دماں باہجھ باندی بندی ہو رہیا تیری دباندی نال دکان ہیرے

گھوڑے کھول لیجل جو باہدی نئی کھیڑے وچہ جو اج دان ہیرے

پھیر تخت ہزار نوں چل واگاں اوہو جا جا آمن بچان ہیرے

اتنے وچہ وقفہ چار پہر سی کھوجی صبح نوں کھوج کھوجان ہیرے

کیتی خبر مخبراں ہیر دینوں اگے شروع آہی داستان ہیرے

فضلشاہ ایہہ بھی دسو دوستانوں لگی ماں کی کی سمجان ہیرے

در بیان پند و نصائح مادر با دختر ہیر گوید

ملکی دہی نوں پاس بہا آکھے ہیرے حسن نجیب اصیل دہیا
اٹھ ویکھ ہیرے تیری جنج آئی جھولن کھلے دوار تے فیل دھیا
صاحب عقل عقیل شکیل بانکے تیری سٹھ رنگیل رنگیل دھیا
او ہو چاک جہے ڈنگر سے منگ کھائی جھڑی ہتھ رومال زنبیل دھیا
کریں حق حلال قبول کھیڑا یاد حق تے ذکر جمیل دھیا
انت بیاہ لیجاسن تدھ کھیڑے کل فجر نوں کوچ رحیل دھیا
سنیوں نال جدو کناں کھیڑیاں دا ہی رہیں بیمار علیل دھیا
پیٹ پیر تیہا نڈرہی انت ہوسی جہڑی کھان غذا ثقیل دھیا
قدر قدر گوا نا قدر ہوسیں پاسیں قدر نہ قدر قلیل دھیا
سچ کہن اتاں کدی ویکھدا ناہ بالن دکھ جو شمع قندیل دھیا
تیرا اور تیتھوں سوہنا چند جیہے وانگ چندے دی شکل شکیل دھیا
وغے باز بازوں باز آ ہیرے شالا بازہی عزرائیل دھیا
جھڈ من سلویٰ ہیرے عدس منگیں وانگ قوم بنی اسرائیل دھیا

گاڈی یدڑ ہی پھریں خوار ہوندی انت تے خوار ذلیل دھیا
ہوونی جا نجیں ہیرے ہیرے ہیرے نگلیں جیرے سرخ تے سبز بندیل دھیا
سر چاک لاک دی خاک پائیں منہ دے نال تیرے قال قیل دھیا
تیرا عقد کرنی کارن آن بیٹھے قاضی اتے گواہ وکیل دھیا
مونت طوق لعنت گل پانا ہیں حکم موڑ وانگوں عزازیل دھیا
سیاں مل اتی اس کھل واری مٹھا بول زبان رسیل دھیا
اج چاک آ یو بھانویں گھر مٹھی تائیں رہ گئی جان جمیل دھیا
اوڑک لنگ گوڈہی بھنکرن بوڈی جہڑی ٹپدی کوٹ فصیل دھیا
بینوں فکر عزت تیری اپنی دا تینوں ہور خیال دلیل دھیا
ہس رس بھانویں کھیڑیں وسناں تو تیلقاں کی طول طویل دھیا
حکم ماں تے باپ دیوچہ رہناں اہو نیک طریق سبیل دھیا
ابراہیم خلیل فرمان منے بیٹا ذبح کیتا اسمٰعیل دھیا
وفض منگ موسوں ٹھہر یار ہیرنی شالا ڈب مریں رود نیل دھیا

جواب ہیر بامادر خود

سینہ چاک کرساں اکے چاک کرسا نچاک میراں تاں مائے
عاشق بابجھ معشوق جو بابجھ عاشق الکھیں بابجھ نہ ویکھ دیکھا نمائے
فقر صبر بابجھوں صبر اجر بابجھوں شجر ثمر بابجھوں الھل جان مائے
عاشق دیدبن پیر مرید بابجھوں جویں عید بن ماہ رمضا نمائے
نار گھر بابجھوں گھر ور بابجھوں جوگی ہیر بابجھوں ناہیں گیان مائے
شاہی دل بابجھوں ماہی جل بابجھوں واہی ہل بابجھوں رائیگا نمائے
پیسے بابجھ میلا گود بابجھ جیلا پہن بابجھ سیلا ناہیں نشان مائے

حسن چودھویں دا چانن الکھیاں دا ہیری چاند اجاڑ دسا نمائے
شاہ عدل بابجھوں یار فضل بابجھوں جنگ جدل بابجھوں بھوا نمائے
دوست راز بابجھوں سوہنا ناز بابجھوں تے نماز بابجھوں مسلما نمائے
مرد آن بابجھوں سخی دان بابجھوں عمر جان بابجھوں پریشا نمائے
عالم علم بابجھوں علم عمل بابجھوں اٹھویں رائگاں عمر گوان مائے
دانش نہاں تدبیر وزیر ناہیں جناں سوجھ تے بوجھ انسا نمائے
ہٹی بابجھ کھوڑ اپیار بابجھ جوڑ ازین بابجھ گھوڑ اتوڑ جا نمائے

کواری شرم باہجوں ہندو دھرم باہجوں مسلم جرم باہجوں بے ایمان مائے
ہیت باہجہ یاراں کھیت باہجہ باڑاں جیت باہجہ ہاراں نہیں ہاں مائے
تویں ہیر بندی رانجھن یار باہجوں پیا جاندا جگ جہان مائے
ہور بات تاں بات جو جہات پاوان لادو رخنے پان چلان مائے
میں تاں منگ حضور تھیں لیا رانجھا ہیر سجاندا جان پچھان مائے
کھنڈ کھیر شکر شیر ہیر رانجھا کھیڑے سیر کی پئے رلان مائے

ہتھاں دار تلوار میان باہجوں چلے باہجوں نہ تیر کمان مائے
دہرتی باہجہ جہان نہ ہجہ باہجہ دہرتی باہجہ چند سورج آسمان مائے
کھیڑے کون کھیڑی دستی سنی کھیڑی جھیڑی کرن جھیڑی آن آن مائے
کھیڑے کون جو لیکھ متھاں ہیر لکھیا لیکھ جو رب رحمان مائے
جیکر مراں میت بھاری کرین ناہیں تاں آن کھیڑے سنبھ لان مائے
فضل شاہ گدا فقیر رانجھا ساک سین تے نین پران مائے

جواب مادر با ہیر

سنجین چاک پچھے سینہ چاک کریں کاہنوں کھپاپائی تینوں چاک ہیرے
کدوں ہاپ بیا بھولاہ دتی نال چاک ہوو یا کدوں ساک ہیرے
کدی اصل نا پاک نہ پاک ہووے نسبت ملے نہ خاک افلاک ہیرے
سچ آکھدے لاٹ دی بسی مندی پلڑے پاپیا ندی سرین خاک ہیرے
چاکاں لنڈیاں گنڈیاں منڈیاں ندی کتھے ہین ملک املاک ہیرے
غیرت آن ولی بیٹی ماردیند سجھیڑی رہو ناہیں اندر واک ہیرے

متاں سنن شریک تے لیک لاون ہاون خاک زبان نوں ٹھاک ہیرے
باپ جان جاوے تیر سجانجا دی سنے چاک کری ہلاک ہیرے
سندھو باجوے کھرل سیال دسن بیٹی کسیدی نہیں لاک ہیرے
بیلے باگھ نکھیلے تے شیر بیلے پچھے چاک ناپاک نہ جھاک ہیرے
اج چاک نوں لوچا جواب دیسا پاوان خاک چاک چاک لاک ہیرے
فضل شاہ دی چاہ نے چاہ پائیوں چشمہ چاہ چشماں نمناک ہیرے

جواب ہیر با مادر

شاہد رب رسول گواہ رانجھا قبلہ خاص کونین دارین مائے
جیندی ونجلی راگ گانویں بھلے تاں سنکے تاں سین مائے
کردی دین گندی رین چین ناہیں نین لین نہ چین بچین مائے
سید جیجہ خصم دا خصم دسیں لا رانجھا خصم کھیڑی بھنجھ بین مائے
ماہی ہیں دی آبرو رب رکھو آبرو جس قاب قوسین مائے
ہاندی کاٹھدی چڑھے نہ دوار دوجی کیلے تویں اکوار پھلین مائے
بیلی رب میلے وڑانو جیلی بیلے چڑھ عاں ہیر دین وین مائے

کھیڑا جویں یزید پلید ظالم رانجھا دید شہید حسین مائے
بیجو باوا بلور او یکھ ہووے صاحب ہوش بھی بیہوش بھلین مائے
ذکر فکر اندر یاد باد رانجھا جپ جاپ سمرن دین رین مائے
اوسے خصم دی قسم نہ جھوٹھ آکھاں صاحب خصم نہ خصم کرین مائے
ٹور سور کائی جائی نال کھیڑے کسی دیر شمشیر دی بھین مائے
نال لیکھ نصیب دے میل ہووے تو کاں تخت الجبلین مائے
سینہ چاک کریساں اک چاک کرسا باہجہ چاک دی ساک نہ سین مائے

کردی وین دزین کٹیں ہیری جین لین ناہیں سنجین نین مائے   کھیڑے آن کھیڑی اوٹے کمن جھیڑے کھیڑو دیر بھائی ہیر ہیں مائے
کھیڑی لاہ گل وانام لیں ہیر السں گلدا نام نہ لین مائے   فضل شاہ سو شاہ جو عدل کرہی سوو ی صاف انصاف ظرفین مائے

جواب مادر با ہیر

وت وت تینوں مت دیاں دہیا مت ونساں بچھی چاک ٹھگ ہیرے   سو یو وہے چنگے جھیڑے دین مالپے آساں وراساں تساں جگ ہیرے
چو چک بالدی عزت ویکھ ڈاڑھی بہلیاں پیا باندی رکھ پگ ہیرے   مارن کنیا پاپ ہے باپ تاہیں نال بی مارسی تد ھالگ ہیرے
گا بدسیںگوار ہیں ڈار تینی ویکھ جگ کیسی لائی لگ ہیرے   سنے چاگ سینے چاک چاک کر سن ویر سیر بہین رگ رگ ہیرے
تیری چاکدی ساکنوں خاک پانواں بیاہ بھاہ لاواں لاواں اگ ہیرے   بھلا برا سجھیں ذنا ما پیاندا ہوویں بھلا برا اس تے تنگ ہیرے
کبھی گگ گیو کل تدہ کھیڑی سنے وگ لیکے ولین وگ ہیرے   فضلوں رب لایا بوٹا کھیڑ یاندا تیرا چتر سایہ ناہیں گھگ ہیرے

جواب ہیر با مادر

بالک کھیڑ یاندا ساک ساگ بالک پھلی چاہ بھانویں لکھ طاق مائے   در گھر سوہنا پا کے ور سوہنا لیا آپ ہیں تاق سلاق مائے
ہیری نتھ دا ور یتیم رانجھا مورمو رنی لعل بلاق مائے   کلی پا چلی گلی جالاں جالن ہیرا رب رکھے اتفاق مائے
اوٹ کوٹ کرکی میں رانجھنے دی بندی ہیر سو ئی عاقعاق مائے   اشتیاق اشفاق مشتاق پایا شوق ذوق مزاق فراق مائے
چانن لکھیاندا امیر حیدر رانجھا روشن وچ افلاک آفاق مائے   خالق خلق جانی ساری خلق کولوں پیار اخلق خلیق اخلاق مائے
کراں باہوڑی باہوڑی آن رانجھا ہیر یا ور یلا اتفاق مائے   ہیر ادویدہ حکیم طبیب رانجھا سپ ڈنگیاں دا تریاق مائے
شوق ذوق دی طوق زنجیر پائی بندی ہیر بندی سیم ساق مائے   بیت چند چکور تون چند جھنے ہیر رانجھنے دا اشتیاق مائے
کھیڑی لئی ایدی کہنوں کریں ترلے کسی نو نہہ نوں دیہ طلاق مائے   صاحب تخت ہزار یدا میاں رانجھا شاہ عجم سلطان عراق مائے
مہیں مہیں پریاں سلیمان رانجھا دست جھرنگین حقاق مائے   جوڑ توڑ کرکے جوڑ توڑنا ہیں جڑے جوڑ جو روز میثاق مائے
گھت سا زبراق براق قئے نے کھیڑی دہاڑ دی پئے فراق مائے   پیارا جان پیارا نیارا جگ کولوں ذوق شوق با فوق اشفاق مائے
بغض حسد کینی رکھ وچ سینے کھیڑے رانجھنے نال نفاق مائے   تیری میٹھ نہ نلق رانجھیڑ بدا فضلوں رب خلاق رزاق مائے

جواب مادر با ہیر

ہیرے سمجھ نادان کوجھی کریں کوارٹد اچج ٹچج دھیا   چشماں چاہ کارن چشمہ چاہ کرکے ڈول توڑنا ہیں لیج لچ دھیا

وجھ جھڑیں پھیڑیں کٹھیں ہیر نینوں کہی وجھ جھ دھیا
جج جج کردی نیر اجمند اقسمت باہجہ نابُیں جج جج دہیا
بجلی پوے سنالا گج مار جائے لج تنج بولین گج گج دہیا
سنالا کنج کواری مریں کج ہاری پر دی رب لیگے کج کج دہیا
کھیڑا اور یاد وین اساں وریالویں بانکے دیج سوہنی سج سج دہیا

مٹ ٹٹ دھیاں مت وٹ پچھی چاکاں چوبراندے بچ بچ دھیا
اکے الھیاں تیریاں جھلیاں ہیں ایہ پیچ رکھیں لج لج دھیا
لگی اگ باراں لگی اگ باراں بھلا کدوں بر سے تج سج دھیا
بس بس ہیر وس وس رکھیں وس وس کھیڑیں رج رج دہیا
دہروں سنگ بنی سنگ بنگ غیروں فضلشاہ انگولج بچ دہیا

جواب ہیر با مادر

جاندی جان پچھے جان جان دلیاں جانجان قربان جناب مائے
وسی سنے کھیڑی اجڑ جان کھیڑے شالا تھیں خراب خراب مائے
میں رانجھنے دی ستھر سون چنگا بھٹھ کھیڑیاں دی کمخواب مائے
مکھ یار دلدار دی بیت ربی دو ہاں ابرواں وچہ محراب مائے
جیکر بیٹ دی اپیت دی ریت توڑاں کریو جھڑکی عتاب اجاب مائے
باجھوں شوہ ماہی بندی ہیر جوین باجھوں شوہ ماہی آب آب مائے
اج کجھ نہ وگڑیا نگڑیا ای رانجھے من منا شتاب مائے
موتی موتیا پھل پھیل رانجھا میر اعطر عبیر گلاب مائے
رگاں تار کرکے گانواں راگ رانجھا تن خشک مثال رباب مائے
کراں ہول تے ٹرہاں لاحول کھیڑا جیکر نظر آوے اندر خواب مائے
پند عاشقاں نوں سود مند ناہیں کریں بند ایہ پند کتاب مائے

دیاں ہیر صدقہ میں رانجھنے دا کھیڑا بکرا ہیر شباب مائے
موئی جیوندی مراں جو کراں کھیڑا یاد واں حشر تے قبر عذاب مائے
چانن چودہویں رات دا چین رانجھا سوہنا مکھ مہتاب مہتاب مائے
گیا چاک ہیر اچاک سینہ جگر جگر کباب کباب مائے
آن بولیاں بولیاں نی کریں سوکناں وانگ جواب مائے
صوبہ خان سلطان دیوان رانجھا لیسی روز حساب حساب مائے
پیاں وہن شوہ دیوانگ وہن شوہ دی جانجان مثال حباب مائے
بیلے وچہ وحدت بیلی جھوک پائی کجھ ویکھیاں جج ثواب مائے
والشمس والقمر خدا کہیا روشن مکھ ماہی آفتاب مائے
ہیر بیاہ سونے نوں گھوڑی چڑھے رانجھا جماں ہیریں پکڑ رکاب مائے
مال مست کھیڑا جال مست رانجھا فضلشاہ پنجاب نواب مائے

جواب مادر با ہیر

بھلے اپنی نوں جیکر برا سمجھیں تاں بی سر آئی کٹ کٹ دہیے
آوین باز ناہیں آوین باز وانگوں جھٹ جھٹ اندر ماریں جھپٹ دہیا
جیہیں جاندی توں بچ ڈوب دینی گھڑی ڈوب کرو ہی گھٹ مٹ دہیا

ہٹ ہٹ سودا کی دیسوئی سودا موسن ہٹ ہٹ دہیا
چھڈ تیز طراریاں داریاں نے دلیسیں واریاں نسے پکے رٹ دہیا
پچھے جھڈی اچوڑ چپٹ ہوئیوں نے ایہ جٹ پھر ہو جا اچگی پٹ دھیا

جھگی اپنی بال کے سیک آیا کرنی ہو ودی چوڑ چپٹ دھیا!
نتی ہو وہی لاکھی تالو ہا بھلے نال زبان نہ چپٹ دھیا
اوٹھ کھیڈ کھڈ کنے نال سیدے ہو بہیڑے نہ بلیٹھ سنگھٹ دھیا

گل گھٹ بابل لہو گھٹ بھرسی دیسی روانگوں ہا رجبٹ دھیا
وچ گھٹ سیدا بلیٹھا کھٹ وڈتے کھٹی ہوناہیں کھٹی کھٹ دھیا
دیاں مت ہیں مت سر سٹ فضلوں منال قہر توپے سرسٹ دھیا

جواب ہیر با مادر

کویں صبر تے چین قرار آوے جنیدے یار دے یار دے یا گئے
کنڈ ہے یار کھلار اورار مینوں آپ پار دے پار دے پار گئے
دکھ یار لائے دکھیار ناہیں دکھ کھار دی کھار دی کھار گئے
ڈباشوہ بیڑا امیر اشوہ باہجوں شوہ تار دی تار دے تار گئے
ناہیں سر دتا ناہیں سرو ناسروں بھار دے بھار دے بھار گئے
خار سول ہیرے خار سول کھیڑے جھڑی خار دے خار دی خار گئے

خونی مار کالی گیسو یا والے ڈنگ مار دے مار دے مار گئے
منوں ہار نہ گینیا مول میری منوں ہار دے ہار دے ہار گئے
نہیں چھوڑ مینوں دشمن کھیڑیا ند اسینہ ٹھار دے ٹھار دے ٹھار گئے
منصور سردار سردار چڑھیا سولی سار دے سار دے سار گئے
بیلی وچہ بیلی رونق چھڈ مینوں آپ بار دے بار دے بار گئے
فضل دس یاراں باراں سال ہو کہیں چار دے چار دے چار گئے

جواب مادر با ہیر

سن نی ہیر سنکے ویر چیر دیسی جگر اکر جگر اپاش پاش دھیا
سر قلم وانگوں سر قلم کرسی باپ پکڑ کے قلم تراش دھیا
کھیڑے گھیڑے کھیڑے حکمران حاکم چاکر چاک ہے چور یا باشد ھیا
پہنے پاٹا پرانا تے جھوٹھا مٹھا کھائے مفلس چاک قلاش دھیا
ہنے آئی کہ آئی برات تیری وہڑے فرش وچھان فراش دھیا!
سر بن سوہی چیرے مکھ پان بیڑے لکھے قدرتی نقش نقاش دھیا
انت کنت دے سنگ چلنت ہو سیں سنگ سنگ غیروں منگ خاش دھیا
سن سخن گوار گوآ کے ہیرے مناں ہین گوار ہو لاش دھیا
لاہیں پان بتی انت حکم اللہ ہیوی پان بنی بازیناش دھیا

ایسے چین نہ پئی ویکھا مینوں باش باش دھیا باش باش دھیا
چوچک بیٹی سلبتی چکیٹی بنکے مناں جگ سارے ہو وچ فاش دھیا
دھوتی ان دھوتی تیر ڑوانگ بنی کھائی ان دھوتی وال ماش دھیا
ہیرے کھنڈ کھیڑے کھیڑے وچھڈ تکیں طرف چاک نا پاک بدمعاش دھیا
کھیڑے آن پو نہنچ کھیڑ ہوجا نجیں بانجیں چھڑے چھڈ نہ جگر خراش دھیا
پہن ہیر کھیڑے اٹھ بلیٹھ پہیڑے کھنڈ دل کھیر ہو چپ طاش دھیا
جو جو وچن نقارے نکارے گن مینوں چاکدی اجے تلاش دھیا
والدین دے خاق ہو چاک بدلے مر ہیں اڑیں کریں پرخاش دھیا
فضل شاہ توں سمجھ یقین آوے بھلیاں بھلا نہ سنگ اوباش دھیا

جواب ہیر با مادر

نی میں بھاہ لاواں لاواں کھیڑیاں نوں ایہہ ویاہ نہیں کرو غیب مائے
شرمسار آہی نند شرم لاہی ہن سن نوں سخن عجیب مائے
پہلا قول عجیب غریب کیتو دلیاں ساک ہیں چاک غریب مائے
ہیر کی کرنے سدن مجھ ہیر دولت دم ہی دم حبیب مائے
نین نرگس گل رخسار لالہ لیاں ویکھ ہویاں عندلیب مائے
دل کھیڑیاں دی نظر کراں مراں رب کرے دعا مجیب مائے
متاں جائے دربار سرکار کوکے لیاوے چاہڑ سوا نقیب مائے
اکو رب اکو سخن خصم اکو رسم دین اکو ترتیب مائے
ہیر سولی دی نوں سولی چاہڑنا ہیں حق ہے وانگ منصور صلیب مائے

سکی ماں ہو کے ملیندوں دیں طعنے میری قسمت واہ نصیب مائے
بہت ادب حیا بجا آندا جو جو دسیا ادب ادیب مائے
اج بہج لدا ہے دولتمند کھیڑے کے نوہ دس ساک قریب مائے
میری مرض سودا دا نوش ارور رانجھا وید حکیم طبیب مائے
ہیر کھیت ہوئی پھیر کھیت وانگوں وکھا نکھیا کھیت جریب مائے
دو پہریں سنگ پئی منیوں سنگ پئی سنگ سمجھیا سنگ رقیب مائے
لاواں تخت ہزارے دیا نال رانجھے خطبہ فاتحہ پڑھ ہی خطیب مائے
لوہا ہیر تے پارس میاں رانجھا ایہو کیمیا وی زر کیب جائے
فضلشاہ غریب حبیب رانجھا ملیا نال نصیب نجیب مائے

جواب مادر با ہیر

بس بس وہیا لکھ وس جیا کھیڑیں وس پیا انگ لا ہیرے
بیٹا سوئی جو باپ دی گل تاری بیٹی سوئی جو رہی شرما ہیرے
رنگ سوئی جو کھنب تے رہے قائم سنگ سوئی جو سنگ نبھا ہیرے
کواری سوئی جو شرم شرمار کھے نیویں نظر تے ستر حیا ہیرے
مجھ سوئی جو سیالنوں دودھ لیوے پیارا سوئی جو جیوں نبھا ہیرے
دولت سوئی جو نال نصیب ہووے عاشق سوئی جو جیا گدا ہیرے
بھلا سوئی جو کدی نہ برا تکے برا سوئی جو بھلا ستا ہیرے
سوہنا سوئی جو نانا ازنہ جانے ناز سوئی جو بلے بھرما ہیرے
مرد سوئی عقول تے دے پہرا ہور آن تے دان جدا ہیرے
منشی سوئی جو علم سباق جانی جلد لکھے تے پڑھے صفا ہیرے
پیر سوئی جو دہیر مرید کرے دیوی بد ہرڑی بند چھڈا ہیرے

جٹی سوئی جو جٹ دی کھا کھٹی کرے حق حلال ادا ہیرے
زاہد سوئی جو بیٹھ تنہا گوشے کرے ذکر تے یاد خدا ہیرے
سید سوئی جو دلی تے بلی ہووے سوہنا سخی قبول دعا ہیرے
ہندو سوئی جو دھرم تے کرے دھرم سوئی جو بھلا کما ہیرے
نار سوئی جو پیار وفا رکھے رہے خصم دی بوچھ رضا ہیرے
خوف سوئی جو خوف خدا ہووے رکھے غیر دی نہ التجا ہیرے
مومن سوئی جو پنج نماز پڑھے ہووے نہ زور نہ کرے قضا ہیرے
حاذق سوئی جو سمجھ کے دے دارو دارو سوئی جو نال شفا ہیرے
عورت سوئی جو روپ انوپ ہووے روپ سوئی جو بعد حنا ہیرے
عادل سوئی جو عدل نوں عدل تولے کرے نہیں ودھا گھٹا ہیرے
عاقل سوئی جو سوچکے گل کرے سمجھ لئے اول انتہا ہیرے

پہلوان سوئی جو ہمت پنج رکھے جرأت نصرت فرت کٹ داہیرے
عالم سوئی جو علم دے نال ہووے عمل سوئی جو نیک بنا ہیرے
سخی سوئی جو ترت جواب دیوے گرے نہیں لہا چڑھا ہیرے
یار سوئی جو بھیڑ دے وچ بھڑے لئے درد تے پیڑ ونڈا ہیرے
شاہ سوئی جو کال وبال کٹے دین سوئی جو دین بھگتا ہیرے
عالم سوئی جو شرع تے رہے قائم جویں گئے رسول فرما ہیرے
بھیت سوئی جو جیوڑے وچ رکھے باہر نکلے نہیں ہوا ہیرے
فقر سوئی جو صبر دے نال ہووے صبر سوئی جو اجر دوا ہیرے
چیلہ سوئی جو گورو دا داس ہووے گورو سوئی جو راہ وکھا ہیرے
جوگی سوئی جو جتی تے ستی ہووے ستی سوئی جو ترک نسا ہیرے
وڈ گھرڈیاں تینوں ویکھ چنگا سارے کھیڑیاں دی چودھرا ہیرے
دتا باپ دا کریں قبول دھیا آساں ور آیاں ور پا ہیرے
رانجھا چاک چروال نہ ساک ساڈا نسبت خاک افلاک کیہا ہیرے
جیکر نہیں میرا اعتبار تینوں فضل شاہ نصیحت پچھا ہیرے

جواب الجواب اخیر ہیر با مادر خود

پلک نہیں وسے دل نال کسے اک جان بھاویں جسم ہین دونویں
خاک جانی دی خاک شفا جانی چماں پیر دے پیر نعلین دونویں
بہت نشتر نا کر بعث نشتروں ڈر جتھے نشر ہوسو والدین دونویں
نیہری پیکیا ٹندے ساکون ساک سکی سید اہیر گویا دو بہین دونویں
عشق شوہ دریاؤ دے اسیں نار دمیاں رانجھا لگلا بندی ہین گو دونویں
اجو سیدا جو سی دا کردے سالا بدل بندے بندے ہین دونویں!
ایہو آندوسر خرو ہو سری طرفین دیکھے لین دین دونویں!
مکھ یار دلدار دا خاص کعبہ سجدے بھواں محراب جا بین دونویں
ساڈی ولوں سجدے دلا نوں چہ کبھی ساجدین دونویں راکعین دونویں
اوسے خصم دی قسم نہ جھوٹھ آکھاں رن در سد قرسدین دونویں
میرا اوہ پیارا اوہدی ہیں پیاری آپ سوچ چہ سکے ساکین دونویں
پلک جھلک ناجے پلک جھلکے پا بہاں سو مجین نین کبیر ڈاہلین دونویں
رانجھے ہیر دا جوڑ وچھوڑنا ہیں منناں اسیں مر جائے کردے دین دونویں
پیار رانجھنے دے دکھ دردا توں کراں جان صدقے سکھ چین دونویں
عزرائیل جبرائیل وکیل آہے طرفوں رب سانجھے طرفین دونویں
میکائیل اسرافیل ملک نوری فیما ہین ہوئے شاہدین دونویں
آدم جانبیاں آ عقد پڑھیا اسیں پاس بیٹھے نور العین دونویں
جدا جدا کہیا عاقلین دونویں بالغین دونویں راغبین دونویں۔
کہیا اساں طرفین نے آری آری ہوئے آری جانبین دونویں
حق مہر میرا نال مہر دہید و بنان کیل وکیل سہین دونویں
صاحب خصم نہ روا نکاح دوجا فتوے دین شرعی صاحبین دونویں
بیوی میاں راضی کرے کی قاضی واصل وصل ہوئے واصلین دونویں
صادق نبی علی بی بی فاطمہ دے نور العین حسن حسین دونویں
نکتہ عین غرور دا دور کرکے اکو نور ہوئے عین غین دونویں
روز ازل دے عین ایج ناک آئی جھگڑی جوڑ طرفین دا زرین دونویں
آبرو میری عزت اللہ رانجھے دی رکھیں وچ کونین دارین دونویں

اسیں عشق دا چلا کمان بدلے ہوئے چلا کمان قوسین دونویں
ملے گوشے کمان دے ملے گوشی چلنے تیر طرفین دونویں

اک ذات دی ذات صفات باہجوں سبھے ذات صفات کونین دونویں
ٹکڑے ہو سکے یار دے ملے ہیرے ملے فضل رب دے تو لین دونویں

لاجواب شدن مادر ہیر و غصہ کردہ برخاستہ رفتن ملکی و طلبیدن قاضی را بدست کنیزک برائے ہدایت کردن ہیر و آمدن رنجھ برات در شہر و اجازت دادن چوچک قاضی را جہت عقد ہیر و رفتن او

مسئلہ لاجواب جواب سنکے کیتی ماں نے پھیر نہ گل میاں
سدلیا فرنی ہاں استاد تیرا اِنّا آکھ گئی قاضی ول میاں!

کیتا حکم بیوی باندی دوڑ جاندی آکھے اُٹھ قاضی گھر یں چل میاں
قاضی بلاضی آیا سنگ باندی نا بچا پونہتا ہیر دے رنگ محل میاں

کیتی ہیر دی ماں تقریر ساری آکھے ہیر پایا تہر تھل میاں!
پچھے چاک جدا در شرم چاک کیتی گلاں ہیر سنکے ہو یاں شل میاں

چاک خاک مساندی سر دہوڑی ہیر جنگی بھلی گئی بھل میاں!
کوئی فقہ حدیث دا مسئلہ پہیا موڑ ویکھا کہاں بھل میاں

کوئی نقش تعویذ یار کھدا گا کر ہیر جائے چاکوں ٹل میاں
ایسے لئی اسیں تینوں رہے دیندا سر کہو بھری ٹوپا ہل میاں

علم عمل سیفی اج ویکھ لیساں تیرا سچ تے جھوٹھ زٹل میاں
قاضی آکھیا ایہ کی گل مشکل حل ایسے گھڑی پل میاں

انتے وچہ چڑھکے جنج ڈھک کہیڑے بوہے آن بیٹھو وسٹر ہل میاں
اول طعام تے بعد کلام کیتی ہئی گل نکاح دی ہل میاں!

چوچک دے اجازت عقد قاضی ہیر ول ونا پھیر گھل میاں
فضل کرہ و تقریر جو ہیر تائیں قاضی کیے اول سوال میاں

رفتن قاضی نزد ہیر و گفتن کلمات پند و نصیحت و ترغیب دادن او ہیر را برائے ایجاب و قبول و نکاح با سیدا

قاضی جا نیکے آکھیا ہیر تائیں نامعقول اے بے شعور ہیرے
آیا وچہ ظہور فتور تیرا سچ دس حضور حضور ہیرے!!

اج ماندی نال بے ادب ہوئیں پایو جگ دیوچہ فتور ہیرے
کہیا ماں دا من فرمان ساڈا کہیڑی کریں پروان منظور ہیرے

کر عذر تقصیر معاف ہووے عفو بلا قصور قصور ہیرے
اساں عالماں نے سولی چاہڑ دتے غیر شرع سمجھے منصور ہیرے

چوچک بیٹی جٹیٹی چکیسی ہوئیں پچھی چاک دے چاک مزدور ہیرے
عزت باپ کھوسیں پچھوں آپ رہسیں جدوں جگ کرسی بہتور ہیرے

رکھ وس جیا کھیڑیوں وس وسیا پہن زری سنجاب سمور ہیرے
بھوئیں دور بھوئیں دورہوئیں آکھیں دسکی تیرا مقدور ہیرے

نامعقول شیطان شیطان وانگر کریں مانگمان غرور ہیرے
کہیا ماں تینوں لال کھنڈ کھیرے ہنھوں گھو لیوں کچ کچور ہیرے

کلمے پنج تے انی آمنت باللہ پڑھیں صفت ایماندا نور ہیرے
اس کمدا کی فتو کرنا جھڑا ہو وناں انت ضرور ہیرے

والدین دے دین تھیں سرخرو ہو وچہ دین دنیا مسرور ہیرے
دنیا وچہ جے باپ نعل نشر کرسیں نشر ہو وسیں بعم نشور ہیرے

کیتی نافرمان گل پاہو یوں نا فرمان مرسیں جھوٹھ جھوو رہیرے
انت انت وا انت مجھ کو ویکھ لیسیں بھاویں انت انت غفور رہیرے
آکھے شرم ناہیں جیہڑے مکر پٹیں لانگڑ تیڑ تے شکل لنگور رہیرے
بوہے خنج آئی بوہے پائیں منجی من جے کرار نجھو رہیرے
سبھ تول جان استاد دا حق وڈا اینویں حکم رسول مغفور رہیرے
نے فرقان محمد عربی تے نازل ہویا نور وا نور رہیرے
نامعقول مجہول فضول بنیویں ہوئیں طول مثال مجھو رہیرے

چھڈ حق حلال حرام تکیں نسبت اک نا نور تنور رہیرے!
ڈر رب نہ محدے مار کے چور وانگوں تیرے ہتھ گوڈے کیوں چور رہیرے
کھیڑا اوچہ پسند نہ لیا فونی اپی جٹی کوں تعس جنتی حور رہیرے
لکھ مرتبہ آکھیا ویکھ میرا عالی مرتبہ صدر صدور رہیرے
موسیٰ آئی توریت انجیل عیسیٰ طرفوں رب دا وذبور رہیرے
تھیں چار کتاب فرقان تے کریں عمل شر کوں ہو کے دور رہیرے
دلوں ہار کھیڑا اوسے کھیڑا او ہڑا ابڑا اپا فضلوں بھلی پور رہیرے

جواب ہیر با قاضی

پنج پیر دی دہیر امیر رانجھے مدح خوان ہیں ہیر مداح قاضی
یا توں پٹ ڈاڑھی یا تو ٹھوارہی بھیڑی کھیبت والبتہ امتناع قاضی
طمعے لئی ایمان نوں ویچ مفتی کریں حرام مباح قاضی
کھائیں آپ تے کریں بدنام موہاں آکھیں وڈیا نال رواح قاضی
باراں برس ہے ہو سکے اج دیکھے رانجھے سیال نہ سنن الحاح قاضی
سنیا ناس جاگی نالے مر جاسی جائی صلاح فلاح قاضی!
چکی راہ تے اہل توفیق نالے مارین لاتوں گردنواح قاضی

با ہچہ شوہ میرا و چہ شوہ بیڑا آئیوں ڈوبنے توں ملاح قاضی!
راتیں مرفیاں اکھائیں نان حلوا بانگ مرغیاں وانگ صباح قاضی
جمعرا اندھی لات ہل واہ جٹاں حلوا کروا ایہ دین صلاح قاضی!
سبز پوش ہیاں مٹھو تر لقمے کارن پڑھیں تعس یا فتاح قاضی
بدلہ بدل بدلہ بدل بدل ملسی پیسی آہ اس ماہ سیاح قاضی!
آوے جو استاد جو دہی جنتی للہ سبے ویناں نکاح قاضی!
فضل شاہ طبیب حبیب میرا سینے چاک نے اچا کر جراح قاضی!

جواب قاضی با ہیر

خبراں وچہ قرآن رحمان کیتا وعدہ مومناں نال قرار ہیرے
الفول مرنہی من سن سینتی نام رب نہ منول وسار ہیرے
جیموں جان بابل جان مار تیر تیر تفنگ تلوار ہیرے
خیوں خوف خدا رجا رکھیں راضی جویں رضا پروار ہیرے
ذالوں فرہ افسوس نہ کوئی کردا ہوندے دہی جی کسے گوار ہیرے

خَالِدِیْنَ فِیْہَا جَنّٰتٍ تَجْرِیْ مِنْ تَحْتِہَا الْاَنْہَار ہیرے
بیوں لیس بسیوں تیوں ترک غیروں شیوں ثابتی بکار درکار ہیرے
جیوں حق حلال قبول کھیڑا جھنڑ اکھیڑ یا نداسر دار ہیرے
والوں دولتاں داج دہیج لیکے دلوں کھیڑ یا نتال سہار ہیرے
ریٔوں رنگپور دی وچہ رنگ موجاں نگار رنگ دی موج بہار ہیرے

زیوں زر زیور زینت زیب پاسیں ہیرے ہار سنگار ہزار ہیرے
سینوں سبھ سیال نال گال عزت شینوں شرم رکھیں شمار ہیرے

صادوں صاف ہو عذر معاف ہووے جلدی منو تائیں جلدی سار ہیرے
ضادوں ضبط پان مٹاں پارے طبوں طمع نہ خام چتار ہیرے

ظیوں ظاہر اوچہ جہان ہو سیں کرسن لوک وچار وچار ہیرے
عینوں علم حدیث تے فقہ اندر دن چار دی عمر گذار ہیرے

غینوں غیر شرع جانجان مار کے مفتی جان مقتی دلیسی مار ہیرے
فیوں فقہ حدیث دا ویکھ مسئلہ سٹن مار بیمار بدکار ہیرے

قافوں قہر مار کے مار سمجھ نار دین ساڈڑا ایسی نار نار ہیرے
کافوں کریں ایجاب قبول سید اخطبہ فالنکھوا پڑھاں سوار ہیرے

لاموں لاج بابل شرم ماپیاں دی رکھ اپنا بھی بھرم گجھا ہیرے
میموں ماں تے باپ دا عاق بھانویں ولی پیر ہووے گنہگار ہیرے

نونوں نوکر چاک غلام کامے کتے ہون ورلے وفادار ہیرے
واؤں وصل وصال وصول کہڑا ہیوں ہیر ہر گز ناہیں ہار ہیرے

لاموں لجدی لج نہ توڑ توڑی جاسیں ہار رہیرے پاسیں ہار ہیرے
الفوں آکھیا من تھیں من فضلوں بیٹیوں یاد رکھیں یادگار ہیرے

جواب ہیر با قاضی

الفوں اک خدا نے اک رانجھا اک قول تے اک اقرار قاضی
بیوں باہجھ رانجھے دکھ درد سانجھے ناہیں ہور میرا غمخوار قاضی

تیوں تیر سر میرے نوں چیر گئے لئی ہیر تقدیر وچار قاضی
ثیوں ثابتی تھیں قلم یار پکڑے جیموں جانیں جان نثار قاضی

جیوں حرف حکایتاں چھوڑ سبھے بیٹھے نام رانجھا حسن ہار قاضی
خیوں خوف رب دا تھیں لنگھ گذر یدا الوداع روز ڈالوں دوق یار قاضی

ریوں رانجھن یار قبول آہے زیوں زر دین بنی وسار قاضی
سینوں سبھ جہان چھڈ وار کے دار دار بنے رانجھنے ہار قاضی

شینوں شرع رسول دا ویکھ مسئلہ بالغ اپنا فعل مختار قاضی
صادوں صبر کیا لگی والیانوں ضادوں ضبط ناہیں ہوون یار قاضی

طیوں طلب مطلوب طالب باہجھ طلب ناہیں طلبگار قاضی
ظیوں ظلم سہے پھیر ماپیاں دے گئے قول اقرار تھیں ہار قاضی

عین عین جانا رانجھے یار تائیں غین غیر کھیڑے اغیار قاضی
فیوں فقر فاقہ مینوں رانجھنیدا ایہہ ہیر نوں عیش بہار قاضی

قافوں قلم قضا دی کون میٹے قضا قضا ناہیں قضا دار قاضی
کافوں کن کہیا نیکوں ہویا ندوں ہیر رانجھے پایا پیار قاضی

لاموں لال ہیرے پایا لال ہیرے ناہیں لال ہیرے درکار قاضی
میموں مینہہ تھیں جھلی بار چار بار کے چھڈ گھر بار دربار قاضی

نونوں نحن اقرب قرب پایا بعض یار کھنوں ڈھونڈاں یار قاضی
واؤں ویکھ کے دین ایمان لیا وا ہدگھاٹ نہ ایس دا ہار قاضی

ہیوں ہسدا آیا میری نین لگی لاموں لال باہجوں لالہ زار قاضی
الفوں اساں آسان فقر در پایا بیٹیوں یار رانجھا کدی ہار قاضی

حق حق جانی حق حق کہیا ایہہ نہیں تینوں اعتبار قاضی
فضل شاہ جہیا کوئی بنے منصف کر بیٹھے تیری منوار قاضی

جواب قاضی باہیر

اینویں جان بچھان ایمان کھوویں بکیں کفر ہوکے مسلمان ہیرے
جنھاں حکم قبولیا ما پیا نا پا ندان ہیرے پاندان ہیرے

سبھے بخشیں سخت معاملہ حشر سنا ہوسیں نشر بھی وچہ جہان ہیرے
خواری جگ ساری رہوا کو دے دیسی جان بخشیں ما رسلطان ہیرے

نافرمان کرتی پہن لال چینی واہ واہ لال ہوویں نافرمان ہیرے
اوٹھ ویکھ بنا نیری من منا سائیں جملدی آس پہنچان ہیرے

ہتھوں شکر بچالیا مورکھ موتی لعل دینال پران ہیرے
پڑھیں صفت ایمان آمنت باللہ آوے دین یقین ایمان ہیرے

کلمے پنج ایجاب قبول سیدا نھیں مشکلاں کل آسان ہیرے
ایسے لئی دانا فرما گئے کھری مت ہی قوم زنان ہیرے

عزت باپ دی ویکھ تے شان بھائی اتے آپ دی بی شان نگاہ ہیرے
عزت باپ بھائی جے ناہ تدھ بھائی سمجھیں اپنا نفع نقصان ہیرے

جہڑا نفع نقصان نوں نا جانے جانوں اوہ انسان حیوان ہیرے
چھوڑ حق حلال حرام تکیں نار نار پسیں وچ زخان ہیرے

رانجھا چاک لاک نہ ساک سکا نسبت خاک افلاک ملان ہیرے
فضل منگ موہوں مناں مہر کو مائی باپ دا براستان ہیرے

جواب ہیر باقاضی

باہجھ رب رسول تے ذات رانجھے ناہیں ہور دی ذات صفات قاضی
باہر دید نہ دید تھیں دید رانجھا دن عید تے رات برات قاضی

جان جان ایمان قربان کرناں ایہو عشق سندی کرامات قاضی
کل نفس وفات ممات پاسن وت ذلت حیات قاضی

شکر وچہ پیا زنہ گھول کہڑا رانجھا شیر تے ہیر بنات قاضی
محشر پاک دیدار خدا ایہہ لے بیٹھے کرے رانجھا اک جھات قاضی

لکھاں بدی ہیر احسان لکھاں سجدے شکر کراں دن رات قاضی
ڈاڑھی شیخ دی تے اگے کی آکھاں تدہ بانچپ نوں بات قاضی

ہوویں کہڑا یا تنی مہربان دیتیں ملٹی اپنی نوں دیکھے ذات قاضی
فضل وصل وصال وصول رانجھا وصل وصل کیتھے واصلات قاضی

جواب قاضی باہیر

واللہ عشق سندی کرامات ایہو بات تیری واہیات ہیرے
ناہیں سوا سجود معبود باہجھوں واہیات ایہہ لات منات ہیرے

الخبیثین للخبیثات طیبین کارن طیبات ہیرے
آئی قبل ایذا سزا دینی حکم قتل کارن موذیات ہیرے

کہڑا حق حلال سنبھال صدقوں ہو فرض سنت واجبات ہیرے
ذکر یاد خدا ایہدی کیمیائیں روزہ حج زکوٰۃ صلوٰۃ ہیرے

تچھے چاک نہ چاک کر اسینہ جان چاسنی ہوسیں گھات ہیرے
تیور سیو زر بہر زری ویکھیں موتی لعل ہیرے زیورات ہیرے

رنگا رنگ پوشاک دی ویکھ رنگ رتی رتی رنگ محل قصرات ہیرے
انت کنت ... احلت ہوسیں چاک ساک کیہا بیگمات ہیرے

والدین دے عاق جو ہین ننھاں ناہیں روز نجات نجات ہیرے
ملنئیں مجھ استاد دوستا ہو کے بات باتیری بھات بھات ہیرے
جان جان ایمان امان ناہیں موجب احرکات آفات ہیرے
مرتبات نعمات برکات دنیا عقبےٰ اللہ درجات حسنات ہیرے
تینوں کل کھیڑے گھن ویسن پیکے نہیں لیسن وات ہیرے
پیل و اسپ پیادہ فرزین کھیڑے فضل شاہ کرسن شہ مات ہیرے

بجواب اخیر ہیر با قاضی

بالغ فعل مختار ہیں اپنی ہاں نال کار مختار تجویز قاضی
جلیبے ہونٹ نبات تے قند مصری یوسف مصر ہو انگ عزیز قاضی
دردی رانجھنے دی دردی ہین دی درد دور ڈاڈھی دہلیز قاضی
ڈٹھی کر کلی نہ وکھی گئی پاٹی علی ان ملی نفیس دہر ہیر قاضی
دسدے سنے کھیڑے کراں چا صدقے کھڑی کون نکر بر نا چیز قاضی
خصم والی نخصم ڑی خصم ویسیں قسم رب تندرہ تمیز قاضی!
جردی دکھ مردی مردی ویکھ کردی دلبر دی ہین دی کنیز قاضی
ہیر چیر کرڑتی لیر لیر کرساں با ہجہ یار طرہز طریز قاضی!!
یاتوں سودائی یاتوں سودائی یا اخوان شیطاندا نیز قاضی
جے خفقان ہو لو کریں لیپ مٹھے صندل مشک کافور کشنیز قاضی
دہن مال دولت دم دم ماہی بہہ ٹھ در رم تے دام پشیز قاضی
کھیڑے نال جوائی دے نور عجب جیکر ملیجائے اوہ کہڑ میز قاضی
لپٹ چپٹ جاسی وہار نال سیدا یار او یکھ جو ہیں از زیز قاضی
میرا مرن جیون نال مینڈے رانجھے فضلوں کرے تجہیز تکفین قاضی

لاجواب شدن قاضی و بمرضی ہیر خطبہ نکاح خواندن ہیر و رانجھا بستہ درحجلہ انداختن و رخصت کردن کھیڑیاں را

قاضی لاجواب ہو اٹھ گیا گھت کھیڑیاں ول وہیر بیلی
آکھے ہیر قبول لیا دلوں کھیڑا گویا کھنڈ رلی وچہ کھیر بیلی۔
بولے جھوٹھ ہو کے قاضی پاز ہی جانوں کرے شرتاں خاص شریر بیلی
سید سارے ہائیکے پڑھے خطبہ عقد ہیر قاضی کرگ پیز بیلی!
مہر ہیر دے ہانال مہر سید سب شہر ہیر ملیا پیاز سیز بیلی!
پنج اشرفیاں نقد دین کھیڑے قاضی سمجھ لیاں مادر شیر بیلی
کرکے حیلے سی قاضی ہو راضی ملیا جا پھر ہیر دے ویر بیلی!
کونے گوش وچ بوچہ گندا روتی گل ہیر دی گل بے پیر بیلی
آکھے ہیر توں ہو سودا گیا کینی بیٹھ کے کل تقریر بیلی
تیرا نام سلطان سلطان بی توں اتے ہین مشیر وزیر بیلی
جیکر آپ تے باپ دی پت چاہیں جنج کر رخصت ٹور ہیر بیلی
آن آن نے فان سلطان جاکے ہویا باپ نال مشیر بیلی
چوچک چھک کھلار تنبول لیا کرے ٹورنے دی ناہیر بیلی
موتی لعل جواہر ہیرے ہیرے دتا داج وہیچ کشیر بیلی!
داج دان دے کے ہتھ جوڑ کھلا چوچک مہر عذر تقصیر بیلی
ڈولا گھن کے چالا کیا آئے آیا ہیر تے وقت اخیر بیلی!
زور زور ڈولی وچہ ہتھ پائی روئی ہیر دلگیر اسیر بیلی!
فضل ہیر تقدیر قدیر باری فا ہیں قضا قضا فقیر بیلی!!

دربیان فریاد و فغان ہیر در یاد پدر خود بر وقتیکہ او را در جلہ انداختہ ہمراہ کھیڑیاں روانہ ساختہ

ڈولی وچ ڈانواں ڈولی ہیر ڈولی آکھے لال بلائیاں بابلا وے
رکھیں وچ اجوکڑی ریت مینوں تیری جائیاں جائیاں بابلا وے

سنے سٹھ سہیلیاں اج تیرے ساتھ دل بلکھدائیاں بابلا وے
کریں باہوڑ ہی بابھ ڈسکدی دردی ڈبیاں دوہائیاں بابلا وے

اگے موت بہتوں اکے مرے کہیڑا بیٹھی کراں دعائیاں بابلا وے
آہنہ سانہنہ دی کوئی نہ بہنہ ویکھیں تاں جائیاں سائیاں بابلا وے

لایاں تاہاں تاہیاں ٹل وٹنے وٹنے دل کسائیاں بابلا وے
دھیدھ دئیں ہی دوو دئیں نالیں آساں ماں ودیائیاں بابلا وے

وس پائیو ڈانڈیاں ڈانڈیاں اندیاں عمر جدائیاں بابلا وے
باراں سال لاڑ رانجھے دلاسے ہیں مفت چرائیاں بابلا وے

ٹل لیں جیں تیں سیاں پیاریاں نوں پیا آ پیار ونڈیاں بابلا وے
ہیں شوہ آہیں ما نجھے شوہ ماہی چاہی گھت چھسائیاں بابلا وے

اوکوکوک کوکاں کوئی سنے نائیں کونج وڈنگ کرلائیاں بابلا وے
زور زور مینوں لئی جا کھیڑے ڈولی بنھ کہاڑیاں بابلا وے

نال سجناں دشمنی کیتو ئی سجن ہو ویرائیاں بابلا وے
جدی ماردوں لیندہ دکھ ہو یندکھ دکھ وکھائیاں بابلا وے

اوتھوں لین بھی کسے نی ناہیں جانان پئی دوکھڑی کھائیاں بابلا وے
اگے سس نناں دوس پٹیاں جھنباں پائیاں چھائیاں بابلا وے

جتھے ساک نہ سین تے بھین بھائی پائیو دیس پرائیاں بابلا وے
عمل ماڑیاں ماڑیاں لگدیاں نے باہجوں جائیاں جائیاں بابلا وے

جھوٹی اوکھڑی پائیں خبر ماہی جیندی خیر منائیاں بابلا وے
رب جس بھاوے تس دے مینوں صاحب ہتھ پھڑائیاں بابلا وے

دیکھ صبر صابر میتیں رانجھے واسطے منیں رضائیاں بابلا وے
جیکر خبر کر دا لیکھے بھائیاں نوں دھیندو پھیر لڑائیاں بابلا وے

پوے صبر اٹھی صفا کھیڑیاں دی صفا صفا بنائیاں بابلا وے
بیریاں نال بھلیائیاں کرن جو نکر بھلیا نناں بیائیاں بابلا وے

اوسے چاکدا ساک قبول مینوں جیندے نال منگائیاں بابلا وے
ہیر لو اسطے واسطے گھت تینوں گلاں من بھائیاں بابلا وے

دیس ولیس نکالڑے دے رونڈ شہر ڈوں باہر کڈھائیاں بابلا وے
ڈاڈھی بگڑی شہر دی سیتد نائیں سبھتوں ہیر شہرائیاں بابلا وے

جھڑکاندے لگی دل کی آکھاں سبھتوں تائیاں تائیاں بابلا وے
چھیڑ سیں چٹاوندوں چاچے کسی دائیاں دائیاں بابلا وے

چھنڈ چودھریاں چاک خاک رلیا ٹکر گدائیاں بابلا وے
جیکر سیال ہی تاں بول پال مایاں جویں کیتیاں سائیاں بابلا وے

ساک سین سجن ساتھی سبھ سیاں ہو بھی چھڈ سدھائیاں بابلا وے
فضل شاہ جے مشکلاں حل کرسی بہوڑی ہیر چھڈائیاں بابلا وے

فغان دویم ہیر در یاد مادر خود

ہیاں مناں دیاں میرے من بانی گلاں اک عشق تن پایا چار مائے
پئی اگ نیج وانگوں کملا ندی ہاں وچ چھڑی ہاں میں وچوں دار مائے
کڑیاں بندیاں نے کڑیاں بندیاں پا گیتی نام بدنام سنیار مائے
ڈولی جان ڈاواں ڈولی وچہ ڈولی لئی جان کہار قہار مائے
ببان چھڈ گیاں پیاں سر سہیاں سیاں گون کرا انگیار مائے
ہیر اشوہ رانجھا پیا دسن ہتھوہ دے ہیر اڈب بیٹھا دچکار مائے
اگے اگ پیچھے پانی بند ہیریں تے سر چمکدی دہار تلوار مائے
ہیر لئی آدین منگ رانجھنے نوں اوہ بھی ویکھ تا لئے ہزار مائے
کجھ بیت گئی کجھ بیت جاندی عمر اشال رانجھے چار وار مائے
صرف اتیناں کریں احسان میتھے دئیں سد پیارے یار پیار مائے
اونویں سکدے یار دلدار رانجھا اونویں نیں دو نو انتظار مائے
کھیڑے چھیا انار تو ڑسے توڑے سڑے سی انار نار مائے
نبی اللہ نیا جیفہ کہیا طالب صرف گلاب مردود مائے

جنبہ موتیا پھل پھلیل رانجھا بیچ وڈھیا ہیں کھیڑا خار مائے
سجھ کھیڑیاں ند ہار ہار ریتوں اوگنہار دی ہار اقرار مائے
ستھوں پیا چھلے دلدار کھیڑا ستھوں لاہ چھلے دلدار مائے
شالا ستیج جنیدیوں ہیر تائیں اکے جیدیاں دیندیوں مار مائے
پیوں بند بارے کہار چلیر گھار ہیر چار ملے میساری سار ملے
ھندی کھیڑیاں ندی ستھوں نہ کھندی لہو رانجھنگلی خون گندار مائے
شائد جان بڑا ہی راہی ہو جاوے آدیں فاتحہ تاں اکوار مائے
ہیر آبحیات حیات رانجھا جان زندگانی مستعار مائے
کھڑی جا سرکار دربار کوکے ہیر کملی دا رانجھا یار مائے
آکھیں ہیر بندی گھلی گھت ڈولی اینو لکھیا لیکھ لکھار مائے
کتے بار ہیلی پیا پیا پانی پانی پیا پیا سے سینہ ٹھار مائے
توبہ نصوحا کھیڑیاں نوں ہیر لے توبہ استغفار مائے
فضل عدل ہوسی حشر جداں تداں لیاں دا فریاد پکار مائے

سیوم فغان ہیر دریاد سہیلیاں ہمنشینان

بندی ہیر میں دکھ دے بکھ آئی ایس سکھ دسواد اوداں سیو
زور و زور کھیڑے لئی جان بیتوں ردی اکون جگ آن چھڈان سیو
چیکاں عرش عظیم یقین پا گئیاں کہا دادنے ہول حول پچھان سیو
ایس گل نوں سنگدی رہی ہیلیں تناں سیاں اوہ حال ہنان سیو
کدی کدی ساتوں بیٹھ یاد کرناں سیاں چھوپ لگی جد و نیاں سیو
ہیر بیٹش ایہہ وخت کمبخت پیا کسی روز دی جان مہمان سیو
کبھی مت ہیری ادستلش آئی ہن فائدہ کی پچھوں تاں سیو

دس نئی پر رب نوں نبھائی دس نئی دکھاں ہن آن سیو
کان کھیڑیاں ندی کا ہنوں کان رکھاں چلی لاہو کان مکان سیو
پئی اڈ باڈ از غیب دی آن کھیڑے دسدے شہر بھی لئی جا سیو
ہے یاد ننگ زلیخا یحال میرا دہوروان لئے کرلان سیو
سگے دین دھکے لعرار کھ سگی جد دں کرم لٹے الشان سیو
ایسے وخت کمبخت کر وخت ظالم تختوں جا سٹے سلیمان سیو
لاداں تخت ہزار دین جا لیندی اں بھالا واکھیڑیاں سیو

ایسے وخت زلیخا نوں وخت پایا جدوں چاہ یوسف کنعان سیو
ایہو وخت کر کے آرے ذکریے نوں آرے سیتے کھان چران سیو
ایسے وخت امام شہید کیتے پیا جان دا جگ جہان سیو
ایہو وخت تے لیلاں مجنوں نوں ایہو مجنوں نوں تور تا سیو
کوئی بول اقرار الول بیٹھی پھر قاں ہویا قہروان سیو
جیوں چھوڑوں ان رووانیوں نیوں جگ سبھا کئی نوں ہا بھجوں راز دان سیو
پئی اودس دیلدار نوں ترسنی ہاں چھٹر امیاں رانجھا ماہیرہاں سیو
رانجھے خبر بھیں چند چند کاسل چشما نوں انگ چکور نگران سیو
دیلا وقت ہا وندا جاوندا ئی رانجھا آن بھیتی ماسے ہوڑ آن سیو

ایسے وخت الیونس نبی محبوب کتہا وہ ملی آن کیلان کرمان سیو
ایہو وخت پیا ابراہیم ہاتھیں اسمٰعیل تے چھری دگان سیو
ایسے وخت فرہاد وجان شیریں گالی سنی شیریں بانگان سیو
ایسے وخت پایا وخت رانجھنے لعل ہند ہیر ہند بندیوان سیو
سراں مشکلاں ہون آسان ساں آکی مشکلاں ہون آسانیو
حال حال نے حال احوال ہیر رانجھا کہال کے کرو بیان سیو
کہڑی زندگی لئی ایمان ہار کل من علیہا فان سیو
اکو ار تاں رجکے دیکھ لواں ہوئی رہی نہ پھیر ارمان سیو
فضل جگ لندو رانجھے نال گور گوری اُترتاں آن نشان سیو

چہارم فغان ہیر دریاد دلدار رانجھا

جیتا منتاں اقرار تھیں ہار جائیں قائم رکھا قرار نوں رانجھنا او
لاہو لتھڑ یدی ڈولی درہ لاہو نیا اکھ کہار نوں رانجھنا او
نام جیدی تیدی کھیدی ہیں اک سک دیدار نوں رانجھنا او
رکھیں یاد نہ ہوں وسار دئیں چلی زندہ وسار نوں رانجھنا او
کائی تندا وڑہی لکھ پائی کھیا دوس سیتے نوں رانجھنا او
یارا پیار با اوگن ہار نا ہیں بخشیں اوگن ہار نوں رانجھنا او
ایہو حال زلیخا دینال ہویا ٹل پھیر دلدار نوں رانجھنا او
عزت ستر ایمان امان رکھے شرماں سبھ ستار نوں رانجھنا او
تویں آتوں بھی چڑھکے کھیڑیاں تے لیکے کل پردار نوں رانجھنا او
کھیڑا ستھ پا سستھو ستھ پائے بیٹھی بکڑ کتار نوں رانجھنا او
نزع وقت بھی ایہی پکار ساگی تدہ یار غمخوار نوں رانجھنا او

جیہی کیہی ہاں تیری تاں بھی شرم تینوں مرد مرد دے عار نوں رانجھنا او
رب کھیڑیاں دے ہاں توڑ توڑ خود ہی اہنکار نوں رانجھنا او
پچھیاں بند سری باندھ ہی باندھ ہی کرمیں ہی موہ تہار نوں رانجھنا او
پئی ترسدی ہے درس دیدار کارن تنہا یار سوار نوں رانجھنا او
دس وس پئی ڈاہڈے ظالماں دے کوکاں پئی قہار نوں رانجھنا او
ہیر یار کھیڑے سے ہیر ہار جانی توڑ ہی توڑ سا یار نوں رانجھنا او
کوئی لا بتن واہ جو لگدی آدین ہنس سیقیا دنوں رانجھنا او
حمزے جیہیں نوں شیراں نال لڑکے لیا قہر نگار نوں رانجھنا او
اوہی سار کھیڑے دیکھ بھار تیری تیر تیز تلوار نوں رانجھنا او
میری دید حکیم طبیب آئیں ویکھیں آن بیمار نوں رانجھنا او
رونوں بار نہ آئیاں اکھ رہی اکھیں زار نزار نوں رانجھنا او

ہیر پیر بغداد دا پچھی بیلو البیلندی ہیر سنا دتو دانجھنا او
منوں ہار نہائیں منوں ہار کارن چھپ آن لکانوں رانجھنا او

چھنڈ آسرے جگدے دوار ڈگی دیلس بھیکھ بھکاریوں رانجھنا او
مدد گار بیکیں پنج دا ہیر بیٹھے فضل شاہ سوار نوں رانجھنا او

پنجم فغان ہیر بجناب باریتعالے مجیب الدعوات عز اسمہٗ

سنی سنی سرکار پکار میری کریں نیانو پاس نزول اللہ
میل بھیل رانجھا دو کھ درد سا ہنجا ہیر کملی دا ہنجول اللہ

ڈھونڈن ہار لاچار دربار ڈگی لیا شرن ہمرز نوں ٹول اللہ
ہیر راز نہان عیان تینوں دسان ہیں کہنوں پھول پھول اللہ

دسبر ہو لکدی بندی ہیر ہو بیٹھی بول اوڑا بول اللہ
ہیر بیکھ بکہار دوار ڈگی پاس جیر رانجھا کچکول اللہ

پائیں صبر تہاں جنہاں بس اندر رتی ریس کو سنگ گھول اللہ
ہیعقیں کھیڑ باندے جکر موت میری ڈھیر کریں تا بھی رانجھے کول اللہ

رکھیں لاج دکریں محتاج کمری گھوی گھونتا بیٹھے گھول اللہ
شرق غرب جنوب شمال تکر بھلی بھال بھیری وسر بھول اللہ

چھنڈ جگدے آسرے ڈاہ ڈھیری دسریا متھ تیری ڈھیر ڈھول اللہ
فضل شاہ وانگوں ہوئی اٹھ بہاں جگر ڈھول آدی پاس ڈھول اللہ

در بیان منظور شدن عجز و نیاز ہیر بجناب مسبب الاسباب و گم گشتن گاو میشاں از گھاٹ دریا و باز آمدن در جنگل و پے کردن نشان اچو خان معہ سواران و برداشتن ضرر نقصان و بیان چار گھڑی قہر چو پلٹن و باز رفتن چوپان و پوہان ہر دو شہزادان تبلاش رانجھا و دریا بان روان کردن او و ہمراہ گاو میشان بسمت رسیدن او بکنارہ دریای طوفان بہ بنوازی و خوش آوازی و نغمہ سازی و شنیدن و دیدن ہیر

عجز نیاز ہیر منظور ہوئی وچہ خاص جناب رحمان سائیں
جیب بسبب بنان ایسے سبب چانیندے پیر ملاں سائیں

جنہاں مجھیاں دا چو وال رانجھا سوئی ہیر لیا جوئی ہوان سائیں
قدرت نال ترٹھیاں گھاٹ دتوں ٹریاں جنگل پیا اندر تن سائیں

اچو خاں سوار ہو کر لگا کھیڑے سنگ جوان مردان سائیں
بہت بہوت وانگوں جھیس کھیڑیاں دا کیتا بہت نقصان زیاں سائیں

چار طرف چا گھیریا نے کرکن سارے چک سفید ساہ دستی نشان سائیں
رسی تاں تان ہوئی کیہا تان انسان حیوان سائیں

جو کہے مہیں بعض بن اٹھیے ٹت سبال دکلیاں چران سائیں
کھلی رت جدوں ہکے ہیر کہیاں تیند سنگ سیر مہمان سائیں

ذرہ چار مکلاڈ اٹو دیمیں تیرا ایتناں لکھ احسان سائیں
بیہن بھین ڈیپٹ دیال لوڑین جنہے رکھ تنوں رکھا امن سائیں

جچک کیسے بھیں رکھاول پیریکے داں نادان گمان سائیں
دو چار گھنٹے لیک شریک لا دن کہن ہیر ہو یا ایمان سائیں

نیچاد چرایان نقصان ہوئے پھیر فائدہ کی کچھ نتان سائیں
راضی ہیں مال رکھان آدمی پچھ نہ ہیر را دیر سلطان سائیں

لہونے جنڈ اصل سہی یہ مطلب کہیڑے پھیر نہ پھیر پچھان سائیں
چوچک سیال پنڈ دی ماسیا نوں سبھی آکھن تحقیق جتان سائیں
گئی رنج بھنڈ سنے پھیر چوچک ڈھونڈ بار بیلے رانجھے پان سائیں -
جتنے باگ بگیچے تے شہر بیلے جیہے عشق دی چلے بنہان سائیں
وانگ جھگیاں دی ناڑ یار دلا دیوے دوار جو پاس چھان سائیں
ہیں کیوں تخت ہزارے دیوں جھنڈ آیا جیکر یار پیارا جھنڈ جان ستائیں
بنی کھیڑیاں دی سیوں دہ ڈھلوکیجیوں سند تے فوج پٹھان ستائیں
کوئی نہیں ولاشدا دین والا تھوں جان بچھان ہتال سائیں
نین تک دے موطی نہ تھکدے سن نرگس وانگ حیرن نگران سائیں
ہیر بھاگ بیکے گھر سے بھاگ گئے لکھ بھاگ جے بھاگ وڈان سائیں
ہیب کیتے تعبیہ گلک کھیر کیتا ستاں تہر تے قہر کمان سائیں
ویلا وقت وہا وند اجا وند الٰہی اساں مشکلاں کریں آسان سائیں
ایہہ ڈراں تساں انجھان کھیڑا مار نجہان سچے جاند جان سائیں
دونویں ہا سنے ہو کھلو سہی مار حرف دے سچے تقران سائیں
آکھیں پرت نہ دیکھیا مول رانجھے کوں ہیں جھون انسان سائیں
تیھرنگ دونویں سنگی سنگدیاں نوں سنگ عشق دے تاک بلان سائیں
آکھے ہیر جی ہیر جی آکھیں تیں نوں ہا جان قربان ہلان سائیں
اجو اجو تا کر بچا چھڈ وا آیا باراتیں بار کڈھان سائیں
جھنڈ جگدے آسرے یار دہوئیں بیٹھا گد فقیر نشان سائیں
چوچک آکھیا کیدے سو نہ سچے حکم کیدے کرن جوان سائیں
سنگ ہیر نوں پچھے جا کھیڑے کیتا اساں تقنوں اگوان سائیں

متاں ہیر دسیدو دعویدار ہوؤ در انجھے آن قنو رچگان سائیں
آکھن ہیں جاسن مجھیں باہجھ رانجھے لیا اودسد اکی متان سائیں
جھنڈ الگڈ بیٹھا عاشق عشق والا تقوتان تناندی تان سائیں
من محو معشوق دا مست رانجھا ماشی عشق مدہوش جہان سائیں
لائی جھنڈ گرد سیر پرسیئے بیر بیر سہی ورد زبان سائیں -
چوچک پھیر پہونڈی ہو آکھس لیا میاں مجھاں ہی کھیڑیان سائیں
ہیرے لئی جاند پیاری ایہہ میری دردی کوں جوان جھیڈان ستائیں
لیسے بخش تقصیر نے ہیر بخشے دستگیر جو پیر پیران سائیں
ایسے لئی تہاں پیار یار سنگ کوئی خیر دی خبر پچھان سائیں
یار کہس یاد میں کھیڑیاں دیاں وانگوں رکی پھر کھان سائیں
جے بیں لکھ براتاں ہی اتے سم تینوں میری رکھ بان سچاں سائیں
کدی کہو جاواں اک کھیڑیاں دے مار نول سینے سیدبان سائیں
دشمن یاربان گجھ جن مرن پھیر ایسے کم ایہ کم کران سائیں
رو برد ہو سو کھلو جہڑا جو لوئی جلنے عاشقاں سائیں
کر کے جوش خروش بیہوش ہو یا مست ہو مدہوش ہمان سائیں
رانجھے سار پائی کھیں کھولے ڈٹھا چوچک سیال کھیڑ ابجوحان سائیں
اکے کرن آئے سرخط ہیر کے خط سرخط خطیاں سائیں
جلی دلی آہی ہوئی بھی لٹ پئیاں ہوسکی لٹ ٹان سائیں
سنی جان فقیر نشان ہندی بلدی بجی الیوں تے اٹھان سائیں
آپ لین ہی ہیر باپ آیا ماں لبار بار گئے بیابان سائیں
کیتے عذر معقول بلوال رانجھے انور لک مے قبول قربان سائیں

آکھے کہیا شتربان شتر ناہیں کیتو کیتیں تسیں پروان سائیں
سنگ سنگ چھٹ آیا جھنگ رانجھا ہیر باور بد امتحان سائیں
آن رانجھیاں آن لگا پھیر آکھدا جان نادان سائیں
ویکھ داغ قلوب یعقوب تائیں چالی سال رہیاں کھپان سائیں
ابراہیم نوں جا آتشاں قہر دیں مہر دن نار کیتی بوستان سائیں
ذکر دکر بیٹے نے اگے تیغ کیتی آرے بیٹھ آری چروان سائیں
کران جان پچھان گمان کانوں ہان تان نادان دہقان سائیں
صبر شکر میراث پیغمبراں دی ہن صبر مفتاح جنان سائیں
غرض باپ رقیب دوست سنگ رانجھا ہوتا گماتان جنہاں کھوجان سائیں
سنگ ڈھول ماہی قصور ڈھول آکھے سول ڈھول ہی تانگ کھان تن
تدبیر پار آہی انتظار جانجیں اجو ہاندے راہ پچھان سائیں
نیم جان ڈھلی وچ اٹھ بیٹھی آیا جان دے وچ اوسان سائیں
کنڈ وچ چوری چوری ہیر روے اکھیں کالیاں گھٹاں ہنان سائیں
چشمہ آب حیوان روے ان چشماں گویا ابر باران گریان سائیں
وچہ ریس کودرس گھولی ہو بیدے لئی کشتیان سائیں
ماہی مہیں ملاح چڑھیا بیڑی اترت پار دی اڈنگھان سائیں
رانجھے ہیر ڈٹھی ڈٹھا ہیر رانجھا صورت نور حور غلمان سائیں
خبر نہیں کراماں کاتبین نوں وی سکی بستر معشوق پچھان سائیں
منزل عاشقاں کون مکان جانے جنہاں کون لامکان سائیں

رانجھا سنگ اوتار کے سنگ ٹریا جیویں سنگ سرور سلطان سائیں
جیویں لاگے میں رانجھنے دی کیتا کھیڑیاں نوں اروان سائیں
سلیمان جیہے تختوں عشق سٹے پھیر بھٹھ بھٹیار جھکان سائیں
یوسف جیہے مرسل جا سٹن چاہ پا کے کھوٹے بیسیاں نال وکان سائیں
عشق حور تائب نیال کیتی لٹی فوج کرمان کرمان سائیں
تخت اکھے تختہ اکوں سولی سار دی عشق دوکان سائیں
رو سوچیا متاں پکڑ کھیڑے تینوں وانگ شیطان سٹان سائیں
سنگ جان جوگی سنگ جان ہندا منگ شکدے سنگ تودیان سائیں
لہر بحر دی دیکھ کے لہر آئی لگا لہر نوں لہر نشان سائیں
سدا ماہی سد لیندا ہی لگیا مست ماہی ماہیان سائیں
بیٹی ہیر دے کن گھنگور دے دوں بانسی ماہی نسیر ماکوہی تھیان سائیں
بھاویں یار دیکھیں ہیں نال آیا دس وس پیا دشمنان سائیں
دوکھ بار پہاڑ دے مل کر کے گئی روون اتے کوراں سائیں
آکھے میں نبی ان نبی نبی رانجھے نبی نوں نہاں نساوں سائیں
کشتی کرن سوار سوار اجو تے سوار سوار چڑھان سائیں
اوڑک جا مقصود تے جا پہنچے جیہیں ول کے ڈال بہان سائیں
چشماں نال خبراں پچھ لیاں رہی راز نہان نہان سائیں
چشماں عاشقاں جان نہ سنت دے گئی منزل عشق قرآن سائیں
نفضل شاہ لگا بدے تیر جالے چوں قلب توبیں کمان سائیں

در بیان رفتن سید الپیر فنشکار از پس انتظار پدر اجو در سیدن اجو بر آں مکان مع گاؤ میشان پرسیدن
نشان دنبال از خدمتگاراں جو بان رفتن او در بیابان و بازگردیدن آں تشنہ دہان

آنہار از ہیر تیا دختان واظہار کردن او آمدن رانجھا بمجرد شنیدن کو چیا سید ایدہ گمان معہ سواران

اجو لین مجھین علیوں جھنگ آیا جانجیں رہی ہنیٹھ ندیو پار بیلی
دوجے بھلک سدار ہو سنگ سید گھیڑے بار نوں گئی شکار بیلی
اتفاق حسنہ اوسے موقعہ تے پہونتا کھیڑیاں دا سردار بیلی
آکھن بہت تیر انتظار کرکے گئی بار شکار لاچار بیلی
آکھے لاگیاں نوں تساں ہاس ڈوڈی خبردار رہنا خبردار بیلی
چارے لانھکا چارے طرف اجو وچہ بار بارے ہو یا خوار بیلی
بار بار پھر یا بار بار اجو ڈانگ جس رخ گردون دوار بیلی
شاہد حال تھال ایہہ نال ہیر آکھے پیا دلتوں بار بار بیلی
کارن بھک اثللو نا شاد آہا سنگ سنگ پہونتا دبار بیلی
آکھے ہیر جی دھروں دو ابیٹا پچھے رہی ہیر سے یادگار بیلی
آکھے باپ دی لکھ اولاد سر و رہو آپ ڈی ہی نہیں فنکار بیلی
تابنج تاس اوداس تراس ہو یا جلو ساس نہیں ہار بیلی
نال بھابھڑی جسگر کباب ہوئے پہرن کرن کباب سے ادبیلی
دوروں نظر پیا جھنگ بالیاں دا سایہ اوس ڈا آیا گھوڑا مار بیلی
پانی وات چوائیکے دات پچھی کتنی ہیر نے بات گفتار بیلی
گئی کھڑک سیدے لگو جاک بھانویں آیا گدڑا ندھ بھتھ یار بیلی
راکھا خرمن کھیڑیاں ہن بھن کدوں ڈین ایہہ خبر گذار بیلی
بھلوں ہیں بھلا بچھوں پھر بھلا واللہ کمیا نگی اعتیب بیلی
لاگو لاگ لاگی بھانویں لاگ والا بن اسد ہی بھی خدمتگار بیلی
آن فان عیار تیار ہو یا آن خار پڑے آن خوار بیلی

اودھر پیا دقوعہ اگرات اجو ایدھر رہے کھیڑے انتظار بیلی
صرف رہے پچھے نگہبان ڈولی بھین ڈوم حجام کہار بیلی
پچھے لاگیاں نوں جانجیں سنے لاڑی دسو گئے کتول گوار بیلی
سیداصید کرنے جھڑی طرف گیا پچھ چار چار بیلی
بیلی بار نوں آپ سدھار گیا اجو چڑھے گھوڑے اسوار بیلی
لیکے صبح تھیں شکر دوپہر تاکر خاک چھان بھلے تنگ نیار بیلی
خاک چھان نہ پتہ نشان پایا گیا پیاس لگے آس بیمار بیلی
اک حبٹ آہا جھبٹ ڈانگوں بھر ونجی دا بھیکہ جھکدار بیلی
لکھ لکھ داتا سلطان سرور آباد وار تے سخی داتار بیلی
الیسی بھیڑ دیوچہ نیٹر آئی چلی جان انجان سدھار بیلی
توں جان انجان ہیں جان گالی جانجان تے جان تیار بیلی
جھنگی ڈیکھ چنگی سایہ دار جانجیں گردے یار شکار قرار بیلی
جان جل اجو خان بچھیاں مرباد جھانڈی کنارے ہو دو ہار بیلی
پانی ہنگ کے بیہوش گیا جانجیں گھوڑیوں لہن اتار بیلی
کیتا ذکر ماہی ہیں آدیندا النعوں ہی تاکرا ظہار بیلی
ڈولی جان وچوں ڈولی ہیر تماں چاک کری لکھیں جار بیلی
سید اصید پچھے رہاں بار ہے بار ہے پھیرن تریں ترنڈار بیلی
کمیں کم باہجوں کم کرن مرد ٹھلدار بھانویں جوبہ یار بیلی
کمیں بیاں کمیں کا رکار کردے ایہہ کی جانن کار زار بیلی
سلے ہار بھادی سلے ہار ناہیں نار نا ایہہ تاں خار تار بیلی

رانجھا جٹ نا لگی مار جائے ست وٹ جہے کرن تکرار بیلی
کمران بنھ سوار سوار چڑھے بھن سار لئے کھن سار بیلی
نیزے برچھیاں ہتھ زنگیل بھلے بھلے بھلے جرار کرار بیلی
مار مار کسر گنج تے مار سٹو جکر ر گنج بھٹھا مار مار بیلی
مار و مار کر دے ہی ہیئے آن کھڑے ہتھ تیر جمدھر تلوار بیلی
پئی فوج کفار امیر حمزہ اتے کارنے مہر لنگار بیلی

خاطر باپ دے تھیر دو پہر کٹی ساعت سال ہزار ہزار بیلی
پنجے بنھ ہتھیار کٹار کھڑے تیر تیر تفنگ تلوار بیلی
لیس لیس کمان کمان ورگش ترکش بنھ ہوئی ہوشیار بیلی
الیس شرط اوپر جکر کجھ ویکھو نال ہیر گوار دہی تار بیلی
دھندو کار تے ابر غبار وچوں جویں بجلی دا چمکار بیلی
نری دھار نری دھار دھار ٹھیٹھی عاشق فضل کمر گر تار بیلی

دربیان فرحت وقت دیدن ہیر از رقیبان و طمع داون رنجہ متگاران و طلبید رانجھا بہار سایند پیغام مادر ہیر ما
و رسیدن احوال ہسلال و رفہ سجران و بیان کردن تمام شکایتیان و باجسم عریان و چشم گریان و دل بریان و حال سوزان گوید

ساقی ہیر تھیں جگر کباب ہویا مئے لال وصال پیال پیارے
گئی گذر زوال اندر کتنی بھکھ لاگی پائمال پیارے
ڈولی ہیر دلگیر نظر لائی آکھے دل ہائی حسب حال پیارے
صدقے رب توں گھڑی ہو لکھی ایہہ جھنڈی آ ہی بھال پیارے
وچھ بار بیلی ملی یار بیلی ایدوں ہور کی کرم کمال پیارے
سد لاگیا نوں کول چھول ہائے شیرین شیرنی کھول وصال پیارے
ہیر شیر دیوانگ اوہنال کر کے باہر ڈولیوں پیر لکال پیارے
گھلاں ماں نوں سکھ سنیہوڑے ہیں گلاں کراں الگ بھال پیارے
طمعے لکھیاں ستیاں بازداں توں لگو ہے لاگی رکھوال پیارے
بولی بسم اللہ میرے بھاگ آئے پائی نال نصیب وصال پیارے
آکھے بول رانجھا دکھ درد سہ رانجھا دس کویں نہیں تیری حال پیارے
جویں نبی رسول دی آل اتے جانی نبی آدم زن زوال پیارے
جاہ جاہ پہلے پھر جاہ پالو جاہ جاہ نہ پیال ادبال پیارے

دس حال احوال مجال سارے کرن قال مقال مکال پیارے
بابے دل باری جانچیں رہے بھوندی کھو در بٹ ہی تھنواں پیارے
ماہی مکھ ماہی ماہی ڈانگ جہے جان ملی توں جال جال پیارے
موتی لال ہیرے قسمت نال ہیر لگی آن آپے ہیر لال پیارے
ہیر نال نذیر خیال کیتا طمع مرغ ماہی اچھا ہی اچھال پیارے
دندان سگان دس دشمن بند کرن واوا نے ڈال ڈال پیارے
آکھے لگیا نوں ستو ویر بھائی سد وہیں دے چاک چھوڑ وال پیارے
کہے دھیان دے لاگی دھیان لگے زرت آن ویکھان جمال پیارے
پردہ چا دوہنی ڈٹھا ہیر رانجھے گھنڈ لاہ موسول لال اشتال پیارے
پاس پاس بہال کے کرن لگے گلاں نخوں سنبھال اتوال پیارے
رانجھا کہے جو نہیں ہوہنی مینوں پچھن فائدہ کی ویلا ٹال پیارے
تو بھی نہیں مینوں نہیں کٹیا میں ہیر نہیں تیں کھڑی بھال پیارے
تسیں نال کنول نال اسیں پائمال ملول ملال پیارے

بال ماں لکے بال لکے سیک لنے دیکھے سیک گئے بال بال پیارے
ہیرے پنش ہیرے آگ جھٹ لیندا ویندا جھٹ ہیں اکے اُدھال پیارے
تینہ جنت الیعقوب سی کول جلنی تھول تنزیلا وی دلی الال پیارے
ہیرے غنی جواہری تھی ہیرے اساں چنے جواسنے مال پیارے
کھنڈ کھیر ہوئی ہیرے نال سے سچے سر جو الدی ٹھال پیارے
پچھے تراندی ہوئی بانتر تر نہیں ہتھوں چال پیارے
دیہر دے رن دا نام مرن جھکر ہوندے سندی نیک افعال پیارے
نہوں لاؤ مان بہت سو کھال اپچ تیب جاوہنا اخت محال پیارے
ٹھل جلہ والا اڈول جاہ پاؤں بیج تختاں لکو سنبھال پیارے
ہیں تاں ذات صفات برباد کرکے بنیاں مجھ باندا جروال پیارے
ماہی میں بنا لیکے وانا سم ماہی ہتھوں ڈھیونی تاں لال پیارے
تنلا چیر ہوئے ہیری جھیر پانوں صدقے پاک سولدی آل پیارے
عاشق حال سچے دے تے حال سچے کیہی ہیر تقدیر نوں ڈھال پیارے

ڈولی چڑھدیاں ڈول ہتی ہوئی ہیر رہی نہ اسیں خیال پیارے
اساں سر آئی سہی کہی ناہیں کہی ہیریں کیتے لال پیارے
ڈھو ہو یا ندلگیا کجھ ناہیں اجے بڑا ہی بول بال پیارے
موجو چوہدری دا پتر ایہہ ہیرو موجو کرن گنگال بیال پیارے
توڑ سے پھل توڑ [illegible] پھل ہیرے ہتی ہو نہال نہال پیارے
توبیں رب کدی سن جتیا نہ دلگھا جو رجیویں وین مال پیارے
تیتھوں ڈھیکھو تیغ نین تاگیر و یاندوان بی سٹی کال پیارے
سونن ھیکھیں چاک دا چک ہیرے گرم ہو ستیا ستون نال پیارے
قیدی کرکے قیدواں دیند سائیں کرن آن سوال پیارے
ہیں وچ جیبیاں مچھباراں باراں سال گزری سال سال پیارے
تیتھوں تخت لیا تحفہ عاشقاں نوں اسیں نصیب دی فال پیارے
جیہں مجھ گنگال کیتا تویں تہیں کنگال کنگال پیارے
فضل شاہ باجھوں تجھ کیتاں ہیں ہند خواہ دی باجھ سال پیارے

دربیان جواب دادن ہیر با رانجھا و بیان و عیاں کردن او سخنان رفتہ سوز و ہجران و حکایات پر شکایات فراق سوزاں با گریہ و زاری و اضطراری و بیقراری و شرمساری گوید

گھول گھول گھتی پھل بول واری گھولی گھول گھمایا سائیاں او
تیرا بیاں رانجھا ستم سوں جتیا کجھ ٹھیک لائیاں سائیاں او
وار وار جتی وار وار سٹی کول ڈھول ہمائیاں سائیاں او
توڑی باپ نے قول اقرار توڑے تکیں سائیاں سائیاں او
آکھ آئیاں اکھیاں الم کر غیوں تیتھوں آکھ آئیاں سائیاں او
کیڑے کجھ کمائیاں کجھ جنہاں تنہاں ہر گٹائیاں سائیاں او

نبیدی مہر لوکاں بہاؤس ہی تیں ہی خفا ہیا سائیاں او
او ہیں بڑی حدی ایک ہاں باجھ وگائیاں سائیاں او
اکھیں نیاں پلک لائیاں ہیں اکھیں ہیالائیاں سائیاں او
جھی جھی کا رن ہے سائیں میں چھیڑ چائیاں سائیاں او
ترس تیں ہوئی تیتھوں ترس ناہیں [illegible] ہائیاں او
تیری نام لگے نبہاں نامدناری فضل اناڑتا جاں سائیاں او

وبر وبر کرکے مسجد ڈھونڈھیوں نہیاں وبیڑ لگایا سائیاں او
نام حبیب دی تیڈی کھپ سان ہتھوں ہو تپایا سایاں او
مینوں دھاڑ اوجاڑا جاڑپی جوہاں سیج کرایاں سئیاں او
چشمہ جاہ ہویاں چشمان جاہ کارن ہیر نیر دہائیاں سایاں او
بازوبند بازوبند پاکے بند بند کسائیاں سایاں او
ناناکرے نانانانی کہے نانی کھلی کرن ہمسائیاں سائیاں او
تینڈی خیر منگاں تیتھوں خیر منگاں پائیں خیر گدائیاں سائیاں او
ایہو ہی جانی ہاں کھیڑے وت کھیڑے پاسن وچھڑائیاں سائیاں او
پنج پیر مدد پنجے ہیر چھپیاں سیدے ویر بنایاں سائیاں او
خاک پیر دی خاک شفا کرکے اکھیں نال لگایاں سائیاں او
جوگی ہو جوگی جوگ پاس آویں جوگن جوگن گائیاں سائیاں او
رکھیں یاد نہ مینوں بھلاویں جو جو آکھ سنائیاں سائیاں او
مکھ وکھیاں باہجھ نہ مراں جیواں عشقاں لئی تیر سائیاں سائیاں او
شالا کھیڑا بانہہ وچ جا جان کھیڑے پھری پاسن سزایاں سائیاں او
ڈولی پئی شرمائیاں نندھ وتوں ڈولی بنھ کے پائیاں سائیاں او
ہوئی ہوئی قضا قضا ناہیں کر کر گئی قضائیاں سائیاں او
رب آن ایمان امان رکھے تیری جگ سدائیاں سائیاں او

پیہاں چھائیاں مکھ تے دکھ کنوں ہیر نے پایا چھپایا سایا او
آپاں مکھ بلایاں ہیں کملی ہلی لاں بلایاں سائیاں او
استانہ ہسایاں عوض بسے جتنا ہیر روائیاں سایاں او
استانہ ہمسائیاں عوض جسے جتنا ہیر روایا سایا او
توڑے ہس توڑے ہس ہیر بنند بندی بندہ پھسایا سایا او
چاچا تایا لوکاں چاچا تایا نتی تائیاں تائیاں سایاں او
جگراکراں جگر بھاڑ مراں ایسے پر کارن تیغ ترکھائیاں سائیاں او
جائیں نہیں جائیں جھنگ نکھ کھیڑے کی رنگ وکھائیاں سائیاں او
جیکر پیر لائے پیروں بندہ بند پیر وپیر بھرائیاں سائیاں او
جیکر کھیڑیاں نے دے ہتھ سمجھ میری ہکے ناہ پرائیاں سائیاں او
لاداں تخت ہزارے میں لواں جا کے بھائیاں پاسن نائیاں سائیاں او
گو رتیک میں ٹھیک اڈیک کرساں وانگ براھد ائیاں سائیاں او
دکھاں کھائیاں توجہ ٹھائیاں ہیں دکھاں کھائیاں کھائیاں سائیاں او
من بھائیاں بھائیاں ایہہ گلاں جنہاں سائیاں چائیاں سائیاں او
چیکاں ڈاڈھ کوکوکوک کوکے ہی دیدے لکھ دہائیاں سائیاں او
ہوئی ٹٹے پیر پیغمبراں نوں تُس بھی من رضائیاں سائیاں او
فضلشاہ جیہاں سیدزادیاں نوں آکھیں کہن دعائیاں سائیاں او

در بیان باز آمدن کھیڑیاں از شکارگاہ بر این موقعہ کہ ہیر یار رانجھا شرح و تقریر بود و شمشیر کشیدن سید باارادہ قتل رانجھا و بازداشتن اقربا او چوبدرا و زدہ کوب کردن رانجھا سید را و الحاق خویشاں خویش ہیر وکچیدن بعد صلح و در میان زنگنہ رو جوابداون رانجھا و بیمار کردن خود را بہ بہانہ

کوئی دم غنیمت جان باقی بعد نوں غش دسے پیش بلا میاں
آسمان توڑے آس ناں توڑ کر کے آس دا نے آسیا میاں

روزگار بنا روزگار ابہوٹے دلاں لکھ کرے جدا میاں
مارو مار کر دے گئے دھا کھبڑے چور مال نوں پکڑیا آ میاں
گل بار انجھے گل پاٹکا سید الا دسی دا ٹپکا میاں
کوئی کہے دیا ڈبا دیو کوئی الیس ماہی ماہی کہہ میاں
کٹھو سیس حسین ابلیس دشمن سیدے دیوا سیس دعا میاں
رسائے جو کو رسائی سو پورسار سادی بدل سزا میاں
کڑک مارے بجلی وانگوں ہیر نکلی ابرہ ڈولیوں براٹھا میاں
ویکھو تیغ ابرو ستی تیغ سیدا نہ تیغ ہویا فنا میاں
آیا بالغی نوں ستھوں آپ ہویا گھبرا ہوش تے ہوش بھلا میاں
جیکر وال کٹیں ہیوال الا جھری کھامر ساں ایسی جا میاں
غرض خون رانجھے ہیر سیال رانجھے دیس کھیڑیاں صف اٹھا میاں
کر کے ہاتھ آمے کرن راٹھ دھاڑ کھیڑے گھر آل گھر ال بسا میاں
جیہی نیت تیہی نتھی مراد بادیں اٹھ اٹھ مراد پوچھا میاں
ستیا رام دی جان سی گہتا راون ڈانگ نہ لنگ کٹا میاں
رنج نال جا بخش رانجھی سیال آہے خویش ہیر رانجھے اقربا میاں
علی علی کر آن میدان کھلے سیدے کہن پکارنا میاں
ذی لپٹ سیدے ویکھ لپٹ رانجھے ڈٹھی لشت قتال غزا میاں
کرن خوش تے آسن بیش کھکے دتی دھوں دے سدھ لگا میاں
غرض خوب رقیب نوں مار گیتی رانجھی رہیا افسوس نہ کا میاں
اجو سمجھیا کلا فسادی غصہ کھا آیا سیدے دا میاں
پھیر دیکھیا رانجھے نوں پاس والیاں پاس بہا میاں

اجے ہیر تقریر نوں شروع آہی پئی وہن جھوں دہن دریا میاں
شاہ ختن چڑھیا جیں فوج لیکے مایا آہے خطا میاں
جو دیار ہو اسفند یار بھاویں رستم زال نے نہ ال سدا میاں
کوئی کہے سینہ چاک کر کے دیو خاک بے باک لا میاں
کوئی کہے اسفند منصور انگوٹھی سال نے دیو ٹھا میاں
اور ملک کچھ پئی تلوار سیدے رانجھے کہے رضا خدا میاں
سبھ کہے سن ڈیٹے جا پوی گھٹا کر میاں تلوار ستا میاں
سایہ پری پایا اس دیو مائیں سبھی جادو چون جرا میاں
سید جند وعدہ محمان پران آئے بولی ہیر سن اہل جفا میاں
اپیر چاک کر ساں پیٹے پیٹ تیرا سو دا نقد ہتھو ہتھ پا میاں
بنے سنی سلطان سلطان عالم اماں جایاں ویر بھرا میاں
ہتھی بئی مراد مراد کو یوں بھیجیں نوں جین دکھا میاں
دس پچھ بیگا نہی جچا کچھی پوچھ موجود بنا بیٹھا میاں
کرہی باہوڑی باہوڑی کوئی ہیر اسجن دشمنوں پئی چھڈا میاں
لنگر گھاں کنبھو کراڑ وانگوں گوڈے شکم نوں لین نوا میاں
آکھے مارے مرن تے ہن راضی بندہ خاردا چکھ چکھا میاں
ڈٹھی گنڈ بھاری دتی گنڈ خاری والو پکڑ رانجھا جا میاں
ٹیہی باز رانجھے نا پٹھے لے پٹی بیدار ہیا سی دا چلا میاں
سنگی انگلے سنگڑے رہے کھیڑے ٹھلی ننگ بند لگا دیا میاں
ہتھ تے مار چلاخ چلاخ پائی آکھے منہ کالے شرما میاں
رحم سخن کر غدر تقصیر جا ہے لئے صاف خط لکھتا میاں

داناد شمن بھلا ناداں ماروں ایسی لئی کہہ گئے داناامیاں
ہیرے ہار ہیرے ہار لا گلوں گلوں گل فریب بنامیاں
ستی نیند مٹھی سفنے ماں ڈٹھی اُٹھی ہیٹ مٹھی الجھ بھامیاں
ڈھلی وچ ہیرے ہیری کجھ ڈلہے کجھ زمین تے جالبجامیاں
لاگی دا ہیری اکے ویکھ لیندی اگے دانے ہیری گیکامیاں
پئے کار مختار غمخوار ماہی گندن ہالوں لیا بلامیاں
کلیں کنیں کلیں بھچوں قسم دیکے ہیرے لئے ہیرے چھوامیاں
لاگی سد بھاونچے پاس رناں بسم کھڑیا ندی ہوامیا بیاں
وانگ خیرتاں فتہی ہاریں کھکر تاوڑی لئی بھتامیاں
صفا صفا شاہاں صفتاں شالا رب او کھا صفامیاں
لعن طعن کیتی پھیر سد سید اجھو اجھو بی رہیا خفامیاں
کھانا جلد پکا کھوا اجو واگاں چاہٹ ٹریا نال چامیاں
تند یوچہ پوشاک سبی ہیر والی انگڑی تنگ قبامیاں
کھونڈی ہتھ موڈھے کملی بھار سر تے جانے کملی دا کملامیاں
دشمن بگ دے راگ سن پئی اکھن مرحبا میاں مرحبا میاں
رات رات برات ہی سیدی پئی بھوتی نیند پھر بات صبامیاں
ڈولی ہیر دے الوان ڈولی گھیر تاں ندی ڈٹھی جٹیاں گھنڈ کھلامیاں
مکھ ہیر دا بدر منیر دانگوں آفتاب مہتاب ضیامیاں
کرم جن نہ کیسے نوں بجھ لگن ایڈ اگالی کرن بیچامیاں
اللہ دا شان آن ہیر شان تے ہیر ڈاڈول تے چول الامیاں
دیلاں دسے سوہاگن ماں تیری ہیری ول خدا دوہامیاں

پھیر ان سیج سہاوے نال اجو پیچھے ہیر کولوں ماجرامیاں
آکھے سیج آکھاں ہیر سیج میں کجھ وانگ کیچ کمامیاں
دسر پھول مٹھی مٹھی ہار آیا رشتہ توڑیا نال قضامیاں
ذرہ دی سد یا مول نہ لالیا نوں دانگیری شرم حیامیاں
کم کرن اوہ کم دانا سارے جیہڑے کرن پچھیں مرن پچھتامیاں
نخی مال بندی کنجی ہتھ جیہڑے اعتبار بندی امید ہامیاں
گلدا ہار گلوں گلدار ہار ہویا جنق ہار دتی ہار چامیاں
اج اج میں سیج کوں سیج ڈٹھا وچ سیج کس لج لہامیاں
جیہا سا ودان دا اعتبار ڈٹھا نیہا ویکھدے لاگیا ندامیاں
گلاں ہیر سن سن سیاں اجو جاٹر سیاں لساں گھرامیاں
کر کے عذر تقصیر بی ہیر کولوں لینداں معاف کرامیاں
سر فلی لیانے تیجھار بھار بھار ڈا رانجھے دین پٹار چوامیاں
چاپا بھاپنے بھار احسان کنوں ہوئی لپٹ لپٹ دعامیاں
اگے گاوندا جاوندا اک مجھیں رانجھا بانسری بانسری وجامیاں
ابوجہل دانگوں اجو جہل سید نے قفل کفر دے کون توڑامیاں
بھونتے ہتھ کھڑی بناں ستھ چیہڑے رانجھے ستھ مجھیں دین کٹامیاں
اپاں وٹیاں ویکھدے دیہڑ نوں ڈٹھی جند مجھیں جند سوامیاں
گلاں نال ہنہ جوڑ کے کرن گلاں رناں والیاں نظر بچامیاں
سیدا جن سیا بانی غول صورت ہیر حور نے نور لقامیاں
گانوں بیٹھ تھنہاڑے سوہنی چرین جگ جھیں تیرا چلامیاں
تیری رس بنی عجب بنی پھلاں زنگی جھیج وچھامیاں

بیدے سد کے صدقے ماں لیندی کرکے جان قربان فدا امیاں
سمجھے ہیر دلگیر تقدیر ربی رانجھن کرن جدا اعدا امیاں
کوئی آکھدی ہیر نوں نظر لگی منجھوں نقش تعویذ لکھا امیاں
کوئی کہے ایہہ چھڑی کونج ڈاروں پئی وچ پردیس کرلا امیاں
کھیڑے کرن اوپا شفا کارن کیتا مرض نے بہت کھنڈا امیاں

رناں کہن ودہائیوں ماپے سیدے لیؤ پوت سپوت پرنا امیاں
نبی جان سچھیاں ہیار آکوں بیٹھی کھان تے پین چھپا امیاں
کوئی کہے اس پری نوں پری پایا سایہ کوئی بناسو دا امیاں
رناں نخچیریاں کہن جن جن پیدا پیا پیش کیوں نا کرا امیاں
فضل شاہ طبیب حبیب رانجھا کارن ہیر اکسیر دوا امیاں

در بیان فارغ شدن کھیڑیاں از شگون نما وسعت کیما رشد ہیر طالب وصل ہیر خواستن پیر غیب سہتی خواہر خود نزد و کوب کسے دن ہیر سیدا را بعد از پنج پیراں گریختن سیدا از خوف جان و تعاقب او کرده مجروح ساختن و فرود آمد داشتہ رجوع باز احوال رانجھا

کھیڑے شگل شگون منا ہوئے خوشحال تے فارغ البال سائیں
آہی ہیر تصویر اٹرنگ ثانی احسن حسن حسین جمال سائیں
کوئی کہے اس نوں تپ دق ہوئی دق کرونا ہیں اجے بال سائیں
کھوئی کہی جیوے کریں ماپیا نے پکے گھل ببو ویلا ٹال سائیں
چونڈہ چونڈیاں نسیاں تداں کنگھی سیدی بال جو ریل سنبھال سائیں
سیدے سیہ مناں قیامت آندی ہیں سیال جھمبال ودھال سائیں
جٹی کھول سٹی نال گھول کیتے پاں گھول اس نکھ پیال سائیں
چاک خاک مساندی دیور دیوڑی جادو نال کیتے پائیماں نال سائیں
باراں ٹپڑی پڑی پٹڑی نوں تاں کھیڈ سہتی جھٹی تال سائیں
فی ہن یاں نگاس نسل اس کراں سہتی بھیج تماں کنگال سائیں
آکھے بھابیے چل محل اٹھ کرساں گل پیل اچھال سائیں
جتھے رنگ محل وچ نال سہتی ٹھٹھا پنگٹ دکھا رنگ لال سائیں
ترپاں بید چلتراں نال سہتی دکھلاوندی ہیر مثال سائیں
آکھے سن بہیرو موتی لعل ہیرے نتھوں وار سٹی گھول گھال سائیں

ہیکھیاں ٹیمن دی اتر کے سک نے کی جوتی ترجال سائیں
ٹھیر ایدر کمال دکھڑا کرے ناں زوال ہلال سائیں
کوئی کہے اس استقامجی کوئی کہے اور ام طحال سائیں
سہتی رده ہو کے آکھی روه بھیناں ایہ ناں کہے جٹی اٹھ کر جعل سائیں
مرد سنتہہ لاوے نرم موم ہوئی بھابی بن فوٹی نعل سائیں
گلاں نال کرکے گلاں لال سہتی غصے ہو ہوئے جلجال سائیں
جٹی ایہ دھی چوریاں ایدی تجھ تر چاک کر چوڑال سائیں
جان بجھ سیدے دیر زہر جٹی جٹی ہئی جٹی کوتوال سائیں
اوہنی ہوئی کریں ڈر ان خصماں ننگ ناں کار زناں بھید چال سائیں
سہتی بھین شیطان اچوا سیدے کارن آندی ان ہیر سیال سائیں
بھولی ہیر سمجھ رانجھا یار سند ناں ہی کیتے سہتی تیلع قال سائیں
پھر بیٹھ کے بھیدی دس سہتی کائی خبر آئی ہیرے لعل سائیں
ان گدیر گین عظیم آیا کارن انہاں رناں شاہد حال سائیں
کدی ہمیں ہو بیوں نال سیدے تجھ ہی من جی تہ کال سائیں

ات کٹ مور کھاگاں واڑ دیوں ہے سر مور کھی ویکھ وکھال سائیں
اتنا آکھ موہوں ہار پیر ڑ کنڈی آندا سید ڈھونڈ بھال سائیں
سید اجڑی محل تے کھول کنڈی آکھی پیر نوں من سوال سائیں
سید ویکھ مسجد دے وچ والی کیتا پیر رکھ تے ڈال رومال سائیں
ننگ لاج عزت شرم بھرم پردہ رکھو ستر چار کھوال سائیں
کوہ ہے پیر فرہاد بھر یاد کیتی پنج پیر ابدال کمال سائیں
شکر گنج فرید فرید پورا مار گنج قوں مار اٹھال سائیں
پیر سید جلال بخاری آچھی تینوں واسطہ جل جلال سائیں
وہ پیر مخدوم جہانیاں جی خادم پیر دی کرو سنبھال سائیں
کرو دھیر پنجے پیر پیر سندی صدقہ پنجتن نبی دی آل سائیں
پیر سخی جے ہیں رانجھنے نوں پھر غیر دی کیا مجال سائیں
آئی دھیر مریدنی پیر سندی پنجے پیر عالی اقبال سائیں
ہیر ادھے پہے ڈوہٹی پٹے ٹھیک لاے جال جال سائیں
سوٹے مار کے لوٹکے چاہڑ دتی لوٹے لوٹے جو چک کلال سائیں
توبہ کرے تے ہووے قبول ناہیں پھیر اکھڑا ملول ملال سائیں
کرکے مار رقیب نوں چھڈ دتا نٹھا اوہ کے وانگ شغال سائیں
ستے جاگ اٹھے دھمکار سنکے پئی پنڈ دی وچ بھجرال سائیں
واہر دواہر کر داڈ ردا اٹھ نٹھا پچھے واہر لگی لگوال سائیں
چور چور کیلکے پئے نگر سید لوکاں سمجھیا چور چنڈال سائیں
مارے کوئی سوٹا موٹا ویکھ چھوٹا کوئی پٹے ٹٹے کوئی وال سائیں
سید بن مجھوڑے کیتونے ویکھ ٹھم جو ہونج مجرال سائیں

نال آپ دے لال وصال سید ہوسی شاخ نہال نہال سائیں
آکھے پیر بہالی تینوں سدے سید ہی چاہی رین سوہاگ وصال سائیں
جا کے پلنگ تے وانگ پلنگ بیٹھا مار مار نیول خیال سائیں
سجدہ ہی آکھی سنو غرض میری پیر رب ایزد متعال سائیں
ہیر لیں اوہیں دا دین رکھو ہوو دین دیال دیال سائیں
پنج پھیرے سید پنجے پیر دل کے وہ پیر کرہ و پرت پال سائیں
پیر لال شہباز شاہباز وانگوں سید ہی سید کر ڈال چنگال سائیں
سید استھ پائی ستھوں ستھ پائی کرامات وکھال ابدال سائیں
نالے پیر بہاؤ الدین سیلوں دیلوں دین یقین دے نال سائیں
ویلا وقت وہاوند اجاوندا ای ملتاں دی سید استھ ڈال سائیں
اجے ہیر نے پلک نہ جھلکیا ہی پلک جھلک وچ برق مثال سائیں
پلک چکو ٹر پیں لے ڈال ہے سید دین پیر سچے پہنچے ڈھال سائیں
ہیر پیر فقیر دی یاد سید ہوئی مار جو یار اسرال سائیں
گھڑی گھڑی گھڑی گھمیار جو بن گھڑی گھڑی گھڑیال سائیں
ادھی رات ہلی ویلے لوگ ستے سید جید انگلو پیا جال سائیں
مارے خوف سید اچلیوں لماک پیا چور وانگ گیا مار چھال سائیں
کیسے تیر تفنگ تلوار کسی موہنہ ڈال لئی کسے ڈھال سائیں
سید لوک واہر پیر بہر سمجھے بھانویں کرن مقتول قتال سائیں
آن خان جوان سبھی ادا کرکے سید اچاگراں سفال سائیں
تیر مار تترچھی لت لگی چیٹر لال کیتے رنگ آل سائیں
آکھن اسیں چوری چوری اپٹ ڈیہو چوڑی کرندا نہ چلہیا سائیں

ماروتخم حرام حرام موتی چھری نال نہ کرو ملال سائیں
سخت جان ہیر ہلکے سگ وانگوں اپر لگی نہ نال کال سائیں
نہنجر اجو ہو رواہر آئی ہیر انہیں آیا تیر ابال سائیں
بھاویں پت ہیر اچوراں کھیت کیتا کھیت جا کر دیڑ نال سائیں
بیلے بار بیلے بار پھری ڈھونڈ بال مڑ ڈھونڈ وال سائیں
ساری رات کھیڑ و سنے ہیر اچو پھری بھالدے بال مثال سائیں
مٹر باگ بٹا تیوں ڈرے ہیر اکھنے زمین جو نال بھوپنچال سائیں
آکھ جٹ جیتیا کتے گل کہو تساں گل گل پئی جنجال سائیں
نخجری جٹ مجھے پچھیں حال ہیر کشتی کشت قتال جلال سائیں
آکھے دساں ٹل چوراں دساں یاراں یا کہاں آنا کو کھال سائیں
واحد جانداں واحد جان آیا اوڑک آیا وچہ زوال سائیں
چھنیے وانگ دلبریاں ڈہیر آئے کھیڑیاں گھریں پنچال سائیں
ملت بھگت کہے ہیر گیت گنگا ہیر سدانند گوپال سائیں
لگی اگ جہی شہرت جاگ چھلی کجر تک چھلی چھلاں جہال سائیں
بجھی بچہ میں رنگ سنگ غیروں سداانند نند رانجھا مال سائیں
جال جال ہیر سال ماہیوال مہیوال طلبی ایسی سال سائیں
نزاں خصماں ظلم میری خصم رانجھے قحط سال وبال کال سائیں
فتح آباد جا ہیر جاگیر دتی اتی کھیڑیاں نوں دیر دوال سائیں

رسا پا بکلے کجھ مرداروانگوں جھپٹ جٹ آئے سٹ کھال سائیں
چور گور لگھور آوڑے کھیڑے کھیڑ ڈھال اوچھال اچھال سائیں
اجو کھیے اجو ویلا وقت ہیے جے ہیر بال فنا مینوں بال سائیں
یک بنھ جو ہند دیو جیم آہی دوڑی ہیر جوان اطفال سائیں
کوئی ہیر ہیر پاوئے سوچا نگران مارن ڈھال سائیں
پھوٹ تے کھال چوردا دیکھ چہرہ ہیر دے لین بچھان اوٹھال سائیں
اجے کھیے ایہ بدافعال ہیرا پائی الیس سنراعمال سائیں
قیل قال ہقال نہیں ٹال دیئی پائے متاں ہقال ہکال سائیں
اڑیا دس اڑیا اڑیا نال چوراں جھڑ پا کھال ڈھال ویال سائیں
اک دو تن جا بجھ جو ہوند تاں لی نہیں ساں تہناں دوال سائیں
پھٹ جٹ تہاں جٹاں ہٹ بدھ کیتی جنہاں سیے جٹاں اجٹ ال سائیں
اسیتھیں بعد ہیر طرف ہیر جٹی ڈٹھا پھر نہ چشم اوگال سائیں
ایدہر ہیر جٹی قدمیں لگ ہیراں آکھے مجھ مہیو مہیوال سائیں
شاد شاد ہو ہیر ارشاد کردے گل ڈال کے عشق داوال سائیں
نزن ذال کیدی آن جتیا نانی بن رستم بن زال سائیں
کیہا ہیر رانجھے دھروا ہو دینا کتنے مرے نہ نیر اوچھال سائیں
ہیر ہیر ہیر ج ہیر ہیں دیکھے گئی پیر ہیچے فرخ فال سائیں
فضل حل الحمد سود وساں نوں حال رانجھے خوب خصال سائیں

در بیان شمہ حال گفتن رانجھا و رفتن او سوئے جھنگ سیالاں با گریہ وزاری و نشستن او در ساند لبار حسب الوعدہ ہیر وآمدن برائے تسلی او پنج پیر و باز رجوع آوردن بہ بیان ہیر ال نجہ ہیر

ونا کھیڑیاں جدوں رانجھے جا عاشق سمجھ لئی تقدیر بیلی
حا آر کنے خار خار سینے سینے نال بیمار ظہیر بیلی

کدی کہے سیدکھیڑے کران بھڑکی کرکے وار تلوار شمشیر بیلی
پھر کہے کھیڑا لیکے منہ جاواں کارن ہیر ہوئی کرسن ویہر بیلی
اوڑک جھنگ سیالاں دی راہ لئی من بھٹیں آکھناں ہیر بیلی
آکھے درواں ایش درویش ہوواں کون جاندا حال فقیر بیلی
جا جا ڈٹھی ڈولی ہیر والی چاک خاک لبھے تلے سیر بیلی
پہنچ جھنگ سیالاں دی کول پہنچ ہیر آکھیا کسے نال سیر بیلی
سانولا ربرو گیا یار ڈیگر جگی سانقیر سٹھ کر نہ بیلی
اشکبار عاشق عشق بار اندر آندا ڈالکے لف زنجیر بیلی
میتوں میل وچھوڑیا رب تیتوں کیتا کھیڑیاں ساتھ اسیر بیلی
کوکاں عرش عظیم بھیں پار گئیاں اجے آہ نہ کرے تاثیر بیلی
کدی ہیر لبداد دایا پیا سیوں کدی دیا کریسی پنج پیر بیلی
پھوٹا ہدف مراد لمے تیر عاشق آئی ہیر مرید دی وہیر بیلی
گلڈے بلے پاجوں مس کسی ڈٹھی اجس کرے تاثیر اکسیر بیلی
مٹی تو رتھیں توڑ زنجیر تیری کیتی ہیر اسیر نصیر بیلی
جو جو جگت بھگتی سید نال آہی سو بھی دین بھگتا تقدیر بیلی
لکھ لکھ تسلیاں ہیر دلوں دہیر ہور کیدور حقیر بیلی
تویں کھیڑیوں ہیر بچا بچی تیری عزت اتے توقیر بیلی
بعد سال وصال وصول ہوسی اجے جاپدی اتھی تاخیر بیلی
عسرت بعد یسیر ہوسی ہیر تیری شہد بشیر شکر کھنڈ کھیر بیلی
غوث قطب ولی بھاویں نبی مرسل ناہیں خفا قضا تقدیر بیلی
لکھت پیشانی اڈرک پیش آئی بھانویں شاہ فقیر وزیر بیلی

کدی تخت ہزارے دی دھیان دہارسن رووے یاد کر ویر امیر بیلی
آکھے حب الوطن ایمان اسے پر وطن یار بہشت نظیر بیلی
وچہ ونجھلی راگ ڈراگ گانویں نالے وہن تانے اکھیں نیر بیلی
ڈولی ہیر انی آہی جنہیں راہیں گیا دیکھ والا نظیر بیلی
پیار راہ نالی کرے آہ نالے گیا واہ نالے نیر جیسیر بیلی
دنیا مطلبی کسے نہ بات پچھے ہی بات ضمیر ضمیر بیلی
دھوئیں نار ملنگ نشنگ بیٹھا کونڈ النقل چو کوٹ جاگیر بیلی
دوکھ یار تیرے دوکھیا لگے ناہیں مرض علاج پذیر بیلی
کوئی نہیں گناہ تقصیر ہوئی انیویں ماریا بے تقصیر بیلی
وناں وناں دی وناں دی ڈال لگراں ہتھ ڈالکے کراں نفیر بیلی
دستگیر ہوتاں کرو دستگیری دست دوست ہو دستگیر بیلی
آگھن پچھ جاڈول ڈال ناہیں چاہ ہیر اندر چاہ پیر بیلی
چھٹے چھبری اس جو تجبری امیر پہیر جیر نشیر بیلی
واردات جو ہیر دے نال بیتی کرن ہیر تقریر تقریر بیلی
پھر ہیر دا ذوق دا فوق کہیا ہور شوق سلام کثیر بیلی
جیں بیچ زلیخا امان یوسف ہتھوں مصر دی شاہ قطفیر بیلی
رکھ لئی جا آبرو تیری چھڈ خوف تے خطر خطیر بیلی
سچا عشق کچا دودھ ندودھ پانی ٹٹیں ویہ اجے خام شیر بیلی
لکھیا قلم قضا قضا ناہیں سنے قلم ہو قلم وہیر بیلی
لکھیا لیکھ لکھیا نہ پاس ہوسی ناہیں نال تقدیر تدبیر بیلی
ا کے بھانا کند تے پیر پچھے پہنچ پایا گئے وہیر بیلی

بات گھات سندی حل وات پچھوکٹھی ہیر فراقدی تیز بیلی   غماں نال ہتھاں ہلال ہویا چہرہ ہیر جویدہ نہ بیلی
وٹوں رانجھے دی کوئی نہ آیا قاصد خبر نہ پریک سفیر بیلی   ایسے ظلم نہ کسی نے سنے ویکھے جانے رب سمیع بصیر بیلی
باراں ماہ اس ماہ دی چاہ اندر کری ہیر دلگیر تحریر بیلی   حال سال فضلوں سال سال دسو اللہ الحفیظ نا اخیر بیلی

دربیان فراق ہیر ماہ اول یعنی چیت

چڑھیا چیت اچنت نوں چنت لگی چھولا اچل پیا اچن چیت رانجھا   اوہ ہر کھیت پھلی ایہہ ہر کھیت ہوئی ہندی ہیر ہی کھیت دا کھیت رانجھا
بھجن جو جو بھٹھ ہیں ہیر تیری بھجاں تپی تتی تتی ریت رانجھا   تدھ نال حید وکنی ہیت لگی پلک پلک نہ تے بیت رانجھا
میری شوہ ماہی ماہی وانگ بھاہی ماہی شوہ دی پڑھی اریت رانجھا   بنجاں ہیراں تارے انیں گناں تاری یار ہو رکھ پیار پیار ریت رانجھا
فال ڈال ڈٹھی کرم لیکھ چھٹی ویکھ زحل مریخ تے کھیت رانجھا   دسہر سہر دِتا تاہیں سہر دِتا توہیں ہیر ماری گھر دی بھیت رانجھا
لوہے وانگ تپایاں کھیڑیاں نے تیہو عشق جہی سٹی ریت رانجھا   دشمن نال مقابلہ بنجاں اوڑ درہ آ نوں نال ہو سو چیت رانجھا
کمزور دشمن کمزور سجن دونویں بہتھ ہو لی ہار جیت رانجھا   فضل شاہ توہیں تہیں عزت بیقی کھیڑے بھوت پریت سنیت دا رانجھا

درذکر ماہ دوم یعنی بساکھ

چڑھیا ماہ بساکھ بیساکھ ہو یوں لکھ سکھ لاکھی ونجار یا او   ویکھ واکھ ہکی کچرک کراں راکھی تینوں آکہہ تھکی میری پیا یا او
کانگ وانگ کھیڑا تا سنگہ تا سنگھہ بیٹھا ہیر تیر تدبیر اولاریا او   رکھیں ساکھ ہکی رکھیں ساکھ ہکی رہی ساکھ جاہی لاکھ واریا او
طوطی چشم سیدا چاہی انت توڑی ہیر اب توڑی مرن دہاریا او   دانتڑی دی واتڑی ہتھ کھیڑے دندی لا چاہی دندی ماریا او
گل ڈاہڈ کرے گل پوہی سیدا چیت کرن تے چیت چتاریا او   لائی ہار لایاں بھر بھر آن لائیاں پوہی نبھ سرتی کھوری کھاریا او
اک دکھ بھریاں دوجا عشق بھریاں چاچاتہ منوں وساریا او   ڈاڈھی قلم واہی ہو یاں قلم واہی آدین جھیڈ واہی واہی ہاریا او
شوہ شوہ اندر ڈوب دت گیوں وت ہیر نہ تاریا تاریا او   ہوئی کھیت دا کھیت سنبھال جٹا فضل فضل لکا لھلاریا او

درذکر ماہ سوم یعنی جیٹھ

جیٹھ جلیٹھ بلیٹھ او جیٹھ جائی کچیایاں سر سید کھیڑے پایاں ہیں   اک جیٹھ تائی دوجا جیٹھ تائی جو ہیں تتیاں تا پیاں تا پیاں ہیں
سر تے کانگ لوندی نالے سیٹھ لوندی وانگ بھٹھ بٹھیاں تپیایاں ہیں   اک تا دو تاں دوجا دھپیا ہر دو تا دو تا کرائیاں ہیں
گل جائی تے گل نہ جائے ہیر کارن گل دی گل کتائیاں نہیں   کدی ویکھ دی کھول نجوم انجم قرعہ ڈالکی فال کڈائیاں نہیں

کھول تیری پاندھیا لیکھ ویکھیں تتی لیکھ لکھا لکھائیا میں
روز حشر دی قہر دو پہر دسیاں شام شام دا نام دسیائیاں ہیں
پاہندی پندھ پیا جوشی جوش لیا پاہندی پاڑ دی پند پچھائیا میں

کوئی پنڈتا لچھن دی بیچن دسیں لاگی لگن دی لگن پرلائیا میں
نقش نقش برنگ دی گرد نامہ بلاں لکھ تعویذ بنہائیاں ہیں
فضل لامکان مکان دلبر بہانویں لامکاں ڈھونڈائیا میں

درذکر ماہ چہارم یعنی ہاڑ

ہاڑ ہی کراں ہاڑے تکڑی سمجھ تکڑی دکھ دے چاہڑی ہاڑ ہوڑا ہیا او
کھیڑی چیری ٹکے تدھ چیری ٹکے میری بانکیا چھیل سپا ہیا او
گندم گون جٹی کھیت کھیت آہیا وانگ کھیت گندم گاہی گا ہیا او
بھانویں توڑتی توڑ چڑھا توڑ ہی لکھی توڑ وہی توڑ نباہیا او
انگ مار رہا ہجوں انگ بار انگی ہیر چیر گلوں لیر لاہیا او
تیری خیر منگاں تیتھوں خیر منگاں خیروں خیر پائیں خیر جاہیا او

ہاڑ ہی پٹیاں پکیاں گھت پاڑ ہو ساتھ ساتھ پاڑ ہی پیار رہاسیا او
کھیڑا کرہی ساڑ ہو دوروں تاڑ ہی پیا بچھا ہی ہیر شکار نہ پھاہیا او
بناں ہیر دھیرج دھیر دا سن کھاں اسیار ہیا پلیت پتا ہیا او
سیلوادار تے لطف نگاہ رکھیں جٹی ہیر دی پیر لگا ہیا او
اک پندھ لکھاں دو جا سک لکھاں تیجا بھکھ بھکھیاں لکھ ڈاہیا او
فضل شاہ وانگوں تیرا فضل چاہاں کریں فضل توں فضل الہیا او

درذکر ماہ پنجم یعنی ساون

ساون پیا بدلیں بدلیں بندی بندی پئی لو اُچھڑا را نجھا
تلا سنجھ تو کلوں کھیل پیر انیر چیر کے ہیر تے ارا نجھا
پئی وہن شوہدی وانگ وہن شوہدی میری شوہ شوہ پار لنگھا را نجھا
ساڈے جی چلے اسیں جی چلی جی دی سنوں جڑ گل لا را نجھا
میرے وید حکیم طبیب سائیں دارو درد دوا دوا را نجھا
تیری پیاس نے داس اوداس کیتی کدی آبحیات پیا را نجھا

وانگ ندی دے ہڑ ہو وہن نالی نالے وہن نالے دریا را نجھا
پئی گھٹاں کالی گھٹاں ہس ہس ہیاں برس برسے دے مینہ وہا را نجھا
سیاں باغ گیاں پینگھاں پیاں پیٹ ساون جھوٹے ہیا ساون گلا را نجھا
چمک لشکارہ ہوکڑک کھڑ پائیدی نال بجلی کڑک ڈرا را نجھا
پچھیں آ بیمار دی نبض ویکھیں جڑیں گئی رسول فرما را نجھا
میرے اوگناں نوں ویکھ بھل ناہیں کدی ہیار پا فضل کمار را نجھا

درذکر ماہ ششم یعنی بھادوں

چڑھیا بھادروں بدلیاں دکھ فوجاں وہن لا لیا دکھ گھتیر را نجھا
ندیاں نیر گہنے دے دکھ سیک گہنے ہیں ہیر حیتیاں چشمہ نیر را نجھا
اک تانگ جٹی دو جا کانگ لو ندی کیتی کانگ نے کانگ ہیر را نجھا

ایدھر ہیر جھیم جھیم اودھر نیر جھیم کیتی نیر تی نیر دہیر را نجھا
چڑھ ہڑ وانگوں ہڑ گئے کھیڑے متاں ڈوب سٹن نیر ہیر را نجھا
ہیر اُٹھل مہانیاں لا کنڈھے تیر ہمیش کنڈھی گلوگیر را نجھا

واسی کویلاں دی پاسی کویلاندی کراں ویہر دلگیر الفقیر رانجھا
مچھر چپٹ مچھر وانگ گٹ ملاہی وہونی آگا فقیر رانجھا
پنجے پھسی صیّد پنجے پر لیکھے پھنیچ ہیر اسیر دی ہیر رانجھا

سوہری ہوں سنی سوہری ساہوری ایہہ خصم خصم خصمڑی اتیر رانجھا
گنہگار وانگوں لکھ وکھ ڈہوتی کوئی بھل ہوئی تقصیر رانجھا
کھنڈی مار کھنڈی اکھیر لو آنگ کھیڑی فضلوں ملیے کھنڈ کھیر رانجھا

در ذکر ماہ ہفتم یعنی اسوج

اسوج اساں اوداسیاں وسن لائیاں کھلی وسیں اوداسیاں دار ماہی
ہاہر وسیں اولسیں ملا آیاں ولیاں کر کھیڑے نمسکار ماہی
کھیڑے رہن کھیڑی اسیں گھر وہٹر ہے سیّد نال ساڈے سدا خار ماہی
ماہین گناں تاری پچھاں ونی پاہندی کدی پاہند یا موڑ مہار ماہی
ادھتوں آ ونا کسے نالیں ہینوں اپھی ماریاں ہیں گنہگار ماہی
کھیڑی کنگ پائی نیئیں ہرگ جھلا تو ہنیں ہرگ جھلا لا کنگ تار ماہی

میلے ویس کیتے کھلی کیس کیتے جوگن بھیس کیتے جوگن یار ماہی
جوگن بھوگن سوگن رکھ ولیاں سوگن روگن ہیں نہی بیمار ماہی
ہتھیں قفل کھیڑی پیتیں جاندیاں ہتیں جان نہ دیاں اغیار ماہی
شاند کہیے ہیر جھنگ جھوک پائیو ہوین یار بیٹھوں انتظار ماہی
ہیر دی جھنڈ پہنچا ہیر دی گڈ پہنچا بیٹھے نام ہیر دے ہیر دہار ماہی
فضل تدہ جوگی جوگی ہو رہیاں انگی انگ بھبوت ملوا ماہی

در ذکر ماہ ہشتم یعنی کاتک

کتیں کتناں ہنماں بھل گیا چرخ چرخ چرخہ ہاہیاں سائیاں او
گوڑھی رنگ آہی گوہڑہی رنگ ہوئی گوڑہی دوکھ دکھلائیاں سائیاں او
پیر بھلی اچھی پچھے لگ پچھے پچھے پچھ پچھائیاں سائیاں او
ہاہل ٹپدی ٹپدی چھلی چھلی جٹی جٹ کرائیاں سائیاں او
پائڑ پائڑ رہیا نہ سجھ سجھا لٹھ سجھ سکھائیاں سائیاں او
ہنجوں وہن نالی نالے کراں نالی نالے کھنڈ بچائیاں سائیاں او

پونی تنگ کیتی پونی رنگ کیتی پونی وانگ ونائیاں سائیاں او
کانی تند اوڑی لیکھ پاتی ایہو لیکھ لکھائیاں سائیاں او
سدھی لگے دل ادل پیا اتے ٹھوٹڑی لکھائیاں سائیاں او
منے بالکی بالکی خوب سیکے بال بال سکائیاں سائیاں او
گڈہی چاہڑ میری ڈور توڑ ہی توڑی کھیڑی آن کتائیاں سائیاں او
فضل وسات تلی میر ہانی پیتے بیت کھنڈائیاں سائیاں او

در ذکر ماہ نہم یعنی مگھر

مگھر مگر لگا خزاں کیتی ہری ہری شاخ نہال ہیرے
پلک پلک نہ لگدی گناں تاری بار ہی من سوال سوال ہیرے
خاک ڈال تھیں ڈال ڈال پھری دیکھیں قال گئی ڈال ڈال ہیرے

سینے دشمناں دی ٹھنڈاں نوں نال پائی ہون ٹھنڈک سال سال ہیرے
اچھے قول پائی ہوندوں کول پائے ہے رندلات گذری سال سال ہیرے
سنجو لال روداں ہیری لال ہے ہیر ہار رہا ہیر لال لال ہیرے

جتی عشق پٹی سر توں پٹی اساں رکھ امید وصال ہیرے
پائمال کر کے پائمال کھیڑا ہین جیہیں گائیں مال ہال ہیرے
جلی چال بندی ولی جان بندی چال ناہیں جا چال ہیرے

سجھوں ڈہال ہسٹی سجھوں ڈھال ہسٹی ٹھوڈھا ل مٹھی ڈہال ہیرے
سکھ سکھ یار الیو سکھ سارا بھلا سکھ یار ال ہال ہیرے
روگی راگ وراگ دہی ہی گانوان ناہیجہ فضل ڈوبی تدنال ہیرے

درذکر ماہ دہم یعنی پوہ

چڑھیا پوہ درند سیال پالے ہیر سیال جالی میاں رانجھناو
ناہیں سار سردی الیاں مار سردی کھیڑا الیکھ ٹالی میاں رانجھناو
سجھوں بالیاں ہالیاں گالیاں میں ہیر پھل گالی میاں رانجھناو
بھل اپنی گئی تے ہی تیری کتھے ہیر بھالسیں میاں رانجھناو
پیاری ہیر دولا کنیں ہیر والی بنیں چیر والی میاں رانجھناو
لیں چین نہ نین بیچین دونویں رین دین نالی میاں رانجھناو

راتیں کالیاں چالیاں کھڑاں ہال دی اچھی قول پالی میاں رانجھناو
سکے نیر ندیاں نہر بحر نالی برفاں بین نالی میاں رانجھناو
منجی ہی ترڑفاں من جی جالی جالی رین پالے میاں رانجھناو
کراں رات بھر بات بھر بات ویلی پیا جھات ڈالی میاں رانجھناو
اگے پال سنبھال توں لال ہیر کھیڑے چور کالے میاں رانجھناو
فضل کرم جھاتی کریں گرم جھاتی گوبی گل لالی میاں رانجھناو

درذکر ماہ یازدہم یعنی ماگھ

چڑھیا ماگھ ماگھی اشنان گیاں سیاں ہار سنگار لگا رانجھا
نتھ نتھ لیاں نینھ کر ہی کرہی سیتھ کڑی کرہی دکھ دا رانجھا
گھنڈی گل پانی آنند گل پانی شوہ شوہ پڑی کندہی لا رانجھا
بھادی نام ناہیں جپاں نام تیرا بیٹھی نام سمرن گل پا رانجھا
جینی پاڑ سٹی جچلی سانڈ سٹی کویں لعل ہیری ہیرے بہا رانجھا
کھیڑا ہس جھلی توڑاں ہس جھکی روندی ہیر نوں ہس بسا رانجھا

ہیر ہی یار دلبر دل پرچا تیرا کدی آ ٹیکے دل پرچا رانجھا
وانی دل اُالی تدھ ناسیجہ والی کینی گوشمالی گوشتی ارا رانجھا
کھیڑیں جدوں پنجھی پنجھی توڑ سٹی ست لڑی ست لڑی توڑ ارا رانجھا
بندی قید بندی پانی ہیر بندی لگا لیں نہ دہی لگا رانجھا
ڈلی لوک ٹٹے تن لال ٹی وڈی دوکھ وڈی دنہو لا رانجھا
فضل زر زیور ورنال سوہنے میری در آساں ورلیا رانجھا

درذکر ماہ دوازدہم یعنی پھگن

پھگن رت بسنت بسنت کھلی بس انت ہوئی بنسی والیاو
تیس سنگ ہوری ہوری کھیڈ رہی تدھ ڈھول ڈھولی بنسی والیاو
جھولی دو کھ جھولی ہی دکھ جھولی کھڑی اڈ جھولی بنسی والیاو

ہولی ہولی ہولی ہولی ہو رنگی رنگی انگی چولی بنسی والیاو
بہانویں سنگ گوپی ہار دیندی ہندی سنگ گوپی بنسی والیاو
ہارے سسن لولی ہو ہوں بولی کنوں ہوئی بولی بنسی والیاو

ہئی نچ ڈولی ڈانواں ڈول ڈولی سرتاپا ڈولی ونسی والیا او
گاہیں ہیں چرائیوں کا ہن نوں ہنسو کیہیر گولی ونسی والیا او

گوگل چھڈ بندرابن ڈھونڈاں راہداں بھجولی ونسی والیا او
ہیر ہیرن کے دہی دے کو کاں گلی گلی ٹولی ونسی والیا او

آئی چل گنگا جمنا جل بھرنے موئی ہیر بھولی ونسی والیا او
فضل شاہ گولی گولی فضل منگاں دوکھ دوکھ رولی ونسی والیا او

سبب انگیختن خدا و آمدن عروسی نزد ہیر کہ در جھنگ کتخدا شدہ و برائے پیغام بردن طرف والدہ او و گفتن ہیر کلمات فراق مالا یطاق یار دلدار رانجھا و تدبیر خط ذوق و شوق مافوق نوشتن

ہیر وینڈری نوں بار ان ماہ گذری آیا لکھ دکھاں دکھی دم واری
حسرت بعد ہیر کہیا سب سپچے غم ہوں لگے تم کم واری

وعدہ وصل حبیب قریب آیا چلے دوکھ دوکھا الم واری
اک وہٹری اسا ہو رہی ٹری سیالیں آئی ہیر دسا ہو رہی رم واری

اکھیں کھول کے ہیر نگاہ کیتی آکھے جیو آیاں جم جم واری
دیکھی ہیر دلگیر اسیر ڈبی پئی نیر رودی چھم چھم واری

آکھے دیہ سنیہوڑی پکیاں نوں پاہوں پکڑ بھاوندی تھم واری
بولی ہیر موئی ملپے گئے گذری کجھ سکھ نہ پائیا جم واری

ہوندی جیوندی تاں میری وات لیندی کاہنوں دیکھدی ایدم استم واری
دس پئی پر رب نوں نہ بھانی دس پئی کھیڑی حس جم واری

درد خواہ میں تاں ہاں اک کرو سو لکھی نام اللہ مہر الکم واری
رانجھا سانجھا جیند اہنوں دین مہنا ورتے اتے قہر ظلم واری

ہنجھ جوڑ سلام دعا آکھیں میری طرف تہیں جم قدم واری
لکھ لکھ تسلیاں ہیر ولوں کہیں اس بھری درد غم واری

آکھیں ہیر تیری اکھیں دیکھ آئی ماسی ماس ہویا ساک چم واری
سک ترک ہوئی اپر ترک رکھی کھیڑا دی رہیا لکھ دم واری

دم دم تیرا دم ماردی آکھی دم ماہی شاہی دم واری
رکھے امن امان ایمان تانی نالی گندہ پیچا چا بھم واری

لکھ دیئیاں ہیں خط حال تینوں طرف یار ہمدم صنم واری
پئے خط سینے کوسی خط سینے لیجا پاس میری یتیم واری

چٹھی ڈٹھی جے نال زبان مٹھی پڑھے یار بار چشم پرنم واری
جو جواب دیوی یا جواب دیوی لئی آویں توں اہل کرم واری

جلدی ٹریں او ڈیکدی اٹل ستاں کر عہد پیمان قسم واری
اتنا آکھ کے پھر منگا لیندی کاغذ اتے دوات قلم واری

قلم ہو سر قلم سیاہ خونوں کیتا خط سو وار رقم واری
لکھیا ہیر مضمون کثیر فضلوں اختصار اتے کردہم واری

نامہ نوشتن ہیر بطرف میاں رانجھا بزبان فارسی تجنیسی و دو معنے معہ ترجمہ وار سال پنجابی خواہ مرکب خواہ جدا نخواند مطلب یک نیست

مضمون خط بزبان فارسی

مضمون خط بزبان پنجابی

اول حمد بہر جیاد صانع کردگار صنعت کردگار رانجھا	لکھ شکر کروڑ احسان خالق کاریگر سب تھیں اپرا پار رانجھا

ہمہ نیست و نیست نابود گردد ہست ہست اُو اللہ اوار رانجھا
بعد ختم ختم المرسلین خاتم فاتحہ خاص بر آل ابرار رانجھا
من بعد ہر بار نثار سازم جان چار ناچار ہر چار رانجھا
اے یار دلدار غمخوار دلبر وفادار محرم اسرار رانجھا
اے ماہ روشن دی گل گلشن اہی سر درداں جو پیار رانجھا
ہمہ سال ہمہ روز ہمہ ساعت ہمہ حال ہاتھی کامگار رانجھا
ازیں پس کنیز کہ ہر سازم ذوق شوق مافوق اظہار رانجھا
خبر ہر دلگیر چہ می پرسی وائے فاتحہ خیر گذار رانجھا
خبر خیر تو آرزو دوارم کوست خالق لیل و نہار رانجھا
بسکہ حال زارم خوارم اضطرارم دیدہ انتظارم نرگس وار رانجھا
گویم راست خمدار چوگان زلف بر بود گویم گویم خوار رانجھا
کافر کافر گویند گویم آری آری ہر رگ من تار زنار رانجھا
تو زہر خدا خود آرا انجھا مردم باز آئی بچہ کار رانجھا
کھیڑا رابمثل آبرو اربر کش گیر دوار ہبند ہر دو وار رانجھا
کرد ہجر آنچہ کرد جگر داند باکہ درد گویم آشکار رانجھا
ہمہ درد گردم ہمچوں درد گردم ہمہ وقت کردم گرد سار رانجھا
ہمچوں لفظ دردم کو نہ غم خواندن دردم درد گرد و بار بار رانجھا
سینہ بریاں دارم جسم عریاں دارم چشم گریاں دارم ابر دار رانجھا
ہمچوں باز آمد سید باز آمد خواہد کرد چوں مرغ شکار رانجھا
بنفت گفت نہفت او سفت ما جفت پائے زدم صد بار رانجھا
رنج ہیر آزاد امداد آئی شید الشست فی الفور فرار رانجھا

کوڑا جگ فانی ہوسی انت فانی سدا ذات حیات قہار رانجھا
پچھے نعت محمد صلی اللہ علی او پر آل نبی سو سو وار رانجھا
ہیر گوئی گھوٹی صدقوں صدقے واری اتھوں چار یار اصحاب کبار رانجھا
دلبر پیاری پیارے سوہنے سارے سارے تاری تار زنار رانجھا
تیرے روپ سروپ انوپ دی سدا رہی بہار بہار رانجھا
سدا رہیں سلامت جان بیتی رشاد و نال مراد ہزار رانجھا
تانڈھی باندی ماندی رنبدی تاندی بہیں در تانڈھی لیں سار رانجھا
میری خیر کی خیر خیر سمجھیں پڑھیں فاتحہ خیر مزار رانجھا
تیری خیر دا خیر جے ہوئے چھوٹی خیروں خیر اہو درکار رانجھا
رین دین کردی اروز سوز دی پلک جھپک نہ پلک قرار رانجھا
گھونڈھی زلف سیاہ دنبال کہیں گھیریوں جکڑ گیوں سدا رانجھا
کافر کافر آکھن لگ آکھاں آہیو تاز تار دی تار رانجھا
آپ آپ تے پکڑ اوٹھاندی موئی پہیر کی لیں سوار رانجھا
گھاتی گھات لائی ہیر گئے گھات کان مار مار تلوار دیوار رانجھا
چھری اٹری فراق دی وچہ سینے ہر کون ویکھے حال زار رانجھا
درد مند دی درد و ندا درد دی کیتی درد بید ہو بیمار رانجھا
لفظ درد ہو دو الٹا لکھے کوئی تاں بید دبہو دے وار وار رانجھا
گی اگ نہ بجھدی ہٹری سینہ الجھیں وسدیاں گھٹیاں غبار رانجھا
دعا بار نبید او انگ باز سی ونجھی ہیر لئے کویں یار رانجھا
بھرم بھرم گویا اس بھری کیتی مار یں مار ہیر ار رانجھا
رنج ہیر بدو میری آن پہنچے نس گیا مردار ہو یار رانجھا

خلق شہر او را وز دانستہ کرد با تلوار فگار رانجھا
چونکہ پیش پا داشت پاش او را داد گردش دوار رانجھا
چاہ کندہ را چاہ در پیش آمد نظر غیر چوں کرد اغیار رانجھا
او کہ کرد با خویش یا خویش باید یا بد نیک کردار کردا رانجھا
باش بہر فہمید تو گفتم از نہ صد بار توبہ استغفار رانجھا
ما ئلم پس پس سائلم بے کس بر در بہ بارہ دربار رانجھا
دل برداشتی دل برداشتی چوں زکنار کردی بر کنار رانجھا
وائے بست پا بستگاں دست و پائم کرد ہجر پا جبر سنگسار رانجھا
ہمچوں کیسے وصال تو شیم پا شیم مست بے یار شاہ سر رانجھا
دل بردار از من دل بردار سعی آنچہ دارد مدار دلدار رانجھا
بہر مہر دستگیر پیر کامل خرقہ پوش شو مرد ابرار رانجھا
ازیں بعد بیا مبارک دشمن بہر ایں بے بہر لاچار رانجھا
ہر دو چشم اے شاہ بر شاہراہ ہست انتظار بزار رانجھا
آرزو ایم رو بتو بنیم ہیر خبر آخیر دیدار رانجھا
اختصار گفتم دو سہ چار کلمہ بتو آئندہ اختیار رانجھا
در دیار دادی در دیار دشمن بہر فضل قدوم بیار رانجھا

لوکاں ہنڈدیاں نے کیتا چا زہی مضموں سمجھ کے چھیڑ چکار رانجھا
پیر پیش آیا پیر پیش آیا انت برے دے برا وچار رانجھا
جھوڑ اہور خاطر کھا تر راہ کڈھے ہے کھوہا اس دی لئی تیار رانجھا
کردن خویش نے آمدن پیش آخر بہ بھلا جو جو کر تہار رانجھا
تیرے سمجھنے توں لیا نام نہیں تاں توبہ نام لیا ای اللہ دے رانجھا
دینی خبر دا خبر تاں بھیج مینوں تیرے دوار تے جھبکک بھکار رانجھا
او گنہار توں یار کنارہ ہویوں بھانویں چا بھلا پیا بیار رانجھا
میرے وس ناہیں ظالم مائیاں تے نوری ہتھ توڑی گنہگار رانجھا
پیال آب زلال وصال والا سینہ کینہ بندی ٹھار رانجھا
چھیت چا قسمیاں ساڈی دی چا لئی ہیا ک لبی تاں ہو ٹھیہار رانجھا
کسے گروہ دا جانکے نہیں چیلا آویں جوگ گیا نذ ابھیس دہا رانجھا
پھیر آ رقیب دے دیس جلدی کاہنوں چھڈیو منوں وسار رانجھا
انتظار دیدے تیری راہ اوتے پلنے بھدی کانگ اڈار رانجھا
مردی وار دیدار تے ویکھ لواں ناہیں زندگی دا اعتبار رانجھا
تھوڑا لکھیا من جانی بہت جانی اگے جویں مرضی سرکار رانجھا
جیکر پیار ساڈا دل کا تینوں کریں فضل دی نظر نثار رانجھا

بردن عروس نامہ ہیر در جھنگ سیالاں و دیدن او را انجھا را بوسیلہ بکران ہمسایہ و خط و پیغام رسانیدن و بار براہ نہمان و خواندن رانجھا نامہ ہیر را بزاری و اضطراری و تدبیر تحریر جواب نامہ

ہیر خط اوتے دستخط کر کے دستخط پھیر اوندی چا پیارے
منتاں ساہو رے جا ئیکے پھُل نہیں رکھیں یا دنہ مینوں بھلا پیارے
اک روز گواہنڈ تاں سد کڑیاں لگی پچھنے بھیج سیہا پیارے

پھیر لکھدی فی امان اللہ میرے سجناں چاہ پہنچا پیارے
غرض وداع ہو کے وہٹی گئی سیالیں لکھے خطاں نوں کتے لکا پیارے
آکھے کون کھڑا چاک رہے کتھے جس ہیر آہی ابتلا پیارے

کڑیاں آکھیا ہار دی وچ رہندا شہروں خاص نگہبانی دی وا پیارے
بھیس چھڈ فقیر سو گھا نلائی بیٹھا تکدا فی گھاتئی دا پیارے
کھیڑا ملک کڑیاں او تھوں اٹھ ٹریاں ڈھٹھا جا رانجھا باور پیارے
کڑیاں تسیں نہ سند وچار کائی جم جالتساں ایسے جا پیارے
تسوہر اپنے ہو ہر نے نتیوں ہوسی کنت بے انت جفا پیارے
کڑیاں ہیلاں چڑیاں گھراں ول ٹریاں مڑیاں ایتیاں بھجیاں نوں وہا پیارے
سنجھتی ٹھل گئی چھیل چھبر جتھے ہیر ہیر ہی دا بنر اپیسا رسے
آئیں ہار ڈھا ئیں کھلیاں کری کھا ہیں الہو ذکر دعا دکھا پیارے
اٹھ جاگ وے ہیر دی بھاگ ہاری تینوں کہے سلام دعا پیارے
رانجھے دی سینہوں ہے ہیر دسّی ویندی گوش گذار سنا پیارے
جن عید وار وسی خط رانجھے جن عید جاتا بھیجیا پیارے
نیک طالع نال مطالعہ کر لیا سمجھ سارا ماجرا پیارے
رانجھے واچیا خط جواب کارن رانجھے پھیر کیتی التجا پیارے
کڑتی چیر چیرہ دی لیر لاہی وٹی کاغذ خط سجا پیارے
کر کو جاہ گئی پھیر جاہ اُتے نال چاچوری بہنا چا پیارے
پھیر جوڑ سیاہ سیاہی کر کے چٹھی درد لکھی آشنا پیارے

جھیڑی روز پھیں ہیر لیگئے کھیڑے سٹھا جھل جھلا جھل باپیارے
ایہہ ونجھلی خوب جاجانی چل لیاویئے تدھ ویکھیا پیارے
اجل مدعا یاد انا ڈھولی ہس کہے کڑیاں والا پیارے
اک میں سیانی وو جانو نہہ سیالاں تنجا غیر تے جان خطا پیارے
چلو چھپاں مڑئیے پھیر ویکھیئے لیسا البا کون ایہہ مرد خدا پیارے
چوری بیٹھکے جھل کھوامڑیئے چوری خصم تحقیق نظر سچا پیارے
ویکھے کی رانجھا پیا وچھڑ گئی نام ہیر دا درد کما پیارے
کدی کہے جوبھوں ہنگی ہوت ڈیمں کدی کہے خدا ملا پیارے
رانجھے اٹھ کے آکھیا بسم اللہ مرحبا پیارے مرحبا پیارے
وٹی خط لکھ کے جیب چوں ویندہ رانجھے منہ کھڑا پیارے
جمیں خط کلیجڑے نال لا کے آکھے پیا ذرا خدا پیارے
کیتے خط فقط غلط سیتے پائی خط جو ہوں خدا پیارے
رانجھا کرے جواب لکھیدیاں ایہہ کاغذ قلم دوات کیجا پیارے
رانجھے تیر چھری پکڑ قلم کیتی لئی انگلی قلم بنا پیارے
چوری بیٹھ کے جھل کھوامڑیئے چوری خصم تحقیق نظر سچا پیارے
فضل شاہ دا گوں درد مند رانجھے چٹھی درد لکھی آشنا پیارے

جواب نامہ عاشق رانجھا بطرف معشوقہ ہیر بزبان فارسی معہ ترجمہ پنجابی خواہ مرکب خواہ جدا الگ مطلب دی خواندن واحد است

مضمون خط بزبان فارسی — بسم اللہ الرحمن الرحیم — مضمون خط بزبان پنجابی

اول آخر اللہ اکبر رب العالمین وجل شان دلبر
بعد حمد احد گویم نعت احمد ہست شان او شان قرآن دلبر
ازیں بعد خوانم بر آل پاکش صلوٰۃ درود عیاں دلبر

اپرا پار کرتار پسار کیتی ماک فلک تے خلق جہان دلبر
پچھے شکر ربی آکھاں صفت نبی جیندی شان لولاک بیان دلبر
اتوں آل نبی تے اولاد علی کراں جا نکے جان قربان دلبر

چاریار آئے یار متین محکم رکن دین اسلام ایمان دلبر
اے دوست دی مغز بے پوست گوہر دندان لبان مرجان دلبر
حسن حسین جبین ماہت دارد سلمہ المستعان دلبر
اشکپارہ فقیر حقیر پنجھا کشتہ سوختہ در دہجران دلبر
اشتیاق اشتعاق فراق سازم مکشوف ائے مہربان دلبر
اے بیا دیدار فریاد کردم قاصد داد نامہ ناگہان دلبر
بعد عہد بعید رسید نامہ ماہ عید چوں بعد رمضان دلبر
شاد شاد یکشادم نہادم بر سر چشمان نگران دلبر
اے ہیم بہر بہر حروف خطت کردم سر یکسر قربان دلبر
توبہ عید بیدا من بعید شد انسبت خاک چہ پاک آسمان دلبر
مجنوں ساں دروازہ سال گشتم پس گاؤ میشان بیابان دلبر
گریہ تر دلبود وای حسرت این زجان رفتی دا لکان دلبر
خانہ ویرانہ ہمچو ہیم خانہ بیابان زدم خیابان دلبر
خانماں ای جان برباد دارم رفتی شاد تو با حاسدان دلبر
غیرت آر بیار ہیں مار غیرت نایدم ذکر زبان دلبر
تو شوے بیدا شد اگشتی مبتلا من دار دستان دلبر
وائے طوطیم زود ربود از من گھڑ ہیچو گور بہ گورستان دلبر
ملک خویش کردم فراموش گردم ای لوطی تو تن عریان دلبر
قسمت ما نصیب حبیب خوا ہیم منیم ملک رقیب ویران دلبر
گویم باز چہ کار بملک دشمن حب الوطن ایمان امان دلبر
چونکہ آئندہ ہست قسمت اختیار من نیست عنان دلبر

چار یار نبی تھم تھم کھلے چھٹ دین سرور امتان دلبر
پیاری جان ہیر سارے ہی کان ہیر دندان دے موتی ہوٹھ پان دلبر
جند جان ایمان امان نالے رکھے وچہ امان رحمان دلبر
خاکسار نیاز اتار رہیا کشتہ تن تے سوختہ جان دلبر
الفت پیار ساڈا پچھ دل کولوں جہڑا اکھن ہوگیوں رواں دلبر
تیری یاد اندر مست ہو آہا قاصد خط دتا مینوں آن دلبر
پورے سال پچھوں ڈٹھی اج چٹھی عید جویں مومنان دلبر
سمجھ جا چکے واچکے پا مطلب چم رکھ اتے اکھیاں دلبر
کیتی جان نثار ہزار واری حرف حرف اتے میرے ہان دلبر
سیداس کتے چاک دا چاک سینہ نسبت خاک افلاک رلان دلبر
یاراں وچہ باراں باراں برس گذرے ہین پرسد مثل باران دلبر
ہوندا کوڑی کوڑی ہوندا ایہو کوڑی کوڑی بان دلبر
لگن باڑیاں اڑیاں تدھ باہجوں تیں ہل بیٹھا بردان دلبر
اسیں ذات صفات نوں ڈوب آئے تیں ڈوب گئے سانوں بچان دلبر
جیکر آن مینوں آن فال ایسے آن آن ونکھیں عاشقان دلبر
تینوں تخت لاواں مینوں تختہ لا دیں چھوڑ دیکھ کی لیکھ چھوڑان دلبر
میں نہ جھوٹ آکھاں مینان سمجھ تینوں کھیڑا پیا ملا چگان دلبر
حب الوطن بھلا ئیکے وطن تیری دہو آن مار بیٹھا منتان دلبر
اک جی آکھے کھیڑے دیکھ لئے ذرہ جی نہ ارمان دلبر
اک جی چاہے کھیڑیں کی مطلب ٹر چلئے دل گھران دلبر
اگے لیکھ نصیب نے سیتھ رہے حاجت ہو تہ کھن کھان دلبر

پس تو نه حال پرسید گاہی آنکه راز داران بکران دلبر
آه واہی مسافرم بے وطنم کس تمید اند بکیسان دلبر
اے بوطن تو وطن گذار ماندم تو بوطن رفتی دشمنان دلبر
وائے وائے افسوس برمن گریذه از زمین و زمان دلبر
آنچه راند تقدیر قدیر برمن ہیچ نیست تدبیر درمان دلبر
دوست مارا کردگار بس بس تو که دوست واہی ناقصان دلبر
وقت رفت ولی ہست وقت بے اطمینان وارم اطمینان دلبر
تو کنار دشمن ہسکن یار گلخن امتحان کردم امتحان دلبر
چبند جام بدام تو افتادم این چه بود کشتن کشتگان دلبر
گفت راست بفشین گمان انتهی آنادو ما وارنه خوصم زنان دلبر
خط شوق نفرسیس فائده چه تو که ذوق داری دیگران دلبر
پیش تو چشمان گریان بودن باید تو چشمان نقصان دلبر
تو که در مجلس شادی افتادی رفتی شاد شادان خندان دلبر
یادکن آن روز در من خوابکم که خود آمدی خوب خوبان دلبر
یادکن آن روز درون گشتی تو چه ساختی عهد پیمان دلبر
یادکن آن روز چه عهد کردی به دلبر و پنج پیران دلبر
یادکن آن روز که راند از من چه بیان سلطان اخوان دلبر
یادکن آن روز که خواست راندن بمن شوخی تو تیغ بران دلبر
آه وائے نصیب نه گشت ما را ہمه خوردن خار خزان دلبر
یادکن آن روز بر داشتم چون بیداد دشمنان بادگیران دلبر
یادکن آن روز که راند ما زده کهڑا الجیه بسان دلبر

پیسا تیرہاں نسے کچھ ورات نائیں سمجھی پوپنیا تو چه غلطان دلبر
شالا کوئی مسافر نه ہووے کہیا اساں مسافراں مان دلبر
یار پردیسی ہوئیں پردیسی دیسی کھرن دھرواس دلاں دلبر
حال حال ادیخیاں حال اآئی جو گذروا قہر طوفان دلبر
اکی رب ولوں اساں سر سہی کسے کہیا نہ کھول زبان دلبر
مان تان خدا انہیاں دا تینوں کھڑیاں دامان تان دلبر
ڈہے موتی ند اگیا کجھ نائیں سمجھ جاه اہو سمجھان دلبر
تسیں ساہو ہو مغرور بیٹھے کرکے چھڑ دتی دوستاں دلبر
کھل نال تیرے یار پیار پایا ہیچ وووہی ڈھول سوہان دلبر
ہا ہنیساریاں کو اریاں یار اں لا توڑ ہی توڑنه تو چڑھان دلبر
پڑ چا گھل کسے دل پچا نائیں دلپیر چا تینوں کھڑیاں دلبر
انگھاں نہیاں رووناں جانی انت اکھیاں ماں زبان دلبر
ڈولی چڑھدیاں ڈول ہی ہورہوئی گیا جا بھیں نادان دلبر
اوه دن یاد کر جو بغنے کھیت اندر تینوں کھیت کھتواں لان دلبر
اوه دن یاد کر جو تیرا لوچه ہکے قسماں کھاویاں چاقران دلبر
اوه دن یاد کر سامنے پنج پیراں کیتے قول زبان پڑاں دلبر
اوه دن یاد کر جو ساتوں چکندا تیری دیکھی پہر سلطان دلبر
اوه دن یاد کر جو سیدا خار کھاکے لگا مجھ نوں یار مکان دلبر
کھیلے بھاگ نہ ہی دیندا یار تینوں کہنوں شک کھد اجار سواں دلبر
اوه دن یاد کر جا ٹپا رگیا سروں کھانا ہی ماچھیاں دلبر
اوه دن یاد کر جو کھڑی پہنچ کھڑی یار مجھ بیمار دہکاں دلبر

قصہ طول طویل طومار دے مختصر گو ہم راز دان دلبر
کی کی درد نہاں عیاں کراں بہت طول ہوتی داستان دلبر

رہتی جان باقی آن ہم رفتہ خواہد بہر فضل چشمان گریان دلبر
فضلوں اخیر دی نزع دیکھے کریں مشکلاں ہوون آسان دلبر

در بیان رسانیدن نو عروس خط را بہ رانجھا از تر د ہیر شنوا ندن و نیز اشتیاق و جانثاری باز رجوع باحوال میاں رانجھا عاشق پر ہیر تاثیر

چاک لکھ کے خط نوں چاک کیتا اک کونیوں بہر اعلام بیلی
مطلب اتے تیر لگاون ڈوب بلبیھا نام ننگ ناموس غلام بیلی

بند کر نامہ لکھ سر نامہ پھیر بہر سندا لکھے نام بیلی !
خط دے قاصد رخصت کریں رانجھا کر کے بہت تعظیم اکرام بیلی

دیتی ہو رخصت طرف جھنگ آئی لٹک لٹک خرام خرام بیلی
چند روز رہ کے پھیر آئی پکے لیکے خط سلام پیغام بیلی -

ویٹی سا ہوری ہیر دی گھر پہنچی ہیر اٹھکے کرے اقدام بیلی
ظاہر کہے تیری پکے خیر خیراں لیکے چڑھ گئی بالا بام بیلی

جیوں خط لکال کے بیٹھ ڈٹھا ہی بیٹھ الگ مقام بیلی
پکڑ لیا نامہ دلارام ہیری آکھے اج پایا دل آرام بیلی

نامہ کھول سر تا پا مطلب سمجھ لیا بیان تمام بیلی
پھر کھول زبان پیغام دیندی وٹی بہت دعا سلام بیلی

آکھے یار تیرا ہو یا سک مجنوں تد دھا باہجہ حرام طعام بیلی
شام شاہ سندی جیویں شام لٹی تویں شام ہی تیرے شام بیلی

بولی ہیر تقدیر نے مار لیاں آئی گردش ہیٹھ ایام بیلی
کدی کھو ندی پئی قید بندی کدی دہر کھڑی دشنام بیلی

پھیر کہے انشاء اللہ ہیر بوسی تیرا انت کھڑی نافر جام بیلی
کدی ہتھ اٹھا دعا منگدا آکھے پئی صیاد دے دام بیلی

المکتوب نصف الملاقات سمجھو سینا وانگ جیھی درج لام بیلی
غرض رہی کردی بہت دیر تاکر ہیر دھو ہٹر نیاں کلام بیلی

ہیر خط جانی جز جان جانی رکھی وانگ تعویذ مدام بیلی
فضل شاہ ٹرکی طرف رانجھے دے گھوڑے قلم دی موڑ لگام بیلی -

در تدبیر رانجھا برائے فقیر شدن جہت دیدار معشوقہ ہیر قصد کردن لسمت ٹلہ گورکھ ناتھ بار اوہ گرگ کہ فتن از بالناتھ و رسیدن منزل المقصود

قاصد ٹور کے چاک غمناک ہو یا رہی وانگ واگ اڈ دلیا جی
ہتھوں خط نے بھی سینے خط پائے چیتا چمنی آن بہلیا جی

کدیاں کرے باہیں آ ہیں ماٹو اہیں آکھے ہیں کا نے سلیا جی
واند ہجار دور اڈ رہی گئے دیسوں سنجاں دیس کامنڈل اساں ملیا جی

انجوں وٹھ کے لومرا اڈ پئی دو کہ جہاں نہ ٹھلد ٹھلیا جی
لمبو بال کے بالکے عشقوں دے تی لائی اگ جھگی سر ٹر بالملیا جی

کھنے حق نوں ڈٹے بجا کے حقہ نہجار کڈہ تیری اساں ٹھلیا جی
چاپا چیت رقیب دے دیس وسے کرے کی دی پی دلیا جی

جانی نرق مہار نے کچھ دلبر عاشق جیت اداس ہو چلیا جی
پھیر کہے کھیڑے مینوں جان جا سن الیس بات کو بول نہ ٹھلیا جی

کوئی بھیس وٹا ٹکے چھل کوئی اوہنوں جا چھلے جینے چھلیا جی
بالناتھ لیرا گر و ہی دا تی خیر چل لئے جیکر لبیا جی

شاہ باہجہ نہ پت تے گرو باہجوں پونہدی گھت اس مت تسلیا جی
سخن جوگیاں دی دار وگیاندے سکھ لین کارن ساڈا ہلیا جی
نوڑے ایس بھانبڑے پا ملسی جلیندے ہیر کارن بلیا بلیا جی
دو کھا جیند رہی لے کے ہو راہی ٹلے گورکھ ناتھ نوں چلیا جی
نین لنگھ دریائے جھنہاں جہلم جا کے قلعہ رہتاس دا ملیا جی
ایسی نسی بجائی سنائی لوکاں رن و مرد سن نیر اچھلیا جی
بچھن ہار ہوئے آخر کار اُستوں راہی کاستوں چیت چلیا جی
کسنے گھلیا تے کتھے چلیا توں کون دیس راہی جتھی ہلیا جی
ہیں ہیں راہی ساڈی جان راہی سن وہن نسی وچوں ہلیا جی
ٹلہ خاص ہائے تن فرسنگ ایتھوں اساں نال حساب دے کلیا جی
جلدوں جا دیسیں توں سانتھی ویکھساں رہیں ٹالیا بھلیا جی
رانجھا کہے قسمت نال اساں آنا کسی سخن نہ بہیرا دتھلیا جی
عاشق مار نہیلڑا ابیھڑا اسی اوڑھ چلیا عشق بھلیا جی
ٹرپا ٹل کر کے ٹلے جا پہونتا عاشق عشق دا افضل دا ہلگیا جی

دربیان مشرف شدن رانجھا بخدمت گرو بالناتھ واستدعائے منصب جوگ وآگاہی آن جوگی از عشق ہیر و منع کردن از جوگی شدن

بالناتھ دا کرے دیدار رانجھا نوری صورتوں لئی پچھان سائیں
نمسکار کر کے ہتھ جوڑ کھلا کیتا نظر اٹھا دھیان سائیں
اکھے نال اشارت بیٹھ رانجھے گوشے جا وچھا مرگان سائیں
پاس بیٹھ کے لین ادب ہویا لگا ہر جی کی گن گان سائیں
وچ ذکر تے فکر دے محو ہویا تارڑے لگ گیا چشماں سائیں
سدھ بدھ جہاندی بھل گئی دو دیں آتے ساس چڑھان سائیں
لکھ وار لکھ لکھ آکھے جوگیاں والا جوگیان سائیں
فارغ ہو گئے ناتھ مراقبے تھیں ویکھے کیا رانجھا نگران سائیں
ٹر کے آگیا اگے آ بیٹھا کہیا مہربان ہو کے مہربان سائیں
رانجھا دست بستہ اگے جا کھلا کھولے پھر دوبار زبان سائیں
غرض عرض آکھے اگے بیٹھے تیری آس مراد بچان سائیں
تسلیمات کر کے رانجھے عرض کیتی سنو ناتھ جی حال بیان سائیں
جھوٹی عمر اتے والدین موئے بہیا وخت ہویا پریشان سائیں
ہکے جگ دے کھا ٹھگے دوار آیا خیر جوگ گروہ منوں دان سائیں
جیویں جگ جہان نوں تاریا جے تویں مشکلاں کرو آسان سائیں
کہیا ناتھ انا تھ نہ مریں جٹا جوگ روگ جو انڑی لان سائیں
چھڈ جوگ واہی منگیں جوگ واہی بھلے جوگ جوگ کرن سائیں
جوگ گدیاں ناہیں جوگ گدیاں تینوں واہی کر جا گھر دہقان سائیں
سوہنی صورتیں پیا سبا نیائیں بنڑ چوہدری دا مسلمان سائیں
بچہ جوگ کمان اساں نائیں جان جیوندے ہی مر جان سائیں
بل واہ جٹا بھانویں کھا حلوہ ادکھا جوگ دا چلہ کمان سائیں
موتوا قبل موتو ہو رہنا ایہو جوگیاں دا امتحان سائیں !!
دنیا دار نوں کویں نصیب ہووے دولت فقر مندی اگان سائیں
مدعا دہقان دا جان گئے آپ ناتھ جی سن جانی جان سائیں
پچھے رن دے کن پڑانا ہیں کہیا بچارہ ہو بچا بچان سائیں
پہچھ پھل کولوں تیغ نہ ن کٹھی تیغ نہ تن آمی پہلوان سائیں

جواب رانجھا باگورو بالناتھ

رانجھے آکھیا ناتھ جی کرو کرپا جوگ دینیاں ڈھل نہ لوڑیئے جی
جہڑا آس کر کے پاس آجائے کریئے پاس نہ پاس نہ توڑیئے جی

ٹٹے دلانوں جوڑیئے رب کہیا ہتھو ٹٹیاں نوں نہیں توڑیئے جی
پچھے رہندے کن پڑان دسو کن پائیے جی کن مروڑیئے جی

جانی جان تسیں جانوں دلاں دیاں جیکر پاک سچے جوڑ جوڑیئے جی
بیراہ وہن فراق دی پیا میرا بار لائیے بیچ نہ بوڑیئے جی

جیکر کجھ الودی بات سمجھو جوڑ توڑ وچھوڑ.... وچھوڑیئے جی
دوجا کوئی راہوں بھلا راہ پچھے راہ دسے ناہ جھنجھوڑیئے جی

دنیا دار جے آن در دار ڈگے ہتھوں کرم کریئے ناہیں کوڑیئے جی
سچی ترک تاں دیو جواب سہناں چیلے ہو رہ نہ مگر چموڑیئے جی

ناتھ ناتھ کی ہاتھ ہی ناتھ سائیں سینے سوال ناتھ تے لوڑیئے جی
سروں موڑئیے ناہ مدد دن ہتھ ٹیئے ناہ ملے دلانوں نہ وچھوڑیئے جی

گورو سوئی جو لین پچھان تہاں جہڑے لوڑیئے جیہڑی اوہ لوڑیئے جی
دنیا دار دے دوار فقیر جائے ایہو کہن ناہیں خالی موڑیئے جی

ایہ تاں خاص دربار سرکار جیکر گنہگار تاں بی نہیں موڑیئے جی
راجے راج محتاج فقیر اگے فضل شاہ بی لکھ کروڑیئے جی

جواب گورو بالناتھ بارانجھا

کہیا ناتھ انجان نادان مورکھ کہاں عقل شعور کجھ پیارے
سانجھ جوگیاں کی کریں بحث جیترا نہیں سگرڑ دانا پیارے

چل بی چل گوار طرار بہا نسے باتیں کر نہ ہر بھلا پیارے
سوہنا صورتوں توں بھرما ہوراں نہیں کسے کی کیا التجا پیارے

چاہا جی تو کسی سی جی بولے نہیں دو آرسی دین ہکا پیارے
نہیں کسے کی ہیٹھ پیت سے کیا جوگی رہن اتیت سیلیارے

یہاں عاجزی کی کر جوڑ مورکھ کہ جوڑ نہ زور لگا پیارے
بادشاہی کی ہمیں پرواہ ہے کیا دنیادار توں کون ملا پیارے

ہر کی بھگت بن بھگت بھگتا نہیں گور کی بھگت بھگتیا پیارے
نہیں جوگ بیلاں یہ تو جوگ فقراں مار ان بن سکا چلہ کما پیارے

سمرن نام سمرن منکے پھیر منکے ہر کو چھوڑ کے ہر گن گا پیارے
کینہ کبر تکبر خاک کر کے دل اکے پاک بنا بنا پیارے

اسکے بعد تیرے امتحان ہونگے دیکھ لینگے زہد ریا پیارے
جیکہ شیر تیرا کھرا کھرا ہو دیکھا پیچھے دینگے جاگ لگا پیارے

جون جوگ م جوگ ورد گی ہو گا توں جوگ ہی جوگ عطا پیارے
بیتا مات عمات ہو نہیں دہو کھا بیتا مات ہو تو کیمیا پیارے

دو جاتوں مسلمان ہم ہندو ہمرا دہرم اور کرم جدا پیارے
ریت پیت اتیت نہ جانتے ہیں جوگی میت کسکے آشنا پیارے

اس نام اسلام کی تابع رہنا ہیں غیر اسلام روا پیارے
پنج وقت نماز خدا پڑھ کر فضل مانگ لے چاٹ دعا پیارے

جواب رانجھا بابالناتھ

نیکی کردیاں ڈھل نہ لوڑیے جی نیکو کار ہندی للکار ناہیں
ہتھ رب حیات ممات دونویں ایتھے رہن دا اسدا اقرار ناہیں
جھگڑا کرے کوئی ہتھو ہتھ پائے دنیادار دے سرپیر ناہیں
پیا گل شیطان دے طوق لعنت جیہے کیتے سے بیا ہنکار ناہیں
الانسان سری رب کہیا انا سرہ بن اسرار ناہیں
اکھیں ملیں ہندو مسلمان تج ہیں توں دوہاں فرقیاندی کتار ناہیں
دوئی دور کرکے اکو دیکھ اکھیں سانبد کوئی چوریار ناہیں
اساں اپنے نال یقین ترناں جوگ دی پہ چلدی پیچ بھار ناہیں
انت بھلے دا بھلا خدا کردا بھلا ہیں تاں بھلا دسار ناہیں

باراں برس کا چلہ کمان دسو ایتھے اک دم دا اعتبار ناہیں
چلا چل تے اجل کی کیتڈری ہے فانی زندگانی دن چار ناہیں
ملی بلعم لعور غرور کیتا پایا غیر غیور اغیار ناہیں
پابجھ ذات صفات خدا باری کھڑا اوس جھیڑا گنہگار ناہیں
رب ڈھٹیاں دی لاندے پاس ہوندا کریبن پاس تے پاس لبیا ناہیں
مسلمان ہندو ہین دو فرقے پر اولاد آدم آدم ہار ناہیں
گھر دنیا داراں توں بھی جھنم لبا عار آوندی کوئی اوتار ناہیں
مطلب ایہہ بھی گورا نہ سدیا ہیں خواہش جوگ دی بھی میہا ناہیں
فضل شاہ فقیر توں قہر ہندا کرے قہر جس خوف قہار ناہیں

دربیان لاجواب شدن جوگی از جواب میاں رانجھا ترسیدن او از خوف خدا و مراقبہ کردن و شنیدن آواز ہاتف برائے جوگ دادن رانجھا

ناتھ سخن سن سن سنسان ہویا گوتھان چڑھے سل تیر سائیں
دلوں ڈول گیا ہور ڈول ہوئی داتا ڈول بیا ڈھہ گئے نیر سائیں
ہردم دا نہیں اعتبار ہردم مارے دم دے دم گنبیر سائیں
کراں مان گمان ابھمان متاں ہوواں وانگ شیطان آئے خبر سائیں
دوجا میں فقیر ہو دوئی دہاری بخشے جا میری تقصیر سائیں
ایس جٹ دے دیکھ نصیب بھلے پچھو جوگ جا کراں جاگیر سائیں
آکھے جٹ ہیر دے وارسے آڈ گا جوگ دے بن دی کراں تدبیر سائیں
ٹئی غیب تھیں ایہہ ندا ہاتف ناتھ سمجھیا نال ضمیر سائیں
آکھن ناتھ جی چاک دا چاک سینہ عشق ہیر کارن دلگیر سائیں
ہووے حکم تاں جٹ نوں کراں چیلہ جوگ بین دی کراں تدبیر سائیں
یعنی جوگ دے کے سوگ روگ لاہواں پاوے ہیر وملک دہیر سائیں

بول جٹ دے تھی گھاؤ وانگوں سینے دہا گئے تاثیر سائیں
دستر کھول تکبر بول بیٹھا بھانویں ہویا ناتھ فقیر سائیں
دماں دماں تے جو ترنگ لاگو ہر دم کھلی سرتے تقدیر سائیں
کنتھے گئے گورو دا گوردو ہیر موہے کل خاک خمیر سائیں
دم سادا نہیں وساہ ساعت نیکی کردیاں بری تاخیر سائیں
پھیر وچ مراقبے جا کیتی عرض درگاہ قدیر سائیں
تیر دعا دا ہدف مراد تے بھوند ناسن اے بشیر بشیر سائیں
تیرے وچہ امداد جھبھر انجھے کا رن پہنچ پیئے پنج پیر سائیں
سینہ ویکھ کر وسینہ لا مرہم زخم ہیلاں عشق شمشیر سائیں
ایہو جاننا ہاں جٹ گھات لائی صرف کارن جگہ ہیر سائیں
ناتھ کھول اکھیں کہیا رانجھنے نوں آ اُچا جی گنی گھبیر سائیں

بھلے ملدیا نوں سیہر دوا آمیوں للہ پیر تیری ماہرو سیہر سائیں
نا تھ پچھیا حال احوال مڑکے سبھے بیٹھ کیتی تقریر سائیں

مہربان ہووے جیں بال گورو لگا جاگ لاوݨ کھرے تیر سائیں
فضل شاہ جدوں فضل تاکیتا ہوئی معاف تقصیر سائیں

در بیان جوگی کردن جوگی رانجھا را و بُرده گوش در
بند چند کلمات پند سود مند اموختن او را

چونکا پاپ چونکے اُتے ناتھ بیٹھا مندراں مندرہ باہر منگایا جی
چیلے کار کردے گردے کار کردے ہدھونیاں دُھوپ دُکھایا جی

سد پاس بہایا رانجھنے نوں جو تاں پھیر جو فیر جگائیاں جی
وچہ کار وچہ کالبھایا رانجھے لگا کرن گورو وڈیائیاں جی

لاچیرے پھڑکے لاہ چیرے پھڑکے چیر کن وچ انگ کسائیاں جی
لمیں وانگ عطر عبیر بھنے پائے ڈُل سکھ میں ملائیاں جی

رانجھے جا کدی حاک دے وچہ بلی ماہیاں گورو گوسائیاں جھا سیا جی
روڑی بھوڈ لی کے سہا ملے مُنہ نے بیٹھ کیتیاں خرب صفائیاں جی

بھواں سیس دی ہڑی موچھاں من رانجھے گل سہلیاں وٹ پوائیاں جی
بھرڑکے الستر الحسطح کن باڈ لے کھنڈ الستر اجو کھنڈ ائیاں جی

سوئیں کھیڑیاں ہیر چھیڑیاں رنگ سوہنے کیتیں سند اعتدا پائیاں جی
خاک خاکستر سیر سر پائی آکھے لوڑیاں بابیاں سائیاں جی

حضرت عشق بھی سچ دے ہاہین حضرت کل کلاں کھڈاڈ دیاں جی
جیکر صاف تھیو مہر وجو کرکے صفا صفا اُٹھائیاں جی

لبکے نلم سمرن مالا گل پائی آکھے بچا جی کردو کمائیاں جی
چھوٹی وہی ہم عمر نوں بھین سمجھیں اُتے وڈیاں تائیاں مائیاں جی

رو کھے سکھے غم کے ٹکڑے کر و بھوجن کترگ کھانے نہیں خطائیاں جی
چھڈ جوش خروش خاموش رہنا بچا سچے بچن کہائیاں جی

دنیا دار دے سنگ تھیں سنگ ہےہنا سنگ مار کے سلگے بیاں بہاد جی
بچن ہوئی جو بچن دے متن تیں ل بھی جن ایساں فرمائیاں جی

جوگیاں جانی جوگیاں سند اتھاں نیک کمائیاں جائیاں جی
ہوئی اچھیا پچھیا منگ لئیں عورہ بھیک نگر گدائیاں جی

کوچے گلی الکھ الکھ کہتا لیناں لکھ جو لکھ بلائیاں جی
تابیت تابی تھیں حرمت رکھیں گھنڈاں دے لنگوٹ بچائیاں جی

گوری نار مٹیار لگا بیٹھے اوتھوں جاوناں ماگ گھسائیاں جی
رن باہجہ لڑائیاں رن جیتے زردہ اکھیاں چا لڑائیاں جی

جیکر گیوں کھبڑ بن بچیا رہیں گھاتاں گھاتیاں گھات لگائیاں جی
تیری ہیر پیائی عشق رکھیں جھل جھکیاں مون رضائیاں جی

کیتیت فقیر کدیں بھی کھولنا نا بھاوئیں تا نا دین سلائیاں جی
کوئی دے گالیں بھلا ہو کہنا دینا انھاں اُٹھا دعائیاں جی

جنہے بھیڑ بھوڑے بیر یاد کرنا ہوٹا بیٹا گورو گوسائیاں جی
جیتنا امتاں جیاد جیو فقیر نوں لائیں داغ کر غوائیاں جی

باتاں گیان کہ کے دہیان سمجھ بیٹا جو تیندہ نوں اکھ سنائیاں جی
فضل شاہ دے انگ جی سانگ پوری ہوس نعمتاں فقیر سوائیاں جی

دربیان شکر گذاری رانجھا از عطائے جوگ و نذرا کردن پند ہائے فرمودہ پیر خود و دعا خیر خواستن

رانجھا آکھدا منظور قبول سر پر کیتی آپ نے جو تلقین سائیں
غیر حق نہ غیر یقین کرساں جانوں اپنے نال یقین سائیں

جٹ جٹ تے ست توں رکھ لیسا ہور دین یقین متین سائیں
کوئی برا کہے اسنوں بھلا آکھساں رہساں ہو نگی لین اوہین سائیں

بھانویں چین ماچین لیجائے قسمت کدی ڈاسال نہ منتھی چین سائیں
وچہ بادشے شاد آزاد رہساں ہوساں ملک نہ پلک غمگین سائیں

بین آپ دے تھیں ہر نام دتی ہویا مہر مثال نگین سائیں
شہ مات کرکے شاہ مات کردی دنیا دار دے وچ فرزین سائیں

پایا جوگ میں جٹ نے بھل گئی واہی ہل تے جوگ زمین سائیں
آپ تخت ہزارہ لکارہ سمجھو بھانویں باپ سی تخت نشین سائیں

کسے ملک جے موت آ بھی گئی کرسی کوئی تجہیز تکفین سائیں
ہور گودڑی ہے وچہ درکار نا ہیں گودڑی ہو پاس قالین سائیں

گرم لیف نہالیاں چھڈ تکیئے تکئے مل دھوئیں آتشین سائیں
ہور غیر دی سنگ کی کنگ پانی صرف بھلی ہے کنگ بین سائیں

ساجد ہیں جیہیں مہین کردے ہمنشین ہو کے صالحین سائیں
میری کنڈ اُتے آپ تھاپ لائی ... پاپ میرے تے خود معین سائیں

ہووے نال تاثیر اکسیر سونا لوہا لکھ جے کٹھن کٹھین سائیں
تسیں مثل پارس آئے ملی ہا سونا چاکیتو مسکین سائیں

جٹ گرم فولاد نے گرم کرکے کیتو نرم اوس تے لین سائیں
لکھاں شکر کروڑ احسان لکھاں کیتو فضل اُتے میں کرم سائیں

دربیان حسد کردن چیلیاں از عطائے منصب جوگ بمیاں رانجھا و سخنان بے ادبانہ گفتن با گرو بالناتھ

جیدوں رانجھے دی بھگت بھگی کیتا چیلیاں ان فتور سائیں
کہیا ناتھ جو مرگ انا تھ بھیا جویں جی چاہے توں کھور سائیں

منڈا خوبصورت ویکھ بھل گئی لیس آپ بے ہو نور دنور سائیں
گوری انگ تے رنگ نے بھرم ہی شیشہ سنگ کے سنگتے چور سائیں

جوگ منڈیاں نوں سوگ چیلیاں نوں ہو سو وچہ جہاں مشہور سائیں
یاراں سال رہی تیری چرن لگے اسے پر چرن نسا ڈیا ددور سائیں

بدل جوگ دی جوگ دیا انگ جیتی رہی کچھ نہ کار قصور سائیں
خانے وچہ خدا دا یار رکھیں بھلا رب نوں کدوں منظور سائیں

الٹی گنگ وگا نہ کنگ ہو وذرہ دیو جواب ضرور سائیں
منڈا حور مثال منظور ہویا واہ واہ آپ دا نور ظہور سائیں

صاف صاف انصاف تھیں دور ہوئی بات شرم دی نہ حضور سائیں
ملیاں دودھ ملائیاں کتیاں نوں ساہدا بھوجن جہاں مشہور سائیں

بالکے کن نہیں تاں رل نہ جاگی اسیں سکھی نے تسیں سرور سائیں
سک فضل ہی وڈیا اساں اتے ظالم قہر نے قہر کلور سائیں

جواب گورو بالناتھ با چیلیاں ناتراشیدن

درد جوگ دا ملے نہ بے درداں ایہہ درد دی نال نصیب دے جی
ایس نال کرو کھنوں بعض اللہ کیتی رب نے کرم غریب دے جی

میرا ایہ ناہیں کوئی ساک سکا تے تسیں بی ہنیں قریب ہی جی
منصور تائیں منظور ہویا جھوٹے لئے جان دار صلیب دے جی
قطرہ آب دے کے بلبلہ سپ گوشہ موتی بنے عجیب غریب دی جی
اک جاگدے رہو نا بھاگ لٹے ہار ہو دام تے دام رقیب دے جی
اک کرن مزدوری ناپوے پوری مالک ہر ہر دی ترتیب دی جی
بچا صبر کیتا روز خزاں اندر کھلی پھیر باری عندلیب دے جی

جھڑ کرے بیچا سوئی پھل پاوے مکھے ادب آداب ادیب دے جی
درد مندی باہجھ نصیب ناہیں دارو دفع المرض طبیب دی جی
اکناں باہجھ شفقت نہیں شاہی گرد اہی نہرا نقیب دے جی
اکناں ستیاں دی جگا موسے عجب کھیل کھلار عجیب دے جی
صدق دھار کے کرو دعا ہر دم وچہ خاص جناب مجیب دے جی
باہجھ فضل خدائی دی ہون ناہیں کسے دور نصیب حبیب دے جی

طعن چیلیاں اہل حسد با میاں رانجھا

کہیا چیلیاں سنیں قزاق جٹا ساڈا ناتھ انا تھ بھا لیو
کوئی دہوڑ مساندی دھوڑ سر تے جادو پایا گورو بھرما لیو
سچ پھل پینڈی قبراں جٹیاں جو کجھ لیو حسب المدعا لیو
باراں سال ساڈی سیوا سیوا چلے تدھ پلک وچہ سوا جگا لیو
صاف چیلیا ندی بن چیلیوں توں گویا مون [illegible]
گلاں مٹھیاں الیساں ڈٹھیاں نہ نال گل دی گلا کھسلا لیو

دھاڑا دھاڑوی بار لیچہ پایا ایں جوگ جوگ واگوں اگے لا لیو
ٹھرک ہٹدیاں دی لگی جوگیا نوں کر کے ناز نیاز بھلا لیو!
گنڈہی ناہ ند سال اک گھڑی اندر واگ گھڑی گھڑیال وجا لیو
چھل بلیا وانگ شیطان ہیں توں گورو آن وچہ آن چھلا لیو
جاہ متاں ساتھوں لیکے نقد جائیں جیہڑ گورو تو مج ہان پرکھا لیو
فضل شاہ بناری ٹھگ وانگوں گورو پلک وچہ ٹھگا لیو

جواب رانجھا با چیلیاں ناتراشیدہ

رانجھے آکھیا سنو بے ادب چیلے چپ کرو پاؤ نہیں ڈنڈ سارے
ہوو صاف تقصیر معاف ہووے نال گورو پیار گھیر کھنڈ سارے
گورو دی سنگت بناں ہر کے بھگت ناہیں ہنوں مقت دے ہی کرو کھنڈ سارے
کمکوں میکاد وسار آہی گھر بار زناں بچ انڈ سارے
سر تے چھائی پائی بھبھوت لائی بنج بھوت انگر کے جھنڈ سارے
اجے وقت ہے پیر دی پیر پکڑو متاں ہین بھرنے تساں ڈنڈ سارے
گورو نال اتشند کھنڈ کرو جان سجھ مرد مرن ہنڈ سارے

جیہی نیت ملے مراد تیہی اینویں ہوو نہ کرو گھمنڈ سارے
ایہ تاں بخشش گورو ملک مائی پاہیں جھڑ الیو تھیں تسیں ونڈ سارے
مچھی باہجھ نصیب نہ ملی ماچھی پائی جال سمندریں ہنڈ سارے
ایدھر تسیں رو واد ھر روون رناں جو جو کرائی بال رنڈ سارے
پیر کعبہ قبلہ اساں تساں ایہ قبلے ول کرو پیر کنڈ سارے
آوے نہیں یقین یقین کرو نظر آوندی ہو تسیں پھنڈ سارے
فضل باہجھ نصیب نہ خاک ملی کاہنوں سٹر دے پھرہ ٹھنڈ سارے

رواں شدن رانجھا از ٹلہ گورو بالناتھ ورسیدن در حدود رنگپور کھیڑیاں و ملاقی شدن باعیال و پرسیدن حال

رانجھے گورو تائیں نمسکار کر کے دھیان دھار کے ہیر سیال سائیں
ڈنڈا کونڈا الفی نغل ہو ڈھی لیتہ ستھ جمنہ تے نادر مال سائیں
جھول جھول کے چال ستان چلے کدی وانگ چلیتے مار چھال سائیں
سر تے سہیلیاں بھبوت مونہہ تے تلک لال ہتھ ماہی جال سائیں
کدی ہیر دی درد فراق اندر روئے نیر اوچھال اچھال سائیں
کدی کہے کوئی محرم راز ناہیں رہوت باقی دلدے نال سائیں
کدی ہتھ اوٹھا دعا منگے آکھے عاجز اندے پر تپال سائیں
جہڑی پنڈ جائے لوک ہون عاشق صورت ویکھ جوگی خورد سال سائیں
کوئی دودھ ملائیاں کھنڈ پیڑے کوئی پرس لیا وندا تھال سائیں
اوڈک جھاک کے منزلاں جا کھلوتا جو رنگپور نمی چال چال سائیں
دلوں کہے استوں کجھ پچھ لیئے نکلے ویرے حال احوال سائیں
کوں دیس کرے نگری کون لجا پر جا سوکھی یا دکھی ملال سائیں
نام پچھنے سبھی سمیں غرض ہی کیا یوں بن ٹہی فقیر خیال سائیں
ہر کسے نام زبان ہی یہ رکام ہی کیا صرف بھوجن امر محال سائیں
سنہ ہار نگسر نوں ہتھا چادہیر ہا کار یار دی وصل وصال سائیں
دیکھو عشق دا رنج وہار یار و چلیا کوڑ ہی دانا نوگال سائیں۔
کنہیں مندراں سندراں جھوم رہیا گل جب ہالا مالا مال سائیں
کدی کنگ جا دندا اشوق سیتی گاوں گن ہر کسے نال تال سائیں
کدی کہو رہا کوہیں یار لسی آئی ملک دشمن میرے جال سائیں
پھیر وی زنیلا جی تائیں آکھی جی ہوش سنبھال سائیں
پھیر کہیے جنہاں تقوی رب اتے رہن سدا نہال نہال سائیں
ابرو تیغ مثال ہلال آہی عاشق عید قربان ہلال سائیں
عاشق مست مجذوب محبوب آہی کسے نال نا منگی اجال سائیں
دور ول نظر پیا مینوں رانجھنے نوں اٹھ چار دا اک ایال سائیں
نیڑے جا کے آکھدا بات سنتوا ہو اومیاں چروال سائیں
لبتی لبتی جو دور ویکھ پرے اسکا کون سردار رکھوال سائیں
بھلے لوک ہون تسیہاں ٹھہر جائیں رین آج کی لبتر اڈال سائیں
مانگیں فضل مونھ سی پائیں بیٹھ چلی جلشانہ جل جلال سائیں

دربیان شناختن ایال رانجھا رابیان وعیان کردن سخنان بانجیمان نشان دادن از نام و مکان!

رانجھے چاک ایال پچھان آکھے نام فقیر نوں تکھ سلام سائیں
رانجھا ذات دھیدو نام آپ دا ہی موجو باپ صاحب اکرم سائیں
گھروں بولیاں بولیا بھابیاں نے آیوں گردش ہیٹھ ایام سائیں
دختر روشن اختر اسد ہیر ناہی ہو یوں ویکھ عاشق کامی کام سائیں
اسدے لئے پچھے باراں برس مجھیں یار چار ہو خوار خام سائیں
نہیں تاں خوب جانوں واقفکار ہاں میں کھو دسدن دا نام سائیں
وطن تخت ہزارہ حضور دا ہی جانوں ہور بھی حال تمام سائیں
ہو نا خفا ناہیں سچی بات کہیا چو چک پاس آ رہی غلام سائیں
ہیر عمر چھوٹی سادہ لوح آہی اوہ بھی پھاس رہی تیرے دام سائیں
پھیر مڑ کوار دی خوب لئے امت برا ہو یا اختتام سائیں

اوڑک چڑھ ڈولی آئی سنگ سیاہی دے جدواجیاں نال کام سائیں
یار ہی لائیگے گھوں لیجاونی نہیں راکے مار ہونند و قتلام سائیں
زناں نال پیغمبراں دغے کیتے کٹھے ولی شہید امام سائیں
سیتا لئی دسہر سولی سا سیتا کی آرام آرام
ہر ذکرے یقین علیہ لعنت اوپر قول زناں بدانجام سائیں
پچھے رن دے کن پڑا سوں واہ واہ تیرا اسلام سائیں
نس جا متاں کھڑی من پاون مفت مرینگا ہو حرام سائیں

جیکر پیا رنیہ اوداکار کردی چھری مار مردی نافرجام سائیں
ایسی قسم اوکھانی ناہ پیندی ماری شرم ہو پونگ شام سائیں
زناں حسن امام نوں زہر دتی مخفی نہیں جانے خاص و عام سائیں
راجے بھوج اتے ہو ارہتو ہو اتی دے مکھ لگام سائیں
آڑ ماریہ پھری ناہ ٹبر لوں گیو پاس جوگی گھوم گھام سائیں
اگر دھوت اسے بھوت بھبوت ملیو منی اوتار و سنجام سائیں
پوچھ قصل نوں بیچ نشار پچھے بجاویں دہ گالیں وشنام سائیں

دربیان غصہ کردن جوگی ازسخناں چوپان عیان ساختن اوشاں برائے نہان داشتن راز نہان

جدوں پتے بال نے ٹھیک ڈر رانجھا دلوں یادگیر پیارے
سات پشت دے ہمیں انیت جوگی رانجھا کون اور کونسی ہیر پیارے
ہرمن دل ہیں اسلئے بھرو پرمنڈل کی تدبیر پیارے
ہر دوار کا جو ہمیں وہیادل ہیں دیکھیں دوار کا کشن مندر پیارے
بندرا بن کلے جبکہ بن پڑی سیر کرینگے جوبن رگھبیر پیارے
لنکا رادن کی جو کہ ساڑ آئے کیسے رام ہنومان بیر پیارے
گوکل متھرا کی من ہیں چاہ کریں کاشی شہر کی سیر بشیر پیارے
کرنے درشن چل اچنت پور لی چلنا چھڑ اچنت ہو ہیر پیارے
اسکے بعد بندری دیو کانگڑہ کی دیکھیں اوریتر ناپ تاثیر پیارے
روال سرپانی اوپر تیرتے ہیں جہاں تین پہاڑ صغیر پیارے
ٹھنڈی سیتلا کی آستان جاکر ٹھنڈا اسنیل کریں سیر پیارے
بابا کا چل پھل دیکھناں ہیں جبکہ چل نکلے کاشمیر پیارے
من ہیں اچھیا ہی اتنے ملک پھرنے لگے جو تقدیر فقیر پیارے

غصے سو کہیا ارے او پاپی کیسی یہ جھوٹھی تقریر پیارے
میلے کنب کے ہمیں اشنان چلے آئے نیر ساگر ندی چیر پیارے
گنگا جل دہاں تے گنگا جل نہیاں جمن جمن پر کھلو ضمیر پیارے
دنیا تیاگ ہم نے اس پرآگ ڈالی درشن کریں براگ اخیر پیارے
گیا گیا پھر تو کچھ ناہ پوچھو سبھ ہل بانٹیں بھوجن کھیر پیارے
دہلی دیکھتی نہیں لاچار ہمیں دیکھے بن نہیوں دل کو دھیر پیارے
کہیا ناتھ ہمری جگن ناتھ جاناں اسی واسطے پڑی دہیر پیاری
لاٹانوالی جوالا جی جا نہیں جو تاں دیکھ کر خوشی کثیر پیارے
منی کرن کی جا کر جو ہم دیکھیں بن آگ پانی بھوجن کھیر پیارے
وہ بھی دیکھنی نہیں ضرور ہمیں اپنی آنکھ سے لا نظیر پیارے
درگا جتی بھوانی کا بھوجن جموں چل کرینگے یاد اسیر پیارے
امر ناتھ کے بھی درشن دیکھنے ہیں امر ناتھ یوں ہے گوربیر پیارے
جدھر جا ہے اودھر جیئے جا جی چلاد چلکی کوٹ جاگیر پیارے

ایسا کون ہمیں ٹوک ٹوک کرے روک روک جاگیر تغییر پیارے
اگے آ اور نا ٹھگی اگیا کر بھولا آگیا ساتھ تقدیر پیارے
اتنا کہیا جیکے رہاں سی کھسک چلیا ہو بھلا ہو چلیں فقیر پیارے

بڑے مور کھ ضد چڑھا ہیں ویکھیں قہر فقیر کے تیر پیارے
ہنسا پھر کہیا شاید بھول گئی جاری معاف کیتی تقصیر پیارے
فضل شاہ انیت عشق ہمیشہ کس کیوں کرے آزاد اسیر پیارے

چشم نمائی کردن چوپان رانجھا را و نشان دادن از جمیع حالات عشق ہیر سیال

پھیر چشم ویکھال عیال کہیا ایسی لاف گزاف نہ مار جٹا
چھڈ دین یقین بے دین ہیں کون رن پچھے دین دار جٹا
جس دی کہیں جدا کردیاں بھانویں اکو صورت بھیڈ ہزار جٹا
تکھے شوخ تیرے نین ہین گنڈھی رسیں نہ ہیں چور یار جٹا
کی کی تیر تہاندی بھون بھون لگوں لعن نگا نک جو ویکھ مردار جٹا
ایسا کون گوار توں خوار جس نوں اتنی گل کہنوں آئی عار جٹا
چاہی جی تاں ہنی پکڑ اال پیادی مگر لگا سرکار جٹا
کراں چانگ اک آن وچہ آن گھیر کرنی مار مردار ناکار جٹا

مسلمان ہوکی ہندو بنے جوگی آئیوں ہٹھ خدا دی مار جٹا
بھیڈ بکری جدا جدا لوکاں ہیڑ اکار لیا واں مار چار جٹا
جتھے ہی لیں پچھان حیوان کیونکہ انسان نہ لیں وچار جٹا
دتی مت ہیں وت نوں وٹ پایا ایسا کون ہیں مرد گوار جٹا
اتنا اکھناں سی کجھ کجھ ہیر ہے ستھوں لگوں آکر ان تکرار جٹا
یار ہیر دا توں دلیاں وچہ ہماں سانوں چھلیں ہیں نکے ہوشیار جٹا
آوے جی اک ڈانگ امسلار دیاں تگل جان جو مکر مکار جٹا
ایسے برا کرناں مسلمان منظا ہوویں ہیں فضل دا امیدوار جٹا

درغضب آمدن جوگی و بددعا کردن در حق چوپان و گرگ افتادن در رمہ گوسفنداں و باز آماں یافتن او از امداد جوگی!

نال غضب دے ٹھہر ہر کنب جوگی اکھے قہر دا گرے پہاڑ میاں
ہووے حال خراب پامال ہوویں چلی ہیچ فقیر اکھاڑ میاں
بھیڈاں تر نڈیاں کہنڈیاں لاگے گویا تر نڈیاں ڈنڈیاں پاڑ میاں
رانجھا کہے عیال جا ویکھ ایڑ آن ہیوا عجیب دہاڑ میاں
ہیبا ناہٹیا یا مول استوں ہیا ہیت بگھیاڑ نوں تاڑ میاں
جو جو بکری نگڑی ہیر لیلی سجھ دا ہیر لیلی ستی دا ہیر میاں
بچھوں جٹ گوار نوں عقل آئی جدوں کم نوں لئے وگاڑ میاں
مفت چھیڑ فقیر نوں ہڑہ پائیو چاہی ہو رنکھیر نکھاڑ میاں

غصے نال دو نویں مستھ ہار ہوئیں تے کہیا غضب دیکھ اتار میاں
چھٹا تیر فقیر دی آہ والا ایڑ وچہ آپیا بگھیاڑ میاں
سچ کہن دنیا داراں کریں ہندی ستاں عاشقاں نوں چھیچھاڑ میاں
ویکھے کی عیال بگھیاڑ ظالم چلیا مول سمول ادجاڑ میاں
اوڑک آ فقیر دی پیر پکڑ ہی رکھ لئیں سائیں تیری آڑ میاں
بھلگیا گوار بے ادب ہویا داہن لگیا نوں ناہنگ جاڑ ہیر میاں
کہیا ہس فقیر نے سن بالی جا تاکی توں سمجھ کراڑ میاں
اد ٹھ کھلی فقیر بگھیاڑ تائیں نال کتنے کٹ کی جھاڑ میاں

ایہہ لیا بچا نے ہیر ہار جھاڑ دتا جاڑ واڑ ہیساں ۔ ففضلشاہ فقیر بچھاڑ دی جھگی بال عیال دی ساڑ میاں

عفو تقصیر خواستن چچیاں از جوگی و گفتن کہ رانجھا مثابہت با صورت حضور شت و اسیر معتقد فقیر ست و از فراق او جان بلب دارد و شبایدید

کرامات تیتھوں ڈٹھی ویکھ ہائی آکھی قبلہ جائے پناہ سائیں ۔ بھل گیا تقصیر معاف کرو بخشو بخشنہار گناہ سائیں

پھیر کدی ناں نال فقیر اڑساں اچھا پا چلے ہینوں راہ سائیں ۔ کیتا قہر پھیر بھی قہر ہوئی نہیں تاں ہوندڑا مال فناہ سائیں

تیں لامکان دتوہیں والی سارے جگ نبتو بادشاہ سائیں ۔ اکثر صورتاں اک تھاں ہندی ہے تیں ہینوں گذریا ہسی اشتباہ سائیں

بھو اجھاڑ کے سٹھ وچھاوندا اوپر بیٹھ گئی ظل اللہ سائیں ۔ بھرے مٹھیاں مٹھیاں کرے گلاں گلاں کرے عیال نگاہ سائیں

دلوں کہے ہار رب بھلا دی ہینوں ایتھاں خلق رانجھا ماہی ماہ سائیں ۔ جدوں سمجھیا خوشی تے ناتھ آئی نال عقل دی کرہو نگاہ سائیں

آکھے ناتھ جی تسیں کیوں خفا ہوئے نام ہیر دا لیاں عالیجاہ سائیں ۔ پوچھو ہیر کی ہے فقیر اوہ بھی بائی بار دی چاہ نے چاہ سائیں

ہنجی پئی بیمار جس روز سیدا آندی سہیریاں نال بیاہ سائیں ۔ رانجھا ہا تاں اُسدی زندگانی نہیں جانیوں حال تباہ سائیں

چپ چاپ اکو تاب یار پڑھیا قفقی تیل دا جیہی کڑاہ سائیں ۔ ہیر ہے چن تے چھپایاں چھیاں نی لگاہ ہاں نوں گمسن سیاہ سائیں

زلفاں ہار ہوئی واگوں لج گیاں دم آخری ہے دم شاہ سائیں ۔ تساں جیہی صورت آہی رانجھنے دی اسدا ہیں ردخواہ سائیں

جیکر اج ہوندا ہیر ویکھ لیندا شاید مری ایہ بی افواہ سائیں ۔ رانجھے ہیر دی مرگ دا نام سنیاں ہنجو ڈگل گئی موہوں آہ سائیں

پانی کیہے جی آپ دا نام رانجھا کیوں نہ کہو ہینوں اد گاہ سائیں ۔ ہیر مرن جیون تیرے نال فضلوں شاہد رب رسول گواہ سائیں

دربیان افشائے کردن اسرار نہاں میاں رانجھا پیش چوچیاں و مبالغہ کردن او در اخفائے اسرار زوالسر بہ عجز والحیا

کرکے ہیر خندہ پھیر رو رانجھا آکھے سن توں ہار عیال بیلی ۔ قسمت ہر دی الٰہی ہاں رانجھا چاہی ہار خواہی لولیاں بیلی

عشق ہیر بدلے الیس حال پہونتا آیا کوڑی دا نالو گال بیلی ۔ تیرا انتا لکھ احسان یار ناہیں شاں کسی نوں حال بیلی

مردجان تینوں بھیت کھولیا ہیں تساں رکھناں جاندیاں نال بیلی ۔ اک یار دا چھپات نہ بات جاہاں صرف پاک فیدہ السجمال بیلی

پردہ کج لیندی نیک مرد مرداں ہا یا سمجھ کے مرد سوال بیلی ۔ شاید کوئی تیرا یار غار ہو وے کہیں حال ملال کنگال بیلی

اگے اُسدا بھی کوئی یار ہو وے کہیں بھیت چھپاں محال بیلی ۔ بار بار آکھاں عرض فرض سمجھیں صدقہ پاک رسول دی آل بیلی

مثال کسے پیارے اگے دس دیویں ذرہ انتاں کس خیال بیلی ۔ من کتم سرہ نبی کہیا حصل امرہ جانیوں سال بیلی

یعنی بھیت جو مرد چھپائے پائی ثمرہ مراد فی الحال بیلی ۔ بھیت رکھ صندوق قلوب اندر خفی لعل مثال رکھوال بیلی

اوپر قفل دہان دا ہیر لگا کنجی رکھ زبان سنبھال بیلی
رکھ صدق انشاء اللہ چل کرساں نال ہیر سیال وصال بیلی
اکھے ہیر سیال او وہال ویساں اکھے میں ہرساں پنج کال بیلی
اسے ہیر ہوسی صدق یقین ہووے قسم کھاہ اندر دستعال بیلی

ساہے نپیاں نپیاں جوگیا نہ ہے چھپے رہیو جی حال پلال بیلی
گلی گلی الکھ الکھ کہیاں لیاں لکھ وچوں لکھ لال بیلی
داڑھی رنگ دی شرم نجیب دال تیتھے ہے یقین کمال بیلی
فضل شاہ انشاء اللہ ہوں وشا ہوں میں سرخرو فارغ البال بیلی

قسم خوردن چوہان پیش جوگی وتسلی یافتن رانجھا وا رسیدن ہیر بیروں شہر رنگپور !

باہوں پکڑ عیال رانجھیڑیوں آکھے دیندا توں بھرا رانجھا
مخفی بھیت صندوق امان تیری رکھاں غیر نفیں بھیت نہ چھپا رانجھا
مشکل بھیڑ اندر مینوں یاد کریں تیتھوں جانوں کراں فدا رانجھا
اٹھ ویر نہ کر جا کے ویکھ دلبر جاہ لا جگر لگے دا رانجھا
بستر بنھ فقیر تیار ہویا لکھ دسے عیال دعا رانجھا
جوہ رنگپور دی وچہ جا وڑیا اگر دھوت بھبوت لگا رانجھا

جچر جان نہ بھیت عیان کرساں ڈاہڈا منہ نہ خدا رانجھا
لکھ اہنویاں نہویاں نال مرداں کوئی کرہے جو ولکھا رانجھا
سچا قول اقرار زبان جانی ہوندہی نہ کراں خطا رانجھا
پیار ہیر دلگیر نوں ویکھ جا کے اوہ بھی رکھدی ہے تیرا چا رانجھا
عاشق اٹھ کھلا کیکے یاد اللہ پیار رنگپور دی راہ دھار رانجھا
ڈیرے کے کھرکس کیکے نام گوروڑیا ٹنڈ نوں فضل غبار رانجھا

دربیان رسیدن بگراں ہمنشیناں ہیر جوگی را کہ بر چاہ بود چہ از آب میکردند وخندیدن آنہا از دیدن جوگی و نظرا رت دریافتن او

اگے کھوہ تے گوریاں بھرن پانی ویکھ جوگڑا نیوں آکھن ہس سیو
کن پاڑ اسیدے نپ ڈہی خاک پیا گورہ چلا ودسے ویس سیو
اکھے کسے جو لیس ویا ابیہ بٹیا لٹ راج گیا آیا نس سیو
کوئی ویکھ گانی گل ہس آکھے ویکھو جو ہیں ساڈھی گل ہس سیو
کوئی کہے ایہ تاں گوپی چند راجا راج چھوڑ کے کرتو ہیس سیو
کوئی کہے جس ویہوڑ ہی چھڈ آیا ڈٹھا کی دنیا ایسنے ویس سیو
کوئی کھلی مالس آکھے ہوش کر ولیس بار دناہیں ٹھس سیو
کوئی کہے لا گو کسے بچہ دا جی جاسی جس جیون شہد تکس سیو
کوئی آکھدی ایس پرا پچھو پئے سر دیا نی جیکر لس سیو

پیدا ایسنوں کی سخت وخت پیا بالی عمر پیندی بھس سیو
جنگی بھلی دہی ایس روگ لایا ہے جوان آغاز ہے مس سیو
اکے کہے دو عشق فقیر کیتا اٹھ مرگ پیا چھاہی پس سیو
کوئی کہے ایہ سانورا کاہن صورت رنگ پاندا ایہنوں بھیس سیو
کوئی کہے اودھا لڑاکون کارن رناں ویکھا پھرد عیس سیو
کوئی کہے پڑھوایہ چور پھرداکوئی کہے فقیر بے کس سیو
کوئی آکھدی ذرا پرا پچھو نہیں کرو ناہیں الکس سیو
کوئی کہے پتر کسے چوہدری دا نپنڈ ارم کرداس لس سیو
پھر حال ہمارا انوں پچھ لئے جو ہے بھلے بابریدی امس سیو

کوئی کہے منہ اجھڑن جو گیا نیوں بھلیاں چھتاں نہ انہیں حس سیو
کوئی کہے جھگڑا اسنوں ویکھ پئے پکڑ لئیے کو توال عسس سیو
لگے نار دی نار نے مار ڈیا سولکے مار بولی بوئی مس سیو
کوئی کہے ایہہ تاں مسلمان نگری مٹھے پیا محراب سو گھس سیو
کوئی کہے اساڈی نین سن جھبر باں جا نیجان گلچھڑے دس سیو
کوئی کہے گل سہیلیاں ناگ کالے سنہ لا اچھڑے جان ڈس سیو
کوئی آکھدی پیرہا سنوں جان دیو گھو نہیں وچہ آکھدے رس سیو

کوئی کہے ٹھیڑو اسنوں ہیں ساں ذرہ گھر کسالے کس سیو
کوئی کہے چھیڑو ناہیں ڈگا لیس پھیر کی لیناں اہداکس سیو
کوئی کہے اسدے دیدے شوخ دسن وچہ تجلی وی کالی لس سیو
کوئی کہے گھڑی بھرو دیہہ کبھی تساں پا یا جی گھر مس سیو
کوئی کہے اسنوں کوئی ست دیکے گھرانول جا کرو والس سیو
کوئی آکھدی رب ناجھوٹھ کرے یار پھیرا کھا لبس لبس سیو
کوئی کہے بھجانویں فضا منتہ تا نال پیا لیساں اچھ دس سیو

نمسکار کردن ہیران جوگی رایہہ سیدن ناہم وتمام او بہزاد الاسہ چاپلوسی دلستان دا دن او درخانہ خود ساختہ و بخانہ رفتن بانجھا

اتنے وچہ سادھی آپ ٹکر آئی پانی بھر دیا ویکھ مٹیار جوگی
کہیا بھلا ہو دی سارا سکھی لسیو پھیر یں ویکھدے ٹک ستسار جوگی
کڑیاں آکھیا رنگپور کھیڑیاں وسدا رنگلہ موج بہار جوگی
ہن واپت سیدا جس تیتحتی دھیدو لیا کھس ہو یا گنہگار جوگی
کڑیاں آکھیا آپ دا دیس کہیڑا کوں دیس چھپے سیر دھار جوگی
درشن کرن ہر دوار کے دوار چھپے رہتے کھاری سمندر پار جوگی
دوکھ بھوگن ناتھ ہی نام ہیرا ہیر ہو کارسی ہر جی جی کار جوگی
جو جو چیز چالا کیاں کیہ دیاں ہیں سب بھرم پیاں ویکھن ہار جوگی
ہووی اکھیا تاں شیریں شیر لیاواں تہیں نیر نیو ٹھنڈا ٹھار جوگی
کھا چاہ کر نیر چاہ نہیں ادا شیر نہیں درکار جوگی!
کسے لگے نگری جا کر نہیں کہناں آیا مست کملا ہوشیار جوگی
اتنی بات بھی تم نہ گت ہے کینے تجھے سمجھ عمر کا پیار جوگی
ہاتھ کسو کے ناتھ کی ناتھ نہیں رکھیں آپکے ہاتھ وہار جوگی

کڑیاں آوندے ناتھ نوں دیکھ کہیا نمسکار جوگی نمسکار جوگی
نام نگر سردار کا کیا ہے ہی بھلا برا ہو دی پچھن ہار جوگی!
تساں خاص سردار ہی ٹھیرا جو منصب دار سرکار دربار جوگی
سنکے حق دی بات نوں حق جانے لگا بھلکے کرن گفتار جوگی
نام اپنا تے گورد یئو سا ئیں وسوان آوے سانہ اعتبار جوگی
بالن اتھ ہے نام گو سائیں سائیں بڑی اپنیچ والے اپرا پار جوگی
دنیا مالک املاک تیاگ آئے ہلی خاک ہو کر خاکسار جوگی
ویکھ گورو دی لال دی لال دیدہ وار و وار جانوں اوار جوگی
چھانویں بیٹھ جاؤ میدا اسد لیو بھوجن کرو پرشاد تیار جوگی
نگری الکھ جگا لیکے بھیکھ مانگیں بھوجن کرینگے قوت گذار جوگی
دنیادار مت آدرا کا کریں ہوویں طمع بیزار لاچار جوگی
بھوجن کیا اور نگر سیں چل دیا کن کسے میت اتیت ہیں یار جوگی
نمسکار کرکے کوڑیاں گھر اڑیاں بلہار بلہار بلہار جوگی

تکیہ دیکھ تکیہ کرکے بیٹھ گئی آسن رکھ تکیہ وسواں بہو گی

فضلشاہ عاشق چھپے رہن ناہیں ہئی پنڈ دیوچہ وچار جوگی

آمدن بکران نزد ہیر و بیان دعیان کردن حال و احوال جوگی خوردسال و وصف نمودن حسن و جمال و مقال گوئید

گھر آسہیلیاں گل کیتی ہیر سے ویکھ اچنبڑا آئیاں نی

آیا اک جوگی باہر نگر ساڈے کنیں مندراں سندلاں پائیاں نی

ستے سہیلیاں عجب بہار لائی گردے حسن جویں گھٹاں چھائیاں نی

کیسے رلے دا پت فقیر ہویا کسے گھروں تولے جٹاں ہٹائیاں نی

پچھیں رنج اسیں سبھے ڈھل گیاں دیکھ ڈور آوہدے بھابیاں جائیاں نی

کدی ناد وجائیکے یاد کردا توہیں توہیں پکار کے سنائیاں نی

کدی کنگ وجاوندا گاوندا اہی کدی تیلیاں گھوٹ سوائیاں نی

چھوٹی عمر تیر اساڈا ہاں پیارا گل گانیاں عجب سوہانیاں نی

ہیر تدھ نالوں سوہنا من موہنا کی بیٹھ کے لئے ڈائیاں نی

تینے نظر نہ کسے نوں لیا وسیں تعس بی ویکھ کے لیئن بلائیاں نی

کئی ترس ہوئیاں اوہس ترس ناہیں عجب ہنیاں گوروں ٹر ھانیاں نی

پانی بھر دیاں سان پنگھٹ اوتے عجب صورتاں رب وکھائیاں نی

گوپی چند نوں بی سوہنیاں چندر تیتھاں جھیے چند تے کوئی سوئیاں نی

منہ نے خاک ملی اہیر حسن سورج دیوا ابر وچ جیوں لوشنائیاں نی

اوہدی صورت ویکھکے سوں آوہی اینویں قسمت لیکھ لکھائیاں نی

کدی ہس پنڈ کدی روپنڈ لجر یاں یم اسنوں کسے لائیاں نی

بالی عمر کی آکھدی اس جوگی بیچ میچ دا گور وگوسائیاں نی

سنجھ اوسدی ہنسری کا ہن دانگلوں کئی گوپیاں اوس بھلائیاں نی

نکھ بھولی بھولی قدم سوہی سوہی چال ہنس تے مور سکھلائیاں نی

کنگن ہتھدے نوں ویکھن آرسی کی چھوکاں بیاں ویکھ وسائیاں نی

رنگ روپ انوپ بی تدھ کولوں تیری چھپیاں اوہن بھائیاں نی

فضلشاہ جنہاں نے ڈٹھا ہیر کامل کدی کتوں نہ کھا خطائیاں نی

شنیدن ہیر تقریر بکراں و تاسف خوردن بر حال پر ملال جوگی و باز فرستادن آنہاں را از بہر آوردن جوگی

ہوئی بکرہ کلیڑے ہیر تائیں آکھے سنو میری جند جان سیو

بالا ناتھ جوگی ہیں بھی ویکھ لواں لیا وچھڑے کوئی سیو

کوئیں پچھ کے اوسنوں بھیت لئے لیا جوگ کیوں عمر ناداں سیو

ایس کی گرہن لگا اوس چن تائیں ہائے ہائے قہر کیتا قہر جان سیو

جس ماں دا پت فقیر بنیا ہو نہیں تاں مرگئی جان سیو

جس بھین دا ویر اسیر گیا کردی وین بحیثیت حیران سیو

جنہاں ببلیاں ندا وچھڑ گیا ہی جگر جان رہے ارمان سیو

اکھیں ویکھیاں باہجھ یقین ناہیں پوچھو بیچ جی نال ایمان سیو

دام لئے نہیں تاں دیکے دم لیاؤ نال منتاں حلم زبان سیو

آکھو نور اسند نکھڑ پر سرلا اے جویں چند بالا آسمان سیو

ساج بھاگ نیا گ فقیر ہویا کھاد زہر اوس جان بچھان سیو

جھڑ ہی باپ دا پت سپوت رلیا سبھ ٹٹ گئے مان تران سیو

جس نار دا کنت چلنت ہویا ساری عمر رو رو پچھتان سیو

جلیندے یار دلدار دی کن پلٹے ہو جیوند جان جوان سیو

تساں ایہہ جدوں کنی گل کیتی گھٹی جان رہ گئی پیسران بیلو
دو کھیا ہے تاں ہیر ڈے کے دو کھڑ پھولاں وکھو دکھیا دکھ سنائیں بیلو
قدر پردیسی جانن پردیسی ہیں ہجی پردیسن بندیاں بیلو

جاؤ جاؤ فقی لیاؤ میں چرن لگاں جلدی مشکلاں ہوون آسان بیلو
قربان گئی جے ست جاندے پوچھا نہیں خبراں سجناں بیلو
فضل شاہ میلے جگ نے زندگی دے کل من علیہا فان بیلو

باز آمدن بکھراں نزد جوگی فرستادہ ہیر و اظہار ساختن اشتیاق دیدار فقیر عذر کردن جوگی نزد وعدہ دیدار دادن لوقت گئیر گردن

سیاں گیاں ل پیاں اگے جوگ گھڑی دی تاں ہیر سیال بلایا جی
آکھے سد لیائیاں بالا ناتھ جوگی جس نے جوگ لباس سجایا جی
تیس کسے دی کمی پرواہ رکھو اسے پر رحم بھی دوں سوایا جی
تیس پردیسی او بھی پردیسی جاہیا نور دسے حال سنایا جی
دیا کرم کرو دل نوں نرم کرو دھرم شرم تساں لے چھپایا جی
ہیر کھیر کو ہمیں نہ جانتے ہیں جن کا شوق ما فوق تنایا جی
جاؤ جاؤ ہمرے ہیر شیہ کہیا دینا اوسے تبا بتایا جی
تب تو ہیر فقیر کو دیکھ لے گی خاک سر پر ملایا جی !
ہر کو چھوڑ ہر سے نہیں پریت رکھیں ہمیں گورو نے ہمیں سجایا جی

اسان اجل بھلا دڑے گل کیتی اس سندیاں ہوش بھلایا جی
چرن دیکھنے آپ اس شوق رکھے تاں واسطے رب دے اپایا جی
آیا واسطے رب دے تسیں دینا ایہہ بھی جوگیا ند فرمایا جی
کرپا کرو تمے دین دیال ہو وڈھنگا دین چھوکوٹ بھجایا جی
کہیا ہس جوگی سنو جھات کہانی آرے کا سے فقیر کو تایا جی
پریم تار کو سمجھنے تار وو زخ سنگ ے نگ متال ڈھیا جی
گزرے چیر ھینے لگر کے آج جو تو او دھر چل لکھے سنگو بھایا جی
لیکن کیا دیکھن منہ جوگیاں کا جن گے انگ بھبوت لگایا جی
فضل شاہ اتیت ہیں پریت کس کے کاہے یا دی میں لگایا جی

باز پیغام رسانیدہ بکھراں نزد ہیر کہ از رفتن جوگی اسند نکھو و رکھیڑیاں و مشتاق دیدار شدن زنان دیگراں و پیراں و جواناں

کڑیاں گھر ہیں مڑیاں جو بات جوگی سبھ ہیر دے گوش گذار ہوئی
ایدھر ناتھ جی نے کمر کسا کسا ہے کچھ دلنوں طرفوں تیار ہوئی
پھیر الکھ جگا نکلے پنڈ وڑے کوچے گلی ہزار و چار ہوئی
جھوم جھوم کے چلے مستانے جوگی سندر مورتوں چال رفتار ہوئی
بھلا ہو بابو بھلا ہو بابو بھلا ہو بابو ایہو کار ہوئی !
کوئی سیم کنار حسین صورت لاہی ہم دے دے ڈر کنارہ ہوئی
کوئی ہس کے بھایا آکھے کرواچھیا جو دکار ہوئی

ناامید تھی ناامید ہی نا جوگی اونے دی انتظار ہوئی
توبہ توبہ ہیں کرنا دے جایو نے سن کے پنڈ وچ پکار ہوئی
زن مرد منڈ کڑیاں گرد جوگی وہٹے دھوم ہجوم بازار ہوئی
گلی گلی پھر جیاں لگے والا جد ہر گئے جوگی نمسکار ہوئی !
کوئی پھل گلاب جیہے کھڑ ولی دیکھ ناتھ نوں پھل پھلوار ہوئی
کوئی دیکھ کے شکر گذار ہوئی کدے بھی گھنا کوئی شرمسار ہوئی
کوئی آکھدی ناتھ جی کرو کرپا جیہوں مہر مل لادہ دی یار ہوئی

کوئی رنگ رتی کوئی انگ متی کوئی نیناں اتوں وار ہوئی
کوئی متھالیاں مریس لیاوندی سی کوئی گالیاندے گرم ساہوئی
کوئی دے گالیں چوبر سہن بھر داکسے خبر نہ چور چکار ہوئی
کوئی شوم صورت چغد بوم مورت ویکھ ناتھ ناتھ نیار آ ہوئی
خاطر یار دی بھیکھ بھیکھا جوگی پھر سدا او وارد وار ہوئی
جھتے کو ایاندی ڈار نہ ویکھے اوتھوں طبع فقیر اداس ہوئی

کوئی بھر مر پئی وڈی بھرم والی کوئی گل بی نال پیار ہوئی
کوئی ہٹری بھجے متھو وٹ پابری ارلو ہی لاکھی نار ہوئی
کوئی بلی مہٹری خصم نال لڑدی نال جوگی اَنت خوار ہوئی
بھیڈ چال رنا بالا ویکھ جوگی آن کرسہنس ہزار ہوئی
کدی کنگ وجائیکے کنگ پائے ایپر نار گھٹی نال نار ہوئی
فضلشاہ ایہہ طول فضول گلاں بھلے سو جو چھیڑے لختصا ہوئی

برادھاف کردن جوگی شہر رنگپور راکہ کسے در بیجا خندہ دہان وشیریں زبان ولغمہ سرایان نیست!

جوگی مس کہیا اجڑ ایہ نگری ایتھے گاوندی نہ کوئی ہسدیئے
کوئی ویکھ فقیر نوں کھنڈ کدھی وڈی لاج اوسنوں سسہر سدیئے
مس گل کرنی اکول رہی جتھوں اٹھ وانگوں اوٹھ نسدیئے
نالو رنگپور نے کتے رنگ ناہیں سو جنبیں ایہہ نگری جھاوتی بھسدیئے

کوئی ویکھ اتیت کھسیٹ پانجر جا بسیت وڈ ہسدیئے
کوئی گالیاں سالیا وانگ دیندی کوئی ناگنی وانگ ڈسدیئے
کوئی بعض رکھے نال جوگیا تد پیکے رہی نہ سا ہور وسدیئے
فضلشاہ ایتھوں ہونا کوچ بھلے پوتھی ایہہ نجوم دی دسدیئے

عبرت ساختن چند کبران از جو رنگپور کھیڑیاں مشاہدہ کنانیدن جوگی را ھمند اکبر ان اگر زنگ وبے ادبی جوگی ساختن سہتی جواہر سدا

دو تن کواریاں ڈھابیا لسندیاں سن اٹھن سن جوگی سن سانبیاں جی
باہجھ سنگ جوگی لیکے سنگ وتن آئن تنجہاں ول سہانیاں جی
چنن چرخے لگے پچھے لال پیڑے آئن وچ کتن ہان بانیاں جی
اک حسن دا کرن غرور ہیتا مغرور ہو بیٹھیاں رانیاں جی
اک کرن انگشت فرشتیاں نوں گویا اصل شیطان دیاں نانیاں جی
اک پان جو مصیا اک پان کھاو اک پانسا وچھرانیاں جی!
باراں فراتے سٹھ سنات آہی ہو طول فضول کہانیاں جی
کدے سنگلی ست کے شگن واچے کدی لوٹیاں بھرکے چھانیاں جی
ایس جوگ کر یدے آن گرد ہویا وانگ ڈار پریاں سلیمانیاں جی

اوجڑ آہے تے رنگپور کہیں اوجڑ چل تد دھڑوں رنگ ویکھانیاں جی
جوگی ویکھیا نیر سے سٹھ کبرا اپوا اپنے حال دیوانیاں جی!
اکو ہان جوان ہٹیار سبھے لپتان لیتے خور مانیاں جی
اک بھوان کمان کرکے مژگان تیر چلاندیاں کانیاں جی
اک چرخ چر طمبیا چرخے چرخ دی کے اکھن چرخ نو چرخ چڑھانیاں جی
اک رس دی یاد وکانیاں سن اک یاد دی ورد رنجانیاں جی
جوگی ویکھ کے رنگ ایہہ دنگ ہویا لگا کرن گلاں ہتانیاں جی
کدی بیٹھ مٹھ بھنداوے وچ جھوکی جو بیں فیل جھو کیلیاں نیاں جی
سبھے بانکیاں ہین کمار رلیاں سن چڑھے ہند تے فوج دا رانیاں جی

جوگی خوشی ہو پیر لسیا نبھا لیا رحج جو دیج روحانیاں جی !
کوئی کہے میں جو گیا وار گھتی کوئی کہے میں گھول گھمانیاں جی
کوئی آکھدی ایہ مکار جوگی رنتاں ویکھدا پھرے بیگانیاں جی
کوئی نانا ندر نیاز کرکے آکھے کرو سائیں مہربانیاں جی
کوئی کہے چاسے کوٹھاں مانیاں پرس وانگ پیر مخدوم جہانیاں جی
کوئی ویکھ مستاں مستان ہوئی آکھے جانیاں ڈالتے جانیاں جی
کوئی چپ چپاتڑی کتر لیسی نظراں ویکھیں مرگانیاں جی
کوئی آکھدی پر ہانوں ہانڈیوا ایہ تاں کوئی گوردو ہقانیاں جی
سہتی کوڑی سجناں وچوں شوخ آہی آکھے ویکھو ہیں بھکلانیاں جی
کہیا نابھا ناتھ اس ہاتھ ڈالی چھیریاں گوردے چلانیاں جی
آئی جی ہیں جیڑاں پھیرا سے پر بھلیا نہیں فقیراں قہر ماننیاں جی
احوکون جسے کو تل ایہ بلی لایق نال لپٹیاں تانیاں جی
سہتی نک چھنک کے اودھا آکھے ہمیں ہیں تے لبیں سیانیاں جی
اتنا آکھ چلی جوگی آ ویں ڈھٹرے کہیا تدھ نوں مار چھڑانیاں جی

کوئی چھیڑدی نیر وٹی کھچ لانگڑ آکھے گھور لنگو ر بنانیاں جی
کوئی آکھدی سچ ایہ پیر چھبوٹا کوئی کہے ایہ ناں خفقانیاں جی
کوئی روہ ہو کے آکھے روہ بھیناں جوگی لعنتاں ایہہ پرانیاں جی
کوئی آکھدی کنگ وچا جوگی اتے اسیں تیرے نال گانیاں جی
کوئی کہے ساڈے نگر آ گئے تے چا کیتیاں جج ابادانیاں جی
کوئی کہے جوگی دماں کارن جما باہجہ ہیں کھلی وکانیاں جی
کوئی گوکلاں وانگ سنگار کرکے مرگ بار پھاہی بیانیاں جی
جو جو گالیا سالیاں وچ جوگی چپلا ہو رہیاں من بھانیاں جی
آئی سدسے دی بھین چور آکھ کے اودھ توڑدی سہیلیاں گانیاں جی
اودھ کرن بے ادبیاں نال فقراں اوہ صل جانیاں ایہ پچکانیاں جی
کڑیاں آکھیا دیہی ایہ مہرا جو سہتی نام ذاتوں چودھرانیاں جی
سجناں آکھیا سہتی نہیں بھلیا پتاں لا نہیاں تے الہانیاں جی
جستے لسیں مستانیاں ہو رہیا ویکھو بند کھتیں باہر کڈھانیاں جی
فضل سر کر یستری پھیر بھیجے جوگی قدرتاں ویکھ ربانیاں جی

گذارفتن جوگی بروز دوئم درکوچہ بید الکھیڑا جہت دیدار وگلوگیر شدن سہتی با جوگی !!

رات رہی وار واری ہہرت کردے ویکھ لوک نجیب اصیل جوگی
عاشق باہجہ وکیل ولیس والی چلے یار ویکھن جان ہیل جوگی !
اڑ ٹانیکے باد وجاد تا منتر پڑھ کر گوراں دسے کیل جوگی !
پیری بھاری بیمار ہو مجی جائے وچ دھن ویکھے وڈیل فیل جوگی
مبدل لگنی سگے تدوں جالسیں سے ویکھیں ہتھ نیم بتیں جوگی
تینوں ڈکھی کی مرچ جگھاونی ہا اج ہو جاسی ڈھیل ڈیل جوگی

دن ودے سر ناتھ مر گر سے چو ملھی وڑے پیٹلی ہتھ زنبیل جوگی
وڑے مہر جو لجو وڑھی ناس سہتی ویکھدی کوڑی کوڑیل جوگی
سہتی کہے ویکھو نکیا بھونک تاہیں ہووے متاں خم ارظیل جوگی
ایسی سخت آواز کھنت بولیں ہو وے طبع علیل علیل جوگی
کل کی کھادی میرے آ نویں پھیرا آکھی کیتی اج تعمیل جوگی !!
کل تخنوں مجھ کڈھا ہوئی اج تدھ انگوں عزرائیل جوگی

جان جوان بھابی وچہ آہے پیو تیتھے عقل نہ قدر قلیل جوگی
سانگ بارستان کیوں بارشتی آہیوں سانگ نیکے وانگ بھیل جوگی

کل کو تل محمد بنایو توں تیری گدھا بن دی اج دلیل جوگی
مار کھاں پیریں مڑ کے آپ آہیوں کوتی گھلیا نہیں وکیل جوگی

تینوں مچ کہیا ستاں مچ جائیں اج گدھیا بخل بخیل جوگی
پھریں اودھڑو انگوں لڑاوندا تو لشکر بے مہار نکیل جوگی

اینویں سیواڈ لیکے سر پائیں کیوں الٹ ال اکیتوں مونہہ تے نیل جوگی
فضل لکھا تا دسی جاسین پھوکیا وے بچدی ناد پھوگے اسیر افیل جوگی

جواب جوگی با سہتی خواہر سیدا

جوگی آکھیا کو اسیے وٹ سیتی منہ ا بول نہ جوگیاں بول سہتی
تیری بھابی سوگی اتے توں سوگی تیرا وہدا جوگی کول ہتی

جیکر خبر ہوندی وہڑا وگیاں دا کاہنوں وندا ہیں سر بھول ہتی
لڑیں نال وڈے نال نا تھ ہریں متاں نکل جانے ہنے پول ہتی

جھلی یار نوں گلیاں پیہہ جھلی منہ اجوگیاں نال مخول ہتی
ہووے کام کا نہ جوگیاں ہتھیں جاکے ڈھونڈ کوئی ہمول ہتی

ٹھوجا مدتی نامراد ناہو کرنال مراد کلول سہتی
فضل شاہ جوگی جوگی ہور بہس سچا جوگیاں دا الول لول سہتی

جواب سہتی با جوگی

آدسے گنڈیا منا ڈیا لنڈ یا ٹے ہپند ٹلکھنڈ ا پکھنڈ ٹھگا جوگی!
رناں ویکھدا پھریں بیگانیاں توں نہیں آکھیا تو چہ حیا جوگی

اساں گھول پیتے گھول جوگیا تدر کھکول توں گھول وڈا جوگی!
نالے خیر منگیں نالے گھوریا ہیں سمجھ تیں توں کون بلا جوگی.

کوڑیاں کو لیاتوں یار وسنائیں نہیں تد ہنوں خوف خدا جوگی!
یار پیئے ہنے سنے ماں ہیری بھلیاں جانیا تہتاں لا جوگی

ویکھ ہنے کوئی ہیرا آوندا تی مریسیں قضا قضا نہ جا جوگی!
فضل منگ کے پھو قہر بارسیا ویکے قہر قہر نہ پا جوگی!

جواب جوگی با سہتی در مذمت زناں ہفت اقلیم بزبان ہائے مختلف ملک ہائے

دہریں بیٹنے گا اینو ڈیہو نی ایتویں پار مائیں آسمان سہتی
کئی بھٹیاں اٹیاں جٹیاں نم اسا لبھٹیاں ملیاں آن سہتی

شرق غرب جنوب شمال تائیں پھیرا ملک کتاں کتان سہتی
زنکار زناں اساں ویکھ لیاں وساندی جی سک پچھان سہتی

کل ملک جنیدی جنگی گدہیں رناں شہر لاہور جہان سہتی
ستا کی ملیں سپاہیا ماہنوں وکھیلیا کلیا پہاڑ ملان سہتی

اچھو کچھو لبر تلو گجر سارے پوٹھوہاں بار دلان سہتی
ڈیرہ ڈیرہ ٹکو جیہے سارے پیسے پھلوا رہے ساں ملتان سہتی

کتے دیکھ سائیں تاں وطن بیٹھے لاہن لہج گوجلیاں سہتی
کاٹھے بھیار سارے ولوکاں وٹھلوں عشق سندہ زنان ٹھگاں سہتی

گھول گھول گھتی جھیل جھو ہرا دزناں جھنگ سیال جیوا ن سہتی
کھیوا نند اپنے پیتی کدیں دلیں زناں یار سو بار بھلان سہتی

ولو دلو مدنوں کتھ لوز سائیں کاشمیر ناں چشم لڑان سہتی
یا علی انت طبیب قلبی عز بیاں زبان بیان سہتی
کمم ماتی ڈیرسی آئی ہیر دیری گڈ فرنگیاں جان سہتی
اسے ہوسیار وآکھاں چیپو لوریے آپناں پان کھوان سہتی
گاہڑی کر گئے کرے کیبس کر کے نگری دیہ بھاٹ تان سہتی
اسے پزندھ چھپی کہ منہیں ڈھٹی رن لڑے جو رن میدان سہتی
ٹل جاہ مراجی لوڑ نیئیں منہ اچوڑ نوں ٹل ہلان سہتی
جوگن ہو جوگن پلے ہار دیسیں جیکر لین جوگی امتحان سہتی
نام زن والو کی مزن دھردے ہوند قتل جے نیک تسان سہتی
جوگیاں جانی جوگیاں گلی سوتی مرد میدان مردان سہتی
جو جو کرن جوگی گتھول کرن جوگی ہو لول رلیں جے کریں ناں دان سہتی
ہتھوں منڈی ہنیں جو منڈی توں باد ہیں ترت فراسان سہتی

یہ کلا ارشاد غا خیر خیر الشیتو خوان نہ ناں دغا دان سہتی
بیا بیا جانم تو کجا ماندی زناں فارسی خوان سہتی
اُجی جان تشریف لاؤ دلی والیاں دلی ستان سہتی
زناں بانگری ہنگری ہنگری یاد ہو دپاٹ کے یار ویکھان سہتی
انیگ کرفی سکھ توانگ نے ناں بید شاستر خوان لان سہتی
تیرے مکر تکبیس ابلیس وانگوں بنی جاپدے ہمین شیطان سہتی
انی تجھ جوگی ہور ہیں دیاں دھور تجے دھوڑ مسان سہتی
نال گھت کے کٹ کے موہج کر ساسمعی نس گئی مار کھان سہتی
ان کیکن عظیم آیا تساں زناں مکار وے ستان سہتی
انی باوری شو خبا ناں تقراں کرن جٹیاں ہنیں ایمان سہتی
بوٹی جرڑی سی بوٹی جڑی یا جوگی ہٹ پٹان ستان جوگی
فضلشاہ ہیں ہفت اقلیم سندا نالے جاندا ہفت زبان سہتی

رد جواب سہتی با جوگی

چل دسے گھنڈ ٹھگ گھنڈ ٹھگ گانابیں وانگ بھوتی بھنڈ کھلار جوگی
جیا گل پیا ڈبا پھریں بھونڈ گھیں پا گھٹا ہو یوں خوار جوگی !
سنڈیا گریں بیگانیاں جانیاں تد بھانویں رن تیری ٹانکار جوگی
ننانا الیس لئی کریں نندیاتوں نار کسے نہ ترجھ بیزار جوگی
تیری تونبڑی نوں متاں بھن سٹل کے توں ہی جاتی جانتہا جوگی
کر کسے رلیں تھول ربلش متنا ٹھیٹوں ایسے جوگ تیر منسکا جوگی
بھرن سہیلیاں جوگ مدار تیرا جٹاں سہیا لیا جوگ مجار جوگی !
لیکے ٹنڈ توں ٹنڈ ورنیا بھونڈ اپھریں پنڈ ابھیکہ بھیکھا جوگی

لیکے خیر جائیں خیر تیندڑی ایڈے پیر نہ پیا لپسار جوگی !
بھنڈ بھگتیا لگے نقال ہیں توں لگے کسے چھپا لیا یار جوگی
دیس دیس پھریں خاک چھانداتوں دیس جو گیا ندی بھیس جوگی
ان رن دا کسے نہ نام دھریا آوے کول توں جٹ گولا جوگی
جٹ جٹ کرامنا داڑھی آیوں بھوت بھبوت سوار جوگی
چھڈ جوگ دا ہی لیو جوگ دا ہی مغت کھیت ہیلو لا کھیلی جوگی
حال گال تیرا اپنا جٹ متاں حال گال نہ لیں اتار جوگی !
کسے گل جے تاڑ تیار دیکھیں بھیں پیر لپسار کھلار جوگی !!

مورکھ بہت بیراگن قدم ہوئی بولی دین جو میر شکار جوگی !
حکم سوہی جو عمل دے نال ہووے حرف تمام فقیر دے چار جوگی
قافوں کرے قناعت بیٹھ آسن ہووے یاد خدا ذکار جوگی
صفتاں چار لاچار نہ اک تیتھے آوے ہیں تیتھے تینوں عار جوگی

آوے جاہ دے جوڑ اسے متھے گھن خیر تے خیر گذار جوگی !
نیئیوں فکر بھلا جہان والے کرے فقر فاقہ اختیار جوگی
رہئیوں رہے رضا خدا اندر راضی جئیں مرضی سرکار جوگی !
جیکر نہیں میرا اعتبار تینوں تجھ فضل توں سچ نتار جوگی !

جواب جوگی با سہتی

سن رے ناری ناری ہوتا ہیں ناڑی بیدی کی ہیں پچھان سہتی
کبھی لہر آتی ٹہر اُنکلے لوک بھلے برے آزمان سہتی !
معنے جوگ کے جاننا نادان ہیں جیہو جیہو لال تیسے مرجان سہتی
گانوں گز دے چڑھ کے بھوجن کریں آسن ایسی امر لاچار اکسنا سہتی

پات پھول کھا کے بیچ جنگلوں گزر کرتے ہیں ہم گذران سہتی
گوشے بیٹھ کے زہد کماوتے ہیں گور پیر کا جو فرمان سہتی
داوس اک دل کی رکھیں ہاتھ جوگی کبھی کام کی کام نہ کھان سہتی
بالناتھ کا ہیں بالناتھ جوگی فضل شاہ بھی جگ جہان سہتی

جواب سہتی با جوگی !

بادشاہ پر خاک نہ سوہ پلے ناہیں کم تساں ملنگ کھان جوگی !
وانگ جوگیاں دے نہیں ڈول تیرا تجھ جوگیا نوالہ جو گیان جوگی !
در بند ہو تو کوئی کیا جانے شیشہ گر ہیں گہ جو سر بیان جوگی
بول بول موہ ہو آپسے سمجھ لیسا بول بول ہی اکسے پران جوگی

منگیں گھوہ کے خیر بد خیر کوئیں وان مل جاوے آٹا نان جوگی !!
کوئی بات لسا گیاں ویکھاں بدھوا کے بدھوان جوگی
الانسان و محصنات جیہی کہیا نبی نے تحت اللسان جوگی.
فضل شاہ فقیر لوں پرکھ لیسے کھوٹا کھرا کر سخن سخان جوگی

جواب جوگی با سہتی

رب واحد لاشریک جیہا بادشاہ نہ با محمد وزیر سہتی
آل نبی جیہی حسب نسب ناہیں پڑا طاہر کرم تطہیر سہتی
ملک الموت جیہا کوئی پیک ناہیں غالب وانگ قضا قدیر سہتی
حکمت ناہیں لقمان حکیم جیہی تے وانگ سحبان تقریر سہتی
ناہیں علی جیہا سخی ولی علی بادشاہ امام فقیر سہتی
کعبے جیڈ نہ پاک مکان کوئی ثانی پیر بغداد دے پیر سہتی

نبی پاک محمد جیہا مرسل ہویا نہیں نہ ہوگ آخیر سہتی
صابر نہیں ایوب یعقوب جیہا تے مظلوم مثال شبیر سہتی
آفتاب جیہا کوئی گرم ناہیں روشنی بدر منیر سہتی !
جنت جیڈ آرام نہ چین ناہیں دوزخ جیڈ عذاب سعیر سہتی
یوسف جیہا سوہنا نہیں علم کوئی ثانی علم قرآن تفسیر سہتی
دھرتی جیڈ کوئی پائمال ناہیں دنیادار دے جیڈا اسیر سہتی

مشک نرم جیہا شیریں شہد جیہا مٹھے نیشکر جیہی نہیں کھیر سہتی
کتنے نہیں کمان گیان جیہی تیر وانگ خدنگ دے تیر سہتی
تان سین جیہا کتے راگ ناہیں ثانی ناچ بجوا کا شمیر سہتی
روم چین جیہا کتے نقش ناہیں ثانی مانی نہ بنے تصویر سہتی
بالناتھ جیہا کوئی ناتھ ناہیں جوگی جگ دے نال نہ سیر سہتی
ناہیں سخت کرخت فولاد جیہا اتے نرم مثال حریر سہتی
رانجھے چاک جیہا کوئی چاک ناہیں جیہی چھیل مثال نہ ہیر سہتی

سچے ڈھال نہ ڈھال یونان جیہی ناہیں مثل ایران شمشیر سہتی
رستم جیہا کوئی پہلوان ناہیں اتے بھگت مثال کبیر سہتی
سلیمان سکندر جیہا کوئی بادشاہ نہ جگ تے میر سہتی
عاشق جیہا ناہیں جھڑک سہن والا قسمت جیڈ نہ سخت زنجیر سہتی
پوشش حسن والا ہووے جیہی ویکھی ہور نہ حور نظیر سہتی!
تدھ جیہی نہ رن بدکار ڈٹھی ہووین جوگیا نڈی گلوگیر سہتی
فضل شاہ جیہا درد مند ناہیں اتے درد جیہی اکسیر سہتی

جواب سہتی با جوگی

چھڈ آتیوں رن بدکار مکر تو تتاں نیں ادھو لگوں دور بھون جوگی
تدوں عقل آوے گنڈے سیخ سر دے دوویں جاہلا ٹنڈے ڈنڈے جدوں پون جوگی
توڑے کوئی تیرا بھیں بھن توڑے نال ڈنڈیاں دے ڈنڈن جھمن جوگی
انہویں سکھ لیو سخن جو گیاں دے غافل عمر گوا بیو سون جوگی!
یاد حق بھلا نہ مور کھاوے داگون دنیا آواگون جوگی
ایسا سخت کمبخت کرخت میں توں نہیں خوف خدا فرعون جوگی
جانی جس جا گھر سر پین سٹے لگے وٹھوں نکل جائیں دانگ لیون جوگی

گالیں دین بیگانیاں جاتیاں نوں ایسا مرد گوار توں کون جوگی!
ایسے لئی توں بی اٹھی بنھ کھلا شاید مارھو وٹی تو لون جوگی!
بھگوے کپڑے ہنگ سپاہ ہتھ تیرے گل گیری مرنگی گوں جوگی!
رہیا سون منڈ تیرا اک رہے کھا سیں مار ہوسی منڈ اسون جوگی
آخر کار لوہا نرم سار ہوندا تا لالو ہار جے دھون جوگی
پیکے گیا ندے خیر نہ چھٹنا ہیں ذرہ بھون لمیں لمب توں جوگی
بیٹھ صبر کرکے کوئی رہیا نہ باہجہ فضل خدا بندے سون جوگی

جواب جوگی با سہتی

برہم مورت آتما دھرم مورت ہم جوت کیسے ہمیں نہ دھیان سہتی
استری سن ناری ناری ہو ناہیں ناڑی جیسی ہمیں پچھان سہتی
بالناتھ کا ہیں بالناتھ جوگی ناتھ ناتھ اناتھ تھقان سہتی!
ریت پت نہ میت انیت جوگی گن گنت نکے گو گیان گان سہتی
مانگن بھچھیا کی ہر اچھیا کیا آتی نفس کو بھیکھ ہنگان سہتی

گور و دے سار گہے بھگت جوگی ننگی تیرتھ نکے اسنان سہتی
کریں روپ ہر روپ اتوپ کارن گر دب گرد گو دیپ گمان سہتی
سہتی نام اور بات بھی نہیں سہتی کہتی اور بی جیتر زبان سہتی
کام کام ناکام ناکام جوگی کام کام کی کام نہ کھان سہتی!
دنیادار بھلے برے ہم کہ آدیں ہیں گود کا یہ فرمان سہتی!

گالیں کھائیں اور بھلا ہو کہنے جائیں آئے بھلا اُبرا از مان سہتی
داتا دان کے نیک انیگ ہمیں جب لگ نین پران اوسان سہتی

قہر جلال کر کے قدر دان دا تے دری ناوان گالیں دین نادان سہتی
گل جگ نہیں کر جاگ ہے یہ کر جگ دے یکھے جوگیان سہتی

دیا دیا اکھیں جب جسے دیا ماعقتا تھ کے ہاتھ ملان سہتی
کرپا دیا دیال ہوواں کبھی دیا دیا کی کرم چھوڑان سہتی

لڑیں شہر لاہور کے لوگ جیسے مرغ سرخ بٹیر لڑان سہتی
فضل منگ لے یار دی مست جوگی مار جھاڑ کے سبھیں بڑان سہتی

منع کردن ہیر سہتی را از بے ادبی و بحث جوگی!

ہیر بحث سن کے گھروں نکل آئی آکھے سن مورکھ میری پند سہتی
منہ جوگیا تینوں منہ لا بولنا ہیں رکھ زبان توں بند سہتی

نی توں کواریا تد اکھ مار دی نا چادر شرم اتار پرند سہتی
سو سوگند بولیں سو سو منہ بولیں نارے قسم کھائیں سو سوگند سہتی

سید ویر توں آکھ بیاہ کرے نی توں منگدی خاہ خاوند سہتی
آوے قہر فقیر مٹھ مار تیری چا جھاڑے گا سارے ونڈ سہتی

کم تم کرے جوگی رم جاسی کسے پاون کی او نہو بند سہتی
بیتاں بھر مراد حاصل جیہڑا ان پاو بینا بنند سہتی

متاں کرے کملی کون جانتی ابھجاں جوگیا تدھے پیند سہتی
کتنوں بھل کے آیا نگر سادے صورت چند جیہی گوپی چند سہتی

شاید ایک لی پھیر پچھاڑ کریں بھا نہیں آیا تد بلند سہتی
جوگی تد ہیں آگیا آگیا کر پٹی جا پتی ہیں عقلمند سہتی

چرخ ڈاہ زنجیر دی تند پائی بیو کوئی ادلڑی تند سہتی
موہوں بچے تے ہاتھ دی لویں جھوکی شوخ سمند نا کمند سہتی

دنیادار نوں بھلا نہ مول بولیں انت شان فقیر بلند سہتی
پیر بھگ خطا بخشا فضل پھر ایں خورسند انند سہتی

جواب طنز آخطاب سہتی باہیر سیال

اتی بھلیے نی جیکر سچ پوچھیں تیرا ہاں جوگی من بھایا ئی
چیڑ ہیں جوگیا توں دسیں خصم میں نوں تیرا خصم بھانویں پچھلا آیا ئی

اگے چاک کیچ بچھے سینہ چاک ہوئیں من جوگیڑا یار بنایا ئی !
ہن پٹیاں نال ہنڈ جوگی چاک چھتیا نال ہنڈایا ئی !

تیری سوہنی صورت سادہی موہنی مورت واہ واہ بھجوڑ ملایا ئی
چاکاں جوگیا تد تینوں شوق لگے تاہیں خصم نوں لوں بھلایا ئی

سید ویر دی نہیں مرائیں اج تاک تمں اوس جھکیا یا ئی
پوچھیں سچ رنڈے پہلے روز ہویا پہرے جیوند تدہ اکلایا ئی !!

اگے نہیں تاں اج تحقیق جانی چلے رب دے نال کٹایا ئی
ایسے لئی تینوں پیکے ڈوبیا نا پئی ہٹریں تاب دلایا ئی

جوگی سوگی تدہ اک رلا کے نالوں سیدے روپ تدہ نے سیا ئی
سچ عشق بھابی اج راج کیتا جگی چھٹے انت لبدھایا ئی

مان کریں سردار دی وہی ہا میں نا ہیں اسانے لگ سجھیا ئی
سون جھڑی عاقوں رنگ پھیرا ئیوں رب فضل دا فضل لگایا ئی

غضبناک شدن ہیر بر سہتی در جواب گردن او

غضب نال کراں گلاں اکھیں کہیا ہیرن میری وچ سہتی
مینوں ہنڈ لاون اکول رہیا کرسے نظر ماراں سینے تیر سہتی
اکس دن ویہچھا پایا تدہ کواری تیرے ویر کہ غیر نظیب سہتی
میگتے بھگت تے ماریچا ڈنگ کھا گلاں پایا مگر وچہ ہیر سہتی
عوض الیس تقصیر سپہر پیئے کوگا زخم شمشیر اخیر سہتی
لگے وانگ جلگے نال ویر سیدہ ہوویں اج ضرور شیر سہتی
ابدھم ہیر تقریر پہنچے اودھر نوں تیرا وپر خبر سہتی

تقنوں کرے سید اجٹی ہیر تابیں جیکر ہتھ لائیں تاں چیر سہتی
سنے تواں چھپیر لیسوگی مرہ جیکہ لیسیں سید انجھ جہیٹے ہویں آ سہتی
ویکھ کھرم پیا بھرم ہیر ہیا نج پیر ہووتے میری دہیر سہتی
تیرے وبہ بھجے پیر جیکے بولاں کہیا تیپہ پیسے سہتی
کدیے ہووہتھوں کجھ ہوباد فتنگر میری دستگیر سہتی
مدد پیر الٹ راقعد ہیر اکھایا ایسرا وبرہو جا کسے خمیر سہتی
وبرو والی تھہر وال تیرے وبہ فضولی فتح آباد طبی بندی ہیر سہتی

نرم شدن سہتی و مار جبر کردن جوگی و لستن او و معہ بانت وقرعہ مکتاب مرکانگی ملاحظہ
کتابہان ہیرا ولاف زدن در علم نجوم و حکمت

گرسد سہتی بالسے نرم ہووتی لگی تا دتی یاد لوہار جوگی!
شر مانت شدہ بیچ دی ویکھ چالی سہتی ہیر پیار کھلار جوگی!
لگے سن سہتی ہیر بھور تازن بیبدا گدا ہے سچ گفتار جوگی
جاہ پھیر تی تدہ بچاگیے سنھ رکھ تلوار دی دہار جوگی!
آکھن ایہ دار والیں سوگدا آہیوں گئے سہنس ہزار جوگی!
نام روگدار دا اختصا کیتے قصہ متاں ہو طول طوار جوگی
قرعہ ڈال کدی لگن شگن سے کرے سال تے سماں بچار جوگی
پھیر لال کتاب نکال بیٹھے فال ڈال کر کہن چنار جوگی
کہے اساں سنجہ پیا جھولی چاہیا سب دینگے ٹال بھار جوگی!
بچھڑا ہویا تو آن ہیں ان سنے میلن بچھڑے یار سہار جوگی
کرسے آگیا اگے اسہیٹے بچھے مرف ہس گھسے ہمکار جوگی

خبردار ہشیار مرگئے رب یار میلے ملعگار جوگی!!
پیئے یار وبولوا لگ ٹاوٹرک کیتے سخن سحناں دکار جوگی!!
لئے توں خبر چھوڑ رٹ والی ہو یار رکواری ڈاری یار جوگی!
بغلی پھیر نکال کے بغل وچوں بیٹھے بوٹیاں بل کھلار جوگی
آئے سے کتی بیمار شفا پادے مفت لئے فلاں طلسمادار جوگی!
کدی ہنگی بست تیکے ہمیں ٹکیں کرے جوڑ انگشت شمار جوگی
اگے کرم تے لیکھ نصیب قسمت دس دیں جیہڑا اچھیہار جوگی
ہیری لال کتاب پہیلں کہتیا ہیر سنے نے بے اعتبار جوگی
اک لکھ جنتر باندا واسطے ہمینان ان نوسیچیے ایتبار جوگی!!
کرامات فقیر دی ویکھ یاں دارو مار کادے دار وار جوگی!!
پرچھے ہیں لیا خبر حایا فضل غیر پڑھن سدھار جوگی

جواب ہیر با جوگی کسے را ندیدم کہ یاران رفتگان را لاقی سازد اگر راست باشم حمائل مروارید

ترا خواہم داد و ہمہ عمر ممنون احسان تو باشم

کہیا ہیر دے رولا یاد لاتوں کون میلدا اُچھے یار سائیں
بھلو بھلی جہاندے عاشقانوں ہن ویکھئے نہیں لاچار سائیں
گلدا ہار اتار جے ناہ دیواں ہیر اُچھیر ہوویں گلدا ہار سائیں
گتھے ہے کس نال جمال ادہدی کر نام نشان اظہار سائیں
اتنا پتہ ہے میلے حسکر دس جلیوں یار ہیر نوں ہووے اعتبار سائیں
تیرا لکھ کروڑ احسان سجھاں ہو کے بند شکر گذار سائیں

اک آن اندر کون آن میلے پہنچی گئے سمندروں پار سائیں
باجھ یار ملیاں نا ہیں چین بندی میلیں یار جیانال اپرا پار سائیں
وس کس کاران وس گھول ہیا ہیر گھول گھتی وانگ مار سائیں
ایہہ بھی دس مٹی وی دیا دیاد اسنوں اکے بھل گیا ساڈا پیار سائیں
پھیر جیندی بھی تیرا سچ سمجھاں ملسی یار ہیر اغمخوار سائیں!
فضل شاہ ہے بےیار دلدار ملے کیاں جان بیجان نثار سائیں

قرعہ انداختن جوگی بنا بر التماس ہیر و افتادن ملے گشودن ہمراز ہا مجبت الہی بامیاں رانجھا کہ یار او بود بحکمت عملی ظاہر خود بیا

جوگی آکھیا قرعہ ہیں سٹناں ہاں ہتھ لا نیت کر کے لال ہیرے
پڑھ کے بسم اللہ قرعے ہتھ دہریئے کر کے یار نوں چت خیال ہیرے
آکھے ولی کتاب ایہہ آکھدی ہے اک جٹ ہا صاحب اقبال ہیرے
ہو یا باپ گرد دبر وبر ہو یا رہنا تخت ہزارے جمال ہیرے
اک روز وچ کھیت دے کھیت ہو یا سفنے ویکھیا تدو جمال ہیرے
جیندا روز فراق تے سوز اندر سانہوں ہے سطر فین وہ بحال ہیرے
قسمت نال نصیب دے جھیل ہو وچ تے شنگے وصل وصال ہیرے
پھیر چاک ہو رکھیا ٹیو بلے وانیاں مجھیاں چا چرول ہیرے
پھیر پیا اندر مجھیں چاک ہووی تے پنج پیر ملے ابدال ہیرے
پھیر دشمناں نے بیچا یاد پر تیرے وتا اوس چروال نکال ہیرے
پھیر تدہ منگا بیا ہیوے تے مجھیں نال گیا رگھول ہیرے
کھیڑے ہتھ کھیڑے دہا کے ڈگڈن مجھیں نال پیار سمھال ہیرے

سوال شکل نجوم دی لکھ تحقیق کڈھ ہاں لال کتلیدی فال ہیرے
قرعہ ڈال کے فال نکال جوگی لگا دسنے حال احوال ہیرے
آہا نام موحبا ولایت سیدر ایحہ لغات اسی خوار سال ہیرے
تا تھاہیاں بول لیا مار کھیا جاہ بیلا ملیا دیس ہیر سیال ہیرے
بیڑی وچ بیڑی تدوں بھی ڈوب بیٹھی پایا اوس ہنسی پا جمال ہیرے
اور کیڑ دیس بھلا ئیکے دیس تیرے پتن گھاٹ ملے ہو نتا چا لچال ہیرے
آئیو لیہر گھیر دیا آئے قسما کیتیاں لے تے رانجھے نال ہیرے
تد لئی باران وچہ ہیا لا لا بالی اسالی گند پسے سال سال ہیرے
اوسے مرقعہ تے تدوں بھی جا پہوتی پیر آکھئے بول پل ہیرے
رہیا اتنہ ہت دیہ تے جنگل بیٹھا کدرے دانا و گال ہیرے
سیر تے پھیر پیار چو اوتا نا ئیاں سجھ چروال کنگال ہیرے
پھیر یغنڈے نے گرلا ونڈا او جھنگ سیال ہو نتا دیلا ٹالی ہیرے

پڑے سال بجھوں تیرا خط ہوندا پڑھکے خط سینے خط ڈال ہیرے
آتش سوقدا سینے ہنجھیں نیل پاپا بلیا بال مثال مثال ہیرے
کہیا جوگ بخشواند گوروسائیں ہوا وتے دین دیال ہیرے
سرتے چھاتی پائی نے بھبوت لائی تندہ لئی پہنتا اسیحال ہیرے
مشکل نال اسے کرکے عجز منت آیا جان چھڈا ملال ہیرے
پھیر توں استوں نینے یار پچھے نال منتاں پاس بہال ہیرے
گھر بار تے ڈھونڈ دی پھریں باہر خبر نہ چاہو یکو لال شتال ہیرے

مجنوں وانگ وحشی تیرے عشق پچھے پات پات پھرایا ڈال ڈال ہیرے
گورو گور کھمنا تھ دے جا ٹلے بالناتھ گورو لیا بھال ہیرے
کن پاڑکے مندراں پاکنیں پھیر چلا منہ سر دے بال ہیرے
پھیر بن جوگی آیا طرف تیرے باد اس پچھان عیال ہیرے
اج نگر تیرے پوچھ آوڑا بولی نند تیری سو سو گال ہیرے
کھول تیری فال نکال بیٹھا تیرے تال کر رہیا مقال ہیرے
فضل شاہ خبر نہ جو بیٹھ بولن گھنڈلا کے دیکھ وکھال ہیرے

شناختن ہیر رانجھا را و دیدن او را نقاب از رخ برافگندہ و گفتگوئے طرفین با چشماں رما خوف حاسداں اشارہ ہیر بہر نشستن کالا باغ

ہیر وانگ تصویر حیران ہوئی سن سن گلاں سن سیان جانی
لے کہے جوگی یار گھر تیرے شاند ا یہہ رانجھا ہیر یاں جانی
نیم گھنڈ کر کے نیجاں چٹی کیتا جوگر ٹیلل دھیلن جانی
ویکھے کی رانجھا ہیر یا وید اسیح یوں آیا مستان جانی
مست محو ہو گئے معشوق عاشق گویا وانگ بیجان بتان جانی
پھر نین طرفاں سے پھر میں لگی ہوئے وانگ باران گریان جانی
ہیر پڑنہ رانجھا دیوانہ دونویں حال حیران نگران جانی
مطلب ایہہ دیکھے دشمن سمجھ آکھے نا تھ دسا گیا ہو گران سکلان الا جانی
گل کرن نہ سنن دی جواہ ایہقے ڈر خوف مارے دشمنان جانی
ایہر ملک ستا ایں جین لبیں ویندا آسمان خوبی دوستان جانی

اتے ٹھیک سالے ہے جو جوہ بیتے دو کھو سو کھ نہال عیاں جانی
ہانے ہیں جو ڑ ہوئی بھانویں مجھ کان کن پاڑ لیا جو گیاں جانی
کر کے غور اسطور نظر لائے لیا ہیر نے جان پچھان جانی
ویٹھا ہیر رانجھے ویکھے ہیر رانجھا نارہ مینہی الگ گیاں چشمان جانی
آئی ہوش کہیا ہیر بسم اللہ رانجھا کہے قربان قربان جانی
ادھر ہیر روئے ایدھر میاں رانجھا کیتا نیر چشماں طوفان جانی
نیم گھنڈ اندر چوری ہیر روئے جوگی انگلی کرا آسمان جانی
اونگھ ہیر کہیا تینوں آن ملساں کالے باغ جا بیٹھ دلیجان جانی
اسدے بعد گلاں چشماں نال ہویاں رمزاں معشوقاں عاشقاں جانی
فضل شاہ کی ہو سخطو بکوے جی سہتی آن کے بہین شیطان جانی

بار دیگر مقابل شدن سہتی با جوگی از غیرت بیگہ ہیر

دو چھوا سہتی خار کھا آئی آکھے سمجھ کے کھال سمجھا جوگی
ہیری بھابی انجان نوں ان لیوراہوں انگ شیطان بھالجوگی

سمر سال مرید کہاویں جا نانہیں گا دیم دے لئے بلا جوگی
شالا لوٹا مونا جھوٹا کھوٹا ایں بہوت تے بھوت بلا جوگی
سمجھیں اپنا قدر نہ قدر ساڈا نسبت خاک افلاک کی جوگی
رزق ودھے نہ گھٹے نصیب قسمت کسے منت ولا آئیو دا جوگی
نہ توں نفی اثبات دی بات جانے رجی ذکر تھیں با خفا جوگی
فاقے فقر دے باجھ فقیر ناہیں نال صبر دے اجر بنا جوگی
جھیڑے رب سنگ دیگر کریں چوہے ہر گز کر دا تھیں جوگی

جاپی ٹونا ٹامن جادو سحر کامن بہر کامن لیسیں پھر ما جوگی
گوڈا مار لوہاں پاس بیٹھا ایں تینوں خبر نہ شرم حیا جوگی
رزق دے باجھ جو کھان بلا رزق نکل دیسیا انت بلا جوگی
گل گلی نوں کل گلی جھوٹا ایں آکھوں اولیا جوگی!
اوسے کی کری کھیں کوئی داغ پھلو لی نال نقص لا جوگی
جس مل کھاندے بیٹھ گلی گلی نہ فقیر لا جوگی
ہویا باجھ نہ سر کے نصیب ہو فضل شاہ توں کچھ بھا جوگی

جواب جوگی با سہتی

نفی نار گلزار مشیر ہو کے دشمن ہو کے جوگیاں سہتی
ہلی ہوئی بجاویں دنیا دار لوکاں کہیں منگے فقیر جوان سہتی
دھن مال دولت عمر شان شوکت ساتھیں نہ سنگ جانا سہتی
اندر ول رزق نہ مانند شکم وچ ول ہمرب کیتا ہن جان سہتی
تھیں بھیڑیں کا ہنوں اسیں ہنیں آئے تیرے بابل ملک ندان سہتی
وچ قدر دا قدر نا قدر ناہیں قدر قدر جانی قدر دان سہتی

تیری عجائبی بنگان نادان تھی کھیں بیر مبدے ایمان سہتی
موئے مار سو لوئے کرن ٹوٹے تیری پٹ گھر بیجان سہتی
ملن دودھ ملائیاں سنگل ربنا ویسں صبر توں قہار سہتی
دانے دانے لکھی مہر قسمت دانے کھانا ندیں نادان سہتی
ساڈا قدر اقدر جے ہیں تینوں تاں بھی اپنا قدر پچھان سہتی
فضل شاہ فقر دے لگ پیریں سنتا ہو جا مسلمان سہتی

برخواستن کیمر سلتے خیر دادن جوگی را و بعض اسناد مذکور حسب مذکور شکستن کاسہ فنا سعد جوگی

سہتی منع ہو گئیا اٹھ بیٹھی تھا ہم اسے قہر نا پا دانی
خیر لیاں ہا بجول الیس ہنیں ہا اسیں وچ ہمیں کسے پا دانی
بیری کھری چالیہ کتنی دس کی گوایا آپ دانی!
کاسا زمین تے مار کھلار دیتا بیٹھا کے فساد بن چاپ دانی
ایہہ نال مول سمول ہیں گیا ہیر دس گیا کی توہ گھر پا دانی
کاسہ جوڑ درست کر دیہہ میرا جانی گم جے میل ملاپ دانی

ایسی تیسی کیسی ایں عجب گوری تیغا فر ہیں ناہیں ادب پا دانی
باندی چیرا دی یک بھرے تیاں جوگی کیمیرے کی آکھ پا دانی
دے احمق مہیں کیہا عیب تیرا خیر دینا نہ پر سانپ دانی
کاسہ وچ زمیں نہ ٹٹ گیا جوگی کیہے لے مر ہمرا پا دانی
کاسہ بچھایا منتر لوہر پڑھکے تاں بھی کچھ کر دا دھوپ پا دانی
عیب چھپا اکرم نہ آسان کرنا آیا وقت جوگی عیب چھپا دانی

جڑھمہ کھیڑیاں دی ٹڈھوں پٹ سٹاں چھیلہ چلا کر کے چپ چاپ دانی ۔۔۔ فضل آکھ تو ہٹھیں ٹھیک جانی تھیر پولگا الیس مہاپدانی

جواب سہتی با جوگی

اوے کھیڑیاں نوں عدوتے کیتیاوے موہوں کڈھ سنبھال کے بات جوگی ۔۔۔ جڑھ پٹ ہو کے گھر دل نکل چھیڑیو پہلی ایہہ تیری کھلات جوگی!

جو کچھ سر آیا تینوں فیر قہاجان مالدی خیر خیرات جوگی ۔۔۔ ٹھوٹھ ٹھیوٹھ جو ٹھڈ گھو ٹھڈا آپ ہیں لوکاں دین سرآپ آفات جوگی!

دیسی پیسے دسے چا اگھسیا ٹھوٹ ٹھیکرے موہنہ جیسے کالی رات جوگی ۔۔۔ اک اپنے پاس توں لکھ مورکھ تیں گوروں نوں گھل سوغات جوگی!

اوہ ٹھوٹھ دمڑی ٹھیکری نگر ساڈے کوئی نہیں رکاب پرات جوگی ۔۔۔ چھیپا ٹھیکرا دلا دجھلا ہو جاندا ہو سیں چھیڑیا ادجلا مات جوگی!

ٹھوٹھی بیت گلاں بھات بھات نا کر رتیں کھاد کھلے پکے بھا جوگی ۔۔۔ خرابات سمبھال کے لیاں موہوں لاہوں بھنگ بھنگی خرابات جوگی

ٹھوٹھ ٹھیں کر کے فن بٹھ رہیوں رن کاں ن لائیو کمبخت جوگی ۔۔۔ فضل شاہ نصیب دی بات نیاری قسمت بانجھ نہ ملے برات جوگی!

جواب لا جواب مزید جوگی با سہتی

ٹلیاہ سہتی جوگی نال لڑکے کہنوں جھاتی اوڈاتی سر پائی سہتی ۔۔۔ تیری بھابی ادد ہالی الک ڈکے تند لیتی بھی گھات لگائی سہتی

جنیادیہ جسکولوں بنجانی پچھے بھلا اسراں لہہ جاتی بنجانی سہتی ۔۔۔ چپیناں کے تر کھانوں دیہ جیتوں منا گول ستے لٹھ پوائی سہتی

اسکے دیہ جسکی بھال لگائی ساتی چاپانی ٹھوکائی کر سائی سہتی ۔۔۔ اسکے دیہ فی سرم سلاتی دالی ہر ہیدانی جسکولوں بھرائی سہتی

اسکے دیہ جیس ٹھوک کھائی سوہی اجھی بیٹھے تے بیٹھ بہائی سہتی ۔۔۔ اسکے دیہ جیتوں وچہ اولھلی پانجی نہلیا نال چھڑائی سہتی

اگے گھل سوغات مراد دے جیہڑا سرخ نبیڑ لڑائی سہتی ۔۔۔ تینوں الڑن چھوٹے چھوٹے چھوٹے باراں ساتھ کچھ بھلائی خدائی سہتی

ٹھوٹھا پاچینا ہنوا ٹھوٹھ الٹی کریں دہائی دہائی سہتی ۔۔۔ ٹھوٹھ ٹھ جوڑ درست کر دیہ نیر افضلوں خیر ٹھوٹھے مرب پائی سہتی

جدال جوگی با سہتی

سہتی کہا غصہ ہتھیں آن پئی دھکا دیکے ناتھ نوں سٹ گئی ۔۔۔ جوگی اپنے دھیان غلطاں آہا ملکی گرد ٹیلوا نگ چپٹ گئی!

آن آن دے عجیب جھٹ کرکے باز باز دانتوں ٹھوٹھ لپیٹ گئی! ۔۔۔ نال قہر قہر مہر ٹھوٹھی زہر گھٹ بھر کے گھٹ وٹ گئی

حال حال کر دی سہتی اٹھ دوڑی آئی مار نوں کھٹی کھٹ گئی ۔۔۔ اک ہتھ دیا دوجے ہتھ لیا سودا النقد کوڈی دمڑی ہٹ گئی

تیج ست مشٹنڈیاں ہوتیاں انجوگی نوں ہو سگھپٹ گئی ۔۔۔ گوری رنگ ہٹیاں جویں گھوڑے گویا فوج فنگی ہو کھنڈ گئی

کوئی جوگی دی سیٹھ وٹیاں آکے رنگ لڈے لنڈ لٹ گئی ۔۔۔ ٹھوٹھی پھیر کے کہا کدہیر جوگی بھجیا نہ ٹلدہ ہٹدہ ہٹ گئی!

کوئی دوڑ بھئیں مہو گھڑی کھلی کتی متھا وڈھی ڈھی وٹ گئی
کوئی مشتنڈی لنڈی خوب لڑھی کوئی ڈھنڈی ڈھی پھٹ گئی

سھتن کوئی تڑپا نزا نالا وچوں گھنڈی گھنڈی گھٹ گئی
کوئی مار چھلی ونا ٹاٹ کھنگر کوئی جوگ ٹینوں گھت لٹ گئی

جوگی گسیدی پکڑ کے گت کھچی سوہی کرتی تنگی چولی پھٹ گئی
کوئی جا چھڑ مٹکے اٹھ نٹھی چھال مار وچوں انگ نٹ گئی

کوئی پیر فقیر نوں دے گالیں رہے اوتری چوڑ چوپٹ گئی
کوئی رگاں ملا کے ناتھ کولوں حال حال کردی پلپن جھٹ گئی

کوئی چھپ ٹھ انگوں ڈہائی پکڑ جوگی گوئی چھیڑ چھنڈی چھپٹ گئی
کوئی ویکھ فقیر دے گھتکے نوں تعبیر تو کردی اودسے جھٹ گئی

کوئی مو کھ چڑ ہکے موسجوگی جٹاں پٹدی پٹدی پٹ گئی
کوئی موتی کھوتی جھوٹی ناتھ جی نوں سنگ مار الٹ پلٹ گئی

کوئی دھون جھنا نیکے مجو لن لگی ماچھے مجھ ولوانگ جھٹ گئی
کوئی مغض فقیر دے کابے نوں مٹھی نال زبان دے چٹ گئی

رفتن جوگی دریکالا باغ حسب الوعدہ ہیر وانتظار نشستن بہر دیدار او ہیر ول رفتن بوقت شب بجران

معہ سہنی برائے بازی کردن و وقت فرصت یافتن سیر و ملاقی شدن با یار جوگی در باغ مذکور !!

حسب الاقرار و در بیان ساختن گلہ ہائے فراوان روز ہجران و سوز و فراق بے پایان و باز رسیدن بخانہ ہمراہ بجران

پٹے باز جوگی نال مار وچوں وانگ باز ہو گئے اڈار پیارے
کانواں رولا پاکے مفت مار لکھار نال گھیر گھتاں شہر مسا پیارے

کالے باغ جا کے مکھول گھر کسا بستر لا بیٹھے دھواں مار پیارے
انتظار دیدار دلدار ہوئی کیتا صبح جو شام افرار پیارے

پئی رات سیاں کھیڈن باہر گیاں جینا چانی سو سبھار پیارے
سہتی نال کڑیاں باہر کھیڈدی ہی ہنجی پئی سی ہیر بیمار پیارے

فرصت وقت سبھی چوری سس کولوں اٹھ بھی باہر نوں ہیر سدھار پیارے
کالے باغ جا کے باغ باغ ہوئے جوگی یار دا لکھ دے دیدار پیارے

نال پاک دیدار سرشار ہو تے ملے لا کنار دو یار پیارے
اکھے ہیر قربان قربان صدقے تینتھوں گھول گھتی وار وار پیارے

جیہڑے گو روبے حد وسنے کن یار آیا ترس نہ ادس گوار پیارے
ہیر سے جوگیا وے جوگن ہیں تیری جوگن سی ملے بیٹھی ہار پیارے

ڈبی بحر غم دی وچہ کھان غوطے تارنا پیار تارنا پیارے
بندی ہیر جا نوبیں پئی قید بندی تانہیں کر یچیری طلبگار پیارے

آوے شوہ میر ابڑا وچ شوہ دے لائیں رب یار لائیں پار پیارے
اہموں ساں بیٹھ معشوق عاشق لگے کران گلے گفتار پیارے

درد سوز ہجراں دکھ روز ہجراں ہو گئے لبسیار لبسیار پیارے
طعنے توڑ دے مرد وچھوڑ بیٹھوں گھیبور ہاتے ہوؤ ہو ہزار پیارے

رانجھے آکھیا چلہ فریدیا انگوں بابلاں بس رہیا برس بار پیارے
سید امنگ لیکے مال وگ آیا ایبی مفت مو چھپے لار پیارے

ڈولی چڑھدیاں ڈھل ہی ہو ہوئی امیں ڈھل ہو یار خوار پیارے
کہیا ہیر ڈولی بیکھے ناہ ڈولی سیدا مار کیتا سردار پیارے

رانجھا کہے بھابیو نوں کارن پیار سید سانوں چھڈ لئو منوں سا پیارے
غرض ایس طرح رہے دیر تاکر آپس وچ ہزار تکرار پیارے
دکھ گئے گوڑے کیتے گئے گذر تو ہیں سر نوں ہوا قرار پیارے
دور دور قطراں دو اندیش ہوئیں لگے کرن گفتار چتار پیارے
نیم راہ اندر رسانوں پچھ لئیں بیاہ واسیں تے اوہ اسوار پیارے
تیری جان بد کراں ویر نہیں تاں ہیر جان ہے ہنے تیار پیارے
اک ہور صلاح ہے جی میرا پیر دشمناں دے ہتھ مار پیارے
سہتی ویر سنے پئی ویر ساڈے کرسی انت خوار سنسار پیارے
استے تیری ڈوری ہتھ پیراں آ اوہناں ہتھ ہر کار پیارے
سہتی گئی جے ہو مطلع تیری دیسی کار تمام سدھار پیارے
مطلب اپنے نوں طرفوں دو ہیر سید کارن یار نہ کرے گی عار پیارے
اوہنوں ملے مراد ادسانوں پھیر عشق تے موج بہار پیارے
رب عظمت اج ویکھاں سہتی ہے لنگ فقیر مکار پیارے
ہیر ہور رخصت لے جے یار کولوں گھر آپ آپس آئی ونگو وار پیارے
کہیا ہیر بھابا واسی آپ ہی اج تاپ لبھا سمجھ بیمار پیارے
کھیڑا ہیر سیال سنگ گھر بیا آئی پچھے ماڑ ہے راز دار پیارے
مل عجب احمق کھیڑے ہیر گئی سن ونگو تا شی غمگوار پیارے

کیا ہیر سیدیاں ڈیرا ہیر بچویں موہنا نال گفتار پیارے
جانی ہن دونویں جان جان ہوگئے جان نوں کرن نثار پیارے
الماعنی لاید کر چھوڑ قصے اگلے فکر دی کرن وچار پیارے
بولی ہیر میاں رانجھا چل ہنے پیر ہیں کھڑی لاگ وار پیارے
شاہ منہ سٹ ہے اسیں آکھیا شاید ہر بارں کھائے خار پیارے
بہت نہیں اک اتنی ملے فرصت تا لبھی الکھ جلد سدھار پیارے
سو بھی باہجھ امداد خدا پیراں پئی جاپدی ہے دشوار پیارے
اوہدے ہتھ بلوچ مہار ہے تے میری اوہدے ہتھ مہار پیارے
اوہ دو ماں تیں عظمت ویکھ سہتی گئی آن تیرے دربار پیارے
اوہ بھی نت مراد مراد تکے پلک پلک نہ صبر قرار پیارے
پھیر کریں دعا توں حق اوہناں ملس مراد دلدار پیارے
لگے ہتھ اٹھا دعا سنگی ناہیں وچ درگاہ غفار پیارے
فرش درگاہ منظور ہی سنی گئی پکار سرکار پیارے
کڑیاں کہیا جو مان بسم اللہ ہویا ویکھ حیران یکبار پیارے
سنیاں ہیر سیال کھیڑیاں باہر گیا ہیں آیا ہاں کھلا پیارے
آیل دین مبارکاں ماں سیہتی کنے جنیا خوب جوار پیارے
نعمت شاہ اوہ بھی گل ویکھ لیسی تاں زی عاشقاں جیت ہار پیارے

در بیان آمدن سہتی کہ جوگی بیٹھا اور سکندر ہر سید وقت صبح بیان کر دن آں خواب آسیں بن ہر خیر تعبیر دلو جو بہتی ہیر طاعت جے کی

ستی گھر اندر میٹھی نیند آئی باہر کھیڑے کے جدوں تشریف سہتی
سفنے خواب اندر جھاتی آن بیٹھا جویں سخت کماندار ہتی
اک مٹی پنڈی کرکلی جکھیں نال نجی دانگ چپر ڈال زنجیر سہتی

دہشتناک تھے ویر فقیر کرکے گھلی رب نے پھیر تعزیر ہتی
گل گھٹ کے لہو گھٹ بھر دا کے پھیر دلوں شمشیر سہتی
پھیر لال فقید ہیا بڑ خوب پھنداک تی جو کیتی لیر لیر ہتی

منکر پیر ہیوں جد لگ نہ سمجھے منکر لے نکیر سہتی
مویاں ستیاں ندی کون اُہنا دے سنیاں گیسے رشتو فقیر سہتی
اکھیں کھولی گیا اودھر جھبا او بھی ڈٹھا پھر فقر نہ خیر سہتی
کنبدی کنبدی ڈسنے پاس ہیر دی خواب راتدی ایہہ تعبیر سہتی
ستی پئی میں خواب سکی ڈٹھی ہا اوہ جگیر ڈاڈھا تقدیر سہتی
نال ڈال متھے مار کیتی بند بند جدا اسیر سہتی
ننگی ہتھ شمشیر گل رکھ آکھے دیاں پھیریں الکھ تکبیر سہتی
یا اوہ جن یا بھوت اسرار کوئی دیو یا ہے کالا شہیر سہتی
بھابی دس نی کوئی علاج ہیوں پایا واسطہ رب قدیر سہتی
ایہہ توں ہنی اک ناسی ہویوں جو گیڑ یدے گلوگیر سہتی
دوجا جیوڑا جیکر تیری خواب آئی اوہو شکل تعبیر خطیر سہتی
ہتھے کدھی ہیوں اک گئی گلے باغ بیٹھا ظاہر ایہر سہتی
ہتھ جوڑ قدمیں لگ آکھ ایہہ بھی بھلی پیتا کچا شیر سہتی
ہیں بھی بیکیاں ندی استو گل ہتھ پچی دسیا خبر خبیر سہتی
ایہہ بھیت اللہ دا سکھو نال ہیرے تیرا ہیر احسان دستگیر سہتی
دوجا یار دی میلدی گل سنکے نال ہیر ہوئی گھنڈ گھیر سہتی

توبہ کو ب بکہ رے آکھے بھل گئی کر معاف تقصیر حقیر سہتی
کیہا شکل ٹھیر دی بھیر کریسیں باڑی نال تقریر شریر سہتی
ہوئی صبح ایہہ بیٹھ تدبیر سمجھے کراں ہیر دے نال تقریر سہتی
آکھے بھا گہر نہ پچھ بیٹھو لگا ایں زندگی ہوئی اخیر سہتی
ستھ لال متھے تے قہر بھرا سینے بیٹھ پٹی کھا کھچیر سہتی
واہو واہ کر رہی جھیڑ دے ہیں کسی دی نہ کوک ظہیر سہتی
بلدی لنگ گوڈے ہیرے ہو بوڈھ آیا نظر فقیر سہتی
دوجا جیوڑا باتیں جے اوہ فیر آیا مار مرانگی مار کثیر سہتی
اولی ہیر سہیلے تینوں لکھ اہی لوپ اسرار گئی گھیر سہتی
بھیڑ ہیں پھیر ناہیں کدی جوگیا نوں کد ڈھنگ تھنال اکبر سہتی
سچ تدہ ظہیر دی جا لکھا سی ہیو پچھ سیر بر نہ سبیر سہتی
اوہ تاں پیر ہیسی کرامات والا جلدی جا بخشا تقصیر سہتی
کچھ نذر فقیر بھی سنگ لیجا شاید کرے اوہ نظر ظہیر سہتی
راضی ہوئے تاں منگ مراد دیا جو ہور مراد ظہیر سہتی
جو جو طلب ہیوی ہیر آکھے مار خوف کر گئے تاثیر سہتی
شاہ کیجھ ٹولہ ہووے سونا گھے کیمیا نال اکسیر سہتی

باغبار فتن بسمت باغ سہتی ہمہ مشیر ہیر از بہر عفو تقصیر دیگر بیست ملتان الشست برنج و شیر ولقمہ لشیر و نذیر فقیر

سہتی ہس کہیا ہیر سچ آکھیں ایہہ جان کہیڑا لیکے تک سائیں
ایہہ جانیا میں جان اپنی ایہہ چھڈ جاویں کرے وا دو ہک سائیں
پھر پا تھال چھنڈیں ہیر شیر پا گھنڈ دھوڑ ایوں ذرا ڈھک سائیں
سہتی تھال اٹھال تھال ہر گئے ماچھال نکلی ہنگ کہک سائیں

اوڑھ شرم جھلی گل جوگیر ٹھیوں بال بک بیٹھی ڈک ہک سائیں
بلدی ہیر نے پھک لکا لیا ہیں گئی چپ دل بک سائیں
ستے بھنج دیے چانن دے گئے ہیر ہتی دیکھ ہک سائیں
گئی آن باغ آن پہنچی بیڑے جا جوگی گلی جھک سائیں

جوگی ہس پئے صورت ویکھ سہتی کہیا چلی اکا دھڑک سائیں
کجھ کشف فقیر دا ویکھیا یا نظر مہر کرکے کہیا تک سائیں
اج رات ساری مار مار میتھوں صبح کنبو چالا ٹھک سائیں
کرامات تیری ہور نہیں ویکھی صرف ویکھیا گھول گھولک سائیں
جوگی آکھیا ایہہ کی گل مشکل سچ کہنے بوجھ بوجھک سائیں
پھیر وچ درگاہ دے عرض کر دا اکے انگلی طرف فلک سائیں
پلک جھلک اندر بیڑا پار کر دے لگے پلک نہ وچ پلک سائیں
جہیا تیر فقیر دے کشف والا لگا وچہ نشان ترڑک سائیں
توڑ ڈاقنی بھی فرصت نہ ملی کر دی عرض میں اکھ جھبک سائیں

پھیر جھک ڈنڈا کے پاس آئی سہتی چھنک چھنک چھنک سائیں
سہتی آکھیا عفو تقصیر کر دو لسیں مالک ملک ملک سائیں
بھوت بھوت میں انگوں میرے گرد ہو لپو ڈنڈے مار گئے توڑ لو لک سائیں
دس کی لیائی ہیں نظر تیری ایہہ بھی آکھ جاوے دلو شک سائیں
تھال کھنڈ ملائی تے نذر ساڈی اوپر پنج پیسے چلنی پک سائیں
چھوٹے ننگ ملنگ تے النگ لکھو ٹپی بھڑتے کر دو مک سائیں
ہوئی عرض قبول بیشک عاشق کیتا شک تھیں فشق دھک سائیں
فضل شاہ فقیر والنگ ہیا ہمیں تاں ملی بہتا جھوٹ بک سائیں
انجھک سائیں انجھک سائیں انجھک سائیں انجھک سائیں

جواب سہتی باہزار طنز و رمز باجوگی بمراد آنکھ آنچہ کہ آوردہ اُم برغم آن شناخت بسیم اعتقادی نشان بر کرامت فقیر

سہتی ہس کہیا واہ واہ سائیں آپ ہر کوئی اسرار تہیم ہو لے
موٹھ وچہ لیندے بوجھ بڑھ چکی پس عقل دی کوٹ عظیم ہو لے
بنیا ہو نرول ہو بنیا آپ ایسے جی ہیں حکیم ہو لے
پٹھار و نپار بھاجر طس سر تے پھرت چاتی نام پچھیا کہیا مقیم ہو لے
اسلم حلم حلیم دی بات پچھی کہیا گھا تھکے ملیک حلیم ہو لے
اسا کھوت بیٹا علیم قرآن پچھی کہے آپ ہوتاں تعلیم ہو لے
تنظیم پچھان نام نظر ہوئے فل رحم نہ نام رحیم ہو لے
اکے جھنگ یا چرس افیم پوست اکے بیچ بیمار سقیم ہو لے
بھوت بھوت دا انگوں کرتوت ایہو راہ ٹے دوم تا پچھر تہیم ہو لے

ایسے بوجھ بوجھکر ناتھ جی ہو سمجھ قلعی پتیل سونئیا سیم ہو لے
پتھر ڈوب وے نے توڑی تار دیند مادر زاد ہو بلی قدیم ہو لے
چکی لاہ تے اہل توفیق نال ملے خرچ نہ نام نعیم ہو لے
دھکا سلیمانی کسے آن ڈنڈا کہیا ویکھ کے خوب اقیم ہو لے
الکیں وسے ناہیں نام نوشن ڈنڈا خیر نہ اسم کریم ہو لے
اسا کہیا گلقند لیا دھیلڑی گور کنڈے آئی ہیم ہو لے
ایسا نام رکھاؤ نا فائدہ کی اسدھا کھو شیطان رجیم ہو لے
ادھیلا روپے دھین تے قدم ہو علی اتنگ غیب یتیم ہو لے
ایسے آپ ہو کشف قلوب فضلوں کمو لاڑ کرے جہان تعظیم ہو لے

وربیاں دید لنگشت بمن پنج راہتی کہ براد کھمار غ شان بالعوض بیخبر و بیش پنج فلوس بردہنادہ اعتقاد
آوردن ببر کرامت فقیر و مطیع شدہ عرضِ حال خود بیان وبنیز جوگی معتقد دانستہ ہمہ ماجرائے التمش ہر گفتن

وصال خواستن ہیر و قبول کردن سہتی از بہر طمع مراد و یار آور رسیدن بخانہ بسا نجہا را مکر آموختہ

مہنی مسخری نال جوگی زیر زبر کیتی مطربان سہتی
اک لنگ لنگ اوتاریں دے وچ جا بولدی چرب زبان سہتی
ہبن جاندی جھل فقیر دائی وچ شہر گراں گو رکھان سہتی
لگے صدق نہ آپ ہو پھیر لگی لگا آ تسلیم فقیر آزمان سہتی!
جاہ جوین کہیا سب توں ایں کر سی بھلا توں ایں بلیا جھوٹھ بہتان سہتی
کنگن ہتھ نوں ویکھن آرسی کی اکھیں ویکھ نہال عیان سہتی
ویکھ تھال توں چا پرتھال آوسے گیا جن یقین ایمان سہتی
بالا ناتھ جی ویکھ سخن رکھن سن سان ہو رہی حیران سہتی
پھیر تھال توں چا پرتھال پلا کرے دھیان کلان امتحان سہتی
ویکھے کھنڈ ملائی دا تھال بھریا دے نچ پیسے نذران سہتی
جھڑ گیا سی نکل ایمان وچوں آیا پھیر ہو مسلمان سہتی
اٹھی دوڑ فقیر دے قدم لگی چم اکھیاں نال لگان سہتی
آکھے پیر ظاہر اکھیں ویکھ لیا حاجت رہی نہ ویکھ وکھان سہتی
نام اپنے پیر دے بخش ہیر ہو کر بولیا بھل نادان سہتی
دلیسے پیر کامل آئے گھر میرے منان رب دا لکھ احسان سہتی
چرنیں لائیکے کنڈ تے تھاپ دیوے مشکلاں کل آسان سہتی
وہن بھاگ میرے آندا رب لیاسا کرا پخند تے جند وارن سہتی
میرا یار مراد ہے بوریا ندا چشماں لگ گیاں ناگہان سہتی
میینوں مار کے آپ پردیس گیا پھر وات نہ پچھیا آن سہتی
ساری عمر رہسا قدماں نال لگی جیکر یار ملیسی پیارا آن سہتی
آکھے ہیں تیری دماں باجھ بردی کچھ حکم کرو قربان سہتی
ہوندا تاں نہ ملول علول کرسا تیرا حکم فرمان پروان سہتی
جوگی ہس کہیا میل ساؤں پھیر تدھ میلاں حافی جان سہتی
جیکر ہے مرضی ہتھو ہتھ سودا ایہہ بی دیکھ ہووے اطمینان سہتی
آکھے اوہ اک نام نوں سمے بہائی جیہڑا بیا یار خوان سہتی
تارک ترک بنکے پئی ہے مینجی پھیری رہو ہے ہجران سہتی
عشق رانجھے وچ غلطان ہندی رسا یا کندی تیں نسی آن سہتی
رانجھا ہووے تاں موئی بھی اٹھ بیٹھے راحت ہو رہ کہن کہان سہتی
ایس امر لاچار لاچا کیتی ہور دیر نہ نشان گمان سہتی
جوگی کہے جھل کراں جے بنا رانجھا مرضی ہیر کی تدھ پچھان سہتی
دھار وا ہے جو روپ انوپ رانجھا کراں فرق تاں مراں جان سہتی
اگ آن اندر آن آن لیسی رانجھا نام جے کراں بیان سہتی
جوگی آکھیا توں قربان اپر اعتبار نہ قول زبان سہتی
پھیر راز نہ ہال بیان کرسا پہلے قسم اٹھا قرآن سہتی
شاہد پاک رسول مقبول کرکے کھا قسم قرآن رحمان سہتی
جوگی ہسکے آکھیا ہیں رانجھا کالن ہیر لیا ہو گیان سہتی
جوین توں مراد مراد منگیں توں ہیں ہیر وانجھ ارمان سہتی
ہیری شہر تبنیل تیرے پیر تیرا آس دو ہاندی سب پچھان سہتی
چھتیا متھا لکو کریں ہیت ظاہر رکھیں جان منی قول وصیان سہتی
کہیا تی نے یار ہر ادھیلدی جھیڑ کراز نہان چھپان سہتی

اٹھے بس سایاں سانال پک ہویاں جیکہ ہیر لیاوا اگن بان سہتی
نال ہیر دسے اج مشیر ہو سال گوشہ رازا یہہ گوش گذران سہتی
تساں نال رقیب نہ آونا ناں پھیر باپ گھلاں اجوہان سہتی
پنڈوں باہر سپ دی کیل کرناں مجہ گڈی کواری نگہبان سہتی
میری علیں مراد مراد کارن کریں عرض پیراں ملاں سہتی

سر جائے تے سر نہ جائے مولی تیرا ہیں ہساں پاسبان سہتی
سپ محرم دا ڈھنگ اٹھا ہیر یہ گھلن تدھ بلان سہتی
مجھ جان انجان تا دان ناہیں نارے توڑ لیاواں آسمان سہتی
تن روز دی طول میعاد کہی کرساں معتقد ویکھ روان سہتی
منوں ہار کر فضل فقیر آئی پاس ہیر دے مہیں شیطان سہتی

آمدن سہتی نزد ہیر و بیان کردن کرامت فقیر و خوشخبری دادن از رانجھا و مکر حیلہ انگیختن جہت ملنا اوہدے ہیر گزیدن مکار جوگی!

سہتی ہیر نوں پاس بہال کہیا جلے بھاگ تیرے کرے جنجال ہیرے
کلے باغ جاکے مالا ناتھ جی دے کیتی پاک دیدار جمال ہیرے
جوگی ہس کے مجھ بلا لیا پھیر پچھیا رات دا حال ہیرے
راتیں مار ہیتوں ہن ہس نا ہیں کہیا ہیں اسنوں جم کال ہیرے
مار کا ہے جن یا بھوت اکس کہیا میں کجھ ہور دکھال ہیرے
جوگی کھنڈ ملائی وانھال کہیا ہسی ہیں کرکے لال گال ہیرے
جویں کہیا فقیر نے تویں ہویا کرامات ہیں ویکھ کمال ہیرے
مہربان ہوئے پھیر عرض کیتی کارن یار مراد وصال ہیرے
کہیا میں اوہ نال عاشق رانجھنے دی اوہدے اہو دو وصال تھا ہیرے
جوگی ہس کہیا ہیر نام وعدہ رانجھا فاد احال ملال ہیرے
ہیر گئی بیاہی تے ہس رلیا کن پاٹیاں جوگیاں نال ہیرے
آکھے ہیر لئی اکے جان گئی جان جان آیا کرکے ڈھال ہیرے
میں بھی ہیر کامل حال جانی لیندی خاک اوہدے جان کسال ہیرے
تدھ لئی اس نے اینہ دکھ جالے مجھیں چار دیا باراں سال ہیرے
مکھ چن اتے چاک خاک ملی آیا وچہ اقبال زوال ہیرے

تیتھوں ہو رخصت گیو طرف جوگی گھنڈ چا دولانا لیکے بہال ہیرے
ماریں سرم دے دور کھلو رہی جھلی کڈھ بیٹھو گل گال ہیرے
سہتی ہیں نہ کیسدی باتاں ہنسی کیتی پھیر گستاخ مقال ہیرے
ہن تاک ماں مار نیند ہیرے رومند ہو ربھی پامال ہیرے
کرامات ویکھال ہیں پھیر کہیا دس کی آنند انھلی ڈال ہیرے
جوگی اکھیا وچ یقین آو ڈھٹا ہیں وہال انھال ہیرے
تدیں ملک فقیر دی خاک ہوئی کہیا رکھ لیو کھوال ہیرے
جاروں ہیں مراد مراد منگی کیتا تدھ دا اوس سوال ہیرے
جوگی قسم کھو قرآن ہینوں پھیر بیٹھ کیتی قیل قال ہیرے
عشق ہیر پچھے چھیڑ چو دھرائی نبیاں آن چرواں کنگال ہیرے
پھیر کن پڑا فقیر ہویا آیا کوڑے دا نام گال ہیرے
پھیر مجھ دی طرف خیال کرکے کہیا منا من رکھو خیال ہیرے
ہیر امرن جیون اوہدے نال تیوں بھی لول بال ہیر لول بال ہیرے
دیہی سیم جیہی گل ڈھال اسنے عمر بال بستی بال جال ہیرے
تدھ کارنے اُس کنگال کیتو لکی وکھری نہ پلال ہیرے

تینوں لکھ مبارکاں آن پھسیا ماہی وانگ ہے تیرے جال ہیرے
جوگی سوگی ویوگی نے سوگی ہویا کن پاڑ منا بیکے وال ہیرے
اوہدا یار رلاو تا میں سہتی اتے اوہ میلے میرا لال ہیرے
میرے مکر دے ول خیال رکھیں ولیا تدھ تو اج وکھال ہیرے
تیرے مکر دا ناگ لڑ لڑ زہری پھیر ماندری دی کرسنبھال ہیرے
جو جو منا ندیاں گلاں نال اوہدے کرلیں تول سبھ سکھال ہیرے
کل مگر دی چال سکھال آئی تیرے لال نوں پاس بہال ہیرے
مینوں ملے مراد تے تدھ رانجھا قمر پاک رسول دی آل ہیرے

چل اوٹھ کے یار منا پیارا دو گھڑیاں نال ہوتی اوہدی چال ہیرے
پیاسا آب زلال وصال رانجھا پیالا ہیر چلید پیال ہیرے
سیدے ویر نوں پیر تیل کراں صدقے شاہد اب ایہ نستال ہیرے
جھوٹی عمر دے مکر چاتی ہانجھتی سر کھینڈا پچھتو تال ہیرے
اوہ ٹک یار تیرا اجھی سدلیا فانی کرسی سپے اوہ کیل کال ہیرے
کواری کڑی دی رکھیں پاس ہوسا ویکھ موقعہ دیاں نگال ہیرے
جائیں تخت ہزار نوں نال اوہدے ایہہ گئی تیندی مکلال ہیرے
فضل نال دلبند جو نونہ ہسا سدا انتہ نہال ہیرے

بردن سہتی ہیر را بر چاہ بہ بہانہ پنبہ چیدن و گزیدن مار خارہ کف پا سے تی
ہیر از تدبیر شیر سہتی و نوحہ کردن با آواز مکر و ندو پیر بانہ آمدن رانجھا

پچھو ماں کولوں میں سنگ لیا چلی چاہ سے تے جین کپاہ سہتی
سس ہس کہیا دھن بھاگ ساڈے ہیر لے چلو چاہ لاہ سہتی
چائیں ہیر تائیں سس باہر لوہے کمتے نال ہوئی ہمراہ سہتی
جہڑے راہ گئی لیکے فوج جنگی کر دی گئی مستی قتل فناہ سہتی
سیاں بھو لیاں بھو لیاں بھر لیاں دیندی جین کپاہ نوں ڈھاہ سہتی
ایدھر کواریاں پل پرا ٹلی اودھر ہیر اتے ورد خواہ سہتی
اک سول ببول دے تو ڑے تو ڑے قینچی ہیر وگا سہتی
ہیر مار چیکاں ساگھٹ پئی لو بو کرے سر تے اکساہ سہتی
آکھے ہیر تائیں لڑیا ناگ کالا کیتی آ نگاہ نا گاہ سہتی
دکھیں اس کو بیہوش پئی کھلی پاس آکے کرے آہ سہتی
سیدے ویر دا اج خراب خانہ ہویا اتے لگا سینے داغ سہتی

ہیر ہس کہیا میں نچ چلی ہاں وگھاں چلاں ہیرے من چاہ سہتی
جا جھگیاں چاہ تے چے کپاہ دہی دی بوبال دھر آکھا نقاہ سہتی
ملکہ ہیر تے فوج کواریاں دی آہی پچھے سردار سپاہ سہتی
پھرن کھکاری آکھدی راہ اندر پھدنی لشکری شکلی چاہ سہتی
آکھے میں تے ہیر الگ جنیساں کہیا ماں نے کہیں وساہ سہتی
آپو اپنے دھیان کواریاں سن کر کے چار چو پھیر نگاہ سہتی
کنڈا مار کے خول دے ہاکھوں لگی خلق توں گردے آگاہ سہتی
سیاں دوڑ گیاں ایکھ ہیر اکھن ایہہ کی وعتیا قہر الاہ سہتی
حیل حیال کر کے سد وانتو ڑے سد لئے ہالی ہلواہ سہتی
پیریں ہیر لیٹا تو ٹی تو ڑ جھتیں ڈھما آپ میں ناگ سیاہ سہتی
پاس ہیر دے خوب دلگیر ہوئی کیتی ملک دا ادھ جھتر گاہ سہتی

یارہ بار جا کے گھنڈ لاہ موہوں ڈٹھے ہیر سنارا موہنہ ماہ ہستی
کوئی ماندری سدا لیا ڈاکو آکھے گل پو مکھ گماہ ہستی
ٹھے بار تے قول اقرار جوگی کارن اپنے رہی نباہ ہستی
ویکھ مکر تلبیس ابلیس کہیا واہ واہ ہستی واہ واہ ہستی
کھلیانی کریہاں آہیں یار ڈھاہیں گھریں آن پہونتی اوہ ہستی

ڈنگ یار دا مارییں آپ ڈٹھا آکھے رہیا ناہیں اشتباہ ہستی
پھیر کسی نوں اشتباہ ہووے جھنے آپ ہو پاس گواہ ہستی
مطلق سچ نہ جھوٹ بنا دتا ویکھو جھوٹھیاں دی بادشاہ ہستی
پھیر ہیر لو اچو انجی آئی گھراں نس حالی تباہ ہستی
فضل شاہ فقیر نے ویکھ کہیا تیرے مکر توں لکھ پناہ ہستی

خبر یافتن چوہر اجو از مار گزیدن ہیر و ماتم زدہ شدن ہمہ و الغفان نمودن بیدیاں مارگیراں افسوس خاناں جمعہ و رشدن آنہا الہ ہیر معالجہ

اجو گل سن کے باہروں دوڑ آیا روندی ویکھ سہتی چشم نم میاں
آکھے ہیر سی چلن کیہ دوڑی لڑیا ناگ کالا اوس دم میاں
ویسے یار فن وار فن سہتی کرے ہیر یقین قسم میاں
آکھے وقت ایسا ونداجاوندا جے نظر آوندا رنج الم میاں
بچے ہیر دوہوتی پاپ باپ کٹے جاون غم الم عالم میاں
اجو کہے افسوس لوکو ایہہ دنیا قہر ظلم میاں
اکھیں ہیر ویکھ کے نیر وہنہ ارادے پاس بیٹھا چشم میاں
منجی ہیر دوالے بیٹھے رون سارے کوڑ یکسب گئے نرم کرم میاں
دوجا سید کمبخت وچ بخت کھوٹے جیندا ہیر محبوب صنم میاں
بوٹی رگڑ کوڑی بنھے زخم اوتے مار خور سندا کوئی چم میاں
کوئی نقش پرسنگ کر نقش لکھے کوئی کرے تعویذ رقم میاں
منکا مار کوئی لسی وچ گھولے کوئی کہے بازی ہوئی تم میاں
کوئی کہے زہری مار الیہر جاوسی ملک عدم میاں
سرپ کسے دی کیل نہ ہول آیا اوڑک گئے بلا جوگی ہم میاں
کوئی سہتی ہے گریاں کوئی سٹ رہیاں روئے کوئی پھر مار دیغم میاں

آکھے کی ہویا سچ دس جلدی سہتی دسیا حال ستم میاں
ڈنگ مار کے مار طلس گیا ہیر جیوندی جے کوئی دم میاں
کوئی ماندری لیو بلا جلدی کرے ہیر تائیں چھاڑ دم میاں
آکھے کوئی نہ تھر وید جوگی صد قا او سدے تیک قدم میاں!
سید آکھے فقیر رنجھال بیٹھا جیندا عوض ایہہ بار دسم میاں
پیر ہیر دا اسے پشت خم آیا ہو رحم کیتی پشت غم میاں
رو رو آکھدا ہیر جو کدے بچی قسماں مہر ہزار درم میاں
آکھن گا لالا اسانوں بچیایا آن از غیب ارحم میاں
اجو ماندری کل سد لئے منتر یار دسے ملیٹھ ہم میاں
لائے کوئی گھسا کے زہر مہرہ کوئی زخم اتے مرہم میاں
کوارا کوڑی بھتیں سوت کتا گنڈا کرے کوئی دم شیم میاں
کوئی کہے کھنوں منتر کر کے منتر ہوگیا ایہہ الم میاں
مار مار منتر کر کے زہر مارے بخش نہ کم میاں
کھیڑے سبھ تسی کھیڑے رون آکھن نہ تو سیدے ویکھ کرم میاں
سس بھیس اڈا نکے سر آئی آکھے ہم گلے تلے دم میاں

کوئی آکھدا ہیر تقدیر باری لکھیا مٹے نہ لوح و قلم ہیاں	فضل شاہ انجھے جوگی باہیجہ کہڑا کرے کینا نانگ ہیم ہیاں

اطلاع دادن سہتی از جوگی ساکن کالا باغ فرزنداں دن مہر جو سید ابرار آوردن جوگی دوری پیش جوگی و اظہار کردن ہمہ گذرانیدن را۔ عذر جوگی کہ علم من گتخد اسگال را اثر ہمے کند و قسم خوردن سید اکہ باہیبے وصال نکردم کہ ہنوز بکر است و زن جوگی سید ارا و گریاں او باز بخانہ آمد

سہتی آکھیا بابلا گل کوئی بیٹھا باغ کالے جج گیر اسائیں
پیلا جا بڈا گکرامات والا ولی پیر نا بہرا دلیب اسائیں
آکھے پا امیہ مشکل مشکل جان گئی کیوں نکر لا ڈسیے ہین خدا سائیں
ایہہ وی ہتھ جیکھر خوشی دلوں اوٹھے اٹھ کے ہین سدھا سائیں
اجے کہے کہڑا امیر سے بہت نالوں ہوگے دانا عقلا سائیں
کالے باغ دے وچ فقیر بیٹھا قدمیں لگ کے سنگ لیا سائیں
الیسا کرین جوگی ہتھوں ٹھیٹھے خیر پائیے ٹھوٹھا آمدو منا بھیا سائیں
سید آکھے سے دا ہیں جاناں ہاں لیا واں انجے خیر بلا سائیں
جوگی قشک رقیب پچھان کہیا آکھے کون توں جاٹ بلا سائیں
ہمسکا ایک ہے ہتھو جوڑ سید آکھے داسی تیرا خاک پا سائیں
تیرا دو کھی سناں گوار جٹا اسیں آپ دکھیئے اہند اسائیں
آکھے نار کارن ہتراں نا ماندہ مار مار لئی اتھ و ہا سائیں
ہیر نام اتے قوم سیال جیہی آندی جھنگ تھیں ہی پیا سائیں
وچ کھیت کپاہ دے کھیت ہوئی وقاعیٹ اکھیت لٹیا سائیں
اکھیں ہردوچوں چلے نیر چھم چھم پاس لین بیٹھا قربا سائیں
ہونی انت ہوئی بچا بچا کہڑا اتے ہنیں قضا قضا سائیں
ہرن دیہ جیہی جٹا کھوٹ گھٹی کر بیاہ گھڑکے ہو رجا سائیں

اوہدیاں اکھیاں بن مثال واں انگور بیٹھا طرف سائیں تلی اسائیں
اوہدے قدم پایا پلنگھی ہیر ہوئے ہو رہو عادو واحد اسائیں
دنیا دار ہے گیا ڈنڈے سے مارکے اٹھ بکھن کسے نہ انجا سائیں
اوتھے غیر دسے جاندا لکھ ناہیں بھیج اپنا کوئی دانا سائیں
پھیر سید آکھے جاہ بیٹا اوتھ دوڑ نہ دیر لگا سائیں
حرف عجز نیاز دی بات کریں جھنڈ بیں شان شیخی جو دھرا سائیں
خصماں ڈھوئیاں انت پیار پایا کامل ہیر دے پیر منا سائیں
ڈیٹھی ہیر دے پیا دا نام سن کے سید امار لکل گیا دھا سائیں
دلوں آکھدا رب نہ جھوٹھ کہے سہتی کوئی کیتا افترا سائیں
میرا نام سید اپنے چوہدریاں دا دکھیا ہوں سینوں بلا اسائیں
بول کیا کہنا کس کا دکھ سہتا حال ماجرا آکھ سنا سائیں
کون نار کی نام اور کہاں گئی آئی مار کس طور لٹیا سائیں
مورکھ جاہ نے جنن کپاہ گئی لٹیا نانگ دے گی خش کہا سائیں
سہتی بھیجن ہیر اوہدے سنگ آہی ہائی چارپائی آئی جا سائیں
جوگی آکھیا توں گوار مورکھ مورکھ اسنوں ہنیں بنا سائیں
سب نال تقدیر دے ہیر ڈنگی کون پیر تحریر ہٹا سائیں
کون لن پچھے ران جت لعیں آ دوے تدھ نہ شرم حیا سائیں

ہنجھ جوڑ سیّد پھیر عرض کیتی بیڑا دھن پیا بنے لا سائیں
اسے پر لیکھ نے مینوں فقیر مارے ایہہ بھی گئی دانا فرما سائیں
کراں باہوڑی باہوڑی کریں جوگی تینوں واسطا پایا آ سائیں
جوگی کہے الیسی تینوں نار پیاری جیتے مریں گھبرا گھبرا سائیں
سید آکہے چھو سال سال ہویا پئی رہے بیمار سدا سائیں
دو تن روز گزرے بارہ تاپ لہندا جاتا بولسی لبھ شفا سائیں
اوہدا پیار ناہیں میرا پیدا تاں ہے ویسی آس خدا لچا سائیں
جوگی آکھیا لوبھ درکار ناہیں طمعدار نہ مکر گدا سائیں
دھن مال دولت تج دیا رسارے ہیں شاد ہر کے گن گلا سائیں
توں بھی ہو فقیر تے چکھ لذت چھڈ من تے کن پڑا سائیں
تیمار زناں تے وسنگ ہتھیں سنگ رہی شیشہ سنگ عقیق لیلا چا سائیں
سید آکھدا نیک نصیب تیرے کیتی بات حسب المدعا سائیں
جو کچھ حق حقوق ہے مرد عورت ہویا مجھ تھیں نہیں ادا سائیں
تیرے واگ مے وروں سہیا جا کدا ہیں جیہی مکھ لیا چھپا سائیں
صفا صفا جی نال ایمان کچھ پیراں ماریا رہیا صفا سائیں
مطلب لئی لہا چڑھا کریں اسے اوس دا توں بھلا سائیں
جھوٹی قسم جو کھا دیوے تیا ایہہ بھی کل کل تیری گلا سائیں
بات وصل وصال دی اکیوں ٹھکے ہیر تاں تے وسنا سائیں
محشر تا دیدار جدا ہووے جے میں مکھ وٹھا گھنڈ چا سائیں
پھیر سے نہیں شفاعت ختم نبیاں نہیں آخری رب لقا سائیں
سچو سچ بیان عیان کیتا ابتدا سے لے کے انتہا سائیں

سچ ہیر تقدیر ہے جگ ڈھگی ٹرے نہیں قضا قضا سائیں
جیہیں لکھ گوا رہے بار ڈگا لاج نام دی لکھ لکھا سائیں
اجے وقت ہے کرم کماونیدا ویلا جا سیا پچھوتا سائیں
اوہ بھی ہے یا نہیں خدا تیں جو ایہہ بھی جاٹ توں بتا سائیں
سچ جنڈڑی نال جہان رستے رہی مجھ دی نال خفا سائیں
سو بھی جی دی ای امید رہی ہیرا منوں نہ کھتر اچا سائیں
نذر لیوے تے مہر دی نظر کر کے چلو رب دا نام دھیا سائیں
التجا پرواہ ہی کیا ہر سے سکھیں ایک ہر کا آسرا سائیں
ایک پیاسی جیا لگا بیٹھے لیا ہیا کو ویا بھلا سائیں
دو جیا ساہو گا مشہو سجگی ہریں نہیں ہر کے آشنا سائیں
چوتھا پیا ہیا تے میرا پچھو تا ہیں ہا بچہ کوا پایا نہ منترا سائیں
جٹی ہیر تائیں جانوں سچ گواہی اج تاک دے ہی جدا سائیں
جے میں ہتھ لایا اس نار شالا نار دوزخ مجھ جلا سائیں
سر تے ہیر جٹی پنج پیر ظاہر تا ادہناں نے مجھ ڈرا سائیں
جوگی آکھیا جھوٹھ نہ بول جٹا کریں جگیاں نال دغا سائیں
تیر چلیں گے خوف خدا ید لے پر قسم قرآن اٹھا سائیں
سید قسم قرآن مجید کیتی کر کے منہ بد قبلے وا سا سائیں
اج تاک صورت ادہدی نہیں ڈٹھی گھیا رنگ ہے کسا لو رسیا
جیہیں رنگ کیتا ہیں سنگ مے دور رہیا سنگ نہیں سنگ لیا تو
انہاں ہو بیکے ولاں پراں جانوں کیتا مجھ جو کجھ خطا سائیں
جمع جمع کر کے کہیا ہس جوگی جٹا کل تے گل ٹھہرا سائیں

سید اکھے جیہڑی دم ساعتاں تے وعدہ کیتوم الفردا سائیں
ہیکو کم کرنا میرے نال جیہڑا نہیں تاں صاف جواب الا سائیں
جوگی خفا ہو کے کہیا گل بھیڑی تیری پھیر منہہ بھرا سائیں
حال حال کردا سید اٹھ دوڑا آئے باغ بھیں باہر سکا سائیں

اسے لئے بین تیرا رزق بچھے مرے مار جس نوں ڈنگیا سائیں
جو جو کرلاں منت تو تو لوہیں گھیر الیا کون تیں مرم اسا سائیں
تاں قہر فقیر منہہ مارے گدھے وانگ ریہڑ کٹیا سائیں
فضل شاہ سید اسید ھا گھریں آیا رو رو آب تو حال دکھیا سائیں

خفگی کردن مہر اجو بر جوگی کہ سید فرزند او زد و کوب کرد و منع !!
کردن سستی از بے ادبی فقیر و باز ترغیب دادن از بہر آوردن جوگی !!

اجو ویکھ کے پت دا حال ابتر غصے نال کر کے لال رنگ میاں
بیٹا الال کیتا میر لال سندا ایہیا وس دیکھو بھیں ڈنگ میاں
بھنگ گھوٹنی سنگ جو بھنگ گھوٹی اوس دی نال جھاڑ ادہی بھنگ میاں
لیا جلد فقیر نوں پھیر ساتھ دھر کے ٹنگ ملنگ دی ٹنگ میاں
لوک کہیسنگے صبر فقیر پیا تاہیں تو وہ بیمار پلنگ میاں
اوہدی کی جائے تقصیر کر سو جھاں خوش تہ ساک دنگ میاں
اینویں کسے نوں نہیں فقیر مارن تیر ایہہ زنگ اڑنگ میاں
سچ نال فقیر بے ادب ہو یا تاہیں مار یا اوسی ڈنگ میاں
کر عذر وا بھتوں کچھ ہوڑ ہو دے منہ نال فقیر دی جنگ میاں
اجہے آیاں بچے تو نہ تیری پھیر کی کمی شرم ننگ میاں
اجو پیر سن سخن تاثیر والے نرم موم ہو یا لوہا سنگ میاں

آکھے غضب تے قہر اندھیر ہو یا میر سید مار یا ڈنگ ملنگ میاں
اساں سیدا مار دا ڈانگ بھنے ہتھو نار وانگوں لاوے ڈنگ میاں
پھیر خفا ہو کے آکھے ہے کوئی موہو بول اجو منہ چنگ میاں
ایسے پر ڈراں فقیر وانگی ہے ایہہ وچ گدڑ شیر پلنگ میاں
سستی اکھیا بات چپے ہوش کر دھ سمجھ گل ہو وہ نہیں تنگ میاں
اج ایتھے تے کل نوں شہر لگے کسے نال نہ رکھدے سنگ میاں
گھر مرسے وہ ہوٹی باہر ایہہ جنگی کسے پھیر نہنگ تفنگ میاں
رکھیں خلق خالق نالوں بہت مشکل ہوئی آبیچاری ڈنگ میاں
جاؤ آپ فقیر نوں کر و راضی لیاؤ منگ کے سنگ وسنگ میاں
رکھو جنگ موقوف موقوف سستی خیر خیر فقیر بھیں منگ میاں
فضل شاہ فقیر ملنگ سند افضل رکھ لیا رب لنگ میاں

رفتن مہر اجو پیش جوگی و عفو تقصیر خواستن از موجب گستاخی سید او تقریر کردن پیش فقیر از مار گزیدن ہیر و آمدن جوگی بخانہ اجو و دیدن ہیر را و حیلے خواستن علیحدہ برائے دفع زہر مار

مطلب اپنے نوں کالے باغ والے اجو اٹھ ٹریا سن گل باہر
بلا نا مندے تسوپ آکھ بیسو ہنا اجو مہر پیا دیکھ تل سائیں

ودورن آوند اویکھ کے مہر اجو چیچاپ ہو رہجیل سائیں
نمسکار کر کے ہتھ جوڑ کھلا کیتا دھیاں دی دھول سائیں

اکھے خطا معاف کراں آیا مونہہ گھاہ میرے پلو گل سائیں
سنیاں اوس کمبخت نے آپ تائیں ایتھے بھجن اول جل سائیں
ہمسایاں تائیں اوس ہم صورت کر کے بھیو کیتی خلل سائیں
قدر فقیر انسان بیچے ٹھگ واہ جانی حرف بل سائیں
صورت نال اوہدی بد صورتی ہو دھتا لب جان گھبرا اجل سائیں
سارا دیس اندی سا نہ سے کیسے ناں ہی ہویا عمل سائیں
سلطا اوس غریب دی ڈٹھا تھوں آ ایتھے گئی گل سائیں
اج تسیں بی قدر توں اکھے کرم کرو جا جھٹ پل سائیں
وانگ خضر قدم تھیں سبز کرو جیہڑے جبت دے تھل بل سائیں
ہمگی ہس کہیا اوتھے ڈھ ہمت لے جو ہمگی ٹینگے لگے چل سائیں
سنگ باپ رقیب چل آئے چلے رل مل اوچل سائیں
اوڑک ہیر جھوہیرے پاس آئے بل بل کر دو بل بل سائیں
او مہاں سلاند ہیر ولی ہو وقت ہتھوں کمن آگئے ال چل سائیں
نبض ویکھ کے خفا ہو کہن لگے میرے ہتھ نہ کل وی گل سائیں
ہمیں جاٹ گوار نے دیا دھوکھا ویکھ کے ہتھ ہکل سائیں
منتر مار کے مار نوں مار لیو لال چھپ یار جا گئے مار چھل سائیں
مردہ ویکھ سینوں کر سی رب زندہ لگے نال نصیب دے چھل سائیں
کوئی مرد عورت آوے پاس ناہیں متاں جاگ پئے جھل سائیں
جاو جلد لیاؤ متاں جھتا جیہڑا گیا دبا ہتھوں ٹل سائیں

میری پر تقصیر معاف کرو بیٹا گھل میں ہویا خجل سائیں
اسے پر آپ نے بھی ویسنوں نال خبر تالا نہ حقیقت باہر دھل سائیں
سد جھا لگے سوانگ بھانا جیہڑا کل دیندا اوہ دل سائیں
ایسے بہت ناواں رہندا اوتھا ایہہ تاں ہی شکر کیوا حرجل سائیں
باہگی رسی جنی کیا بھولی لٹیا نانگ کالا ہوئی عقل سائیں
جیکر زندگی اوسدی لبھ کھے دنیاں پکیاں وچوں گھل سائیں
جیوے بھاگ پیاں پکیاں نہ شالا نہ ویکھاں ابدا سل سائیں
جیتی ہیر دے بھاگ نصیب جاگے دل نکل جاسی ہوسی ول سائیں
میری ریش سفید دی شرم رکھو شالا ہیر جیوے ساعت پل سائیں
اوتھو گمر کسا یاد کر کے پنج پیر تے بول اٹل سائیں
گھوڑا اساں نہ کیا پہگن مجلا ہویا نام تے جو نوں غازیوں ول سائیں
احمق جبت توں سات تاں لپا ساتو ول کھیٹا لگی جپنہ سائیں
مل بیٹیاں پاس کھلو تھے ڈٹل کے بار تھل سائیں
کیہی تانتو نہ کھینے لگی چھوڑ سکا لگی سے جھٹ تھل سائیں
بھیوسے آرنگے باب تو لاج ہیں اسے کر یں انجا سر لیے جل سائیں
تن زندی دیو ہیا آپر کئی گمر ہوئے دیندو ول سائیں
کھاندی کھوٹی ہوو پاس رکھاں مٹی گل کیتو ہیر گل سائیں
ہنیں گگل وصیب پنسو ہیر ل جیراں منگیاں مار زل سائیں
فضل فضل کیویں نہ ہووے ہیر جیتی سلے جیبڑا نہ انجی جبلگ سائیں

بند کھون کھیڑیاں اجوگی دہیر وہتی نگہباں اور جاتہ ویلہ مہرباں کو بسیرواں لا مزدہ بود دیا دکر دلن ر انجھا
تیج بیراں را بوقت نیم شب بعد رسیدن بیراں کاملان شکستن دیوار خانہ وا جازت رفتن داد ن

دو دعا کردن رانجھا در حق سہتی فی الحال رسیدن شاہ مراد عاشق او و چیدن جدا جدا ہر دو عاشق و خبر شدن بوقت صبح کھیڑیاں را و تعاقب کردہ مقابل شدن بادشاہ مراد و پسپا شدن کھیڑیاں

ہینڈول باہر گڑ و ماندا کوٹھڑا سی کر کے خوب صفا مکان پیارے
بہت ہو کہیا جوگی وصوفی دھوپ پیاری تُرت فرشتہ حاضر کران پیارے
جوڑ کا پا جوگی پاس بیٹھ گئے بیا صاف چوڑکا کھیڑیاں پیارے
سہتی ہیر رانجھا نے رہوا نتہا اک دوسر دے رازدان پیارے
ہیر اٹھ کے پیر دے پیر لگی پھیر حال احوال سنان پیارے
وقت شام تک اَدھی رات تائیں گلاں ہو کر دی جانی جان پیارے
اگلا فکر کرنا گاں جان سترا تے ذکر پچھلا دلوں جان پیارے
پھر اُٹھ سہتی لگی در کھولن باہر ول بند پایا ناگہاں پیارے
آکھیں وچہ ہمک رانجھا ہیر سہتی گئے مکھ دلیل اوہتھاں پیارے
سمجھ سمجھ دلوں ہے باہجھ کون دلوں اندوں رت آجائے رسا اگیاں پیارے
سندر الحمل شہباز و دیکھ آگے مقدس عمل کر و مشکلان پیارے
رانجھے ہتھ اٹھا کے دعا منگی وچہ خاص درگاہ رحمان پیارے
پھیر لال رومال نکال رانجھا لگا ذکر یا پیر منان پیارے
بیڑی بھر بدلوں وھیر کرتی آئے پیر بیچے آن تان پیارے
خبر اد جا چیتا وڑ دل جائیں پیر بول آکھیں عالیشان پیارے
عاشق ہو جے کر ینگا نیند پیاری دشمن آگئے ندوستان تیجے
رانجھا ہیر طیار ہوا ٹھ کملے باہر کھیتوں قدم لگان پیارے
بھابی ہیر تساں نال ٹور دتی ویر و یر کر کے بابیاں پیارے
رانجھے عرض کیتی اگے پنج پیراں خیر خواہ سہتی عاجز ہیں پیارے

پلنگ ہیر چوا کے سر سیدے اوس جا تے جبار کھان پیارے
کوٹڑی کٹڑی لو نہاں وچہ رکھ گھلی سہتی جا نکے سگڑ اسجان پیارے
در بند کر کے قفل لا باہر ول وقت شام کھیڑ گھریں جان پیارے
سہتی میں کے آکھیا اُٹھ ہیر ہن شفقت نہ شرم شریان پیارے
دکھ سنے تے درد سنائے رانجھا سہتی منصف وچہ بیان پیارے
سہتی سن گلاں کہیا میاں رانجھے قصے ختم ناہیں عاشقاں پیارے
ملیا وقت رخصت دشمن گھریں سُتے گئن ہیر تے سہتی شان پیارے
رانجھا ہیر تے دیکھ دلگیر ہوئے سہتی ونگ تقویر حیران پیارے
سہتی آکھیا یار تاں ہو سجے مابو سمجھ جی و نگ چوراں پیارے
کر پیر نوں یاد فقیر ہن تاں جاندی مشکلاں ہون آسان پیارے
کھوڈی سیج لال دی دیکھ رانجھا ہو یاں بھیتیں جان قربان پیارے
تیجر گڈھ مخدوم جہانیاں دا آکھے وقت اہہ کرم کمان پیارے
خضر پیر دا پھیر نکال ٹھرو لگیاں نوں لکھول گھمان پیارے
گندھ پائی کے پار و وسار کیتی وکھیں ہیر ہیکڑیاں پیارے
لیکھ ہیر نوں ہو دال اپیقوں ہو ویں خواب آغلطان پیارے
پچھے سختیاں ترتھیاں بھگت چکول آکھ بھوڑاں آمنا پیارے
اٹھ دوڑ سہتی تاہیم نکر کیا رانجھا مصل شتول زبان پیارے
کر دعا تیرے پنج پیر ظاہر مجھ یار مراد ملان پیارے
انہی وچہ ہو کم سوار سُتے ہن تاک رکھی نگہباں پیارے

اتفاقاً شاہ مراد آیا اونہیں نال قطار شتران پیارے
پھر کھول زبان نال پنج پیراں لگا اکھیاں نال لگان پیارے
ڈاچی شاہ مراد دی آن کھلی سہتی لیا مراد پچھان پیارے
سہتی مراد چڑھ لئے رانجھا ہیر بھی اوٹھ سوار ہان پیارے
سچ لکھنا کہ پیٹھ پیے چیر گئے جنگل جھاک بلی بروران پیارے
رانجھا ہیر دونویں اگے ہلک نسا کر اجھڑ اگہڑ بیابان پیارے
پیر نال بیڈ تھک چور رہے گو طاقت رہی نہ قدم اٹھان پیارے
تھوڑی دور شہروں بیابان اندر بیٹھ گئے بھی تاں آسان پیارے
پیر ڈٹھا ستا لاکر پرستی ڈر خوف بھلا دشمنان پیارے
اودھر صبح جو گاں لیکے باہر نکلے شہر رنگپور دے کرسان پیارے
آکھن ہیر سہتی جوگی کھس گیا تو کھیڑیاں چلچگان پیارے
زیناں ڈال عراقیاں گھوڑیاں تے کھیڑے ہو اسوار دوڑان پیارے
لئی کھوج تے ہو رواں چلے کھیڑے پھر اودھال اجان پیارے
کوئی آکھدی ہیر دا اس آہی جوگی آن ملے مستان پیارے
کوئی کہے جوگی نہیں سی اوہ رانجھا ہیر نال جنہاں دیاں سیلیاں پیارے
کوئی کہے اٹھری سکی کھیڑیاں دی من گئے جوان مردان پیارے
رڑد مچیا پائی کھیڑیاں نے کوڈھیا جان کرآہ فغان پیارے
چلے تے سارے مراد نیں جلدی آن لڑے جوان میدان پیارے
چلے سارے نال کھیڑیاں سا آیا پائی بھلے جوان مردان پیارے

راہوں بھلکے تے کوٹھے پاس آیا جتھے کھڑا آہی نگران پیارے
خنجر کڈھ مخدوم جہانیاں دا آگے وقت آہیر کرم کمان پیارے
سہتی اودھی دا وڈا مہار پھڑکے پیراں آن ملایا ہاں پیارے
آپ مو دھاپ مرد ہاسا چلے چلے تیر جو سخت کمان پیارے
ملیا مراد قطار دا اودھا دلوں خوف تے خطر چکان پیارے
نگری راجے عدلی پاس ہنچگئے حکمران جو جھنگ ملتان پیارے
السفر وسقر دو لوکاں ہیں سچ وچ حدیث بیان پیارے
بہر ہیر دی پت رکھ ستار رانجھا ایٹ وچھڑا تان پیارے
آئی نیند وچ خواب غلطان ہو تے بھل گیا فرمان پیران پیارے
دیکھ سن لگی اوس کھوڑیاں نوں جوگی ہیر دا ملیں نشان پیارے
سارے ہنڈیاں نوں بجھ پالی گئی آئے پکڑ ہتھیار جوان پیارے
بھلے سارے سانگاں تیر سے برچھیاں نے مار کر دیہوان پیارے
رانجھا رنگ دے سخن الان لگے نہ لگا نگ دے کو اگ جہان پیارے
کوئی کہے بھلا ہویا جوگیا نہ ہی رب آپ مراد پچا پیارے
جیہڑے چڑھ ٹپیاں کوار دیا کھیڑیاں نوں رب نے سیالیں جہان پیارے
کوئی کہے شاباش شاباش جوگی رتانی ملاو دھال لیجان پیارے
واہر واہر کروی واہر دوڑ رہی پائی ہے پئے کوچھ پچھان پیارے
واہر ماتہ تھیا کھیڑیاں دی ایہے کر جوان کر دوان پیارے
فضل اللہ جو ورتی ہیر رانجھے نگہ کردہ بیاں عیان پیارے

گرفتار کردن رانجھا و ہیر مع بلشہ متصل نگری راجہ عدلی حکمران جھنگ ملتان وزدیک گردن آنہا
جوگی را و رسیدن آں بہ ایں توقعہ کوتوال راجہ مذکور کہ گشت می کرد تا ایں ہر دو گرفتار!

کردن کھیڑیاں از راہزن و البستہ دوست برگشتہ البستہ بردن پیش راجہ و نالش جوگی و کھیڑیاں پیش راجہ
سپردن راجہ مقدمہ را با قاضی شہر کہ بشرع شریف انفصال کند و حوالہ کھیڑیاں ساختن ہیر قاضی رشوت خوردہ

پھیر واہر جا ملی رانجھڑے نوں جوراں پھیڑیا او توں حال میاں
جو جو سر بیتیاں سہیاں سیّں رانجھے بیا دچہ بال فعال میاں
کوئی کہے لالہ بہے کر دیرے ہیرے کوئی آکھدا کر وبال میاں
کوئی کہے اٹھ کے ٹنگ لئیا اگے بال سٹو سر لکھال میاں
قدرت نال ڈھونڈ والا ہتر نال سنہ آیا گشت پھر کوتوال میاں
پکڑ لیا کھیڑے مشکاں بنھ کے ماریاں کتیاں دس جو چند السیاں
ہتھوں ہتھ بدلہ لیا کھیڑیاں نوں اینہی قدرت رب کمال میاں
راجے عدلی دے جا دربار کیتی پیش لکھ عرضی حضور حال میاں
تیرے راج اندر لٹو گئے ماری جابرا اسیر فقیر کنگال میاں
تیرا نام عدلی عدل عمل تیرا جیہا چھپے نہ جلال میاں
کہیا کیوں فقیر نوں ماریا جی کہو جلد جواب سوال میاں
واردات ساری الفراں نے تا کیتی کھیڑیاں رت سنبھال میاں
غور فکر کہے بلا قاضی کرو شرع اتے انفصال میاں
کرے عمنا از قضا ہتھ آیا پاس طرفین سنبھال میاں
آکھے کرو بیان عیاں سارا لبسا سچ تے جھوٹھ پڑتال میاں
کامن پائکے الیں دل آندی پھیڑیا آن اساں نال ٹال میاں
سپیر تیرہ کھاں دی کر کے نگر اپنا جوگی ہی ہوتا چپال میاں
میں بھی سمجھ گیا نصف رات گئے نس آیا رگ مثال میاں
جیہا چھل پائیں قبلال جٹیاں تھیں تو راہی رکھ خیال میاں

ہیر قید کیتی رانجھے بنھ مشکاں مار کیتا پینڈا للال میاں
چابک چابک سواراں نے مار پہنچا ادھیڑیا ماس کھال میاں
کوئی کہے ترسا ترسا مروڑ اہیں ادھ حال کھال میاں
اپر ب جسنوں رکھے کون مارے کوئی مرے ناہیں بنا کال میاں
گھوڑا ہیر قیاں دوڑیا بسکے جو کیہ حال میاں
ماریا پہنچ کے فقیر لبیے بناں پچھیاں حال احوال میاں
چھیڑ چھیڑ کھیڑے اگے لئے نال ہیر فقیر نہال میاں
رو رو فقیر نے عرض کیتی راجہ ودھے تیرا اقبال میاں
عورت ویکھ میری سوہنی جہی بھری ہی آن انہاں نوں ظلم الیاں
راجے کھیڑیاں نوں خیال کرکے آکھیا لال گلاں او کھل میاں
ہنیں نال ہنے سولی سارا پچا سولیاں کھو ٹھگی مقال میاں
سن کے حال ولرنیں آکھے عدلی ہر دم تیرے اقبال میاں
دتی کھیڑیاں موڑ چلاندی ہو یا راضی قاضی بغیر سوال میاں
گول مول ظاہر لچے مال بکہ ولوں خاص کھیڑیاں میاں
کہیا کھیڑیاں ہیر نوں بانگ دیکے آیا ایہہ جوگی اساں بھال میاں
جوگی آکھیا کہہ مقال ساری سنوں حال طول طلال میاں
ویکھ لیہ ہیر عورت خوبصورت جوری کیتی تگی قیل قال میاں
ایتھوں ناک بچھاں پیرا اساں کیتا ہن لیا دیوگو وال میاں
قاضی آکھیا مکار جوگی دسیں حیز چترال چڑوال میاں

سنگ استری ہتھیں جوگی سنگ رہے تیری نن ایہہ امر محال میاں
ہیر کھس دتی قاضی کھیڑیاں نوں رانجھے مار کے دتے نکال میاں

دوجا جوگیا منہ اہلا ہنہیں باں چٹی ایہہ ہے کوئی سیال میاں
وضلشاہ پر شہر تے قہر ہوسی ولیسی آہ فقیر دی گال میاں

بددعا کردن جوگی دا آتش قہر خدا سوختن شہر راجہ را و خبر یافتن راجہ از حالت ظلم جوگی و گرفتار کردن کھیڑیاں را و باز دادن ہیر را جوگی و عذر تقصیر خواستن راجہ از فقیر و نجات یافتن آتش قہر الٰہی از دعا فقیر کوچیدن ہیر رانجھا و رسیدن متصل جھنگ و خبر یافتن مہر چوچک و طلبیدن ہیر و رانجھا نہ و شنیدن کل ماجرا از ہر دو و رخصت کردن رانجھا با ہیر آمدن جنج و برات رسیدن رانجھا در تخت ہزارہ وسلامتی شدن بالرحمان و تیاری کردن آں ہر دو شادی رانجھا

اودھر ہیر روندی ادھر میاں رانجھا کوک کوک کہاں کہیا سائیں
کہیا ہیر رانجھا بندی تیری بندی بندی اندی نبد کھلا سائیں
تیری ایس فریاد دی داد ولسی کر فریاد خدا سا سائیں
جیہڑا قہر پا کے آدم جدّ بیائی تو جنتوں باہر کڈھا سائیں
جیہڑے قہر دے نال یعقوب کولوں کیتو یوسف جلد جدا سائیں
جیہڑا اڈالیو مہر ایوب جدا لیا کیڑیاں نے ماس کھا سائیں
جیہڑے قہر سیتی اسمٰعیل تائیں دتو چھری دے ہیٹھ رکھا سائیں
جیہڑے قہر دے نال اتار تختوں سلیمان بھتیں بھٹھ لگا سائیں
جیہڑے قہر سیتی قوم عاد کیتی گھل باد رہیا دا وڈا سائیں
جیہڑے قہر دے نال فرعون تائیں دتو نیل دریا ڈوبا سائیں
جیہڑے قہر دے نال شداد ہویا قتل باہر بہشت بنا سائیں
جیہڑا قہر پایو آل نبی اتے وچہ کرب بلا بلا سائیں
سوئی قہر پائیں ایس نگراتے بدلے قہر دے شہر سڑا سائیں
بددعا منظور ہو گئی یار ربا آ جو اگ چلا سائیں
پھری شہر دے چار چوفیر آتش وتے گھر تے بار جلا سائیں

ایہہ کون قہر دی داد دیوے باجھوں ذات کریم خدا سائیں
بدھی لئی جاندی زور و زوری کھیڑے مبر ادس نہ چلدا کا سائیں
رانجھا کہے جبار قہار قہر تیرا نام قاہر کبیر سائیں
جیہڑے قہر دے نال ہابیل تائیں ہتھوں جیں قابیل گما سائیں
جیہڑے قہر سیتی تہہ یوسفے نوں دتو چاہ سٹا سائیں
جیہڑے قہر کنوں ابراہیم تائیں دتو چخا نمرود سٹا سائیں
جیہڑا قہر پا کے مہتر زکریے نوں آریہ ہیٹھ رکھ چرا سائیں
جیہڑا قہر پایو یونس نبی اتے مچھی تو ماہی دیا سائیں
جیہڑا قہر پا کے امت نوح تائیں کیتو غرق طوفان چڑھا سائیں
جیہڑا قہر نمرود دے پایو گھلیں مچھر نوں مچھر اسا سائیں
جیہڑے قہر سیتی علی شاہ مرداں ہتھوں تغ شہید کرا سائیں
جیہڑا قہر پایا مچھ رانجھنے تے مٹھا یار دلدار کھوہا سائیں
اگ لا اس شہر نوں بھسم کریں ایہناں لکھیا نال لکھا سائیں
ہو سٹ آہ فریاد و غبار چلیا لگی شہر نوں اگ ڈھیر کا سائیں
اگ قہر خدا آ ہوئی کوئیں نجھے پانی بلیکے ہے بجھا سائیں

راجے آکھیا کسے تے ظلم ہویا کوئی خبر دسے مینوں آ سائیں
اوسے جوگی نوں ملکے وچ بیلیاں قاضی کیتا ایہہ قصا سائیں
پھیر تیں ہیر نوں دیکھیا جا کر کے عذر خطا بخشا سائیں
بوجھی اگ تے امن امان ہوئی ملہ واہ لگ فقیر ٹکھا سائیں
رانجھے ناتھ کہیا جوگی چلتے ہیں بھلے لبنی دائم سا سائیں
راجے لکھ دتا فرمان رانجھے دستخط کر مہر لگا سائیں
سن تئیں بچے پروٹھا راوہنا دلیسا وچہ کوہلو پڑوا سائیں
سدھو جھنگ دے راہ روان ہوئے دلوں خوف تے خطرہ گوا سائیں
کھری مت زناں ہیں بولی سن یار پیارے رانجھیا سائیں
باپ ویکھ فرمان سلطان سندا ہتھیں ولیسا عقد پڑھا سائیں
گل لگ ملساں سیاں پیاریاں نوں تشکنا نال ٹوٹی مینوں ماں پئیر
ایہوں ہیں گئی تاں مجھ ادھ دھال کہن تیریاں بھابیاں لعلیاں لا سائیں
عاشق سمجھ رضا معشوق سندی آکھے مجھ وی بھی ایہو بھلا سائیں
نٹھ جبا آکھن رانجھا ہیر آئے دلیس ڈھال جوگن جوگیڑا سائیں
لگے بیٹھ دانا وچار کرنے رنگا رنگ دے سخن الا سائیں
پھیر کہن وچہ وال دے کالا الا سمجھ گئے جو لوگ دانا سائیں
چند منتیں بھیج کے یار بارے رانجھے ہیر نوں لین سدا سائیں
چوچک حکم نامہ چم لا اکھیں بیٹھ گل سنیا ماجرا سائیں
پھیر خوب نہوا دھوا دتا ئیں دیکھو نویں پوشاک پھنا سائیں
خط لکھ دتا رانجھے نال لاگی کہیا تخت ہزارے نوں جا سائیں
بھائیاں پاس پہونتا تیراں سال پچھوں رو رو ملے پھڑ گل لا سائیں

کہیا کسے فقیر نے ظلم ہویا قتی اوسنے بڑی دعا سائیں
راجے حکم کیتا آندے پکڑ کھیڑے لٹی تنہاں ہتھیں ہیر چھڈا سائیں
رانجھے سمجھ اوٹھا دجاں نگی الیس شہر نوں پھیر بچا سائیں
راجے آکھیا ناتھ جی کرو کرپا چند روز رہو الیں جا سائیں
راجے آکھیا تویں سنا میری جو ہیں آپدی میں رضا سائیں
جسدا ایہہ مضمون سی ملک میری کوئی کرے جفا گدا سائیں
بھلا ہو بالو کھلے ناتھ جوگی سنگ ہیر لیکے پئے راہ سائیں
جدوں جوہ سیالاں دے پاس پہونتے آکی دلیس دی ہیر ہوا سائیں
تیری پاس فرمان ہو بادشاہی ہیر باپ دے ویکھا جنا سائیں
پھیر تخت ہزارے نوں لے چلیں مجھ ہیر تائیں ڈولی پا سائیں
سمجھے نا ملیسے خون ہیں ملک پئے اتے دشمن جان بھرا سائیں
اگے جوئیں تیری مرضی ہیر وی وسیاں باہجہ ہیں رہی دکا سائیں
ماہی بار اندر مجھیں چار وسن رانجھے لین پچھان صفا سائیں
دسی ہور کی بات جیہڑی اگے رانجھا آیا کن پڑوا سائیں
شاید کھیڑیاں تے گھر دا سمجھ کا مال دتا ہیر نوں سنگ بھیجا سائیں
چوچک کہے سب کجھ ظاہر ہو جاسی نزد لال کالا او جلا سائیں
رانجھے دیکھیا فرمان شاہی رہی جا نہ جیوں جرا سائیں
کھوٹے جبٹ دھر داس دی رانجھنے نوں دلوں اپنا لیا بنا سائیں
بھائیاں نال شریک ہو کے رانجھے جا جنج بنا لیا سائیں
خاطر جمع کر کے رخصت ہو ٹریا من بھاونی ہیر ویاہ سائیں
خط مہر چوچک لا گئی دسے بھائیاں ملا سد کے لیں پڑھا سائیں

رانجھا دی وکھا فرمان حاکم ہوئی خوشی بھائی اقربا سائیں
گنڈھ پا دیکے شگن کرن رخصت رانجھے دی لاگی سرو پا سائیں

ایدھر رانجھے دی دھائیاں خوشی سیتی دتے تخت دیاں نے بجا سائیں
اودھر ہیر دے باپ ہاں خوف شاہوں دتا ہیر وا کاج رچا سائیں

گانا ہتھ ہیری بندھ کے مائیاں مائیں باں ٹرتیل چڑھا سائیں
فضل شاہ ہونی کہیا نہیں ہونی کل قضا قضا سائیں

تدبیر سیالاں در ہلاکت ہیر و بدخبر دادن کیدو با ہیر کہ رانجھا لکھیڑیاں قتل کردند غش کردن ہیر و زہر دادن والدین

سیالاں ہو شیر تدبیر دھاری زہر دیکے مارئیے ہیر سائیں
دوجی تھاں ہی جی ہیر بیاہ دتی ہوساں پچھ تہاں تدبیر سائیں

کیدو کہے جا کے رانجھا کھیڑیاں نے مار سٹیا نال شمشیر سائیں
سن کے خبر جاں ہیر بیہوش ہوئے زہر گھول دیو شربت شیر سائیں

کیدو سندیاں سار علیہ لعنت آیا ہیر تے گھت وہیر سائیں
آکھے ہیر نوں صبر کر کا بیٹی ناہیں نال تقدیر تدبیر سائیں

کہیا ہیر چاچا کہیا صبر ولیس کے نام تقدیر قدیر سائیں
رو زار تے باہنہ اولا آکھے بانہہ بھن گیا پتر ویر سائیں

مار سٹیا کھیڑیاں رانجھنے نوں تدھ ہی ہیر کے ٹکڑے چیر سائیں
کہنوں گھلنا ہی گھل پچھتائی رانجھے پیار گئی گھیر سائیں

سن کے خبر گھبرا گئے اوہ کھلی ہیر کر کے کڑتی لیر لیر سائیں
غش کھا زمین تے ٹانڈ گی زہر گھول دتی شیر ویر سائیں

روم روم اندر زہر وھا گئی وانگ حسن تھیا شبیر سائیں
فضل یار نہ کوٹ تے آپ گئو آیا ہیر نے وقت اخیر سائیں

دربیان گریہ زاری ہیر بوقت اخیر پیش مادر مہربان

لگے تیر تقدیر تدبیر کیہی جیہڑے ہیر سینے گئی دھس مائے
ہیں نوں سمجھ بیٹھی قید جیہڑی ہوئی ہیں تاں وانگ بندی ہیکی بھس مائے

زہر مار بیمار ہیں مارلیاں منتر مار گئی مار ڈس مائے
غرض عاجزی عجز نیاز کر دی ہیر سہ دند ریکے گئی نے گھس مائے

مینوں رانجھنے دی خبر خیر سلا کوئی وہ کہے تے سکھ دی وس مائے
تاں رے بخش بتی دھلاں شیر ہیر نوں کھیر تیری پیاری آس مائے

پیاسی متاں دی زندڑی میں بی آسی کدو دل مویا کس مائے
جیکر رب چھے کریں اوہدہ دس تیرا ہو سی جس مائے

شاید دوست تیری بن کے عشق کھادی تیں سار لکھن جس مائے
بھلے ہیں وگاڑ دے نال دشمن افقلاح خاص حبیبی جس مائے

اکھیں گھتیاں غبار تے آہ بجلی چمک شک ہی گج دس مائے
رانجھا ملے تاں دوسری ویکھ اوہ سو بچاں جیو تائیں ہیں مائے

ادھر گیاں اجاڑ بابا چاچا مینوں بھار وزنہ دیکھا دس مائے
ویکھے کڑھے ویہڑا ندی با پادس جھوٹی ادھی جس ملئے

جنہاں دی ایڈے کار کتیو تنہاں کھیڑیاں دے سر بھیس ملئے
پی قید بندی نا امید بندی جیہڑی بندی کس کس مائے

ہیر آرس ہتار رس گیا رس گھول پیتی وچہ رس مائے
سگن غلاں کلاں گل میں ہیرے شاید گل رانجھا گل ہس مائے

چاک ساک گھولی بندی چاک چولی سینہ چاک کر کے گیانس ملائے
فضل حقدی وِکھیں حق حق ہوسی ہیر حق رانجھا لیو کھس مائے

دربیان فغان ہیر بوقت نزع وصیت کردن بسہیلیاں

جان ہیر بھی لئی جان ڈاڈھی مینوں مل لیو میریجان سیتو
تسیں سوکھی دسواسیں وکھی چلے لیکھ نوں کون مٹان سیتو

اسیں وس چلے تاہیں وس چلے نال ڈاہڈیاں آئے میراتان سیتو
ہیرے تقصیر نوں زہر ہی وانگ حسن امام جہان سیتو

گلاں مناں دیاں میرو من رہیاں کتھوں نیک ہیں گراں بیان سیتو
ہر ہو گھول گھتی رانجھے ہونداں تعل دلیسی کون دلاسڑا آن سیتو

اج رات کالی گوری گور ہوساں جھنے ناہ دیوا بلوان سیتو
دلیسی قبر کساں کہنوں خبر دلبیاں اوڑک صبر اساں کیتاں سیتو

اجڑ گئی اوجاڑ دسے چاکینوں جیکر رب کردا آوادان سیتو
بھیر کہے اٹھ ہے کیہتوں بھاگ ہیرے رب جیوندی جان بلان سیتو

نوڑ سے ہور نہیں لٹیا بولیا تاں مینوں بخشیں دے کو مہربان سیتو
آوے بھالکے کدی جے وچہ تجن چھڑا میاں رانجھا میراہان سیتو

خاطر ہیر بدلے کرنی پاس خاطر ایہو لکھ کروڑ احسان سیتو
ہلیٹھ صبر دا سبق دھو داس دینا نالے قبر دا پتہ نشان سیتو

شاید قبر تتی ہیر گل لاتے سینہ ٹھر جائے ڈبگ شان سیتو
کوئی کھڑی پیاری میری کر کاری بنج رانجھیڈا گوان سیتو

میری جان دا جان بچھان رانجھا سدلیا و نا جان بچھان سیتو
لئے قسم مینوں ادسے ذات دی ہے میرا دین یقین ایمان سیتو

رانجھا گھر سجان انجان بندی باپیر ہیر وا ہان جوان سیتو
پیاری جھنڈری نال جہان دے ہیارا جان جہان پروان سیتو

جاؤ جاؤ فی آن ملاؤ رانجھا موئی ہیر نہ رہے ارمان سیتو
شہرت ہگ جھلی آکھے لگ جھلی گئی اگ جھلی پانی پان سیتو

کوئی آن آکھے رانجھا اوہ آیا کراں جھنڈڑی جاقربان سیتو
صدقے واریاں ہاریاں واریاں ہیں کروساریاں کاریاں جان سیتو

شاید ناہ آوے لکھ بھیجنا ایہہ مندی کان مکاودی کان سیتو
کاتا رکھ ہتھوں پیر و کھولناں نامناں موئی سوہاگ دیکھان سیتو

چر خہ جاو دینا لکے جاو ینا کسے اوڑے ہتھوڑے مسلمان سیتو
گوٹڑ کڑتیاں جھوپ نکھیر ہیرا کرے تن حصی دنیا دان سیتو

کجھ مسجدیں تے کجھ خانقاہیں جاہڑ دیجی سلطان نشان سیتو
فضل شوہ ملے مینوں جیوندی نوں گل مشکلاں ہون آسان سیتو

دربیان دعوات ہیر بجناب مجیب الدعوات تفصیل ہفت عرض وجان دادن او !

قبلہ ول سجدے پئی ہیر آکھے میرے رب غریب نواز اللہ
عرضاں ست ہیں ست کرے عرض کراں سن بے نیاز اللہ

پہلی غرض ایہو موئی جیوندی نس سائیں میل رانجھا دسا اللہ
دوجی عرض ہیری کہ دھیلیں جھنڈڑی بی سجیئے ایوو چہ نماز اللہ

تیجی نال ایمان دے مراں ہو دلا سرخرو یار دل سرافراز اللہ
چوتھی سونپنا دھ نوں رانجھنے دی جھیڑا یا ہمراہ مراز اللہ

بجھویں بجھڑا جسم وا جدّل ٹٹے چڑھی جان آوے ہتھ باز اللہ
شاید الیس بہانڑے ویکھ لواں گا نے ہتھ رانجھا صاحب ناز اللہ
تیرا حاویہ ستویں عشق مینوں جیکر یار دے چڑھاں جہاز اللہ
نتی عمل نکوئی نکوئی کیتا بدیاں او گناں نہیں انداز اللہ
ہولی ہولی ہولی ہولی ہولی ہیری جان گداز گداز اللہ

باز باز آوے غیر ملک جانوں کرے یار دی دیس پرواز اللہ
جھیویں کفن ویکھے جدّل دفن کرن کرو قبر تے یا آواز اللہ
میرے عیب لاریب توں جانتا ہیں غریب دان ستلیے دو فراز اللہ
وہی وحی تیری لکھی ڈوب سٹی بہیا مول نہ مولی بیاز اللہ
فضلوں وچہ سجدے میر جان دتی ثابت لکھیا عشق مجاز اللہ

فغاں اول ہیر بوقت نزع در فراق دلدار رانجھا!

یار یار پکار دی عنک لبتی ہیر جے نہ باہوڑ یار پیارے
پلک پلک گئی اوسے پلک اندر رنگ لال ہو گیا وسیہ پیارے
عشق بنی اندر کوئی بنی ناہیں باہجہ بنی بنی لئی مار پیارے
بھائی بھین سیال ساک سبھی سکے مالدین ہوئی گئی فرار پیارے
میرے شوہ نے لوٹا ڈھا لیا جہڑا گنڈ گیو کلما پیارے
ویے میں موتی بید پلٹو وانگاں لگی سانگ کلیجڑے کار پیارے
اہو ویلڑا اٹی مینوں نل سایاں گل لالولال سینہ بھٹار پیارے
اج چنج دی رات نبی دشمناں نے قاصد گھل ودھایا دار پیارے
مینوں سمجھ جاندی عرض حال بندی بندی دی یار گو گنہگار پیارے
ناہیں ودس قاصد جھوٹھے کہے ہتھیں گل کہے لئی مار پیارے
ملیا پھیر کدھر دجیکر نہ ہوں ٹلاویں کریں نہیں خیال اعتبار پیارے
اوا سار و وسلہ ہو گئے سارے گائی سار واری لیکھی سار پیارے
اجی پہلی پیڈیاں پا پلنگھ ہالیندی جھوٹی پینگھ اولار پیارے
چرخہ چا لکھیڑیاں جاسیان کھو پونیاں چھوپ بھنڈار پیارے
میرے اوگن تے تیرے گن سایاں وو نویں باہجہ حساب شمار پیارے

دونویں پھل رخسار گھر یا چلے تارے نین نرگس انتظار پیارے
جسم ہیر دا وانگ سیماب پارہ ہوئے ناچیں قرار پیارے
اکھے وقت کلمہ ہیر یاد کیتا چلی جان بیمار سدھار پیارے
گل مشکلاں ہون آسان یار جیکر آ ٹیکے دین دیدار پیارے
ڈیکھ دھوڑ دھمک دی چیخ بھیجے موت دا آن سوار پیارے
اکھی بنی اندر کوئی بنے ناہیں تدھ باجھ دلدار غمخوار پیارے
ہیر لعرش دا کنگرہ ڈھا گیوں گئی کوک عرشوں لگھ پار پیارے
ہائے وے قاصد الکا سمدا الہو نیم کتیبا پاوی جھجھ تو ہو لوں گنہگار پیارے
گل وا ہار اوتار جے نال ونجھیں ہیر چھیو بندوں گل وا ہار پیارے
بالی عمر بالی جالی ہیر بندی جالی گھٹ کے ہیر شکار پیارے
ڈہری بنی ہیری بیڑی وچہ شوہ دے میرے شوہ لائیں پار نار پیارے
گلدے آ تو رانجھا ویکھ وگدے نین ہیر دے نیر جھلار پیارے
ہن نزع دے جھوٹے دیکھ بیٹھی پینگھ ڈگی موتھ دا بھار پیارے
کارن ویڈ ہٹڈے تی زار زار روندے زار زار پیارے
تیرے فضل دی باہجہ نہ ہو ویر اچھی دینا حامی گار پیارے

دربیان نغان دوئم ہیر در یاد یار ر انجھا

منجی پئی طرفاں من جی جلنے مجھیں والیا آ ر اٹھا مینوں
اک آخری دیدنہ رہی باقی مردی واری تاں مکھ وکھا مینوں
بیبا ارگے سوہاگ گوانا ہیں متاں ملیں سوہاگ گوا مینوں
اجے زہر پیالڑا اینھا آہا سو کھیں موت پئی کر دھا مینوں
تیرے من کارن مڈتوں عذر کیتا پیا تاں لیوملا مینوں
مویاں باہجھ دیدار نصیب ناہیں چنیا ڈیں نے کریں خفا مینوں
ادھر موت کھچے ادھر کھچ تیری آ آ رنہ کھچ کھچا مینوں
تیریاں لکھ بلائیاں سایاں اوپئی دھاڑ ہزار بلا مینوں
میری لاش توں غیر نہ ہتھ لائے آپ آن نہا دھوا مینوں
کدی کدی سانوں بچھ یاد کر تاں بیبا ڈیں نہ منوں بھلا مینوں
قہر زہر لوڑی سینے چھری لوڑی وانگ ناگ نہ ہری اژدھا مینوں

ساتھی ساتھ لدی بیندے سلھتیا او ساتھ آ پکے ساتھ ملا مینوں
گل مل مینوں سکاں لاہ لوان تیرا چا مینوں تیرا چا مینوں
بھائی باپ تائی دتی زہر بھائی لوں لوں اندر گئی دھا مینوں
ٹکھے چی پی منوں لوٹی ہی اوڑک یادی پیا پیا مینوں
حضرت عشق آئے آکھن دیکھ توبہ گئی موت دے اسبق پڑھا مینوں
دم بار ہیرے دم مارتا ہیں ہیر دم بھی کہے گھما مینوں
ڈاڈھے حاکم دا حکم لگ گیا گردن ہے جا نہ چوں چرا مینوں
سوہنے سوہن سہرے بناں لیں مردی وار تاں بنی بنا مینوں
میرے اوگناں ول نہ دھیان دھریں کریں آپ گی بخش بخشا مینوں
وچہ قبر دے صبر ہی خبر پاوال دلیے خیر جو کوئی ستا مینوں
سک فضل گولی اک فضل گلی گھولی گھولی دوا دوا مینوں

دربیان نغان سوئم در فراق یار دلدار انجھا

اک دکھ کھائے پئی ہیر بندی دوجا دکھ کھائی بنسی والیا او
آس بنی ایپر ودیاں وس پئی ناہیں وس کائی بنسی والیا او
وس پئی ایپر ونیاں وس پئی ناہیں وس کائی بنسی والیا او
توں تے تل ناہیں ملسے تل ہویاں رت رتی رائی بنسی والیا او
جوگی دیس ہیں کیس کھلار کھلی سر تے بائی چھائی بنسی والیا او
شور شربائی اک دل ہیں بھی رہی شربائی بنسی والیا او
ہتھوں دکھ میرے ہتھوں دکھ اٹھے جند گھبرائی بنسی والیا او
ٹھگی لئی دیند سے ٹھگ موت مینوں ڈاڈھی جند لکائی بنسی والیا او

ہکھاں دیسی ٹاری بالڑی ہیں ہاریں ہنج لائی بنسی والیا او
مار دیوت ستدے وجے ڈھول مجھے تیری جنج آئی بنسی والیا او
بھائی بھلائی تلائی ہیر بیٹی آدائی دائی بنسی والیا او
دو تاں بھیر لائی رو رو کر لائی دو دکھاں برلائی بنسی والیا او
سکے بنج آئی گھل چھپائی کیوں کردہائی بنسی والیا او
میرے رس بناں کس لئی پاواں رس رسوائی بنسی والیا او
تدھ باہجھ اندھیر جو فیر مینوں اکھیں روشنائی بنسی والیا او
فضل ترس کرنا مند اتریں مناں کہتوں ترسائی بنسی والیا او

فغان چہارم ہیر در یاد دوست رانجھا

ناہیں ہوش مینوں دیاں دس کیتوں جیکر آپ تینوں پٹھی تور رانجھا
نایاں تائیاں بھائیاں ایہہ کوئی فس نہ چلدا اندور رانجھا

ماہی شوہ آہی ماہی شوہ بن بن بارے جل جل ہوئی پٹھور رانجھا
قلم ہتھ ڈاڈھی قلم ہتھ ہوئی الٹے لو سار گھر کے چور رانجھا

کاچھو موت کینی کھیت شوہ کے گئے ہیر بندے کھیت شور رانجھا
میرے وہاں جہاندے خصم سائیں تدھ باہجھ نائیں میرا ہور رانجھا

سانس ہیر دے کدباں تے لنک رہے دیکھیں آخری ہنگور رانجھا
یاد ال اوسیاں پچھیدی پاہندیاں نوں کھل کانگ اڈاوندے موڑ رانجھا

سسی تھل سیالیں ہیر تھل ہوئی دسے اجڑی جھنگ بھنبور رانجھا
گھٹاں گھٹاں ساون دس نائیں عشق رعد لائی گھنگھور رانجھا

چندا چندا بھتیں چندا دہ صورت تیری دیکھیں پئی چکور رانجھا
فضلوں کدی تاں موڑ مہار سائیں بیٹھیں پا جائیں گری گور رانجھا

دربیان فغان پنجم ہیر در یار دلدار رانجھا بوقت نزع با جزع و فزع

ہیر پئی لاچار بیمار دیدار آن کریں کاری پائمال رانجھا
کردی وین تے نیر نہ چین لیندی روندی زاری زاری کھلے وال رانجھا

گھولی جان صدقے قربان وارے اکواری تیری بھال رانجھا
بازی جیت چوپٹ کھیڈی کمر بازی الٹی چال رانجھا

ہیلے چاک ہیر ہو کے پھیر خاک ہی ہوگی الکھ دھاری دیس ڈھال رانجھا
فضلوں کدی تاں موڑ مہار سائیاں دل کھولی بازی جہاں تول لال رانجھا

بانکی چال رنگیلڑی چال وکھال تیری جھب پیا ہو محال رانجھا
دیکھیں ہیر اکھیں نال نیر اکھیں چشماں چشمہ جاری ہوئی تال رانجھا

چلنے رب پیاری تیر دل کھولی بانکو ملساں ہیر پیارے دیکھو لال رانجھا
اکے آتے پاکو ار چھیلے اکے نوکر پیاری بال بالی رانجھا

لکھ وار توبہ گنہگار ہوئی او گنہاری ناری تیتیاں رانجھا
تینوں شرم ساری گواری ہیر وار نادی سر ساجال حال رانجھا

پچھیں حال میرا محرم حال یار ابتی تیی بھاری حالی حال رانجھا
سینے سل کاتی کوتی گھل پاتی پھلتی نہ ہٹدے صفیل رانجھا

چہرے والیا سوہنیا موہنیاں او واری ہیر آری پھیر ڈال رانجھا
ہتھوں ڈھال ستے ہتھو ڈھال ستے ڈھو ڈھال ڈھال رانجھا

نرگس ہانگ چشماں انتظار تیتھو سیں انتظار کیوں ٹال رانجھا
فضل شاہ تھوں مکے نانگی ہیر ایہو گنہگاری سوال سوالی رانجھا

فغان ششم ہیر در فراق اشتیاق یار دلدار

جوڑ توڑ کے جوڑ تو ڈگیوں جھٹ رب بنایا آئی جوڑ رانجھا
لکھی توڑ دیسی تو جاہر روڑ سے گیوں ریت پریت د توڑ رانجھا

ڈبڈی ہیر نوں تاریا تاریا او دن وقت شوہ شوہ گیوں لوڑ رانجھا
اک سول سینے دکھ درد والے وچی سول سینے گیوں توڑ رانجھا

چھاپاں نکیاں تلیاں ماہی ماہی پچھو تلوندی ہتھ مروڑ رانجھا
دو کھاں روپ انوپ پتلی چوب لیا سارا سانہ ساجوڑ رانجھا

آدیں پاس کریں پاس پہنچاویں پاس مڑ و نجھوڑ رانجھا
لاکھ لاکھ کروڑ کروڑ داری داری ہتھ تینوں ہٹ ہوڑ رانجھا
جیکر رب چاہے گا لکھ لکھ کر سی سچ پہنچ تے رڈ کروڑ رانجھا
گالی جھیل گالی دم دم نالی دم دم گیوں غم چھوڑ رانجھا

ایہو وطن اتی نیر سے آدیند الکدی موڑ مہارنوں موڑ رانجھا
چوڑی لاکھ دے میں شرح کر سنا چوڑی لاکھدی کچھ توڑ رانجھا
سینے سول لپٹو کھلیں سول لپٹو تی پہنچے پہنچ پر نچوڑ رانجھا
فضلوں چھڈ انجوڑ نے موڑ واگاں انجوڑ کیہی انجوڑ رانجھا

فال ہفتم ہیر وقت اخیر

سوہنیں موت دے ڈھاڈے آن پھڑ لئی ڈھی جاندی تری ہیر رانجھا
جیکر ملتا ہیں مینوں پل ہتھیں نال روز حشر ہو ساڈا اخیر رانجھا
ایہہ دشمناں نال مقابلے دی سنگ لے آویں تے پیر رانجھا
اودھر موت کھلے ادھر کچھ تیری ناہیں نال تقدیر تدبیر رانجھا
ویر ویر کماں کمان پھڑ کے گئے تیر کلیجڑے چیر رانجھا
دم دم اندر میری دھائی ایسی زہر دی قہر نا تیر رانجھا
بیلا پنج چھ یدو ہیر مناں تیتھوں لیں میلے کھنیر رانجھا
ہتھیں غسل دیئیں پیار نی ہیر تائیں چھڑک عطر عبیر امیر رانجھا
پردہ پوش غیر مل پردہ پوش ہوواں ہووی ہوئی گھٹو تیر رانجھا
پھیر اندا فی جنازہ میرا پڑھیں پیار یا چار تکبیر رانجھا
آئے منکر اتے نکیر دونویں بھیجے رب دے پاک سفیر رانجھا
راہی وانگ تیری اشکا سارستی ہنو مان تقدیر دے تیر رانجھا
تیرے عشق تائیں گل ہیر چٹی شوق ذوق دے طوق زنجیر رانجھا
تیری جان بھی جاگے جان لگی گور کرے ہوا اسیر رانجھا
لیا لویا ہیر دے بخت نوں آویں اڑ پا گھت وہیر رانجھا
عزرائیل وکیل بھی آن کھلا ہے بات ضمیر ضمیر رانجھا

تینوں چاچھوڑ پار رب بھول کھی گوڑی ہوئی تقصیر رانجھا
جوگن ہوئی جوگن بلے بار بیٹھی جوگی آن سنبھال فقیر رانجھا
ہونی ہوئی قضا ناہیں ٹالی لکھ بیوں تیری ہیر رانجھا
چشماں چاہ کلاں چشمہ چاہ چانے دے دھن تا ہنجول تیر رانجھا
سنیا ویکھیا نا الیا ظلم کتے جانے رب سمیع بصیر رانجھا
ہویا جگر ہنیر پارہ پارہ وانگ حسن بھرا اسکنیر رانجھا
شاد ہوا وتا ولاتر سس سیری ٹیں نشا وزیر رانجھا
شرطاں نال ہوئیکے پاک کبھی لیے عیب کثیر کثیر رانجھا
کند جیئیں گوری کند ہے بابل جان گور عذاب ہسیر رانجھا
وچہ قبر عاجی کریں صبر آسی تیری ویکھیا باہج تصویر رانجھا
تو آیے قبر بے صبر تاں آن ویکھیں پیارے ہیر دے خاک خمیر رانجھا
ماہی وانگ بہشت تے ہی طرفاں ہلسی جیسیں دے ہیر کبیر رانجھا
گوری گوری جوگی سوی گوری جوگی طبع تیری طباشیر رانجھا
بھاویں بھاری تائیں بھاری لائیں ہیر نوں انگ سریر رانجھا
اج رات کالی گوری گور ہوسی لال ہیر دے بدر منیر رانجھا
سانس ہیر دے لبان تے انک نگیں ہیر دا جھات لتغیر رانجھا

در بیان تجہیز و تکفین ہیر نوحہ گری او و دفن کردن او و متصل حد گھتا و قاصد فرستادن جو چیک بسمت تخت ہزارہ

اوچی رون لگی چیکاں مار مائی جدوں جان ڈتی بیوی ہیر بیلی
آکھے اٹھو ہیرے کرہے چا گلاں پھیر تکیا اپنا شیر بیلی
سر تے خاک پائی کیتی چاک مائی کرتی نال ماتم لیر لیر بیلی
غم نال نکماں حلال ہویا چن چودویں بدر منیر بیلی!
تارے کھن بیراں تارے مت ماری لٹی چالکدی ہیر جاگیر بیلی
ڈھول چھپتے نانگ نے کانگ چاہڑی ہنجوں بوندی خون ہمشیر بیلی
نیا لال ککھیڑیاں دے اٹے کرم لکھے نام قلم تقدیر قدیر بیلی
ککھے مشتری مشتری باہج یار جھے کسنو ہیر دی قسم توقیر بیلی
کرسی عرش دونویں خوف لرزے معتبر پئے کمدے بیڈ تطہیر بیلی
جل تھل ہمتی جل تھل ہوئی ہتھم کھنڈے جہانڈے تیر بیلی
مرگ مرگ تھس ہنگ گئے پرے گذرے سبھو فراقد تیر بیلی
میناں کہے میناں ہوئی روئی کوئی کوئی ہوئی خطا تقصیر بیلی
بگلے ہوئے بغلے بغلے سرد یکے رو دن کرن نفیر اسیر بیلی
آکھن چل بھیناں تینوں لین آیاں مس کھل کھیہ ڈھل تاخیر بیلی
غوث قطب تے ولی شہید سارے آئے نال رونڈے پنج پیر بیلی
مارے موت لقمان حکیم جیہے ناہیں مرض علاج پذیر بیلی
مُوْتُوْا قَبْلَ اَنْ تَمُوْتُوْا ہیر آہی مویاں مار ناں عیب کبیر بیلی
ایسا ظلم حسین دے باہجہ کتے ہویا نہیں ہوگ اخیر بیلی
اِنَّا لِلّٰہ کہہ کے سبھاں رو دتا جدوں ہیر لئی کفنیر بیلی
جھنگ رہن والے قبر ہیر تا کر آئے پیر کبیر صغیر بیلی

اوڑک ماندیاں اندروں جوش کیتا دلدی غم دی ایہہ تاثیر بیلی
تنے لیکھ لکھیا ہیو تتی نی تھوڑی عمر تے دکھ کثیر بیلی
آسمان کہیا اس ماں کہیا جیہاں ماں نہ گئی فقیر بیلی!
شمس چلے جویں شمس ڈھول کارن ڈگا خون دے غم غدیر بیلی
قمر فلک دی کمر دے تامہ ہوئی سکدا ال ہلالی ظہیر بیلی!
عطارد عطارد چا کیتی چیر افلاک و اخاص و بیر بیلی
ہماں جگ تپیا زہر گال زہرہ بنی دھشیا مندی تصویر بیلی!
کالے زحل مریخ نے ویس ڈھالے صورت ماتمی رنگ تغیر بیلی
قوس قوس چلا چلا لوٹے گئے برہم دے سینہ چیر بیلی
نیلی بار مندی نیلی ویس نیلی ہرن چیں نہ کرن نفیر بیلی
چینا کہے چینیا مناں سوگ لاہو چھپو سال تے سال اخیر بیلی
لالی کہے لالی رکھی یار والی ہیر کھنڈ رلی وچہ کھیر بیلی
حوراں جنتی ہیر نوں لین آیاں نوں نال سریر سریر بیلی
ملک الموت بھی قہر دی موت عاشق دیکھ دلوں ہویا دلگیر بیلی
آکھن لکھ افسوس نہ دم کسے ناہیں نال تقدیر تدبیر بیلی
اے پر ایہہ شرمندگی لکھیا سی ڈھول ظالم ہیر مسیر بیلی
لَعْنَتُ اللّٰہِ عَلَی الظّٰلِمِیْن خبراں کھول پڑھن قرآن تفسیر بیلی
بدل نیکی نیکی عوض بدی بدی دیسی رب تعزیر تعبیر بیلی
روحاں فرض کفایہ جنازہ پڑھیا موہوں آکھ کے چار تکبیر بیلی
متصل پاس رکھیا نیڑے خاص جھگی رانجھے جا کیتی بیٹھ کدیر بیلی

اتفاق حسنہ اوسے جا وسنے گئے ہیر کفنیر دفنیر بیلی
آئے ملک جواب سوال کرنے دونوں منکر لے نکیر بیلی
ہیر کہے منکر ہو ویں ہیں منکر وسیں پا بشیر بیلی
روح پاک رلیاں نال رلیا جسم ہیر دا خاک خمیر بیلی
کل سیال امیر فقیر ہوئے گرد دے نال تدبیر تقریر بیلی
لگی تحنت ہزارے نوں ٹور دتا دل رانجھے گئی گھیر بیلی
شاید راہ اندر کتے جنج لٹے اکھیں چھپان نوں پان وہیر بیلی
کاغذ قلم دوات منگا ساری واردات بھی کرن تحریر بیلی
لیکے خط اسلام پیغام گیا ایلچیڈا جبر کے پیک سفیر بیلی

قدم یار دے خاک کی بیا لیکھن ہوئی کیمیا ہیر اکسیر بیلی
آکھن پیے من رب دے وس ہیر گرزاں ہتھ تے شکل خطیب بیلی
ان اللہ علے کل شیئ قدیر نصیر بیلی
کیتی گور منزل ہیر پایاں نسخہ ختم فاتحہ لوک لو کیر بیلی
چک پئی آگ اوڑ دے جگ والے پھیر کہیا کسے نال شیر بیلی
کہیا جا اکھیں ہوئی منگ تیری ہئیویں وسنی خبر خبیر بیلی
تسیں گھر اسیں وہڑے سا کٹھے باقی رہیا گنڈ گنڈھ ہیر بیلی
لکھیا خط حاسد دے ہاتھ قاصد گویا خط اسی خط شمشیر بیلی
فضل ہزار لکھن آوڑ رانجھے ڈالکے شوق زنجیر بیلی

در شگون شادی رانجھا و آگاہ شدن از وفات ہیر و گریہ کردن او و بجا خوشی و تسلی دادن براں او و تیاری برات رانجھا

ڈال جام وصال پیال ساقی بائی لعل مئے ارغواں سائیں
پیالے پیالے پیا ذوق شوقوں ہو واں مست مستاں مخاں سائیں
ایدھر ہیر دتی جان بھلی اودھر رانجھے آخری تیل چڑھان سائیں
تایاں بھابیاں پھپھیاں چاہ کر کے بھینیاں شگون منان مائیں
کڑیاں کواریاں گھوڑیاں گاؤندیاں سوہلا اجھو گھوڑی گیجان سائیں
اللہ اساں آن میر اسلن بی گانون سوہلے خاں سائیں
کوئی کہے شالا جیویں جگ جیویں تینوں ہلک کے نال رلان سائیں
سدا بھی رہی بنی نال جوڑی جوڑ جوڑ کرے ادادان سائیں
گنی مٹھی وکیل نوں توڑ دیندے تائیں ویرواہ سدا لت سائیں
اوسے وقت تاثیر ہو گئی دل نوں رانجھے ہیر دی موت جتان سائیں
مل لکھ گیا رانجھے نجھ لیا تھر تل ہو یا تھرداں سائیں

اسا پیکی نی ٹھو لیس جانل باقی رہے ناہیں امان داری سائیں
پیار اکلیں لایاں ہمانے گلیں لایا اسیاں اساں آسان سائیں
ملیا عطر عنبر ایر بنے تے سہاگ سہاگنا ملن سائیں
گانا ہتھ بیرں رکھ بکھن تینوں رب دی رکھ امان سائیں
الکھن پیا کر کے سد ھانیر ہوسیں ناں تیر چاہتھ بھڑان سائیں
سبھ گھڑی بنان سبھو دن تیرے بھاگ بھاگ تے بھاگ ملان سائیں
تیری ہمیں سہاگن دی ویلا ہریا ویلا لے تدھ مدھان سائیں
ایسے عشق سے جشن شادانند دیکھو ہوسکی تھہر دیکھان سائیں
سبحان سبحان اللہ سبحان سبحان سبحان سائیں
ستے راگ دے ٹھے ہن پیا گاوندی اکی کرلان سائیں
پھیر کہے التیب عند اللہ خبر الغیب جانے غیب دان سائیں

دوجا ہو عاشق آکھاں یار سوئی مراں ہنیں نال تخت ہزارے آن سائیں
رانجھے گل لوکائی کو کانی کولوں لکھیں بھاہ پر کویں چھپان سائیں
اکھے ستو لوکو ملو ہنیں وٹی ہنیوں وٹی پکڑ ماہی چڑھان سائیں
سو بھیں چاہڑ کھارے میری ہڈ کھارے تیل نتیں جویں قلقان سائیں
آکھن صبر بھائی اساں سمجھ لیا تیرا درد ماہی کھو انجان سائیں
اسیں بہت بھائی تیتھوں وڈے سالکو باپ بجا توں جان سائیں
پگ بھو جو دیس تے راکھیاں نہ اکل صبح تیری نال جان سائیں
کرساں جگ جو جگ تے ٹھگ لیا سندیا لکد شہ جگ جہان سائیں
یاتوں الیس لہی روہی متاں کھیڑے آن آج جہری پھیر بان سائیں
ایسے کون پھرن حکم بادشاہاں مفت اپنی جان گوان سائیں
دوجا اسیں بھی باٹھ پال ہار تیغاں کساں خون گمان اوتار سائیں
کوئی کہے اسنوں مالیخولیا ای کوئی کہے سودا خفقان سائیں
رکھ بنھ کے سکھ نہ رکھیو جی گیا کتے جنگل بیابان سائیں
ملاں فال نکال سوال کیتا حلوا عاملاں سند کھوان سائیں
کر کے دم جھاڑے بار دم جھاڑ لگا لکھ تعویذ پیان سائیں
کہیا وید پہلے نبض پھیر قیمت لے دوایاں مجون مرجان سائیں
اصل مرض پچھان نہ مول سکے پئی طمع تے پیر بھیلان سائیں
مالن گند لیائی سہرا سبز بیدا چنبا موتیا تے مرزبان سائیں
سہرے لڑی اکدھر موہنہ بھری لائی الدھر جھڑی حسن نال ایمان سائیں
اوڑک ہو لاچار بچال اوہ رانجھا مٹے پلنگ دے آن لٹان سائیں
خاطر جمع کر گئے لالن بھائی گل سفر دا ساز سامان سائیں

شب بشتہ صاف قلوب ہیسے اشتغال جان جہان نہاں عیاں سائیں
مضطرب رہیا اوڑک ہوں نکل گئی ہو ہو تھر دی آہ فغاں سائیں
گاتے بنھ بہتیں گلتے پانیو جی کھلی میری جان سائیں
بھائیاں سمجھیا شاید یاد آئے مائی باپ صعید ناگہاں سائیں
سائے ایجھے نہ کسے دے حال باقی کل من علیہا فان سائیں
پہن سوہن سہرے بیٹھا میل وٹیری منداں رو جہان آہ بسان سائیں
دھن لائیکے دسن تو جس لیبیا کاران ہیچ سے ہمیری ملیا داں سائیں
بولی کرن جتاں اکول رہی ہتھوں آ پنچ ہوش بھلان سائیں
سو بھی خوف تے خرجھکیا آئیوں رب جے لکھ دتو فرمان سائیں
شاید بیٹھ کرکے چاہڑن ہاتھ کھڑ اسنوں قوم کھیڑی دا کار جان سائیں
گنگے ہوے وانگوں بوے سنے ناہیں جو جو پلان اسنان سائیں
کوئی کہے اس پری دی نظر لگی کوئی بھوت مسان بنان سائیں
آپو اپنے علم کمال وا آکھ جان سبحان سبحان سائیں
طمع شکم کارن بری فال کڈھی ہویا سیج حلوا عاشقاں سائیں
جن بھوت مسان والے ماندری بھی لگے بتیاں لکھ دھوکلن سائیں
ملاں ماندری وید حکیم سارے آپو اپنی پیتے چلان سائیں
غرض کسے نا ایں راز نہ کھلا ہے گھر سمان حیران سائیں
لکے پیر جوان بھمان سہرا پڑھ کے بسم اللہ الرحمن سائیں
لیا بیٹھ تنبول برادری نے ہمیں جنج دا کوچ کھڑان سائیں
سیج کہن سوہلی اتے نیند آوے رتا خواب یوسف کنعان سائیں
فضل شاہ سفر سارا رانجھے دا دو بھرے گمان سائیں

در بیان آمدن روح ہیر بوقت خواب نزد میاں رانجھا و گفتن ہیر گذشت خود بدید انشان و زاری و اضطراری کردن ہر دو لان

پلک جھلک دے وسے پلک جھلک گئی جند لے گئی بھار سوال رانجھا
آکھے جاگ ہیرے بھاگ بھریئے کہی اج رین سو لگدی حال رانجھا
جار وار تیتھوں وار دوا رسا لے پیاری جندڑی گھسنی جنجال رانجھا
اوتھو نال ہیرے کرلے چار گلاں ایہو آخری وصل وصال رانجھا
سر سر لا بازی منگے پھن بار ال بیہی تن کانے میری جال رانجھا
ویر ہیر تابیں کرکے ویر دتی ظلم تھر دی زہر پیال رانجھا
کوکاں عرش عظیم ہتیں لنگھ گیاں پیٹ ہیر جٹو وال رانجھا
وقت جان کندن میری عرض بھانویں سنو رب اینہر ملاء رانجھا
شاید گھڑی ساعت پلدی ملے فرصت جلدی گھیر خیال تال رانجھا
بھجی نیند جگا گستاخ ہوواں بنہ میرڈی کی مجال رانجھا
پہلا کوچ میرا گھری یا بتری سوہی نال آیار کھوال رانجھا
ایہر تساں بھی منظر انصاف کرنا فرد رکھنا یاد خیال رانجھا
راہیں شوکدی نانگ نے کانگ چڑھی گھیں ہیر سنبھال سمھال رانجھا
ادسے جا نسے میری قبر ہووے قسمت نال میری ہیرے لال رانجھا
دھاڑا مارکے دعا کر دلی جاند اٹھ جاگ یا مال یا مال رانجھا
جیہیں لکھیری شہر ماں تدھو بیتاں معنت سیت پریت یال رانجھا
شاید کہیں میری ٹھہری نہ ٹھہرے جائیں رائگاں متاں سوال رانجھا
مکھ لال ویکھاں لے دھاں ہیرے توڑ دے ہو جان سنبھال رانجھا
پھیر روح ڈال جنگال پھیر بابناں ہکھ ڈٹھی فرخ فال رانجھا
ابھر ٹوا گھبرا کے اٹھ بیٹھا ہیر ویکھیا حسن جمال رانجھا

کھلے وال ڈلے نین ویں کر دے سفنی وچہ ویکھے ہیر سیال رانجھا
آئی بھال ڈیرا اوکھیں حال ہیر انجرم حال سا نکھپا حال حال رانجھا
بندی ہیر نوں مکھ وکھال دے وسنا چند ایہ کمال کمال رانجھا
مٹھی نیند نستوں جاگ جاگ بیہا بیہتوں پاک جمال ویکھال رانجھا
بیبیا وقت نہ ہاوندا جاوندا ای متاں پچھتائیں ویلا ٹال رانجھا
ہویا حکم ہتہر پار یار وانگ جسے رسول دی آل رانجھا
روح قبض کرکے ملک الموت پیاء ہیاں بیٹھی جاندا جال ڈال رانجھا
تاہیں روح ہیر گھیں ولیس تیرے ملک الموت آندا تو ال ٹال رانجھا
ویکھاں آخری یار دیدار تیرا سہرا نہ ہو لال شال رانجھا
ویکھاں آخری یار دیدار تیرا سہرے لاء ہو لکھو لال شال رانجھا
بیبیا جا نجیا گھوں اٹھے چھڈ جائیں ادھی باقی نہیں مکال رانجھا
اسیں اپنی توڑ نبھا چلے صادق صدق یقین دے نال رانجھا
جمھے پاس مکھیا ایہ بیٹھ اسیں نہیں جانا ہو نہیتوال رانجھا
بھاگ بھاگ جھال ویکھاں سوہنا سوہن سہرے لال دکھال رانجھا
ہتھوں وقت نہ ہاوندا جاوندا ای پل نا ہیں پائی بال رانجھا
بازموت دا کسے وال نا ہیں آدمہ اپنے ہتھ دوال رانجھا
ماہی میں باہی تدھ شودی دا بھیجی موت صیاد دے جال رانجھا
اجے ہیر تقریر نوں شروع آہی کہیات وصال نہ بھسال رانجھا
بھجیتی نال چیکاں ڈیکاں نکل گیا طرف جا گیانیک خصال رانجھا
موہ لپو کھا دہ گئی پیار دے ڈگا مار غش توں جھال رانجھا

آن فان وچ آن جہان پچھن دس کیہی پائیو بھجوال رانجھا
دشمن چور ہو دیا یار چھوڑ کیتے رستم زال جیہی نزال مثال رانجھا
ماہی جوبن پریت تسیے ہی تڑے کمل ہجان آئی انتکال رانجھا
ڈھول مار جویں ڈھولی مار لیا تویں مار لیا ڈھولے ڈھال رانجھا
موئی ہیر دلگیر تقدیر سیتی مرساں ہیں فقیر کنگال رانجھا
ہینہ لیچن دو دکھن ہو ستاک بلیا ہو دے کوئی نہ سک ہلال رانجھا
بھائی رہے سمجھا نہ اک بھلی ہیر پیری قال مقال رانجھا
وچہ عشق سیچ پیچے ڈھال ہویا وہی سیم جیہی توڑی گال رانجھا

یا توں ڈہل گیوں کوئی چوڑ دہوڑ جن بھوت پریت اسال رانجھا
یار یار پکار پکار سووے اکھیں ہیر اچھال وچھال رانجھا
کدی شرق ولے کدی غرب ویکھے ڈٹھی طرف جنوب شمال رانجھا
مینوں خواب اندھیر آکھ گئی آکھے پیا دبال زوال رانجھا
سال سال اہیوں سال آہی گھڑی گھڑی گھڑیال رانجھا
ہوسے ہیر جھلن حیران ستے وچ حال طول ملال رانجھا
ڈاہڈھی تپ دیسے یا ہجر نہ صبر آوے مرطوڑ ہو پئے جلجال رانجھا
فضل انگ پتنگ دے وانگ جالے کالن ہیر مثال مثالی رانجھا

در بیان بیقراری رانجھا و مشورت دانایان درنگ شادی بباعث جنون و آمدن قاصد فرستادہ تیر چک بخبر دادن
او از وفات شدن ہیر و جزع و فزع میاں رانجھا و گفتن او بوقت شب و جستجو کردن برادران او و واپس آمدن آن

لکے خاک پائی سوئن سہریاں نے چاک ہاکی نوں چاک کرا بیلی
سبزی سبزی کوکے سبز اسبز اندسبز ابیلی
مجنوں وانگ آکھے لیلاں لیلی مجہ اوہلے لال وانگے سیں بلا بیلی
بھائی جا جنگل سنگل ڈال جنگل پکڑ جکڑ کے لیا دھکا بیلی
پاس بیٹھ پھر سمجھا رہے آکھن خواب خیال ہٹا بیلی
اہل ہوش جو دور اندیش آہے صاحب ہوش و انا دانا بیلی
لکھ ڈال ویکھو کہی نئیں پیا لن اندر ناہیں جیج لیجان روا بیلی
ایہہ تاں گل مشہور ہے باپ مجنوں پاس باپ لیلی گیا صا بیلی
سنگ سنگ کے پیت نوں سنگ آئے ندھیں سنگ ایہہ لعل رکھا بیلی
آیا اتفاقا اوسے موقع تے سگ کوچی لیلی مجنوں ندا بیلی
ہس باپ لیلی آکھن اسے وسنوں کہیں ایت دکھ سودا بیلی

جھل سل پیار جھل ول یار رانجھا کیا جھلا نبلا بیلی
باہجوں نام ہیر گل کرے ناہیں کویں نام ہیر گل لا بیلی
وچلا کویں ٹھہرے یار یار ڈھونڈ بار بار وچلا وچلا بیلی
باہر نیڑ دے آ کے دیہا اگر بیٹھا سکھ اند سکھ پا بیلی
رو وجا کفر لازم خبر غیب دی سن جا غیب لا ایہہ خدا بیلی
آکھن ایس مجنوں پچھے ہونا ہیں ایہی عقل نہ ہوش بچا بیلی
ماں باپ مجنوں وانگ جا بھلو سانی رہے پچھتا بیلی
آکھے سوہنا فرزند میرا لخت دل جیہا لیلی اجھولی پا بیلی
عقل علم حیا حلم ادب اچار لا جا رہے آزما بیلی
اوڑک دور کے سگ دے لگ پیریں کر سبھا نذر فدا بیلی
شرموں باپ مجنوں غرق عرق ہویا ملیا نہ ذوق تھیں تا بیلی

پئی جا پڑی ہے وحید جا سیالیں کرسی قیس ہتھیں قتل سو ہیلی
کیہڑی پگ دا لاہڑی لیکے پچھاں مڑسو بھلا بھرا امرا ہیلی
بھینت بھیت پیار معشوق عاشق راز رمز رموز جدا ہیلی
اودھر گھل لاگی خبر ہیر پاڑ دا ایدھر الیس دا کرو اوپا ہیلی
خبر خیر ساڈی ولوں لچھہ لکھے بہت بہت سلام دعا ہیلی
کر سکا امر لاچار اظہار لاگی آمے گیڑہ وے روز دعا ہیلی
شاید ہیر موتی اوہلا سیج جانوں رعا بوں من ہیں نہیں خطا ہیلی
دور لا جا بجیکے لے ڈھٹا جھنگ دے لوں قاصد آوندا دا نگ ہوا ہیلی
قاصد لگھ سلام دعا بیٹھا جویں گئے رسول فرما ہیلی
قاصد کہے سن بھانیا میاں وحید ذرہ لیو بھرا بلا ہیلی
بھائیاں لکھیا اسیں بھرا وحید ہنے دریک نگھے تد مد بلا ہیلی
چوچک مہر وا لکھیا ہی آیا جلیند جھنگ سیالیں چودھرا ہیلی
خط خط شمشیر تقدیر آیا تیر جیبر سینے گئے دھا ہیلی
باراں ہیر گذرے موتی ہیر تائیں ہتھیں ہیں آیا دغا ہیلی
چوچک صبر کیتا تساں صبر کرنا ایہے جا نچوں جران ہیلی
ہیر ہیر کہہ کے بھیر کھا گری ڈگا زمیں اتے غش کھا ہیلی
ہائے او قاصد کما سنڈ لو بھ کیتا مول آپ ہے لو بھ لو با ہیلی
ہائے او قاصد لکی جا آکھیو تی مریاں مارلو باجھہ قضا ہیلی
برچھی سلوی مار کے مار دیتی مکے مار ہمبار لڑا ہیلی
مینوں تخت ہزارے بیٹھا لکھیو سہر کھبہ آویں ساتھ رلا ہیلی
گدی رج نہ کیتیاں جا گلاں ہیر امینوں نہ لمبھڑا جا ہیلی

جواب

دتے با ہجوں جواب ہوا آہو ہو سولا جواب ہیلی
غرض کسی صورت چا ہڑ نہ تیغ ناہیں ویکھ لیو اول انتہا ہیلی
انت ڈلاندے والا نوں راہ ہوند شاید سیج اینویں ماجرا ہیلی
جیکر جان سلامت ہیر ہووے چوچک مہر تائیں لے جا ہیلی
ایہہ بھی کہے بیمار ہو گیا وحید اپر لیا خدا ایجا ہیلی
جیکر زندگی ہیر دی خوشخبری وحید پا دتر تت شفا ہیلی
قاصد مہر چوچک جہڑا ٹوریا سی ایسے موقعہ تے پونتا آ ہیلی
اوہ بھی ویکھ کے آدمی جیج بیٹھے آیا سمجھ نوں قدم اٹھا ہیلی
کتھوں آئیوں کیندیول جا تاں جابجنیں لکھدی سیج الا ہیلی
پھیر کل بیان لوبیا کمر سا نال لکھیا دیاں ویکھا ہیلی
دتا خط لکھال کے جیب چھوں آ کے لیو بھرا پڑھا ہیلی
خط واچ بھائی مہر چوچک ویکھ کرن الیقین صفا ہیلی
واردات سرتی الغوث ہے تا کر قاصد بیٹھ کے دی سنا ہیلی
ناہیں نال تقدیر تدبیر چارہ مینیں پیر فقیر رضا ہیلی
رانجھے کن دھر کے گلاں سب سنیاں بیٹھا اٹھ کھلا گھبرا ہیلی
آئی ہوش نہ ہوش خبر دیش کی کے آکھے جوش ہتھیں گھت کھا ہیلی
ہائے او قاصدا ایہہ نہ دسنا سی کچھ مار دوں تیغ جفا ہیلی
ہائے او قاصدا تیں کی پا بلدی تو بھڑ کدیتوں بھڑکا ہیلی
کھلیا کرے ہائیں آہیں ہاتھ دعا ہیں کہ کے جائز ہر کرم لا ہیلی
آپ چپ چپاتڑا انس گیوں ساتھوں سانجھیا ساتھ لا ہیلی
پہلے جا کے تجھہ تقدیر ہویا مینوں ہنی تے کیہوں بنا ہیلی

بے اہیہ سچ تاں بھی رب چھوڑ کری موتی ہوئی بھی فتح جو اسیلی
اکھے قبر محبوب دی وچ لکھیں دیا جان قربان گھما بیلی

ہویا دوسرا لوار بیہوش مڑکے بھابیاں گھر آندا ماندا چا بیلی
چھڑکن منہ تے عطر گلاب صندل ہتھیں وندناں کسن دوا بیلی

وقت صبح دے ڈٹھیں اضعف رات تاکر رانجھے رہیا چا بیلی
النوم اخ الموت نبی کہیا ستے آپ جا بجا بیلی

اتفاق حسنہ رانجھے ہوش آئی فرصت ملی حسب المدعا بیلی
اوہ جو ملھنگ سیا انہوں چیر بیلی کار ان ہیر دگیا سدھا بیلی

صبح جاگ ہلی ڈھونڈ حال آہی گھوڑی چار چو فیر دوڑا بیلی
اوڑک صبر اتے اختصار کر کے بیٹھے ماتمی فرش بچھا بیلی

بی بی دی مدد مدہوش رانجھا ہویا مست الست لقا بیلی
قفس جب نکلے جان رنجان عاشق تاہیں پایا دیدار لقا بیلی

دربیان حیرانی و پریشانی و سرگردانی میاں رانجھا در بیشہ جانگداز و ذکر مصیبات و آفات بیابانی

بیابان بر دو بیلا گاہی گاہی ماہی راہی ہوا ویران میاں
اک رات کالی دوجی بار کالی جویں سہار کالی کوہستان میاں

نہر مار نہر سے نہری ہو کھلے کویں خون دی نہر وگان میاں
شیشہ وانگ ٹوٹا گو کراک مار بیا کڑک غار جویں دشمنان میاں

اسکھ چتر اچتیاں سٹے چتر اچتیاں سن چتر زبان میاں
لو ٹیڑ آکھدا سی لمبڑ وار ہانیں تینوں لین آیا اگوں آن میاں

جھل وِل آکھے جل بل بھایا جھٹے مرسے پیاسا انسان میاں
گرگ بن بزرگ بن مبتیں رانجھے ملیں چلیں ملاں چھانبیل

وانگ تیر وہیں صدی دیکھ جناں ظاہر پیچے جاں مسلمان میاں
باطن گرگ کینہ کینیا دا سینہ سارا سخن فریب دی کان میاں

کدڑ کہن کدھر بھایا بھلیائیں الٹی الٹ ڈراہ دکھان میاں
مطلب اہیہ اہوں بھلی شیشہ مانس کویں جو ٹھا مٹھا لکھایاں

غول غول آئی غول طول دیکھے چھوں پچھ بلاں بھلان میاں
جن جن نہ وکھیا کہے راکس بیتوں آن ویکھے بیابان میاں

بھوت جھوت سوار بھبنوت آئی لگے چاک نوں خاک اڑان میاں
تاڑ دے رانجھے تاڑ وے مارن جویں دے مارن پہلوان میاں

مار مار شکار نوں مار بیٹھے ڈنگ مار کے ڈنگ چلان میاں
نیولا نیولی ٹیوڑ وٹ آکھن بھانویں مار طیا مار جان میاں

ہرن کرن گلاں لڑن مڑن ہند لچھنگا جرن پھرن حیران میاں
عشق باز نوں باز نہ بازدی جنید ویکھ کے لوک سنان میاں

باشی آکھدی بار دو اسیں باشے لو دباش بار چنگاں میاں
کار بار ساڈی بھانویں مار ہو وے چنگل مار کے مار مکان میاں

بہری کہے بہری میں کیوں ہاں صحبت شریک میدان میاں
گرج گجے گرجال گرم گاہیکر سرتے جھٹ جو ست دوامیاں

لگڑ بگڑ پیچے جگر کڑھائی اتھوں اس تے وانگ سگاں میاں
الگر ٹٹ پیا الکر ٹٹ لتے گولا جویں طرفوں آسمان میاں

مینوں جھٹ ہی سٹ پلٹ سٹی لسا جھبٹ کر ناں نال خان میاں
شکر ہو شکر کیتا دیکھ لبا شکر طعمہ جان آن طرح کھان میاں

بار خاره بھری خار خار بھری خار مار کے خار ختان میاں
ملے کہن اساں بھلے بھلے ملے کون ملے نسا ہتھوں لکھے جا میاں
غرمیں سولاں نسولاندے مونہہ ڈھویا سولی سا پچھپڑا مصیبتاں میاں
کندا لکیر لکنڈ ماسی ماسی تیرے تو سے جویں کنڈ زرگراں میاں
بھکھ پیاس پیاسا تانبے تاس کرکے لگی ماس تے آس سکاں میاں
برہوں جند تلی سو بھی رکھ تلی کرکے یاد علی مرداں میاں
دکھ درد صدمے مَیں رانجھنے دے کی کی کھوکے گلاں سانجھیاں میاں

آہے جھنڈ کریر کنڈیر باہے جیر بسیر سریر چھڈاں میاں
سر سو اسر دا سر نہ لین ونہندے خوفی سر جو بچر کھوناں میاں
آکھے جھل مصیبتاں جھل رانجھا عشق ملاوناں نہیں آساں میاں
کارن گھاٹ ہزار وفا تے آئی مستی جان نوں آن ستان میاں
خطرہ خوف نہ جاندا جاندا وہ چھیڑا جاندا جان ونجاں میاں
بارے بار بھتیں پار ہو گیا اوہ عاشق جویں تیر کمان کہاں میاں
فضل سر گ نصیب نہ باہجھ مویاں اجے ہو لگے امتحان میاں

دریاں رسیدن میاں رانجھا و گریہ زاری بکنارہ دریائے چناب و دریائے گرداب افتادن او بے وسیلہ کشتی و ذکر مصیبات بحری و رہائی یافتن از امداد ہیراں کا ملاں

بیلیا جھاک بر ور کارن جھاک دلبر پہونتا ندی کنار ٹھہر یارا
پانی ویگے طوفان جو نوح نبی ہاتھ ٹھاٹھ تے ٹھاٹھ گمبھیر یارا
رند وسد آکھے نالے سد آکھے اد ملاح نا کریں تاخیر یارا
اینتا آکھ موہنوں ستے سین سہرے ٹھل پیا جھناں وتدی نیر یارا
گھمن گھیر نے گھیر چوفیر لیا جویں شیر دلیر زنجیر یارا
اندر نوں دلبر باہر نوں کیر کیتا نوں تے نوں غیر یارا
لہر بحر دی لہو نوں لہر آئی اوہ بھی آن ہوئی گلوگیر یارا
کالی کانگ سندی کالی کانگ لوندی کھوا لوڑدی ہاس سیر یارا
یونس جان ماہی آئی کھان ماہی نکل نکلنے دی تدبیر یارا
مچھاں خوب سواریاں بیٹھ مچھاں کر کے سیر آئے بیں چیر یارا
مگر مچھ مگر اٹھیلا ہو بیٹھا کویں لیندی پواں وہیر یارا
رو ہو روہ ہوا اکھیا روہ یار لیا کھ جاک کر دل لیر یارا

واہد گھاٹ بھلا نیکے گھاٹ گیا تین گذر توں گذر گذیر یارا
دبیں ہاتھ پانی ہاتھی ہاتھ ناسی ہاتھی ہاتھ دی ہتھ الیر یارا
بیڑا اچھل چھانیاں لاکنڈ چھے اسا ملن جانا بیپار ہیر یارا
دھن دریائی دیہی دریائی پانی نرم مثال حریر یارا
تیر نیر چلے جویں چڑھے چلے چلے سخت کماندا تیر یارا
چل مار اوچھل اوچھل سٹے آب آب جویں شمشیر یارا
موجاں کرن موجاں بہت نال موجو دیکھ جاہیو نہیں تغیر یارا
ملیاں مچھلیاں بھی جیاہن گاں ملیا داناں ملیاں گئی گھیر یارا
کچھاں آر کچھاں کہیا چہ کچھیا کچھو کھیت حقیر یارا
کل کل سیلسار سنیار آکھے ہین سبیر و ھید و مادر شبیر یارا
کنگھی مچھلی بھی کنگھی ڈال وتی بھینے ڈال جو عطر عبیر یارا
مچھی سول نوں سول انت سول کینے مار سول سنگی بٹی چیر یارا

ڈولی ڈولی پھی ہو مجھیں تا دیکھے ڈوہے ڈھنڈ دیکھا خطیر یارا
خوشی بھلناں ... شروع کیتا جویں کسبنوں ملی جاگیر یارا
رانجھے ہتھ اٹھا دعا منگی آئی پیر مرید دی وہیر یارا
خضر پیر الیاس آپاس کھلے کارن پھیر دھر واسن فقیر یارا
بولے خضر سزا سزاوار ناہیں بناں سزا سزا التعزیر یارا
سزا باہجہ خطا روا ناہیں پڑھکے ویکھ قرآن تفسیر یارا
سارے پیر دے نال اشارے بارے گئے ڈھو نازے بلاہ منیر یارا
سنگ موم مثال ہو گلی ڈھلے آہے آہ دی واہ تاثیر یارا
تختہ تخت سوار سرپر مجھیاں کیتا شاہ سوار سریر یارا
کنڈھی ماہی وچوں نکل خط کنڈھی ہال ماہی تصویر یارا
اک کجھ وصال مطلوب طالب وچی کھچ زنجیر تقدیر یارا

گو بھی کہو گو جھی جا کے جاکے خاکی دیاں دفنیر یارا
ہو گئی آفات جنہاں سندی کی کراں تقریر تحریر یارا
خبردار جٹا ایہو وار سچا ئی او کھلرا وقت اخیر یارا
کہن پیر الیاس یا خضر آکھو مجھاں کراں جاگیر تغیر یارا
دوجا ایہہ حیوان سمجھاں جنگا کوئی ہو ئی بھی نہیں تقصیر یارا
دتا توڑ قاصد طرف قوم حاسد شاہی پیک سفیر خبیر یارا
ویکھیں کیا غوطے کھاندا پیا رانجھا یاد ہیر سی وقت اخیر یارا
پیر جم عاشق مرتے رکھیو نے کر کے قدر ہزار توقیر یارا
رانجھے پار اوتار سد ھار گئے پیر پیر جوان امیر یارا
پھیر جھنگ سیالانوں اٹھ ٹریا کردا آہ وفغاں تقریر یارا
فضل شاہ آزاد ہو راہ پیا نال ہیر سی خاک خمیر یارا

رفتن میاں رانجھا بعد عبور دریا چناب بسمت جھنگ و دیدن او وارد شدن در ماجھنگ و ولی ادا ئیم مجلس ہیر سعید و ادبر قبر ہیر

پیا ترد ماہی خیال سیال ڈلی قاصد پیک جیتیر رفتار پیارے
آئی ہیر دے دیس دی وا ٹھنڈی ہوئے ول کنظاری سا ند لیا پیارے
ماہیں گھت کلاوڑی ہی کا ہیں آہیں مار روو زار زار پیارے
سمجھے چوریاں ہیر لیا وندی سی پھیر جا ڈھٹی رانجھے ٹھنڈ پیارے
کوکے وا ویلا دہا ویلا جھیلا میلا میلا دا تی آتر وار پیارے
رانجھے لین بھجیاں گلاں دین گندیا گوشت گذار پیارے
دوروں ہیر دے رنگ محل ڈھٹھے سنجیں نظر آدی گھر بار پیارے
موتی ہیر رانجھا سہرے منجھ آیا ہی جھنگ سیال اپار پیارے

پلک پلک قرار نہ دانگ یار بار وچہ بار ہو یا خوار پیارے
جاہ جاہ ڈھی جھجے کھیڈ دیسی ہر سے سیاں نال بہار پیارے
ویکھن لگی جھیاں پیا ہیر رانجھا کہی لگی جھیباں جھٹ پیار پیارے
ہس سدبلا وناں ہیر سند اکر کے یاد زبان اذکار پیارے
ماہی سیال اندی ویکھیدی آ ماہی ماہی جویں برہت کنار پیارے
نالے خوف خدا انہیں رون کھلی اکھیں نور نہ نال قہار پیارے
لگن ماڑیاں ماڑیاں ہیر باجھوں ہتھوں کھٹو ندر و دیوار پیارے
رکھے ویکھنے آئیاں رانجھنے نوں کر تا پیر جوان ڈٹیا پیارے

سیاں ہیر گیاں سیاں کرن پیاں سہیاں اساں تے توں سہا پیارے
کوڑا اسبگ فانی جانی خواب جانی انت زندگانی دن چار پیارے
یاد رکھو محبوب قلوب اندر حاضر ناظر خوب وچار پیارے
سیاں مگر پیاں چل ہنڈ اندر حال ہیر تیری انتظار پیارے
اوہ بھی ہیر دے ہجر فراق ڈبی ناہیں زندگی دا اعتبار پیارے
جٹ مطلبی آکھدی رہ الجھا اینویں ہٹ بیٹھے ہیں چار پیارے
مر ملا کے لا لگا اتنا کہہ ہوہوں پھیر اٹھ ٹریا مست دار پیارے
مل ہتھ آ اناں جاعاشق پانی چھاتی نہیں قرار پیارے
کوک کوک کرلاؤندا جاوندا ایسی جویں کونج ڈار چھڑی چھوڑ دار پیارے
اوڑک جھاک مصیبتاں ہاک رانجھے ڈٹھی ہیر دی جا مزار پیارے
مرغ نیم بسمل وانگ پیا تڑفے جان لگی نکلے ہیں دشوار پیارے
لگا نال فراق دے سون قبر دل ہی آن کیتا دھند کار پیارے

ہیر نال تقدیر تدبیر موقی ناہیں ہور تدبیر درکار پیارے
انی سے ورہیاں لقمان زندہ رہیا انت مویا چلنہار پیارے
منو ہارنا ہیں خاطر ہیر تیری اسیں لکھ کر سا منو ہار پیارے
گلاں ڈکھ سن درد ستا درد اگے پھیر تینوں اختیار پیارے
اپیر قبر دلبر جسنوں نقد ملے کویں صبر نے کرے اودھا پیارے
رانجھا مست مجذوب محبوب آہا کیتی گل انہوں گفتار پیارے
سعدی جیہے دا ناز ملگئے اہنیاں گل مشہور سنیسا پیارے
طرف ہیر دی قبر دے صبر رانجھا گیا باجھ گفتار سدھار پیارے
کدی کیسری پگڑی شکن ڈالی کرے سنی جامے تار تار پیارے
گل لا بیٹھے قبر نوں پیا آکھے دئیں آخری یار دیدار پیارے
تڑف تڑف کے ہو بیہوش گیا چلے پھیر ہوئی رانجھو سار پیارے
نضل لکھ کو کاں ست ست کنوں کہو ست اودہ الخنسار پیارے

دربیان فغان اول ہا کفا در فراق ہیر

بدل بول انجول پڑ چل کبھی اسیں بول ہائے پیارے دلبرا او
کر کے بتناں چاک لکھیا ہوئی ہن ہیول بھا کر پیارے دلبرا او
بتر اساک آہا چھاپیں چاک آہا ملدوں خاک سا کے پیارے دلبرا او
پچھیا دور رہیا لگے مہیں ڈھوتی وانگ گنہگار پیارے دلبرا او
شگن بیاہ کارن ہینوں لگیوں آپ گھت کا رہی پیارے دلبرا او
پہلے ہیت کیتو پھیر کھیت کیتو تیرے بھیت پیارے دلبرا او
تد ملی جوگی سو گی ہو رہگی اس جوگی تھار پیارے دلبرا او
مسند بادشاہی باہجوں لگیا رہی آتش انگیاری پیارے دلبرا او

بل گیا بل گیا بل گیا تاں بھی تیرے دارے داری پیارے دلبرا او
کہندی جہیں سندی مندی میں ہند چار طرف چار پیارے دلبرا او
سو بھی لیکھ نصیب غریب کھوٹے جو حبیب یار پیارے دلبرا او
ودہ گھا میں راہی سندی جہند باہی سینہ یار یار پیارے دلبرا او
یار چار لطرناں یار چار کہندی مہیں لچار پیارے دلبرا او
آپ قبر اندر کرکے صبر ستوں کر دل خبر یار پیارے دلبرا او
سو پاچھیر اچھیرا دینا اٹکا پٹکا قسمت کرم ہار پیارے دلبرا او
تیل چاڑ ریا ہی تیل پایئو تی کھارے ڈکھار پیارے دلبرا او

تیرا روح سفنے وس گیا مینوں یار گلے سے سا پیارے دلبراد
ویہڑے وڑ کر کے تینوں زہر وچہ بند ہٹڑے نال ہمار پیارے دلبراد

ہیرے چیندتا رے پیراں کا ملال سنے چیند ڈھٹا تار پیارے دلبراد
مشکل ہن ہیں جھیڑ ملان مینوں ہیر پرا لاڑے پیارے دلبراد

ساڈے کرم ہارے ہارے بیچارے تیرے اختیار پیارے دلبراد
ہارے نعرے آکھے ہارے ناریں اسیں ساڈے بار ناری پیارے دلبراد

تسبیں میرے نے ہوئے جدا اساں تھوں اساں کن دھار پیارے دلبراد
فضلشاہ دے اگوں مر کے ملانگا ہیں ہیر اعتبار پیارے دلبراد

فغاں دوئم رانجھا در فراق دلدار

واہر واہر واہر وکہیں تینوں موت دے ہے سوار سوہنا
آپ موت دے عمیق ڈبوں مینوں کنڈھڑی گیوں کھلار سوہنا

کوئی بول اولڑا بول بیٹھا جیندے عوض ہویا گنہگار سوہنا
کاہنوں تخت ہزار دینوں ٹورناہی ہودے بیچھڑا مینوں مار سوہنا

بھلی مت نے وت ہیں ت گیا اکھے اگے تیرے لئے غبار سوہنا
آو اساں دوساں ہو ساں برچھی خاک ساں کیتے نہا کسار سوہنا

جیدا گئی تیری پینا کلی آہی عطر دان عطر دان کار سوہنا
گئی گل دیندی گل تا مینوں باغ دا داغ سینے لالہ زار سوہنا

اک سک ہے یار دیدار مینوں اٹھ دیہہ دیدار دلدار سوہنا
دلدی گل سناتی اسیتے چھاتی ٹھر جائے ٹھنڈی ٹھار سوہنا

گانا ہتھ بیریں رکھ رکھ آیا سنے سوہن سہرے دکھ وار سوہنا
ایسے واسطے جو تیرا روح سفنے تیرے نال کیتا اقرار سوہنا

اہیہ بھی آکھ گیا ہیر جسم قبروں کرسی نال تیری گفتار سوہنا
ایسے لئی آیا گلاں مناندیاں کہ لئے اک وزن دیا چار سوہنا

سو لال ہیا ڈھویا مکھ سوال مار مار کے خار دے خار سوہنا
رنگ ڈھنگ سوہنا انگ رنگ سوہنا انگ نتنگ تے انگ گیا سوہنا

لمے وال جو ہیں جو عطر بھنے سنتوں وچہ نہیں کھلار سوہنا
پرے دلپوش یار ایہ دلپوش ہو وسا پرے دلپوش جے کرے ستار سوہنا

ناہ ونظر آون نرم ہتھ تیرے مہندی رنگلی برگ چنار سوہنا
ناہ دنظر آوے سوہنی چال تیری جیہڑی چال سی ہور دفتار سوہنا

جنہاں لئی ہیں بلبل جان آیا کتھے گئی اوہ گل سخسا سوہنا
کتھے گیا پیارے سرو قد تیرا جس دے لئی ہویا قمری وار سوہنا

کتھے گئی جبیں مبیں تیری بھویں بجلی دا چمکار سوہنا
کتھے چار نخدان گیا رتنہا چاہ چاہ سکے ڈھیا وار سوہنا

کتھے گیا اوہ حسن جمال تیرا جیندا یوسف سی خریدار سوہنا
کتھے گیا اوہ روپ انوپ تیرا جسنوں ویکھ جو لال شرمسار سوہنا

کتھے گئے تیرے نین ہرن جنہاں نوں شرمسار کیتے گوبار سوہنا
کتھے گئے تیرے ہونٹھ لعل جیہے جستوں لعل نثار ہویا سوہنا

کتھے گئے تیرے دند موتی ہیرے موتی ہیرے بھی گھول نثار سوہنا
کتھے گئے گیسو کنڈل دار جیہڑے جان ہوئے لکھے ہو فرار سوہنا

کتھے گیا تیرا روح خواب اندر کیتا جائیکے مجھ بیدار سوہنا
کتھے گئی تیری جان جان والی جیہڑی جانکے ہوئی فرار سوہنا

نہ اوہ رنگ محل نہ چمن سیاں نہ اوہ گل گلزار بہار سوہنا
نہ اوہ مٹھیاں گالیاں سالیاں تے نہ اوہ چیر خیانہ گھملہار سوہنا
لسیں گئے چلا چھل دیکھ ساڈے ہنے جان جان تیار سوہنا
آوے صبر نہ باہجھ دیدار تیرے اکھیں سدیاں گھٹاں عنبار سوہنا
عزرائیل وکیل نبی آن کھلا دیندا لیں نہ پلک قرار سوہنا
فضلوں مشکلاں ہون آسان ساریاں ہیر آہو دا اکسے اورا پار سوہنا

فغان سیوم رانجھا در دوری و مہجوری

انتظار دیدار مرزا ... اُتے کھلا یار حقانیاں جانیاں او
سنجی سوئی جو ترت جواب دیوے سنجیاں ایہہ نشانیاں جانیاں او
دلی والا نہ لکھے پٹ سٹی نوجواں عمر اورانیاں جانیاں او
کہیا عاشقاں ہاں گما کہیا میرے یار گرانیاں جانیاں او
چشمہ نور آہوں میرے نور چشماں لکیو نور نورانیاں جانیاں او
کفنی ہین کے اہل فقیر ہوئیو وانگ پاک سجمانیاں جانیاں او
ناتھ ناتھ واہیں دوارے آن ڈگا لسے چھوٹ گیانیاں جانیاں او
بھانویں ہیں وچھڑ چاند اماندوں تو سوہنی چھیل جوانیاں جانیاں او
... ٹور ہزاریوں آپ ٹیلیوں چھڈ ساتھ کرواتیاں جانیاں او
بند کفن کے کھول دکھا مکھڑا یوسف ثانیاں جانیاں او
چند عید آیوں چند چاہڑ گیوں ... عید قربانیاں جانیاں او
کس کس کے کانیاں نال لیوں میرے تیر کمانیاں جانیاں او
ملیوں ٹور مسافری آپ لیوں دھانساں جانیاں او
تیلی اکھیاں توجہ سمار ہیاں اکھیں مست مستانیاں جانیاں او
کدی ہیر گیلانیاں پیا سیوں کدی ہیر جہانیاں جانیاں او
پیرن تن تقدیر آ گھیری اینویں رب نوں بھانیاں جانیاں او
بھانا رب قبول منظور ہیر ناہیں صبر زنانیاں جانیاں او
پریاں جیہیاں ہیر آن اڑیاں حوراں ویکھ شرمانیاں جانیاں او
سیاں دردر بچانیاں ویکھ میتوں رہاں باہجھ وکانیاں جانیاں او
تیرے موتھ تکھے ویکھ حال ہیر ہتھوں گھول گھمانیاں جانیاں او
جوگی دیس پردیس ملا آیا بیٹھا آل ویرانیاں جانیاں او
آبادانیاں کریں ویرانیاں توں بیبا چھڈ نادانیاں جانیاں او
انت تقدیراں پیش آئیاں سن جو جو لیکھ پیشانیاں جانیاں او
ترلف ٹمف کے قبر تے جا دلیاں ہوئی سمجھانیاں جانیاں او
بھاتی رب دا ... جا ... اللہ موت کانیاں جانیاں او
فضل شاہ وانگوں کوک کوک سارا کریسی جگ کہانیاں جانیاں او

دربیان فغان چہارم رانجھا دلگیر و ماتم ہیر

کراں عرض فقیر حقیر رانجھا ہور لکھ کروڑ سلام ہیرے
بچھے عشق جاندیاں جان دتی ایہو عاشقاں دین اسلام ہیرے
کھلے محل ڈراؤنے باہجھ تیرے لگن ماڑیاں بام ہیرے
اساں دم گالے نالے پلے دام ناہیں پیا دام ہیرے
لٹی موت غنیم نے رات شام ہیر تد ہو شام باہجھوں تینوں شلم ہیرے
ساکر نال تقدیر تدبیر مارے پہلوان رستم زال سام ہیرے

انہوں ویں ماں نے رکھیو باہجہ جسماں سینے دیر نماں دا رہیا غلام ہیرے
نادہ عین چشماں سینہ حوض کوثر نادہ نیم مکھڑا انعام ہیرے
قتلباش انگی انگ تنگ تیغ اوہ قتلام کردے قتل عام ہیرے
جام زہر والی پی شہید ہویو وانگ حسن شہید امام ہیرے
تویں تدھ نوں گور شکار کیتا جویں گور شکار بہرام ہیرے
مرن یار جانی کرن زندگانی مذہب عاشقاں وچ حرام ہیرے
جیکن تیغ نبھے سیالیں آؤ ماہیں پھیر ہٹ دی تو ں دستو ہیرے
شام قبر اندر جان نکل جاسی تینوں کھلیا سی جیوں دام ہیرے
کٹ اکھیوں انھیری کوٹھڑی دا ہے بھی ویکھ تاں لواں مقام ہیرے

ہیر آخری بھی مساں آن بھیو اک آخری کریں سلام ہیرے
نہ اوہ گالیاں سالیاں لیاں نے نا اوہ والیاں ناں بھیو جام ہیرے
گھوڑا شوق نوں وند وریتی دریتا اوہ وچہ واگ نہ واگ رکام ہیرے
پالین پیٹ دی سینت الفت جوگی کھان پین لس کے بسرام ہیرے
ناہیں جٹ نے ناہیں فقیر رہیا ہوئی ہوش تمام تمام ہیرے
ماہی وانگ تڑف انی تہیں تاں ہیں بلک پلک تیں دام ہیرے
آگے موت مینوں کوکاں کوک آکھے اس کوکاں اختتام ہیرے
گل ... نانگوں نام ... ہیو نوک نام نہ ... بدنام ہیرے
جبڑی ... جام بھری زہر دا فضل درے سمجھاں جام ہیرے

فغاں پنجم رانجھا در فراق محبوب مرغوب القلوب ہیر

جان جتی سنی تی ست وانگوں سینے وچہ لکھیو باب کتاب ہیرے
غرض عرش ہیری فرض فرش تمہاں سچ ... جناب ہیرے
مکھ شمس ضحیٰ والیل گیسو برابر سحاب عنبر ناب ہیرے
میرا حج مندا تو ڈرسے حج کراں سجدہ ابرواں تیح محراب ہیرے
اگے ہس کے دیں جواب مینوں اک سلے دیں جواب ہیرے
پڑھ کے عشق دا باب عذاب ہویا ... ہیرے
جیکر جیونداں بے حجاب کر کے ہوندہ دیکھ ... ہیرے
سنے نہیں میری کرکے وین مرا ... تڑف کے ... ہیرے
نیت صاف بدلے ہیج ڈیوں مکھ چھپن تے ڈال نقاب ہیرے
اکھ ویکھ سینہ چاک ... ہیرے
قسمت یا نصیب ... ہیرے

اک سک دیدار دی کا مینوں باقی رہے نہ تاب عتاب ہیرے
الف قد نقاب دی میم مکھڑا ... لکھ انتخاب ہیرے
دیا ادفت ... ویکھاں شتاب ہیرے
... مینوں اکھ دیاں گل آت سینے ... ہیرے
...
...
ہوندی امان میری ... ہیرے
کیک جان شہید عتاب کماں کیتی نال شدید عتاب ہیرے
جیندی بلبل ... انگی ... جواب ہیرے
... جواب ہیرے
فضل شاہ ... مشکل ... حیدر نام ... ابو تراب ہیرے

دربیان فغان ششم

فریاد فریاد فریاد کراں فریاد فریاد فریاد پیارے
ستوں قبر بے صبر ی جھلیساں ڈی بھانویں جھلیو یاد فریاد پیارے

تدھ لتی جگ سوگی ردلی ہو یا ہتھ کھیری ناز فریاد پیارے
ویری ویر قہری حقی زہر تلینوں کرکے ویر عنا فریاد پیارے

دسگ دسگ ابر سے تدھ باجھوں فریاد فریاد فریاد پیارے
کستوں اوبیداد دلی دادہ گاں داد فریاد فریاد پیارے

بیر بجن شیریں شیریں وانگ گئی مر سانہیں ہا فریاد پیارے
بھانا اساں دا بنوں ناہ بھانا اجڑ گئے آباد فریاد پیارے

پاس مرگ جھیا وانگ مرگ جھلی ہوئی رام صیاد فریاد پیارے
مار سے آپ کے مجھ جلا دیر امٹی گل فساد فریاد پیارے

تینوں موت مرے پیے سو رہنوں دکھ درد پیا فریاد پیارے
قبروں کھول باری ہیں لوا ری ہیر گھلاں ہو شاد فریاد پیارے

ایہو آخری بانہہ ہی بھاتی ای دبیر سرو شمشاد فریاد پیارے
دضلوں آخری یار دیدار دیکھیں ایہو آس مراد فریاد پیارے

دربیان فغان ہفتم رانجھا در ماتم و شگاف شدن در قبر و ہمکلام شدن معشوقہ با عاشق و ہم آغوش کردن عاشق و معشوق را و جان دادن او !

مرنوں یار جانی کیوں مار جانی غمخوار جانی دلدار جانی
کوئی بول او لاڑا بول مٹھا پاپی ہار بیا گنہگار جانی

اُٹھ دیکھ پیارا یا مونہہ پھیرے سر دل اللہ اساڈے لوبھا جانی
ساتوں چھیڑ کے آپ بیٹھا گیوں بھانویں بھاگیو دلا پیار جانی

کوکاں کر رہاں ناں تیمبن آئی چلی جان بیمار سدا جانی
زیر پاٹ شگاف ہو قبر گیا کیتا یار دلدار دیدار جانی

گل لعل رخسار تے لباں خنداں ابرو تیر نرگس انتظار جانی
لاش ہیر جتی قدرت نال ری کرے یار گھنسنگ گفتار جانی

ہیر اٹھ لمکھی آکھی رانجھا جوڑ سے نال ہوری بانہہ پسار جانی
آآ رانجھا گل لا رانجھا بلہار بلہار بلہار جانی

و کھد یا دلدار نتار ہویا قربان قربان سو وار جانی
رانجھن ان ہتھیں جان کنارہ ہویا لیا یار کنار جانی

اتول قبر چپ کیتا گئی ایسی مٹ گئے مکان سینا جانی
دوویں ہے وچھڑ کے کار عاشق جانی اک خمیر مزار جانی

مر بار یا بچہ نہ سر اصیب ہوئے دموں وانگ عاشقاں سرکہیں عاجانی
نعماں نشانہ نباہ گئے بیٹری عشق چڑھکے ہوئے پار جانی

دربیان خاتمہ کتاب و پند و نصائح مصنف با عاشقان مجازی و عذر تقصیر خواستن از روشن ضمیراں و نکتہ گیراں او نشان دادن از مسکن خود

باراں سے چھیالی سنہ ۱۲۴۲ ہجری سن سعید سعیدا ایام بیلی
قصہ عاشقاں دا ند اور عشق بھریا جو یاتتہ عالم تمام بیلی

قرب شہر لاہور جنوب جانب نواں کوٹ مقام عام بیلی
سر تے وال سفید وکیل آئے گویا موت دے سد پیغام بیلی
چنگا عمل نہ کوئی نیکو کوئی کیتا باجھوں درد حبیب کلام بیلی
شعر پر مضموں توں ذوق کر کے نہ تھیں چھڈ چلی ہر نام بیلی
جھالی روز پڑھے دردمند ہوو بھاویں مرد بیمار دہو خام بیلی
اک حرف جد دل خبر جیہر کیتا دو جہاں رب سائیں الہام بیلی
بجھوں حرف خطا جے ڈٹھو بادیں کریں اہل عرفان علام بیلی
عیب دیکھو میر الوں تھی باپردہ لائق لاالتفات نہیں الزام بیلی
یادگار ایہے لئی چھڈ چلے کاں مرد مندال فو الکرام بیلی
بادشاہ ہو کے رسا پیار باد کرن فاتحہ تے اختتام بیلی

جالی سال وڈی عمر عزیز گذری غفلت وچ پئیں صبح شام بیلی
چلا چلی یار یار مل گئے اجے کیہڑا انہیں قیام بیلی
اہل درد پہیڑے مرد ہیں چھیں باجھ درد نہ دین اسلام بیلی
دردواں درد دریا دتاہ تا پڑھ کے ڈکیہ لیکیں خاص عام بیلی
کہی شعر فقیر تاثیر دل نوں قدرت تحریر دے دام بیلی
ذرہ غور کرکے جیہڑے تکھے لیکن نکتہ دان فہیم فہام بیلی
ایہہ عیب دے باجھ نہ لاریب باری پردہ پوش تمام دوام بیلی
دنیا خام مقام قیام ناہیں اتھے رہیں گے نا خاص عام بیلی
دوجے شوق رفیق شفیق ساڈے مشفق جان فضل جان مدام بیلی
فضلوں خاتمہ نال ایمان ہووے فضل شاہ انیک انجام بیلی

خاتمہ بالخیر

اطلاع

ایہہ کتاب ایسی لاجواب آہی جیندا انت نہ حساب بیلی
فضل شاہ کیہا واہ واہ قصہ لکھیا قصہ حصہ عاشقاند
تاں پھر شیخ محمد اشرف آئے نسخے ایسے چھپیر مشتری ایسی تصنیف دائے
الغرض کراں عرض فرض اوہ جو غرض خاص منشا فالوند ائے
قصہ ہیر رانجھا تو نرمیم ہویا فضل شاہ دی خاص تصنیف بیلی
میاں میر غلام حسین سید قلم بخش کے مرد ضعیف بیلی
ایسی محنت عجیب غریب کیتی اگے حرف نہ سمجھ تحریف بیلی

جو کوئی لکھے پڑھے سنے ایس تائیں کھلی ذوق تے شوق دا باب بیلی
فضل شاہ کیتا فضل شاہ ہویا فضل شاہ تصنیف نایاب بیلی
دیکھے حق تصنیف دا مالکاں نوں لیا حق تصنیف کتاب بیلی
اوہناں مشتری باجھ نہ چھپ سکے کوئی یار اغیار احباب بیلی
قصہ عجب تصنیف شریف دی ہے عجب قافیہ عجب ترتیب بیلی
کیتی محنت ہر لفظ تے حرف نقطہ فضل شاہ دی اوس تصنیف بیلی
سنہ ۱۳۰۰ دیو جیہڑی نال فضل بزرگاں لطیف بیلی

انیس الواعظین

(اردو)

ایک عرصہ سے خیال تھا۔ کہ وعظ میں کوئی جامع و مستند کتاب دستیاب ہو۔ کہ جس کی موجودگی میں کسی اور کتاب کے دیکھنے کی ضرورت نہ رہے۔ اور محض اردو دان کم لیاقت والے اصحاب اس سے بلا امداد غیرے مستفید ہو سکیں۔ علاوہ ازیں اگر واعظ اس کتاب سے وعظ کرنا چاہے۔ تو ایک لائق اور متبحر واعظ کی طرح آسانی سے بلا دقت وعظ کر سکے۔ ہر چند تلاش کی گئی۔ مگر کہیں بھی ایسی جامع کتاب میسّر نہ آئی۔ وعظ کی چند کتابیں اکثر دیکھنے میں آئی ہیں۔ لیکن افسوس ہے۔ کہ ان میں صحیح اور مستند روایات کا التزام نہیں ہے۔ اس لئے محققین ان کتابوں کو وقعت کی نگاہ سے نہیں دیکھتے۔ کیونکہ وہ غیر ثقہ اور غیر معتبر اور ضعیف اور بے سند روایات سے مملو ہیں۔ ایسی روایات کو سننے سے نہ صرف گناہ عظیم ہوتا ہے۔ بلکہ ان پر عمل کرنے سے ایمان بھی رخصت ہو جاتا ہے۔ بنا بریں ہم نے اس کتاب کو جس میں لائق مصنف نے مضامین وعظ و نصیحت کو تمام کتب تفاسیر حدیث و اخلاق سے اخذ کر کے دریا کو کوزے میں بند کر دیا ہے۔ نہائت جانفشانی سے بصرف زر کثیر، جناب مستطاب فاضل اجل مولوی غلام حیدر صاحب زاد فیوضہم سے نہائت صاف شستہ سلیس عام فہم اردو زبان میں ترجمہ کرا کر شائع کیا ہے۔ کتاب کیا ہے؟ واعظوں کی جان ہے۔ اس کا لفظ لفظ درِ نایاب ہے۔ اس کتاب کے رموز تصوف۔ نکات فقہی اور ارشادات عالمانہ ایسے تحریر کئے گئے ہیں جو بڑے بڑے اکابر علما کی مجلسوں میں مشکل حاصل ہوتے ہیں۔ اس کتاب کے مضمون کی ترتیب ایسی مرتب کی گئی ہے۔ کہ جہاں اس کتاب کا زیور اس کے حسن کو دوبالا کر رہا ہے۔ مختصر یہ کہ اس کتاب کا خریدنا ہر مسلمان پر لازم ہے۔ قیمت ہدیہ علاوہ محصولڈاک۔ چار روپیہ صرف

حقیقت الاسلام المعروف چراغ دلپذیر پنجابی

یہ کتاب پنجابی زبان میں نظم ہے۔ ایسے شہرہ آفاق، شیریں سخن، مقبول خاص و عام مولانا مولوی دلپذیر صاحب شاعر کی بےنظیر تصنیف ہے۔ جو اس وقت خدا کے فضل سے خوبی نظم کی وجہ سے پنجابی شعرا میں عزت کی نگاہ سے دیکھے جاتے ہیں۔ اس کتاب میں آپ نے نماز، روزہ، حج، زکوٰۃ کے مسائل اس عمدگی اور تفصیل سے پُر اثر نظم میں بیان کئے ہیں۔ جس کے مطالعہ سے ہر ایک مسلمان بہت فائدہ اٹھا سکتا ہے حسب موقعہ حکایات۔ نکات بھی درج کئے ہیں۔ تاکہ ناظرین و سامعین پر پورا اثر ہو۔ کتاب کیا ہے۔ گویا موتیوں کا ہار ہے فوراً آرڈر دیجئے اور منگا کر ملاحظہ فرمائیے۔ یہ کتاب ہاتھوں ہاتھ فروخت ہو رہی ہے ختم ہونے پر نہیں ملے گی، دوسرے ایڈیشن کا انتظار کرنا پڑیگا قیمت ۱۲/ عہ

سسّی پنّوں منظوم پنجابی مصنفہ سیّد فضل شاہ صاحب

یہ کتاب فاضل اجل عالم بےبدل، شاعر بےنظیر سید فضل شاہ صاحب مرحوم و مغفور المتخلص بہ فضل کی تصنیف لطیف ہے۔ کتاب کیا ہے حسن و عشق کی داستان، سچی محبت کا فوٹو، پاکیزہ محبت کی تصویر ہے پڑھنے

پڑھتے رونگٹے کھڑے ہو جاتے ہیں حقیقی محبت کا اگر لطف اٹھانا چاہتے ہو۔ تو ایک مرتبہ ضرور اس کتاب کو ملاحظہ فرمایئے۔ پھر دیکھئے۔ آپ پر کیسی رقت طاری ہوتی ہے۔ غالباً آپ نے ایسی کتاب آج تک نہ دیکھی ہوگی۔ قیمت ۸ر (آٹھ آنے)

دوہڑہ جات سیّد فضل شاہ صاحب پنجابی

اس کتاب میں سیّد فضل شاہ صاحب نے دوہڑوں کا وہ رنگ جمایا ہے۔ جو آج تک کسی پنجابی شاعر کو نصیب نہیں ہؤا۔ پانچوں سیحرفیوں کو یعنے لیلےٰ مجنوں۔ یوسف زلیخا۔ ہیر رانجھا۔ سسّی پنوں۔ سوہنی مہینوال اپنے اپنے رنگ میں اس طرح دوہڑوں میں باندھا ہے۔ کہ کمال کر دکھایا ہے۔ آپ نے کئی دوہڑوں کا مطالعہ کیا ہوگا۔ مگر اس کو ضرور طلب کر کے مطالعہ کریں۔ کیونکہ اس کی رنگت کچھ اور ہی ہے۔ حسن و عشق کی گھاتوں اور محبت کی باتوں کا جس انداز سے فوٹو کھینچا ہے۔ اپنا سکہ جمائے نہیں رہ سکتا۔ عشق سے ڈرنے والوں اور دم بھرنے والوں دونوں کے لئے یکساں دل لگی ہے۔ ضرور ہی طلب فرما کر مطالعہ کریں۔ قیمت چھ آنہ (۶ر)

تصنیفات فاضل اجل عالم بے بدل سرتاج الحکماء رئیس الاطباء عالی جناب مولینا مولوی حکیم محمد عبداللہ صاحب زبدۃ الحکماء گولڈ میڈلسٹ

کنز المجرّبات مجلد — آٹھواں ایڈیشن

اس مقبول و ہردلعزیز کتاب کے تعارف کی چنداں ضرورت تو نہیں ہے۔ کیونکہ اس کا بہت ہی قلیل عرصہ میں بلا کسی اشتہار وغیرہ کے آٹھویں مرتبہ اردو میں اور متعدد مرتبہ ہندی میں طبع ہونا اس بات کی کھلی ہوئی دلیل ہے۔ تاہم اتنا عرض کئے دیتا ہوں۔ کہ اس کتاب میں بیماری کے اسباب و علامات، اور ہر مرض کے متعلق پرہیز اور غذا اور پھر بہتر سے بہتر، زود اثر، کم خرچ، بارہا بار کے مجرب نسخہ جات آسان اردو زبان میں لکھے گئے ہیں۔ بیسویں صدی کی مشہور اور مقبول ترین کتابوں میں سے ایک ہے قیمت جلد اوّل مجلد رنگین گردپوش للعہ، جلد دوم للعہ

خواص

خواص نمک	خواص مرچ	خواص لہسن	خواص ہلدی	خواص کشنیز	خواص مہندی
خواص سونف	خواص اجوائن	خواص ریٹھہ	خواص پیاز	خواص مولی	خواص گاجر
خواص کدّو	خواص تمباکو	خواص کوڑی	خواص سیب	خواص سنگترہ	خواص آم
خواص انار	خواص تربوز	خواص انگور	خواص شہتوت	خواص لیموں	خواص گھیکوار
خواص پھٹکری	خواص آک	خواص پیپل	خواص برگد	خواص نیم	خواص کیکر
خواص مرس	خواص ستیاناسی	خواص اندرائن	خواص ارنڈ	خواص گل سرخ	خواص دودھ

ملنے کا پتہ شیخ محمد اشرف تاجر کتب کشمیری بازار لاہور

اشتہار

صاحبان:- ہمارے کتب خانہ سے ہر قسم کی کتابیں
عربی۔ فارسی۔ اردو۔ طبّی کے علاوہ ہر قسم کے قرآن
مجید مترجم و معرّا جلی قلم ونیز ہر قسم کی حمائلیں قاعدے سیپارے
پنجسورے اور وظائف وقطعات ہر قسم مل سکتے ہیں۔ کام
دیانتداری سے ہوتا ہے ایکدفعہ مال منگواکر تجربہ فرمالیں۔ کہ ہمارا
مال عمدہ اور بارعایت ہوتا ہے مختصر فہرست کتب مفت مل سکتی ہے

المشتہر شیخ محمد اشرف تاجر کتب کشمیری بازار۔ لاہور

شیخ محمد اشرف پبلشر نے کوآپریٹو پرنٹنگ پریس لاہور میں چھپوا کر کشمیری بازار لاہور سے شائع کیا